

Bój o rynek kryptowalut. Dlaczego opozycja mówi „nie”?

● Liliana Sonik: Seniorzy też tkwią w pułapce ● Prof. Tadeusiewicz: Polscy naukowcy za wielką wodą

PLUS TELEMAGAZYN z programem TV

Nr 95 (24 872)

DZIENNIK POLSKI

Cena 6,50 zł
(w tym 8% VAT)

Piątek, 24.04.2026 r.

www.dziennikpolski24.pl

Sławomir Gortych i „Święto Karkonoszy”: To nie zbrodnia jest ważna, tylko człowiek **str. 18**

Marysia kontra PRL. Kultowy film „Poszukiwany, poszukiwana” ma 53 lata **str. 22**

DZIŚ DODATEK, 20 STRON

- ▶ VeloMałopolska bije rekordy popularności
- ▶ Piesze wycieczki po Małopolsce z historią w tle
- ▶ Góry blisko Krakowa – 10 propozycji na rodzinny wypad za miasto

PIESZE I ROWEROWE WĘDRÓWKI PO MAŁOPOLSCE

MAGDA STECZKOWSKA:

Nigdy nie uważałam siebie za gwiazdę i nie stawiałam się na piedestale. Jestem normalną kobietą
STR. 20-21

FOT. PAMEŁ DESKA

HYDROLOGIA SŁYSZYMY, ŻE POLSKA STEPOWIEJE. CO TO ZNACZY?

Zaczynamy mieć niedobory wody. Czeka nas susza?

- Ostrzeżenia o suszy nie biorą się znikąd. Choć prognozy zapowiadają gwałtowne ulewy, sytuacja w glebie i rzekach pozostaje trudna. Powinniśmy jednocześnie uczyć się życia z suszą i z coraz bardziej niszczącymi opadami nawałnymi - mówi hydrolog, prof. Paweł Rowiński

W ostatnich dniach w Polsce pojawiły się ostrzeżenia przed suszą hydrologiczną. Wydał je Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej m.in. dla zlewni Warty w województwach łódzkim i śląskim oraz Liswarty w opolskim. Z drugiej strony prognozy pogody zapowiadają krótkie, gwałtowne ulewy.

Jak to rozumieć? Prof. Rowiński: Te ostrzeżenia nie biorą się znikąd. To są obserwacje tego, co dzieje się w glebie. Widać, że w wielu częściach kraju zaczynamy mieć niedobory wody. Pewnym miernikiem tego, co dzieje się w przyrodzie, są także nasze rzeki.
Czytaj str. 14-15

Nr ISSN 0137-9089

Nr Indeksu 350052

Festiwal Off Camera: Kino, które ma coś ważnego do powiedzenia **str. 6**

REKLAMA

0211496057

W życiu liczy się
SZCZĘŚCIE

Daj mu szansę i graj!

Graj w punktach LOTTO, w aplikacji i na lotto.pl

18+

TYDZIEŃ Z DZIENNIKIEM POLSKIM

SOBOTA

● MAGAZYN PRZY SOBOCIE

PONIEDZIAŁEK

● DODATEK SPORTOWY

WTOREK

● PULS BIZNESU

ŚRODA

● MAGAZYN ZDROWIE

CZWARTEK

● POD PARAGRAFEM

PIĄTEK

● PULS POLSKI

ZAMÓW PRENUMERATĘ: tel. 12 312 53 88, bok.prenumerata@polskapress.pl, prenumerata.dziennikpolski24.pl

Janusz Michalczyk

JAK BYĆ DOBRYM CZŁOWIEKIEM?

Takie pytanie zadał na jednym ze swoich ostatnich wykładów filozof Tomasz Stawiszyński, po czym sformułował dość lakoniczną odpowiedź: należy być użytecznym dla innych. Niech nas nie zmyli jej pozorna banalność, bo Stawiszyński zaproponował niespodziewane odniesienie - mianowicie sytuację wspólnego spędzania świąt przez rodzinę, w której niektórzy są religijni, a inni - nie. Zanim pójdziemy dalej, przypomnijcie sobie, jak to wyglądało u Was podczas niedawnej Wielkanocy.

Sugestia Stawiszyńskiego jest taka, że niereligijni powinni schować swoją niewiarę do kieszeni, bo najważniejsze jest poczucie wspólnoty. Nie zgadza się z takim podejściem Karol Fjałkowski. Dla niego to dowód na hipokryzję i brak powagi. Taki racjonalista (ateista)

łamający się opłatkiem lub maszerujący ze święconką do kościoła nie różni się od typowego katolika, który na co dzień sam nie wie, w co wierzy, zaś religijność sprowadza do uczestniczenia w rytuałach. Fjałkowski mówi twardo: jeśli nie wierzysz, to nie obchodź świąt, a będziesz żył w zgodzie z samym sobą; szanuj przekonania bliskich, ale niech oni szanują twoje poglądy.

Paradoksalnie, to samo, tyle że z katolickich pozycji ogłosił parę lat temu Marcin Matczak, który skrytykował niewierzących, że obchodzą święta - ubierają choinkę i śpiewają kolędy bez żadnej głębi religijnej. Dla niego takie zachowania są niepoważne, bo dorośli postępują bezrefleksyjnie jak dzieci; bez troski bawią się, by nie powiedzieć - błaznują. I Fjałkowski, i Matczak nie akceptują ewentualnych wyjaśnień, że świętowanie Bożego Narodzenia czy Wielkanocy jest wyrazem szacunku dla narodowych tradycji albo kontynuacją ludowego zwyczaju, gdyż takie postawienie sprawy uznają za zwykłą wymówkę.

Teraz moglibyśmy się pospierać, czy większą wadą współczesności jest brak odwagi ludzi, by ujawniać swoje przekonania, czy raczej kompletne zagubienie i pomieszanie pojęć. Podnieśmy nieco poprzeczkę. Moim zdaniem, dobrym człowiekiem nie jest ten, kto bywa grzeczny, miły, życzliwy. Jesteś dobry, gdy masz poukładane w głowie, potrafisz być szczery, nie odczuwasz nienawiści, a jak coś schrzanisz, to przeprosisz i naprawisz w miarę możliwości. A święta niech każdy spędza, jak chce...

TELEFONY

- Numer alarmowy 112
- Pogotowie ratunkowe 999
- Całodobowa Informacja Medyczna 12 661-22-40
- Telefon zaufania 12 413 71 33
- Pogotowie energetyczne - 991, gazowe 992, ciepłownicze 993, wod-kan. 994
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej 12 421 92 82
- Całodobowa Informacja Pacjenta 800 190 590
- Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111
- Straż Miejska Kraków 986
- Całodobowa linia wsparcia 800 702 222
- Biuro numerów 118 913

POGODA

DZIŚ

MAX
14°CMIN
6°C

Wiatr W. 15 km/h

Uwaga: Coraz cieplej, choć słońce nie ma. Słońce za chmurkami

JUTRO

MAX
18°CMIN
7°C

Wiatr W. 24 km/h

Uwaga: Ładna sobota, trochę chmur, ciepło, no i słońce

ZDJĘCIE DNIA

Wawel otwiera nową trasę dla zwiedzających. „Nie robimy tu Disneylandu”.

Nie królowie, nie groby, ale smok jest najczęściej wyszukiwanym symbolem Wawelu przez zagranicznych turystów, Smocza Jama zaś jednym z ulubionych miejsc odwiedzin na wzgórzu przez najmłodszych. Wawel otworzył dla zwiedzających Smoczą Jamę po wielomiesięcznej modernizacji, teraz stała się ona częścią nowej trasy zwiedzania - „Szukając smoka” łączącej podziemne lokum smoka z wystawą „Międzymurze”. **AP**

MAGAZYN PRZY SOBOCIE

● IRENA DZIEDZIC BYŁA GWIAZDĄ PRZEZ DEKADY ● DLA ŁUKASZA SIMLATA AKTORSTWO JEST NARKOTYKIEM ● KLIMAT PÓŁWYSPU HELSKIEGO PRZYCIĄGA

FOT. SYLWIA DĄBROWA

FOT. WOJCIECH MATUSIK

ROZMOWA DNIA

ŻYJEMY W POLSCE OD PONAD 600 LAT

Mira Suchodolska
PAP

Rozmowa z Romanem Kwiatkowskim, prezesem Stowarzyszenia Romów w Polsce.

Dlaczego Romowie, a nie Cyganie? Przecież ta druga nazwa ma swoje historyczne uzasadnienie.

Nigdy nie byliśmy Cyganami. To nazwa nadana z zewnątrz, obca. Wywodzi się ze średnio-greckiego „athinganoi” (czyli Egipcjanie). My urodziliśmy się jako Romowie i tak o sobie mówimy. Kiedyś rzeczywiście bywało tak, że między sobą używaliśmy słowa „Romowie”, a na zewnątrz nie reagowaliśmy na „Cygany”. Starsze pokolenie często się z tym godziło, traktowało to jako coś zastanego. Ale to się zmieniło - i to bardzo wyraźnie.

Sprawdziłam dane dotyczące edukacji. Wynika z nich, że tylko 3-4 proc. Romów ma wykształcenie wyższe, a większość kończy edukację na podstawówce. To prawda?

Bez kontekstu te liczby są po prostu krzywdzące. Przez dziesięciolecia dzieci romskie były masowo kierowane do szkół specjalnych. I to nie dlatego, że miały deficyty, tylko dlatego, że stosowano wobec nich nieadekwatne testy psychologiczne. Wyobraźmy sobie dziecko, które wychowuje się w innym środowisku językowym, trafia na test skonstru-

owany dla innej grupy - i na tej podstawie uznaje się, że ma „niedorozwój”. To absurd. My przeprowadziliśmy badania - z udziałem niezależnych ekspertów - które pokazały jasno: problemem nie były dzieci, tylko narzędzia diagnostyczne. Dopiero po latach państwo się do tego przyznało. Za czasów minister edukacji Katarzyny Hall klasy romskie zaczęto wygaszać. Dziś sytuacja się poprawia. Mamy studentów, absolwentów uczelni, ludzi nauki. Ale to jest proces długofalowy.

Na ile to są obserwacje ogólne, a na ile własne doświadczenie?

To jest jedno i drugie. Ja to widzę nie tylko jako działacz, ale przede wszystkim jako ojciec. Moje dzieci są najlepszym dowodem na to, jak bardzo zmieniła się rzeczywistość. Wychowałem je w szacunku do naszej kultury, ale jednocześnie od początku było dla mnie jasne, że najważniejsza jest edukacja i samodzielność. Najmłodsza córka studiuje na Uniwersytecie Jagiellońskim - to pokazuje, że młode pokolenie Romów nie chce być zamykane w jednej roli, w jednym temacie. Oni chcą żyć normalnie - rozwijać się, wybierać swoją drogę, nie być definiowani wyłącznie przez pochodzenie. Moje dzieci nie potrzebowały żadnych specjalnych programów, żadnych „ułatwień dla Romów”. Potrzebowały normalnych warunków; dostępu do edukacji, spokoju i braku uprzedzeń. Dlatego ja zawsze

FOT. STOWARZYSZENIE ROMÓW W POLSCE

powtarzam: nie róbcie z nas projektu społecznego. Dajcie nam normalnie żyć, a resztę zrobimy sami.

Spółeczność romska nie jest jednolita. Jakie są podziały?

Jak w każdej społeczności. Mamy konserwatystów, liberałów, osoby bardzo tradycyjne i bardzo nowoczesne. Ale to nie jest podział, który nas rozбивa. Społeczność romska w Polsce nie jest jednorodna. Funkcjonuje kilka grup, z których najbardziej rozpoznawalne to Polska Roma, Bergitka Roma, a także grupy wywodzące się z Europy Środkowej, jak Keldarasze czy Lowarzy. Różnią się historią, stopniem zachowania tradycji, stylem życia, a także doświadczeniami społecznymi. Polska Roma przez wieki prowadziła bardziej wędrowny tryb życia i w większym stopniu zachowała tradycyny kodeksu Romanipen. Z kolei Bergitka Roma od dawna funkcjonowała w osiadłych społecznościach, częściej podejmując pracę najemną. Te różnice nie oznaczają podziałów - raczej pokazują bogactwo i wewnętrzna różnorodność tej samej kultury. To tak jak w Polsce - są różnice regionalne, różne poglądy polityczne, różne style życia. A jednak mówimy o jednym społeczeństwie.

PRZYRODA

Żalobniczka

Rusałka żalobniczka zwana krótko żalobniczką, jest najbardziej okazałym i najpoważniej wyglądającym motylem wiosny. Czarna, żalobna barwa skrzydeł idealnie pasuje do nazwy gatunku. W przypadku tego motyla są też ocieplające wygląd elementy. Otóż wierzchołki skrzydeł jest akksamitnie czarny, lecz kontrastuje z nim kremowo biała lamówka na krawędziach. Plus drobniejsze błękitne plamki na granicach czerni. Jesienią, gdy przyszyły na świat jasna lamówka skrzydeł była soczysto żółtej barwy. Po przezimowaniu motyl nieco blaknie. Czerń skrzydeł zacznie wpadać w odcienie brązu zaś żółta otoczka jest biała. Żalobniki będą latać na porębach i leśnych drogach od kwietnia do maja. Zawsze w silnie nagranych i osłoniętych od wiatru miejscach. Solidne skrzydła wielkości połowy dłoni pozwalają na zgrabny, szybujący lot. Motyl uwielbia przysiadac na nagrzanej ziemi i zażywać słonecznych kąpeli. Dzięki ciemnej barwie pochłania każdy promyczek. Doskonały patent na chłodny początek wiosny. Żalobnik jest urodzonym celebrytą. Niezbyt strachliwy toleruje człowieka i aparat fotograficzny. Jeśli tylko nie spłoszyć go rzuconym cieniem, to można pstrykać zdjęcie za zdjęciem, chyba że naleci inny motyl. Żalobnik jest gatunkiem terytorialnym. Natychmiast próbuje odgonić kolegów staczając w powietrzu efektywne pojedynki z dobrze słyszalnym trzępnięciem skrzydeł. Warto zacząć, bo wróci.

Grzegorz Tabasz

Kronika Krakowska

KRÓTKO

PORZĄDEK POGRZEBÓW

Cmentarz Rakowicki
9:00 - Danuta Kubicz (lat 87)
9:40 - Bogumiła Wcisło (lat 84)
10:00 - Zdzisław Jaglarz (lat 68)
10:20 - Jadwiga Sikora-Krywult (lat 88)
11:00 - Wojciech Kowalczyk (lat 64)
11:40 - Wioleta Kosiarek (lat 61)
12:20 - Maria Mej (lat 81)
13:00 - Barbara Stoj (lat 86)
13:30 - Iwona Nanowska-Pazdan (lat 72)
13:40 - Zofia Żak (lat 80)
Cmentarz Mydlniki
12:00 - Ludwika Glupczyk (lat 101)
Cmentarz Podgórski
10:00 - Lidia Domoń (lat 88)
11:00 - Marek Kieć (lat 81)
12:00 - Andrzej Spiradec (lat 75)
Cmentarz Prokocim
14:00 - Agnieszka Radomsk (lat 41)

Cmentarz Prokocim
14:00 - Agnieszka Radomsk (lat 41)
Cmentarz Pychowice
12:00 - Jadwiga Cwynar (lat 82)
Cmentarz Prądnik Czerwony
10:20 - Irena Madej (lat 101)
11:00 - Filip Krasinski (lat 0)
11:00 - Krystyna Chodorowska (lat 94)
11:40 - Maria Micuda (lat 84)
12:20 - Ludwik Ambroziński (lat 80)
13:00 - Tomasz Feluś (lat 44)
13:40 - Roman Ochotny (lat 70)
Cmentarz Grębałów
10:20 - Konrad Siemieński (lat 41)
11:00 - Kazimiera Bonowicz (lat 93)
11:40 - Janina Adach (lat 92)
12:20 - Helena Niestój (lat 93)
13:00 - Janina Górska (lat 94)
13:40 - Krystyna Kolińska (lat 64)

NOWA TRASA DO MISTRZEJOWICE

Tory już są. Teraz sadzą drzewa

FOT. PIOTR TYMCZAK

Trwają prace wykończeniowe w ramach budowy linii tramwajowej do Mistrzejowic. W sobotę, 18 kwietnia, krakowianie korzystając z pięknej pogody mieli okazję do spacerów i zobaczenia postępu robót. W wolnym dniu koparki były unieruchomione, ale prowadzono prace związane z sadzeniem drzew wzdłuż ul. Meissnera. „Drzewa sadzą. Dla przypomnienia - w pierwotnym projekcie w tym miejscu miało ich w ogóle nie być. Do wycinki przeznaczona była również część drzew bliżej ulicy Janickiego. Finalnie natomiast ten fragment ulicy powinien wyglądać całkiem dobrze” - skomentował w mediach społecznościowych Rafał Terkalski, radny Dzielnicy III Prądnik Czerwony.

Przypomnijmy, że trzy lata temu w związku z rozpoczęciem budowy linii tramwajowej z ul. Meissnera do Mistrzejowic mieszkańcy walczyli o ochronę przed wycinką jak największej liczby drzew i o nasadzenia zastępcze. W związku z budową linii tramwajowej do Mistrzejowic 18 kwietnia została wprowadzona nowa organizacja ruchu na ul. Meissnera. Został zamknięty przejazd na wprost na relacji ul. Chałupnika - ul. Pszona. Oddane do użytku mają być dwie zawrotki: w pobliżu kościoła na ul. Meissnera - dla kierowców chcących dostać się na ul. Pszona; na wysokości ul. Meissnera 4 - dla kierowców wyjeżdżających z ul. Pszona. To ma być rozwiązanie docelowe. (TYM)

345

tysięcy uczniów przystąpi do egzaminów maturalnych. Angielski jest najczęściej wybieranym przedmiotem na poziomie rozszerzonym.

REGION Seria wypadków pod Krakowem. Byli poszkodowani i utrudnienia na drogach

W czwartek, 23 kwietnia doszło do kilku wypadków na drogach. Po porannym karambolu na autostradzie A4 były kolejne wypadki i kolizje.

Na drodze ekspresowej S7 w okolicy węzła Widoma zdarzyły się trzy pojazdy, a w Zabierzowie na drodze krajowej nr 79 miał miejsce wypadek z udziałem dwóch samochodów. Jedna osoba została poszkodowana. Na obu drogach były utrudnienia w ruchu.

KRAKÓW

TELEFON
dziennikarza dyżurnego

697 730 318

E-MAIL

redakcja@gk.pl

Muzeum Wielkiej Wojny stanie na Górze Cmentarnej

Agnieszka Nigbor-Chmura
Gorlice

Plan jest ambitny, a wizualizacja imponująca. Budowla, którą miasto Gorlice chciało by ulokować na wschodnim zboczu Góry Cmentarnej, miałaby stać się muzeum nie tylko Bitwy Gorlickiej, ale całej Wielkiej Wojny. Na razie wszystkie ręce są na pokładzie starań o to, by wzbudzić zainteresowanie tematem, zaangażować w niego ludzi kultury, oświaty, lobbować w środowiskach politycznych, które miałyby realny wpływ na to, że planowane przedsięwzięcie się urzeczywistni.

Choć Muzeum Wielkiej Wojny w Gorlicach wciąż tylko wygląda z papieru - mapy, szkicu, wizualizacji, to o temacie jest coraz głośniejsze. Zdecydowanie więcej będzie wiadomo po konferencji, którą organizuje miasto, a która ma odkryć karty, jak przyszła placówka miałaby wyglądać i jak funkcjonować.

Ta odbędzie się 27 kwietnia 2026 roku w Gorlickim Centrum Kultury, a zaproszeni są wszyscy, których interesuje historia, ale też przyszłość Gorlic.

Od pola bitwy do muzeum

- Głównym punktem konferencji „Od pola bitwy do muzeum: Gorlice na mapie euro-

FOT. WIZUALIZACJA UDOSTĘPNIONA PRZEZ UM GORLICE

pejskiego dziedzictwa Wielkiej Wojny” będzie przedstawienie wyników dotychczasowych prac nad merytorycznym i koncepcyjnym zarysem przyszłej instytucji muzeum oraz dyskusja nad kierunkami rozwoju muzealnictwa historycznego w regionie - zdradzają organizatorzy.

Wydarzenie jest częścią projektu GOV4PeaCE, skupiającego się na budowie międzynarodowej sieci współpracy wokół pamięci o Wielkiej Wojnie. Program wydarzenia obejmuje omówienie roli operacji

gorlickiej w kontekście historii Europy, przedstawienie wypracowanej koncepcji programowej muzeum oraz prezentację wstępnej wizji architektonicznej.

- Wydarzenie ma charakter otwarty - zapraszamy wszystkich zainteresowanych historią, a także inicjatywę utworzenia nowej, jedynej w tej części Europy instytucji o charakterze międzynarodowym, upamiętniającej wszystkie strony konfliktu oraz ludność cywilną dotkniętą skutkami działań wojennych - zachęcają organizatorzy.

Stanie wieża widokowa

Z jedynej dostępnej wizualizacji wynika, że muzeum zostanie naturalnie wkomponowane we wschodnie zbocze Góry Cmentarnej, a otoczenia cmentarza nr 91 stanie się swego rodzaju parkiem historycznym, w którym pod chmurką stanie część muzealnych eksponatów. Głównym miejscem prezentującym historię Wielkiej Wojny będzie kilka pawilonów usytuowanych kaskadowo.

Całość zwieńczy wieża widokowa na narożniku południowym narożniku cmentarza nr 91.

W niedzielę znowu zablokują zakopiankę

Barbara Cirynt

barbara.cirynt@polskapress.pl

Mieszkańcy południowych części Krakowa i gmin położonych wzdłuż planowanej trasy S7 do Myślenic uważają, że działania urzędników i inwestora zmierzają do skłócenia społeczeństwa.

A także zrzucenia odpowiedzialności za wybór wariantu na mieszkańców. Zapowiedzieli kolejny protest na zakopiance w niedzielę, 26 kwietnia w Głogoczowie w gminie Myślenice

na przejściu dla pieszych przy restauracji La Gondola. Początek blokady o godz. 16.

Mieszkańcy Krakowa oraz gmin Mogilany, Myślenice, Siepraw, Świątniki Górne, a także Wieliczka protestują od listopada. Po prezentacji przez Generalną Dyрекję Dróg Krajowych i Autostrad sześciu wariantów S7 na odcinku Kraków-Myślenice uznali, że wyboru nie ma. Wszystkie warianty nowej drogi ekspresowej będą po mocno zabudowanych terenach, co będzie się wiązało z wyburzeniami domów i przesiedleniami, podzieli podkra-

kowskie miejscowości, które już dzieli zakopianka. Nie chcą drugiej drogi niemal w sąsiedztwie istniejącej krajówki.

Po protestach, sprzeciwach, argumentach doszli do wniosku, że przeniesienie rozmów z Krakowa do Warszawy nic nie dało. Ludzie mówią, że protestują ze względu na bezmyślne wciskanie im nowej drogi ekspresowej w najbardziej zurbanizowany korytarz południowy pod Krakowem. Tłumaczą, że wychodzą na drogę walczyć o zdrowy rozsądek - czytamy na forach protestujących komitetów.

Według protestujących mieszkańców nic nie dał fakt przejścia sprawy wyboru wariantów przez centralę GDDKiA w Warszawie, bo tam słyszą to samo, co prze kilka miesięcy w Krakowie.

Od nowa muszą podać wszystkie swoje argumenty, tłumaczyć jak wiele błędów popełniono w dokumentach i nie poprawiono ich mimo uwag. Wskazują też, że nikt ich nie słucha podczas rozmów, dyskusji, negocjacji przy stołach i na salach obrad. Dlatego wychodzą na drogę.

Między korkami a wykupem nieruchomości. Czy północna obwodnica Zakopanego powstanie?

Marcin Szkodziński
marcin.szkodziński@polskapress.pl

Dla jednych to jedyna szansa na oddech od spalin i gigantycznych zatorów na ulicy Kościeliskiej i Nowotarskiej, a dla innych - wieloletnia blokada życiowych planów i strach przed „betonowaniem” miasta.

Wokół projektu narosło wiele mitów, zwłaszcza tych dotyczących jej charakteru. Wielu wyobraża sobie trasę szybkiego ruchu przecinającą miasto, jednak wiceburmistrz Zakopanego, Bartłomiej Bryjak, prostuje te wyobrażenia.

- Nazwa zadania jest „obwodnica”, natomiast parametry drogi wskazują, że to będzie jedna z dróg lokalnych, podobnych do innych dróg, jakie mamy w mieście. Nazwa służy ze względu na funkcje. Natomiast w rzeczywistości to będzie droga z ograniczeniem ruchu do pięćdziesięciu, maksymalnie sześćdziesięciu na godzinę - wyjaśnia Bartłomiej Bryjak.

Zadaniem nowej trasy ma być stworzenie alternatywy dla osi dróg wschód-zachód w Zakopanem, która obecnie niemal w całości opiera się na ulicach Nowotarskiej i Kościeliskiej. Przejazd w wyżej położonych częściach miasta jest dziś utrudniony przez „barierę” w postaci Krupówek, które na żadnym odcinku nie są przejezdne.

Północna obwodnica Zakopanego, wciąż budzi skrajne emocje

Oddech dla zakopiańskiej Starówki

Ulica Kościeliska, pełna zabytkowej architektury i drewnianych chałup, jest dziś jedną z najbardziej obciążonych arterii pod Tatrami. - Ulica Kościeliska jest najprawdopodobniej najbardziej zatłoczoną ulicą w mieście. No i jest to nasza „zakopiańska starówka”, a jest najbardziej obciążona ruchem ze wszystkich ulic w mieście. Plan nowej, równoległej drogi powstał już dzie-

siątki lat temu - przypomina wiceburmistrz.

Rozłożenie ruchu na dwie równoległe drogi ma sprawić, że historyczne centrum Zakopanego odzyska spacerowy charakter, a przejazd ze wschodu na zachód przestanie zajmować kilkadziesiąt minut w sezonie.

Dramat zablokowanych mieszkańców

Największy problem mają jednak ci, których działki od lat

figurują w planach jako teren pod przyszłą drogę. Dla nich obwodnica to nie kwestia komfortu jazdy, ale walka o prawo do decydowania o własnym majątku. Od lat nie mogą tam budować nowych domów, a nawet większe remonty istniejących budynków nie są dozwolone.

- Wiele osób chciałoby, żeby już zostały im wypłacone należne odszkodowania, bo oni nie mogą postawić nowych domów w tym terenie, mimo że zabu-

dowa w tym terenie istnieje. Chcieliby to już sprzedać i móc coś zrobić gdzieś indziej. Od wielu, wielu lat są zablokowani, bo nikt tego nie wykupuje, a nikt inny nie chce też kupić. Jest to dla nich wielki problem i ci ludzie bardzo z tego powodu cierpią - przyznaje Bartłomiej Bryjak.

Dla tych mieszkańców „stan zawieszenia” trwa zbyt długo. Brak wypłaconych odszkodowań sprawia, że czują się zakłád-

Rozłożenie ruchu na dwie równoległe drogi ma sprawić, że historyczne centrum Zakopanego odzyska spacerowy charakter

nikami inwestycji, która wciąż jest na bardzo wczesnym etapie.

Lęk o zabetonowanie wąskiego terenu

Z drugiej strony barykady stoją ci, którzy boją się skali inwestycji. W niektórych miejscach projektowana droga, ze względu na zjazdy i pasy włączeniowe, może mieć znaczną szerokość, co w gęstej zabudowie Zakopanego budzi lęk o utratę walorów krajobrazowych domów i posesji znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie planowanej inwestycji.

Urzednicy uspokajają jednak, że do ostatecznych decyzji projektowych jeszcze daleka droga. Obecnie Zarząd Dróg Wojewódzkich stara się o uzyskanie decyzji środowiskowej. To etap przedprojektowy, a głosy sprzeciwu - jak twierdzi wiceburmistrz - wcale nie dominują podczas konsultacji.

- Jestem zaskoczony, że wielu osobom, które były na konsultacjach, te projekty nie przeszkadzały. Wydaje się, że dochodzimy powoli do etapu, gdzie mieszkańcy w większości chcą nowej drogi w tym miejscu - dodaje wiceburmistrz.

Metro przez Stary Kleparz czy plac Inwalidów?

Piotr Tymczak
Kraków

W dzielnicy Krowodrza pojawiły się wnioski w sprawie poprowadzenia tam linii metra z przystankami przy Nowym Kleparzu i placu Inwalidów. To wywołało głosy sprzeciwu.

Tematem zajęła się Komisja Ochrony Zieleni i padł nawet pomysł rozstrzygnięcia w ramach lokalnego referendum. Władze Krakowa pozostają przy przebiegu trasy ze stacjami przy Starym Kleparzu i Teatrze Bagatela. Ewentualne zmiany mogą być spowodowane wynikami badań geologicznych, które mają ruszyć niebawem.

W dzielnicy Krowodrza rozgorzała dyskusja na temat tego, czy przez tą dzielnicę powinno przejeżdżać metro.

Grupa radnych z Dzielnicy V Krowodrza przygotowała projekt uchwały ws. uwzględnienia w planowanym przebiegu trasy metra przystanków „Nowy Kleparz” oraz „Plac Inwalidów”. Wspomniane stacje miałyby zastąpić dwie brane obecnie pod uwagę lokalizacje: Stary Kleparz i rejon Teatru Bagatela. Inicjatorzy zwrócili uwagę, że potrzebne są tam obiekty podwójnego wykorzystania - do transportu, ale też służące jako schrony.

Projektu nie przegłosowano, bowiem propozycja wywołała duże kontrowersje i dyskusję. Zareagowali mieszkańcy i radni, którzy są przeciwni lokalizowaniu stacji metra pod placem Inwalidów i Nowym Kleparzem, obawiając się, że to mogłoby mieć wpływ na okoliczną zabudowę, wody gruntowe i tereny zielone.

Bogusław Kwiecień
boguslaw.kwiecien@polskapress.pl

Plany zakładały, że przebudowa dworca kolejowego w Gorzowie (gmina Chelmek) zakończy się w połowie tego roku. Na razie nie widać końca inwestycji.

Stary budynek dworcowy w Gorzowie straszyl wyglądem. Sytuację ma zmienić rozpoczęta w połowie 2025 roku przebudowa obiektu. - Myślę, że czeka na to wielu mieszkańców Gorzowa i nie tylko, bo widziałem już osoby nawet spoza naszej gminy, które zostawiały w sąsiedztwie stacji samochody, by dalej do Krakowa jechać pociągiem - mówi jeden z mieszkańców.

Wszystko wskazuje, że inwestycja jest opóźniona. Wpływ na to miała m.in. utrzymująca się długo zimowa aura. Obecnie

Przeciąga się ważna dla pasażerów inwestycja

wygląda na to, że połowa roku to już nieaktualny termin.

Projekt zakłada zachowanie charakterystycznego dla lat 60. ub. wieku wyglądu oraz zagospodarowanie otoczenia, w tym budowę parkingu za budynkiem.

Po zakończeniu inwestycji część obiektu będzie przeznaczona do obsługi pasażerów. W budynku ma m.in. powstać nowa poczekalnia dla podróżnych wraz z zapleczem, w tym toalety. Ponadto w projekcie

przewidziano przeznaczenie części budynku pod działalność gospodarczą.

Obok wybudowane zostaną miejsca postojowe dla pasażerów, którzy będą tutaj chcieli zostawić samochód i jechać dalej pociągiem oraz wiata na rowery. Koszt inwestycji sięga 1,5 mln zł. Gmina Chelmek zdobyła na ten cel dofinansowanie z funduszy unijnych.

Gorzów Chrzanowski był jedną ze stacji na linii 93 Czecho- wice-Dziedzice - Oświęcim -

Trzebinia, na której w ramach modernizacji prowadzonej przez PKP Polskie Linie Kolejowe, wybudowano kilka lat temu nowe perony i przebudowano infrastrukturę techniczną.

Dzięki nowym wyższym peronom dla osób starszych i niepełnosprawnych skończyły się problemy z wejściem i wyjściem z pociągu. Ponadto na peronach stanęły nowe wiaty z ławkami. Przebudowane zostały dojścia do peronów także pod kątem osób na wózkach inwalidzkich. Wydzielono stanowiska dla podróżnych, którzy na stację przyjeżdżają na rowerach.

Przypominamy. Pod koniec 2022 roku gmina zakończyła przebudowę budynku dworcowego w samym Chelmku, który zyskał nowe oblicze podobnie jak całe jego otoczenie. Wcześniej gmina przejęła budynek od PKP.

Tylicz coraz atrakcyjniejszy. Są nowe urządzenia do rekreacji, będą mamuty i czarownica

Alicja Fałek
alicia.falek@polskapress.pl

Jeszcze w tym roku mogą ruszyć prace na terenie przy Szczawie w Tyliczu. Niedawno pojawiły się tam urządzenia siłowni zewnętrznej. Na realizację czeka park tematyczny.

Krynica-Zdrój od lat przyciąga turystów i kuracjuszy bez względu na porę roku. Władze uzdrowiska sukcesywnie inwestują w nowe projekty, które mają na celu podnieść atrakcyjność miasta. Coraz bardziej stawiają też na mniejsze miejscowości z potencjałem. Wśród nich jest Tylicz, który znajduje się także w strefie uzdrowiskowej.

Na placu zabaw przy Szczawie w Tyliczu niedawno zostały zamontowane nowe urządzenia. To elementy siłowni pod chmurką, z których mogą korzystać także dzieci.

Tylicz zaskoczy turystów. Będą mamuty i słynna czarownica

- To kolejny krok w kierunku tworzenia atrakcyjnych i bezpiecznych przestrzeni do wypoczynku i zabawy - zaznacza Piotr Ryba, burmistrz Krynicy-Zdroju.

To jednak dopiero początek. Gmina przygotowuje się do realizacji głównej atrakcji tego miejsca - wyjątkowego parku tematycznego, który powstanie za potokiem Mu-

szynka, na zboczu Góry Szubienica.

- W planach mamy niezwykłą podróż w czasie - pojawiają się elementy prehistoryczne, nawiązujące do odkrytych na terenie Tylicza śladów łowców mamutów i reniferów. Nie zabraknie również lokalnych legend, w tym historii Oryny - najsłynniejszej tylickiej czarownicy - zapowiada Ryba.

Jeśli uda się zrealizować plan, to park tematyczny w Tyliczu będzie inny niż te w okolicy. Tym samym może stać się prawdziwym turystycznym hitem. Dzieciom z pewnością spodobać się wielkie figury mamuta, niedźwiedzia, czy rysia. Teren zostanie zagospodarowany w różnego rodzaju zieleni, powstaną też alejki spacerowe, altany i miejsca do odpoczynku. Park ma też służyć do edukacji, dlatego zainstalowane zostaną m.in. tabliczki z nazwami drzew, czy roślinności.

- Będzie to idealne miejsce na spacer o każdej porze roku. Tylicz ma ogromny potencjał, który dostrzegamy i próbujemy go wykorzystać - dodaje Ryba. - Posiadamy już pozwolenie na budowę, a o środki na realizację tego zadania będziemy aplikować w Lokalnej Grupie Działania Brama Beskidu w ramach naboru, który zostanie ogłoszony w drugiej połowie roku.

Zabytkowy budynek na Wesolej w Krakowie czeka na inwestora

Piotr Tymczak
piotr.tymczak@polskapress.pl

Miejska spółka Agencja Rozwoju Miasta Krakowa ogłosiła przetarg na oddanie w dzierżawę, na 10 lat, budynku przy ul. Kopernika 21. Wywoławczy czynsz to 83 tysiące złotych.

- To propozycja dla inwestorów zainteresowanych realizacją przedsięwzięcia w tej części miasta - z poszanowaniem charakteru miejsca oraz obowiązujących uwarunkowań, w tym ochrony konserwatorskiej - informuje ARMK.

Przedmiotem postępowania jest zabytkowy budynek o powierzchni ponad 2,8 tys. m², przeznaczony do adaptacji.

- To długofalowa perspektywa i proces, który wymaga przeprowadzenia prac remontowych i adaptacyjnych, jak i odpowiedzialnego podejścia do tej przestrzeni. Szukamy partnera, który podejmie się tego wyzwania i wpisze swoją działalność w rozwój Wesolej - dodają w ARMK.

Budynek przeznaczony do dzierżawy jest obiektem zabytkowym wpisanym do rejestru zabytków prowadzonego przez Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Budynek klasyfikowany jest w XI kategorii obiektu budowlanego (budynki służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej). Organizator przetargu dopuszcza prowadzenie w przedmiocie dzierżawy działalności o innym profilu pod warunkiem dopełnienia przez dzierżawcę wszelkich formalności związanych ze zmianą sposobu użytkowania.

Dzierżawca zobowiązany będzie przystosować budynek do umówionego użytku we własnym zakresie i na swój koszt, bez dochodzenia od wydierżawiającego zwrotu wydatkowanych na ten cel nakładów finansowych zarówno w trakcie trwania umowy dzierżawy, jak i po jej rozwiązaniu (wygaśnięciu). Dzierżawca zobowiązany będzie również do pozyskania wszelkich zgód, pozwoleń lub opinii niezbędnych do przystosowania budynku do umówionego użytku.

MATERIAŁ INFORMACYJNY T-MOBILE POLSKA

0011508267

Jak działa dezinformacja klimatyczna? Już nie zaprzecza zmianom klimatu

Debatą o klimacie coraz rzadziej dotyczy tego, czy zmiany klimatyczne faktycznie zachodzą, a coraz częściej odnosi się do tego, czy warto coś z nimi robić. I właśnie w tej przestrzeni panoszy się dziś dezinformacja klimatyczna. Nie krzyczy, nie zaprzecza nauce. Raczej zaskarża wątpliwości. Te z kolei mają swoją cenę - i to bardzo konkretną. Dlatego właśnie jednym z filarów działań na rzecz klimatu jest dziś walka z dezinformacją. Taki jest cel kampanii „Klimat bez fejków” stworzonej z okazji Dnia Ziemi.

Raport przygotowany przez UNEP/GRID-Warszawa, w ramach kampanii T-Mobile, nie pozostawia wątpliwości. Większość Polek i Polaków dostrzega, że zmiany klimatu są realnym zagrożeniem, jednak aż 52% z nich uważa, że wynikają one głównie z naturalnych procesów, mimo że naukowy konsensus mówi coś innego.

Ta rozbieżność nie wynika wyłącznie z braku wiedzy. To efekt funkcjonowania w środowisku informacyjnym, w którym fakty miesza się z opiniami, a interpretacje często zastępują dane.

Koszty dezinformacji

Dezinformacja rzadko daje gotowe odpowiedzi na zadawane pytania. Częściej wprowadza element niepewności, jednak i ona ma bardzo realne konsekwencje. Gdy nie jesteśmy pewni, czy transformacja energetyczna ma sens, odkładamy decyzje: o inwestycji w odnawialne źródła energii, o modernizacji domu, o zmianie

sposobu korzystania z energii. Podobnie działają firmy i instytucje - wstrzymują projekty, czekają na „lepszy moment”.

„To się nie opłaca” - mechanizm narracji kosztowej

Jedną z często stosowanych narracji w debacie o zmianach klimatu jest odwoływanie się do wysokich kosztów działań klimatycznych. Transformacja klimatyczna bywa w tym ujęciu przedstawiana jako proces kosztowny, obciążony ryzykiem i prowadzący do nierównomiernego rozłożenia obciążeń finansowych. Taki sposób komuni-

kowania koncentruje uwagę odbiorców na bezpośrednich wydatkach, z którymi mogą się oni łatwo utożsamić. W Polsce dyskusja na temat klimatu często odnosi się do kwestii takich jak rachunki za energię, koszty ogrzewania czy ceny paliw. W efekcie w mniejszym stopniu uwzględniane są koszty braku działań, które są trudniejsze do zauważenia, rozłożone w czasie i mniej jednoznacznie przypisywane konkretnym decyzjom lub zaniechaniom.

Erozja zaufania

Równie istotnym skutkiem dezinformacji jest spadek zaufania do naukowców i ekspertów. Choć 77% Polaków deklaruje zaufanie do nauki, jednocześnie wielu uważa, że naukowcy są zależni od swych źródeł finansowania. Podobny problem dotyczy instytucji publicznych i biznesu. W efekcie mamy sytuację, w której brakuje wiarygodnego punktu odniesienia. Każda informacja może zostać zakwestionowana. Jest to szczególnie groźne w obszarze, który wymaga długofalowego planowania i szerokiego poparcia społecznego.

Jak unikać dezinformacji? 5 porad

Czy da się samodzielnie demaskować dezinformację i zaprowadzić trochę porządku w informacyjnym chaosie? Jak najbardziej!

1. Sprawdź źródło. Nie każda informacja w internecie jest rzetelna - nawet jeśli wygląda profesjonalnie. Zadaj sobie pytanie: „kto to opublikował? Czy to instytucja, naukowiec, czy ekspert, którego doświadczenia nie możesz potwierdzić?”. Jeśli nie możesz łatwo znaleźć autora lub organizacji - zachowaj ostrożność.
2. Zatrzymaj się na chwilę. Dezinformacja działa na emocjach - szczególnie na złości, strachu lub oburzeniu. Jeśli coś wywołuje silną reakcję, to sygnał, żeby sprawdzić to dokładniej. Nie udostępniaj informacji od razu. Daj sobie minutę i ją sprawdź.
3. Sprawdź datę i kontekst. Często prawdziwe informacje są używane w niewłaściwym kontekście. Zadaj sobie pytanie: „kiedy to się wydarzyło? Czy dotyczy tego samego kraju lub sytuacji?”. Stare dane i zdjęcia mogą wyglądać jak nowe.
4. Szukaj więcej niż jednego źródła. Jeśli informacja jest prawdziwa, zwykle pojawia się w kilku wiarygodnych miejscach. Sprawdź, czy inne media lub instytucje potwierdzają tę informację oraz czy pojawiają się różne opinie ekspertów. Jedno źródło to za mało.
5. Uważaj na proste odpowiedzi na złożone problemy. Zmiana klimatu to złożony temat - jeśli ktoś oferuje jedną prostą przyczynę lub jedno proste rozwiązanie, warto zachować ostrożność. Sygnały ostrzegawcze: „To wszystko wina jednej rzeczy”, „Nikt wam tego nie powie”, „To ukrywana prawda”.

Dowiedz się więcej na stronie klimatbezfejkow.pl

FESTIWAL SZYMON MISZCZAK, DYREKTOR FESTIWALU MASTERCARD OFF CAMERA ZAPOWIADA TEGOROCZNĄ EDYCJĘ

Filmy, które mają coś ważnego do powiedzenia

Paweł Gzył
Kraków

Od 24 kwietnia do 3 maja potrwa w Krakowie międzynarodowy festiwal kina niezależnego Mastercard OFF CAMERA 2026. Rozmawialiśmy z jego dyrektorem - Szymonem Miszczakiem.

W tym roku odbędzie się 19 edycja festiwalu kina niezależnego Mastercard Off Camera. Przez te niespełna dwie dekady na pewno zmieniło się pojęcie niezależności w świecie filmu. Co dziś jest jego wyznacznikiem?

To prawda, pojęcie niezależności w kinie przez ten czas ewoluowało, podobnie jak zmienia się rzeczywistość, w której funkcjonujemy. Są jednak pewne fundamenty, które pozostają niezmiennie - niepokorność, skłonność do artystycznego ryzyka czy potrzeba mówienia własnym głosem. Niezależnie od mód, nastrojów społecznych czy poprawności politycznej. To zawsze były wartości, którymi kierowaliśmy się w wyborze filmów na nasz festiwal. Dziś ten przemysł to potężna machina biznesowa, przez którą przechodzą dziesiątki, setki milionów dolarów, co często wpływa na artystyczną wizję produkcji. Wybiera się tę najbezpieczniejszą, sprawdzoną przez algorytmy. Niezależność natomiast kojarzy mi się z odwagą, autentycznością, intuicją, stawianiem niewygodnych pytań. Mam wrażenie, że dzisiaj, biorąc pod uwagę realia ekonomiczne, takie filmy robi się trudniej niż kilka lat temu. Choć na całe szczęście i w mainstreamie widzimy twórców, którzy wyszli od kina niezależnego i nawet w hollywoodzkich warunkach pozostali wierni sobie, jak chociażby bracia Safdie, Ari Aster czy Emerald Fennell.

Podczas tegorocznej edycji Mastercard OFF CAMERY zobaczymy ponad sto filmów. W jaki sposób dokonujecie selekcji tego, co potem oglądamy na ekranach krakowskich kin podczas festiwalu?

Tych ścieżek jest kilka, ale absolutną podstawą są wizyty naszych programerów na najważniejszych festiwalach, gdzie jak w soczewce skupia się cała energia światowego kina. To tam, wśród setek premier, naj-

szybciej wychwytyjemy tytuły, które naprawdę mają coś ważnego do powiedzenia, szukamy nowych talentów, bo twórcy na początku swojej artystycznej drogi są dla nas niezwykle ważni. Myślę o takich miejscach jak Cannes, Wenecja, Berlin, Rotterdam, Karlowe Wary czy San Sebastián. Poza tym, za przyjaźnieni agenci sprzedaży, z którymi współpracujemy już od lat, dają nam znać o ciekawych produkcjach, które mają pod swoimi skrzydłami, a nie były obecne na wspomnianych festiwalach. Wreszcie, za pomocą specjalnej platformy, reżyser czy producent może samodzielnie zgłosić film na Mastercard OFF CAMERA. Tych zgłoszeń z roku na rok jest coraz więcej. Tam też może znaleźć się jakaś perełka.

Filmy, które znalazły się w Konkursie Polskim są bardzo różnorodne: od komedii obyczajowej do erotycznego thrilleru. Co łączy te dziesięć produkcji?

Odwrociłbym to pytanie, bo chyba najbardziej interesuje nas to, co je dzieli. Różnorodność to klucz nie tylko do tej sekcji, ale i całego programu festiwalu. Chcemy pokazać, że nasza kinematografia to różne gatunki, historie, punkty widzenia i nie da się jej wepchnąć do jednej szufladki. Wspomniał pan o komedii obyczajowej i erotycznym thrillerze, ale w konkursie znajdziemy też dramat psychologiczny, kino historyczne czy film sportowy z elementami kryminału. Ta gama w polskiej produkcji jest naprawdę szeroka. Będzie w czym wybierać!

Konkurs Polski ocenia międzynarodowe jury. Dzięki temu jest on okazją do promocji rodzimego kina za granicą?

Spojrzenie ze zwiną na polskie kino to było nasze założenie od samego początku. Ma to też na celu sprawdzić czy te filmy bronią się w kontakcie z ludźmi wychowanymi w innej kulturze, mówiącymi innym językiem, mającymi być może nieco inną wrażliwość. Bardzo jesteśmy ciekawi co oni mają do powiedzenia w kwestii tego, czy dana produkcja sprawdziłaby się na innym europejskim rynku. Muszę powiedzieć, że jurorzy - a są to znakomici specjaliści w swoim fachu - są pod wrażeniem opowiadanych przez polskich reżyserów i reży-

Szymon Miszczak, dyrektor festiwalu

serki historii. Ich różnorodności, o czym już wspominałem, tego jak są realizowane, poziomowi aktorstwa. I to nie jest kurtuazja, bo podobne głosy słyszymy każdego roku. Pamiętajmy o tym, że w składzie jurorskim często mamy osoby z innych europejskich festiwali czy reżyserów bądź reżyserki castingu zachodnich produkcji. Zatem droga do rozwoju jest otwarta.

Do Konkursu Głównego Wytyczanie Drogi trafiły filmy zrealizowane pod różnymi szerokościami geograficznymi. Co dziś najbardziej nurtuje twórców kina autorskiego na świecie?

Myślę, że wspólnym mianownikiem dla wszystkich tych produkcji jest uważne przyglądanie się relacjom międzyludzkim. Rodzinnym, partnerskim, przyjacielskim, ale też tym reprezentowanym przez ludzi stojących po dwóch stronach barykady. W sercu tych produkcji zawsze jest człowiek, obudowany przez różne konteksty - ideowe, osobiste, społeczno-polityczne. Na pewno młodzi reżyserzy i reżyserki zastanawiają się nad problemem tożsamości. Nie tylko tej kulturowej czy płciowej, ale przede wszystkim osobistej. Trudno też dzisiaj nie odnosić się do tego, co dzieje się na świecie i w jak niepewnych czasach przyszło nam żyć. Podobnie mi się to, że ci twórcy i twórczynie odważnie mówią o tym, co ich boli i stawiają pobudzające do refleksji pytania, na które nie ma łatwych odpowiedzi.

Hasło Konkursu Głównego Wytyczanie Drogi zobowiązuje. W jaki sposób zakwalifikowane

doń filmy wytyczają drogi rozwoju współczesnej kinematografii?

Rozumiem to w dwójnasób, bo dla mnie to hasło oznacza także wyznaczanie artystycznej drogi tych młodych twórców i twórczyń. Moim ulubionym przykładem są bracia Safdie, którzy byli w Krakowie na jednej z pierwszych edycji Mastercard OFF CAMERA ze swoim niezależnym filmem. A dzisiaj świetnie radzą sobie w mainstreamie, i co najważniejsze pozostają w tym wierni sobie. To jest droga, której kibicujemy. Tym co wyróżnia młodych twórców oraz twórczynie i przenosi się też na bardziej uniwersalny poziom związany z rozwojem współczesnej kinematografii, jest odwaga, ryzyko i chęć zrobienia filmu absolutnie po swojemu. Młodzieńcza energia, która niestety często wraz z wiekiem, większymi budżetami gdzieś ulatuje. Myślę, że poszukiwanie formy, eksperymentowanie z językiem filmowym, niechęć do pójsia na artystyczny kompromis jest czymś co, wytycza drogę i udowadnia, że kino ma różne oblicza.

Jedynym polskim filmem w Konkursie Głównym jest „Nie ma duchów w mieszkaniu na Dobrej”. Dlaczego postawiliście właśnie na debiut Emi Buchwald?

Pełnometrażowy debiut Emi Buchwald jest modelowym przykładem tego, czego poszukujemy w filmach. Autorska wizja, mocny reżyserski głos, osobista historia, do tego zrealizowana w bardzo interesujący sposób. Zresztą Emi już w swoich krótkich metrażach, jak cho-

ciażby w „Pięknej łące kwietnej” pokazała, że jest twórczynią, na którą warto zwrócić uwagę. „Nie ma duchów w mieszkaniu na Dobrej” było największym odkryciem ostatniego festiwalu w Gdyni i myślę, że będzie mocnym punktem naszego Konkursu Głównego.

W tym roku festiwal doczekał się czterech nowych sekcji pod hasłami: „W pewnym wieku”, „Sprawy kryminalne”, „Nastoletnie dramaty” i „Polityczne fikcje”. Co się pod nimi kryje?

Obok stałych filmowych punktów programu, ważną częścią naszego festiwalu są sekcje tematyczne, które zmieniają się każdego roku. Zwykle związane są z tym, co w naszym mniemaniu, jest ważne, aktualne i dotyczy nas wszystkich w danym momencie. Stąd sekcja „Polityczne fikcje”, przyglądająca się temu jak polityka w mikro bądź makroskali wpływa na nasze życie. Sekcja „Nastoletnie dramaty” podejmuje temat burzliwego okresu dojrzewania. Za sprawą wyselekcjonowanych do niej filmów pokazujemy młodość bez filtra i bez sentymentalizmu. Z drugiej strony opowiadamy także o bohaterach i bohaterkach w drugiej połowie ich życia. To najbardziej refleksyjna z naszych sekcji, gdzie prezentujemy kino intymne, często ciepłe, czasem gorzkie, ale zawsze pełne szacunku dla bohaterów. Lubimy też brać pod lupę gatunki filmowe i to jak one ewoluują. W tym roku to kino kryminalne, thrillery ujęte w sekcję „Kryminalne sprawy”. Coś dla widzów, którzy lubią mocne wrażenia.

Stałą sekcją festiwalu od początku jego istnienia są „Amerykańskie niezależne”. To właśnie za oceanem bije serce kina niezależnego?

Zdecydowanie. Zupełnie inny model finansowania sprawia, że o wiele łatwiej realizować tam takie filmy niż w Europie. Od początku istnienia festiwalu spoglądaliśmy na to, co dzieje się za oceanem i bardzo nas to inspirowało. W Stanach Zjednoczonych każdego roku powstaje wiele filmów indie, stąd raczej towarzyszy nam pozytywny ból głowy, bo nie wszystkie ciekawe tytuły udaje nam się zmieścić w ramach sekcji. Wreszcie, to w Stanach Zjednoczonych są

najważniejsze festiwale kina niezależnego, jak Sundance Film Festival, Tribeca, SXSW i z nich wyszła spora część twórców, która dzisiaj kształtuje mainstream.

Drugą stałą sekcją są Festiwalowe Hity. Co decyduje, że film niezależny staje się hitem?

Najprostsza odpowiedź - wiera się już w tytule sekcji - festiwale. Dlatego tak ważne jest, żeby nasi programerzy pojawiali się na tych imprezach i trzymali rękę na pulsie tego, co dzieje się w światowym kinie. Mówiąc o festiwalach, myślę tu o dziennikarzach z całego świata, którzy relacjonują daną imprezę, publiczności, ale i jurorach, decydujących o tym, kto zdobędzie nagrody. Ta sekcja powstała z potrzeby pokazania filmów, które odniosły sukces na którymś z ważnych festiwali, mówiło się o nich, miały imponującą festiwalową ścieżkę po całym świecie, ale z różnych powodów nie trafiły do regularnej polskiej dystrybucji. Szkoda byłoby nie pokazać ich naszej publiczności.

W tym roku nagrodę Pod Prąd otrzyma irlandzki reżyser Jim Sheridan. To twórca kojarzony na równi z kinem autorskim i hollywoodzkim. Skąd ten wybór?

Jim Sheridan to jeden z najważniejszych irlandzkich reżyserów i ceniony autor europejskiego kina, o którym głośno było już od jego fantastycznego debiutu, filmu „Moja lewa stopa”. Po nim przyszedł kolejne, jak chociażby wybitne „W imię ojca”. W tych dwóch filmach Sheridan współpracował z Danielem Day-Lewisem, tworząc jeden z najciekawszych duetów reżysersko-aktorskich. To twórca, dla którego bardzo ważne są jego korzenie. Często wraca do tematu konfliktu w Irlandii Północnej, w bardzo różnych kontekstach. Opowiada o tożsamości, o historii, ale również bardzo ważny jest dla niego temat dążenia do sprawiedliwości. O jego wszechstronności niech świadczy fakt, że miał aż 6 nominacji i to w 4 kategoriach - najlepszy film, reżyser, scenariusz oryginalny i adaptowany. Bardzo cieszę się, że Jim Sheridan przyjął nasze zaproszenie i świetnie będzie gościł go w Krakowie.

Termy Uniejów świętują 18. urodziny!

NOWE OTWARCIE TERM UNIEJÓW

JUŻ 16 MAJA 2026

NA SCENIE WYSTĄPIĄ WYJĄTKOWI ARTYŚCI

W 2026 roku Termy Uniejów obchodzą swoje osiemnaste urodziny, a takich okazji do świętowania nie można przegapić. Już 16 maja swoje podwoje otworzy nowa letnia strefa rekreacji.

To wyjątkowe wydarzenie będzie doskonałą okazją do spędzenia niezapomnianego dnia wśród nowych atrakcji oraz relaksu w basenach i strefie saun.

Już od godz. 10.00 zapraszamy wszystkich miłośników wodnych przygód chętnych do odkrycia zupełnie nowych elementów. W ramach zakupionego biletu goście mogą korzystać z bogatej oferty basenów, strefy saun, nowej letniej części oraz wziąć udział w wyjątkowym koncercie, który umili ten niezwykły dzień.

Na scenie wystąpią znani i lubiani artyści dobrani tak, żeby trafić do każdej grupy. Patrycja Markowska, Julia Żugaj oraz zespół Zakopower - to oni uświetnią nowe otwarcie Term Uniejów. Muzyczne emocje potrwają do późnych godzin nocnych.

A jakie atrakcje czekają na naszych gości? Od września 2025 trwają prace nad zagospodarowaniem terenu oraz urzeczywistnieniem tego, co do tej pory można było oglądać tylko na wizualizacjach.

Nowa letnia część kompleksu, która zajmuje obszar prawie hektara w kierunku mostu na drodze krajowej nr 72, zapętnia się kolejnymi elementami i już 16 maja zaprezentuje się w pełnej krasie.

Wśród nowych atrakcji znajduje się flume ride, czyli kolejka wodna, która z pewnością dostarczy niezapomnianych wrażeń. To rodzaj atrakcji w parkach rozrywki, gdzie łódki poruszają się po torze z wodą, rozpędzając się gwałtownie, pokonując zjazd i zakręty, kończąc zjazd wпадnięciem do wody.

Dla amatorów wodnych atrakcji powstał zespół nowych zjeżdżalni, które na pewno zachwycą fanów szybkich

MAJ 16 ————— 2026

**NOWE OTWARCIE
TERM UNIEJÓW!**

NIE PRZEGAP DNIA PEŁNEGO ATRAKCJI!
Kup bilet specjalny i przeżyj niezapomniane chwile!

W CENIE:

KONCERTY
STREFA BASENOWA
STREFA SAUN
NOWA LETNIA
STREFA REKREACJI

WEJŚCIE OD 10:00
(MOŻLIWOŚĆ KORZYSTANIA ZE WSZYSTKICH ATRAKCJI)

START IMPREZY - 17:00
(koncerty) **BAWIMY SIĘ DO PÓŁNOCY!**

IMPREZĘ POPROWADZI **Agnieszka Hyży**

Miejsce: Kompleks termalno-basenowy
„Termy Uniejów” - NOWA LETNIA STREFA REKREACJI

Więcej informacji oraz bilety na:
termyuniejow.pl

Partnerzy wydarzenia:

Organizatorzy wydarzenia:

„Termy Uniejów, znane z doskonałej jakości wód termalnych i relaksacyjnych stref, teraz wchodzi w nową erę rozrywki. Obchody 18. urodzin z pewnością będą wyjątkowe.”

chu przystosowane dla dzieci w wieku 4-11 lat, szutrowa nawierzchnia i mnóstwo zabawy.

To nie wszystko w temacie elektrycznych pojazdów. Mały zbiornik wodny znajdujący się na terenie, stał się miniaturowym portem, po którym pływać będą ekologiczne łódki elektryczne. Nasi Goście będą podziwiać krajobraz z perspektywy wody oraz korzystać z ogólnodostępnego pomostu.

Co dla starszych? Zewnętrzny klub fitness z profesjonalnym sprzętem, gdzie aktywności na świeżym powietrzu będą łączyć przyjemne z pożytecznym. Strefy: cardio, siły, zdrowe plecy, funkcjonalna oraz wolnych ciężarów, na pewno znajdą swoich amatorów.

W ramach inwestycji powstała duża strefa relaksu z plażą trawiastą wyposażoną w leżaki oraz zielony labirynt - idealne miejsce na rodzinną zabawę w chowanego. Żywopłoty w dwóch wysokościach, z mineralnymi ścieżkami, dostępne są dla różnych grup wiekowych. Dla miłośników gier edukacyjnych prawdziwą gratką w tej strefie będą szachy terenowe - giganty. Na planszy 6x6 metrów, z metalowymi figurami zostaną rozegrane niejedne partie entuzjastów tego typu rozrywki.

Termy Uniejów, znane z doskonałej jakości wód termalnych i relaksacyjnych stref, teraz wchodzi w nową erę rozrywki. Obchody 18. urodzin z pewnością będą wyjątkowe.

zjazdów. Każda zjeżdżalnia to osobna przygoda.

A wśród nich:
- „Spiralny Tornado”
- „Wyścigowe Duo”
- „Adrenalina Max”
- „Family Fun”

Ogród wody - laboratorium zabawy i nauki to największa edukacyjna atrakcja nowej części kompleksu z eksponatami naukowymi, które pomogą zrozumieć wiele naukowych zjawisk. Czym jest wir wodny, jak

działa siła wody, jaka jest nasza waga w wodzie, jak zrozumieć siłę oceanu - to wszystko i wiele więcej w nowej strefie.

Dla najmłodszych Gości przygotowano także naukę jazdy

elektrycznymi minijeeпами, co z pewnością stanie się hitem wśród dzieci. Na małych kierowców czeka 25 elektrycznych jeepów, bezpieczny tor z zakrętami i rondem, jak prawdziwe miasteczko ru-

eprasa.pl ca877fcd5

0011514685

Andrzej Skórzyński

Najukochańszy Mąż, Tata, Dziadek,
Brat, Kuzyn, Wujek i Przyjaciół

Lekarz, chirurg

Całe swoje życie poświęcił pomocy Pacjentom.
Sympatyk Leśnictwa i Łowiectwa,
Członek założyciel Krakowskiego Stowarzyszenia
Leśników „DARZ BÓR”,
Uehonorowany Kordelasem Leśnika Polskiego.

Przeżywszy lat 85,
po długiej i ciężkiej chorobie,
opatrzoney Św. Sakramentami,
zasnął w Panu dnia 19 kwietnia 2026 r.

Msza Święta Żałobna przy Zmarłym
odprawiona zostanie w poniedziałek,
dnia 27 kwietnia 2026 r. o godz. 13.00
w kaplicy na Cmentarzu Salwatorskim,
po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłego
na miejsce wiecznego spoczynku,

o czym zawiadamiają
pogrążeni w głębokim smutku

Rodzina i Przyjaciele

0011514552

Z głębokim żalem informujemy,
że 19 kwietnia 2026 roku zmarł

dr Andrzej Skórzyński

wieloletni pracownik
Uniwersytetu Jagiellońskiego
– Collegium Medicum.

W latach 1969-1983 zatrudniony
w III Klinice Chirurgicznej Akademii Medycznej,
a następnie w I Katedrze Chirurgii Ogólnej
i Samodzielnym Oddziale Gastroenterologicznym.

W osobie Zmarłego
społeczność akademicka utraciła
cenionego nauczyciela wielu pokoleń studentów.

Rodzinie Zmarłego

wyrazy głębokiego współczucia
składają

Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego
ds. Collegium Medicum
oraz
społeczność akademicka

POLSKA i ŚWIAT

Czy powstanie komisja śledcza w sprawie Zondacrypto?

Oprac. Karolina Wrońska
Warszawa

Marszałek Sejmu Włodzimierz Czarzasty jest zdania, że sprawa Zondacrypto to wymarzony materiał na komisję śledczą, ale trzeba to jeszcze spokojnie przemyśleć.

Według niego jednym z ciekawych pytań, na które mogłaby odpowiedzieć komisja śledcza, jest to, dlaczego mimo posiadanej wiedzy prezydent Karol Nawrocki wetował ustawy w sprawie rynku kryptoaktywów. Marszałek podkreślił, że rząd ostrzegał o zagrożeniach, była też o nich mowa podczas niejawnych obrad Sejmu.

– Ustawa ws. kryptoaktywów została dwa razy zawetowana i chcę powiedzieć jasno i precyzyjnie: to jest po prostu odpowiedzialność pana prezydenta Nawrockiego. Doprowadził do tego, że ludzie tracą w tej chwili pieniądze, oszczędności. Nie ucieknę od tej odpowiedzialności – podkreślił marszałek Sejmu.

Marszałek Czarzasty uważa, że „komisja śledcza powstanie wtedy, kiedy partie, które tworzą koalicję, zdecydują, że to jest dobry pomysł i że trzeba to zrobić”. Zaznaczył też, że nie było do tej pory rozmowy o komisji śledczej w gronie liderów koalicji rządowej.

Czarzasty pytany, czy będzie chciał spotkać się w tym gronie i przedstawić postulat powołania komisji, podkreślił, że nie traktuje tego w tej chwili jako rzeczy priorytetowej. – Spokojnie, trzeba to przemyśleć – zaznaczył.

Prezydenckie weta

Sejm w ubiegły piątek ponownie nie odrzucił weta prezydenta Karola Nawrockiego do ustawy o kryptoaktywach. Było to już drugie podejście Sejmu do odrzucenia weta prezydenta do ustawy o rynku kryptoaktywów.

Pierwszy raz prezydent zawetował ustawę na początku grudnia ub.r. i podczas głosowania w tym samym miesiącu Sejm nie odrzucił weta. Rząd zdecydował się wtedy na ponowne wniesienie do Sejmu tej

KPO

Komisja Europejska poinformowała w czwartek, że pozytywnie oceniła czwarty wniosek Polski o płatność w ramach Krajowego Planu Odbudowy (KPO) na kwotę 7,2 mld euro. Warunkiem wypłacenia tych środków była m.in. reforma Państwowej Inspekcji Pracy (PIP) w celu rozszerzenia jej uprawnień. Według minister funduszy Katarzyny Pełczyńskiej-Nałęcz pieniądze mają wpłynąć do Polski 1 czerwca.

FOT. TOMASZ GZELL/PAP

Marszałek Czarzasty: Komisja śledcza powstanie wtedy, kiedy partie, które tworzą koalicję, zdecydują, że to jest dobry pomysł i że trzeba to zrobić

samej ustawy; została ona uchwalona, a następnie ponownie zawetowana przez prezydenta w lutym br. Ta ustawa różniła się od tej wcześniejszej jedynie wysokością maksymalnej stawki opłaty za nadzór KNF nad tym rynkiem.

O tym, że największa polska giełda kryptowalut może mieć poważne problemy z płynnością, pisały na początku kwietnia media. Analiza, do której dołączył money.pl i Wirtualna Polska, ujawniła spadek rezerw

bitcoinów giełdy Zondacrypto o 99 procent. Użytkownicy zgłaszają problemy z wypłatą środków – podali dziennikarze.

Deklaracja prezesa PKOl

Wczoraj Radosław Piesiewicz, prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego (PKOl) powiedział na antenie RMF FM: Jeżeli do 30 kwietnia, tak mówią zapisy, do nas, do PKOl, nie wpłyną środki, mam podstawę do tego, żeby zerwać umowę i ta umowa zostanie zerwana bezkosztowo, bez żadnych perturbacji dla PKOl. I natychmiast zniknie neon z siedziby PKOl.

Jak przyznał, ostatni kontakt z prezesem Zondacrypto Przemysławem Kraleem miał w zeszłym tygodniu i ten zapewnił go, że wszystko jest w porządku. Teraz – przekazał Piesiewicz – „esemesy nie dochodzą”.

Zaznaczył, że podpisując umowę sponsorską z Zondacrypto, działał w dobrej wierze i dochował wszelkie staranności. Jak dodał, sam inwestował w tę giełdę i stracił. Na pytanie, ile, odparł, że dużo.

Giełda od października jest sponsorem generalnym PKOl. Zgodnie z umową siedziba PKOl zmieniła nazwę na „Zondacrypto Centrum Olimpijskie”, a w lutym na budynku pojawił się wielki neon reklamujący sponsora. PAP

Komisja prawna w PE zagłosowała za uchyleniem immunitetu Obajtłkowi, Jakiemu, Braunowi i Buczkowi

Oprac. Anna Nagel
Bruksela

Komisja prawna JURI w Parlamencie Europejskim opowiedziała się w czwartek za uchyleniem immunitetu europosłom PiS. W następnym kroku nad uchyleniem zagłosuje cała izba.

Aby immunitety zostały uchylone, wnioski w tej sprawie musi przegłosować Parlament Europejski na posiedzeniu plenarnym.

Członek komisji prawnej JURI, europoseł Lewicy Krzysztof Śmiszek poinformował, że komisja nie miała żadnych wątpliwości co do tego, aby uchylić immunitet czterem polskim europarlamentarzystom.

– W przypadku pana Grzegorza Brauna nie tworzy żadnych wątpliwości, że blokowanie drogi podczas uroczystości w Jedwabnem upamiętniającej masakrę polskich Żydów jest to coś, co nie mieści się w żadnych kategoriach debaty parlamentarnej czy roz-

mowy politycznej – powiedział Śmiszek. – W przypadku pana Obajtłka blokowanie wolności pracy, zakazywanie dystrybucji być może kontrowersyjnego, ale jednak legalnie działającego tygodnika w Polsce nie znajduje zrozumienia wśród europejskich parlamentarzystów – wymieniał. – A jeśli chodzi o pana Jakiego, to jest to prywatny akt oskarżenia, który sędzia wniosł przeciwko niemu (...). Jeśli ktoś, polityk szczególnie, używa mocnych słów, oskarża sędziego o działania

niezgodne z prawem albo zarzuca mu brak profesjonalizmu, to musi się liczyć z konsekwencjami – dodał europoseł Lewicy.

Jak dodał, w przypadku europosła Konfederacji Tomasza Buczka chodzi o naruszenie nieetykalności cielesnej uczestniczki jednej z demonstracji.

Uchylenie immunitetu nie oznacza uznania europosła za winnego, a jedynie umożliwia krajowym organom sądowym prowadzenie dochodzenia lub procesu sądowego. PAP

0011449270

Bogumiła Boczkowska

STELA

ZAKŁAD USŁUG
POGRZEBOWYCH

www.stelakrakow.pl

KOMPLEKSOWA OBSŁUGA POGRZEBÓW - ROZLICZENIE BEZGOTÓWKOWE

DYŻUR CAŁODOBOWY

ul. Powstańców 48 ☎ 12/413 02 02

również w soboty i święta

ul. Powstańców 48 (cm. Batowicki) czynne 7.30-15.30
Do Państwa dyspozycji również MELEX osobowy

12/410 45 70

12/417 35 35

12/412 77 55

REKLAMA

0011503981

Śmietanka Polska 12%

Subtelny akcent
do Twoich dań

Śmietanka Polska 18%

Niezawodna klasyka
w kuchni

Śmietanka Polska. Mistrzynie w kuchni.

Śmietanka Polska 30%

Idealna do kremów
i deserów

Śmietanka Polska 36%

Gwarancja trwałych
dekoracji

www.mlekovita.com.pl

[mlekovita.pl](https://www.mlekovita.pl)

[mlekovita](https://www.mlekovita.pl)

[mlekovita](https://www.mlekovita.pl)

Czołowe zderzenie pociągów koło Kopenhagi. Jest wielu rannych

Oprac. Anna Nagel
Dania

Wczoraj w pobliżu miejscowości Hillerød koło Kopenhagi zderzyły się dwa podmiejskie pociągi. 17 osób odniosło obrażenia, z czego cztery są w stanie krytycznym.

Jak poinformował rzecznik kopenhaskiej straży pożarnej, doszło do czołowego zderzenia pociągów przy dość dużej prędkości. – Wszyscy pasażerowie zostali ewakuowani, nikt nie został uwięziony – podkreślił.

Na zdjęciach publikowanych w mediach widać, że przednie części składów pociągów są mocno pokiereszowane. Na miejscu trwała szeroko zakrojona akcja ratunkowa z udziałem karettek pogotowia oraz śmigłowca duńskich sił powietrznych.

Pomocy udzielono łącznie 17 osobom, z czego cztery są w stanie krytycznym. „Wszyscy poszkodowani zostali przetransportowani z miejsca wypadku. (...) Pasażerowie, którzy nie od-

nieśli obrażeń fizycznych, przebywają w punkcie zbiorczym” – podały władze na platformie X.

Burmistrz gminy Gribskov Trine Egetved oświadczyła na Facebooku, że z pociągów, które uległy wypadkowi, korzysta wielu mieszkańców dojeżdżających do pracy oraz uczniów.

W Danii w połowie kwietnia doszło do kilkudniowego chaosu na kolei z powodu awarii trakcji, co wywołało debatę w mediach na temat stanu technicznego infrastruktury. PAP

Do zderzenia dwóch podmiejskich pociągów doszło na północ od Kopenhagi

Na Litwie, przy granicy z Polską, powstanie poligon

Oprac. Karolina Wrońska
Litwa

Sejm Litwy przyjął wczoraj ustawę o utworzeniu poligonu w Kopciowie przy granicy z Polską. Poligon jest ważny m.in. dla wzmocnienia obrony wschodniej flanki NATO.

„Zagrożenie ze strony Rosji dla Europy i konieczność zapewnienia gotowości litewskich sił zbrojnych zmuszają nas do podjęcia zasadniczych działań w celu wzmocnienia zdolności obronnych kraju” – argumentował minister obrony Robertas Kaunas, cytowany w komunikacie resortu.

Kopciowo leży w pobliżu tzw. przesmyku suwalskiego – wąskiego pasa ziemi łączącego państwa bałtyckie z resztą NATO przez terytorium Polski. W przypadku konfliktu to jedyna droga lądowa, którą można przerzucać wsparcie do Litwy, Łotwy i Estonii.

Rozpoczęcie ćwiczeń na nowym poligonie planowane jest już w 2028 r., a strzelnice mają powstać do 2030 r.

Teren poligonu obejmie około 14,4 tys. hektarów. Będą się tam odbywać ćwiczenia i szkolenia wojskowe z udziałem 3,5-4 tys. żołnierzy, czyli brygady. Większe ćwiczenia mają być organizowane pięć razy do roku i trwać do 10 dni, a przedsięwzięcia o mniejszej skali – regularnie. Władze Litwy

„W obecnej chwili Polska nie planuje budowy poligonu przy granicy z Litwą. Wojsko Polskie posiada dziś wystarczającą liczbę poligonów, na których prowadzone są szkolenia krajowe oraz szkolenia z udziałem wojsk sojuszniczych” – zapewniło MON

zakładają, że w tych ćwiczeniach będą brali udział również żołnierze z Polski.

W związku z decyzją o budowie poligonu zostanie wycięte około tysiąca hektarów lasu, gdzie obecnie znajduje się prawie 2 tys. działek prywatnych. Lokalni mieszkańcy i aktywiści na rzecz ochrony środowiska od kilku miesięcy protestują przeciwko planom rozwoju infrastruktury wojskowej na tym obszarze. Na czwartek po południu zapowiedziano kolejny protest przed Sejmem w Wilnie.

Polski wiceminister obrony Paweł Bejda ogłosił w drugiej połowie marca, iż litewski poligon w Kopciowie nie będzie rozbudowywany po polskiej stronie. Wiceminister oznajmił,

że rząd w Warszawie nie jest tym zainteresowany.

W reakcji na tę wypowiedź politycy litewscy, m.in. poseł Rimantas Sinkevicius, przewodniczący sejmowej Komisji Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony, zapewnili, że strona polska – jeśli wyrazi taką wolę – będzie mogła w pełni korzystać z nowego poligonu.

„Polska popiera plany dotyczące rozbudowy infrastruktury poligonowej sojuszników,

„Polska popiera plany dotyczące rozbudowy infrastruktury poligonowej sojuszników, w tym plany Litwy” – oświadczyło polskie MON

w tym plany Litwy” – oświadczyło następnie polskie MON.

Na stronie internetowej MON dodano, że deklaracja „dotycząca ewentualnego wsparcia wojsk litewskich przez polskich specjalistów zajmujących się infrastrukturą, jest aktualna” i „jeśli w przyszłości Wojsko Polskie otrzyma zaproszenie do udziału w ćwiczeniach na poligonie na Litwie, to weźmie w nich udział”.

Poinformowano także, że „w obecnej chwili Polska nie planuje budowy poligonu przy granicy z Litwą”. „Wojsko Polskie posiada dziś wystarczającą liczbę poligonów, na których prowadzone są szkolenia krajowe oraz szkolenia z udziałem wojsk sojuszniczych” – zapewniło MON.

Papież zakończył podróż po Afryce

Oprac. Anna Nagel
Gwinea Równikowa

Papież Leon XIV na zakończenie wizyty w Gwinei Równikowej odprawił w czwartek mszę w mieście Malabo. Uczestniczyło w niej, według miejscowych władz, około 30 tys. osób.

Papież apelował do wierzących o zaangażowanie na rzecz sprawiedliwości i solidarności.

W homilii Leon XIV mówił, że chrzest jest „sakramentem braterstwa” i źródłem nadziei.

Przypomniał słowa papieża Franciszka: „Radość Ewangelii napędlia serce oraz całe życie tych, którzy spotykają się z Jezusem”. – Równocześnie, gdy dzielimy się tą radością, tym wyraźniej dostrzegamy niebezpieczeństwo, którym jest smutek rozdający się w przyzwyczajonym

do wygody i chciwym sercu, towarzyszący poszukiwaniu powierzchni przyjemności oraz izolującemu się sumieniu – dodał Leon XIV.

Ostrzegł: – Kiedy życie wewnętrzne zamyka się we własnych interesach, nie ma już miejsca dla innych, nie liczą się ubodzy, nie słucha się już więcej głosu Bożego.

Papież zwrócił uwagę na potrzebę zaangażowania w służbie sprawiedliwości i solidarności.

We mszy uczestniczył prezydent kraju Teodoro Obiang Nguema Mbasogo, sprawujący władzę nieprzerwanie od 1979 r. W 1982 r. Obiang witał Jana Pawła II.

Msza była ostatnim wydarzeniem 11-dniowej podróży Leona XIV po Afryce, w trakcie której odwiedził także Algierię, Kamerun i Angolę. Wczorajem papież wrócił do Rzymu. PAP

Pierwsze opłaty za przepuszczanie statków przez Cieśninę Ormuz wpłynęły na konto irańskiego banku

Oprac. Karolina Wrońska
Iran

Wiceprzewodniczący parlamentu Iranu Hamidreza Hadżibabei poinformował w czwartek o nadejściu pierwszych opłat pobieranych za przepuszczanie statków przez strategiczną Cieśninę Ormuz.

– Pierwsze dochody z opłat od statków przepływających przez Cieśninę Ormuz zostały wpłacone na konto irańskiego banku centralnego – powiedział Hadżibabei cytowany przez agencję Tasnim.

Opłata za każdy statek
Media informowały wcześniej, że Iran domaga się kontroli nad Cieśniną Ormuz, kluczowego szlaku eksportu ropy i gazu z Bliskiego Wschodu.

Iran domaga się kontroli nad Cieśniną Ormuz

Według doniesień Iran zawarł to żądanie w przedstawionym w początkach kwietnia Stanom Zjednoczonym 10-punktowym planie pokojowym. Zakładał on, że Iran będzie pobierał opłatę w wysokości do 2 mln dolarów za każdy statek przepływający przez Ormuz.

Iran przetestował ten plan na początku kwietnia – przypomniał portal dziennika „Guardian”.

Teheran zażądał od tankowców podania danych o ładunku, trasie i właścicielu statku. Następnie domagał się uiszczenia opłaty w wysokości co najmniej 1 dolara za baryłkę przewożonej ropy w juanach chińskich lub kryptowalucie. Potem jednostki Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej (IRGC) miały eskortować tankowiec przez cieśninę nową

trasą, wiodącą w pobliżu południowego wybrzeża Iranu.

Tym jednostkom pozwolono przepłynąć

Do tej pory wśród statków, którym zezwolono na przepłynięcie, znalazły się jednostki z Malezji, Chin, Egiptu, Korei Południowej i Indii. Nie jest jasne, czy uiszczyły one opłatę za przepłynięcie do Iranu.

Irańskie dążenia do przejęcia kontroli nad cieśniną stoją w sprzeczności z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza, czasami znaną jako UNCLOS, zgodnie z którą statki mają prawo do swobodnego przepływu przez ponad 100 cieśnin na całym świecie, w tym przez Cieśninę Ormuz – przypomina „Guardian”. Konwencję ratyfikowało około 170 krajów oraz UE, nie zrobiły tego jednak ani USA, ani Iran. PAP

REKLAMA 0011431775

INFORMATOR MEDYCZNY

Jeżeli chcecie Państwo umieścić ogłoszenie:

Zadzwońcie: 12 688-84-40

Wysyłajcie mailę: reklama.krakow@polskapress.pl

REKLAMA 0011431595

COR-MED
www.cor-med.com

CENTRUM CHOROŚ SERCA

PEŁNA DIAGNOSTYKA
KONSULTACJE ORDYNATORÓW,
PROFESORÓW I DOCENTÓW

◆ Echo serca i naczyń (Doppler kolor)
◆ EKG ◆ EKG wysiłkowe ◆ Holter ◆ Holter ciśnieniowy

Kraków, ul. Kazimierza Wielkiego 118
Rejestracja tel. (12.00–17.00)
012 636 44 22

Polska bez deszczów od miesiący

Str. 14-15

PULS
#213

FOTOkomentarz tygodnia

FOT. PAP/EPJ/YAHYA ARHAB

22 KWIETNIA, BLISKI WSCHÓD. Chłopcy grający w Jemenie na plaży w piłkę wyglądają bardzo beztrosko - ale sytuacja wokół nich jest tak napięta, jak nie było od wielu lat. Wszystko dlatego, że ciągle nie udało się ustalić sytuacji wokół Cieśniny Ormuz. Kolejne jej blokady i próby otwarcia przekładają się na globalne ceny ropy, ale także na bezpieczeństwo Bliskiego Wschodu. Cały czas nieprzewidywalna jest też sytuacja w samym Iranie. Choć Jemen - jeden z najbiedniejszych krajów regionu - może na tym zyskać. Arabia Saudyjska planuje przeciągnąć przez ten kraj rurociąg, by mieć możliwość eksportu ropy przez Morze Czerwone i w ten sposób ominąć Cieśninę Ormuz

21 KWIETNIA, WARSZAWA. Jarosław Kaczyński i Mateusz Morawiecki na wspólnej konferencji ogłosili zawieszenie broni w PiS. Partia nie pięknie na pół - a przynajmniej nie w tym tygodniu

FOT. PAP/LESZEK SZYMAŃSKI

FOT. PAP/JADAW WARSZAWA

20 KWIETNIA, GDAŃSK. Emmanuel Macron i Donald Tusk wzięli udział w spotkaniu rządów Francji i Polski. Obaj liderzy jasno artykułowali swoje interesy: Tusk podkreślał znaczenie bezpieczeństwa wschodniej flanki NATO, Macron zachwalał francuski sektor atomowy. Na koniec sprawiali wrażenie zadowolonych

FOT. PAP/DAREK DELMANOWICZ

18 KWIETNIA, RZESZÓW. Tak teraz wyglądają akustyczne ekrany na Podkarpaciu. Władze Rzeszowa zaprosiły artystów, by namalowali na nich własne murale. Ciekawe, czy pomysł przyjmie się gdzie indziej

DZIENNIK OPINII

Liliana Sonik

SENIORZY TEŻ TKWIĄ
W PUŁAPCE CYWILIZACJI
OBRAZKOWEJ

Nie tak dawno mieliśmy Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci. Różni specjaliści zastanawiali się, jak zachęcić dzieci do czytania. O tym potem. Teraz bowiem zastanawiam się, jak sprawy się mają z czytelnictwem dorosłych, a nawet seniorów. Sposób, w jaki (statystycznie) seniorzy czytają dziś książki, jest bowiem arcyciekawą wskazówką do wszelkich rozważań na temat czytelnictwa.

Zalety regularnej lektury są oczywiste. Zostało to przebadane pod każdym kątem i udowodnione. Już po kilku minutach zagłębienia się w opisywany w książce świat, obniża się u czytelnika poziom stresu i napięcia. Do tego stopnia, że intensywne przeżywanie lektury potrafi łagodzić ból, tak fizyczny, jak psychiczny. Poznając bohaterów i utożsamiając się z nimi, poszerzamy też pole empatii, bo lepiej rozumiemy cudze racje i motywacje. Wiele się też dowiadujemy i poszerzamy horyzonty. A poezja może wywołać zachwyt i zachęcać do wysiłku analizy znaczeń słów, obrazów i metafor.

To są oczywiste oczywistości. Lecz do tego dorzucić przecież trzeba korzyści 'praktyczne'. Bywa że efekty regularnej lektury są nie tyle sprzeczne, co w przedziwny sposób się uzupełniające. Bo z jednej strony czytanie 'oliwi' i gimnastykuje mózg, a z drugiej - wycisza. Lekarze zajmujący się bezsennością zauważyli, że czytanie przed snem pomaga w zasypianiu.

Czyli czytanie byłoby bezkosztowym (jeśli korzystamy z bibliotek) albo niskokosztowym (kiedy książki kupujemy) rewelacyjnym sposobem na cywilizacyjne choroby i bolączki. To dlaczego czytamy stosunkowo mało?

Wyjaśnień pobocznych jest mnóstwo. Znam osoby, które mówią, że chętnie sięgnęłyby po książki pisarzy współczesnych, lecz powstrzymuje ich trud wyboru spośród tysięcy tytułów i pozycji. Nie wszyscy mają czas i ochotę śledzić ofertę polecaną przez magazyny literackie, a nawet kiedy się na to decydują, to zniechęceni złymi doświadczeniami nie wierzą 'polecajkom' fachow-

ców. Przypomina to trochę kłopoty z recepcją sztuki współczesnej. Ogromna oferta - konieczność wyboru, a na koniec nieufność wobec głosów krytyki często przez odbiorców utożsamianych po prostu z kampanią marketingową.

Jest jednak jeszcze problem poważniejszy. Bo przecież mało czytamy pozycji sprawdzonych przez lata. Rzadko wracamy do książek, które kiedyś nas zachwyciły, a dziś poza pozytywnymi reminiscencjami, niewiele z nich pamiętamy. To już nie ma usprawiedliwień podobnych do wyżej opisanych. Zatem, o co chodzi?

Stawiam tezę intuicyjną, choć potwierdzoną w wielu rozmowach z przyjaciółmi. Nie tylko dzieci, nie tylko młodzi dorośli, ale też seniorzy, mają kłopot z koncentracją. Gruba książka - zwłaszcza jeśli nie jest kryminałem czy innym dreszczowcem - przestrasza. Wymawiamy się brakiem czasu. Spokojna naracja, choćby prowadzona bardzo pięknym językiem - wydaje się zbyt rozwlekła. Mamy wrażenie, że niewiele się dzieje.

W kulturze obrazkowej uwaga nas wszystkich jest nieustannie bardzo brutalnie stymulowana. Obrazki zmieniają się szybko, jak w kalejdoskopie, niezależnie od medium. Tak jest w telewizji, w kinie, w portalach nazywanych informacyjnymi, w reklamach, w internecie i mediach społecznościowych. W konsekwencji, niezależnie od tego, czy mamy lat dziesięć, czy siedemdziesiąt, cierpimy na przebudźcowanie, czyli... patologię uwagi.

Czy jednak najlepszym na to remedium nie jest właśnie czytanie? Z powodów, o których było wyżej, ale także dlatego, że trenuje skupienie uwagi. Jak mówił Kurt Vonnegut, czytanie jest sztuką, której trzeba się (na powrót) nauczyć, szczególnie powieści. Im więcej się czyta, tym więcej sprawia to przyjemności, podobnie jak z grą na instrumencie.

Natomiast głośne czytanie dzieciom powinno być żelazną regułą. Gdyby tylko dało się to jakoś egzekwować, powiedziałabym, że powinno być obowiązkiem, jak jest obowiązkiem dawać jeść i zapewnienie ubrania.

Agaton Koziński

ZAMKNIĘCI W PARADOKSIE SCHRÖDINGERA

W

szystko staje się coraz bardziej skomplikowane. Cieśnina Ormuz została otwarta, ale okazuje się zamknięta (albo na odwrót - oprócz wybitnych or-

muzologów pewnie nikt dokładnie nie wie, w jakiej fazie obecnie jesteśmy). Koalicja rządząca jest zjednoczona, choć Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz co drugi dzień stawia premierowi jakieś ultimatum (Donald Tusk zresztą odpowiada jej tym samym). PiS właśnie pęka na pół, mimo że regularnie deklaruje jedność we własnych szeregach - i pewnie najwybitniejsi znawcy od prawicy nie umieją dziś rozstrzygnąć, czy jest bardziej pęknięte, czy bardziej zjednoczone.

Tylko Konfederacja w polityce krajowej i Chiny w polityce zagranicznej pozycjonują się jako siły stabilne i przewidywalne. Oddzielna sprawa, czy jest to ta stabilizacja, której od życia naprawdę oczekujemy.

*

Słynny teoretyk Erwin Schrödinger sformułował w 1935 roku eksperyment myślowy znany dziś jako „kot Schrödingera”. W skrócie - chodziło w nim o to, by ustalić, co się dzieje z kotem zamkniętym w pudełku, który został poddany działaniu substancji promieniotwórczych; czy ten kot jest żywy, czy martwy, i czy można to sprawdzić bez otwierania pudełka. Konkluzja następująca: tego nie wiadomo. Stąd wniosek, że kot jest albo żywy, albo martwy. Paradoks.

Dokładnie dziś ten paradoks obserwujemy w kolejnych obszarach życia. Kilka przykładów wymienię przed chwilą. Codziennie zastanawiamy się, czy kot Schrödingera żyje, czy już zmarł na kolejnych płaszczyznach naszego życia. Struktura rzeczywistości została silnie spłaszczona przez globalizację. Internetowe usieciwienie i totalne przyspieszenie wszystkich procesów sprawiają, że ogarnianie tego staje się coraz trudniejsze, dlatego najczęstszą reakcją dziś staje się wzruszenie ramion. Bo łatwiej się odciąć niż zrozumieć. A zrozumieć tym trudniej, im bardziej rzeczywistość jest skomplikowana. Sprężenie zwrotne.

*

Niedawno wpadło mi w ręce nowe tłumaczenie słynnej książki „Bunt mas” José Ortega y Gasset z 1930 r. W środku piękne zdanie: „Poczuć zaskoczenie, zdumieć się, to zacząć rozumieć. Oto szczególnie luksus intelektualisty” - pisał hiszpański filozof. Dziś intelektualistów już nie ma, to wymarły gatunek. Ale zdanie celne i prawdziwe jak nigdy. W czasach pełnego przesilenia, gdy coraz więcej ludzi na coraz więcej spraw reaguje wzruszeniem ramion, królem staje się ten, kto zdoła zachować tę zdolność do tego, by „poczuć zaskoczenie”. A ten, kto wykorzysta to zaskoczenie, by najcelniej zdefiniować współczesność, zyska miano ponadczasowego klasyka, jakim dziś jest Gasset i jego „Bunt mas”.

Jeśli ludzkość w ogóle - w dobie tego natłoku wzajemnie nakładających się na siebie informacji i procesów - zachowywała w ogóle zdolność do elementarnej analizy faktów. Bo na razie wszyscy zachowujemy się, jakby to Schrödinger zamknął w pudełku nie kota, tylko nas wszystkich.

Adam Bula

Z PRAWY STRONY ZAKRZYWIONA CZASOPRZESTRZEŃ

T

ytuł jest pretensjonalny, prościej byłoby powiedzieć: opozycja zapada się w czarnej dziurze lub... że są w dupie. No ale sporo będzie o Francji, więc postawiliśmy na wariant elegancki.

O czym opozycyjna prawica dziś nie wspomni słowem: o rozmowach prezydenta Francji z premierem Tuskiem w Gdańsku podczas niedawnej wizyty. Czyli o planach wolnego od NATO-wskich procedur atomowego parasola nad Polską. Oczywiście, Macron chce dłużej: wojskowy atom, czyli Rafale z pociskami nuklearnymi na polskim niebie, w zamian za cywilny atom, czyli wybranie do budowy naszej drugiej elektrowni atomowej francuskiego, państwowego koncernu EDF.

To byłby tylko fragment tworzenia nowego układu sił, w którym polska armia, która w połowie lat 30. ma osiągnąć docelowy potencjał drugiej po Turcji lądowej siły w tej części świata, mocniej współpracuje z Francuzami, którzy chcą, byśmy u nich więcej wydawali na zbrojenia. W każdym razie podpisany w 2025 r. przez Tuska i Macrona traktat w Nancy o wzmocnionej współpracy i przyjaźni daje do tego solidną podkładkę.

O czym zaś mówi dziś prawica: że Macron nie spotkał się z prezydentem Nawrockim i że to przez Tuska, „który robił wszystko, żeby do takiego spotkania nie doszło”.

I tu właśnie zaczyna nam się rzeczywistość zakrzywiona, w typowej ostatnio dla prawicy sytuacji: wciąż ta sama opowieść do zmieniających się realiów powoduje nieuchronnie, że lądujemy w okolicach bełkotu. I tak Tusk, z „którym nikt się nie liczy i nie potrafi na świecie niczego załatwić”, wyraża na mocarza, który dyktuje prezydentowi Francji, z kim on może, a z kim nie się spotkać.

Tu mamy niespójność przekazu. W wielu innych kwestiach prawica płaci za wcześniejsze czyny, zmuszona do odwracania kota ogonem.

Taki prezydent Nawrocki w wywiadzie (bardzo przyjaznym) z redaktorami „Kanału Zero” przyznaje: „nie mam żadnego prawa nie przyjąć ślubowań od nowych sędziów TK”, by chwilę potem oznajmić: NIC TAKIEGO NIE MÓWIŁEM.

Jego minister Marcin Przydacz oświadcza zaś z dumą: „nie było żadnej publicznej wypowiedzi

Nawrockiego popierającej Orbana”. Co zgodne jest z aktualną linią pryncypała, który we wspomnianym wywiadzie wywiódł wywód: „Te implikacje, że ja wsparłem w jakiś wyraźny sposób Viktora Orbana, dla mnie są w ogóle dalekie od logiki”.

No i fajnie. Mniej fajnie ma najbojowszy z ministrów prezydenckich, Zbigniew Bogucki, pod falą pytań: dlaczego Nawrocki 2x zawetował ustawę o rynku kryptowalut, a nie złożył zapowiadanego po pierwszym wiece własnego projektu, regulującego ten rynek.

I tak oupadek ZondaCrypto i tysiące oszukanych klientów wybucha właśnie całemu towarzystwu centralnie w twarz. Wyjaśnienia prawicy z uwikłania i brania kasy od ciężkich oszustów: wina Tuska.

Coraz częściej porzuca się zresztą próby jakiegokolwiek uzasadnienia, wybierając drogę ordynarnych kłamstw i fejków generowanych przez AI. Taki poseł Janusz Kowalski wrzuca po prostu do sieci zdjęcie premiera Tuska „ubranego” w koszulkę z logo upadłej giełdy kryptowalut.

Co mu zrobisz? Przecież Nawrocki już wcześniej zawetował wielką ustawę dająca państwu narzędzia pozwalające reagować skuteczniej na takie draństwo w sieci.

I tak świat realny powoli oddala się od polskiej prawicy, zatopionej w rozważaniach, co prezes Kaczyński miał na myśli, mówiąc o dwóch płucach partii: frakcji „przyszłego premiera” Czarnka i byłego premiera Morawieckiego.

A w tym świecie realnym dzieje się poważna polityka, coraz mniej oglądająca się na antytuskowych frustratów. W uniwersum Ursuli K. Le Guin władzę dawało poznanie prawdziwego imienia przeciwnika, co wyłożyła w jednym z opowiadań, w którym czarodziej się pomylił, wymawiając imię smoka. Skończyło się dla niego tak, jak skończy się dla PiS, jeśli nie zrozumie, że ich smok nie nazywa się już „TUSK”. Jego prawdziwe imię brzmi: „Kto Sieje Wiatr Zbiera Burzę”.

Oczywiście, na dziś obronne gadki z Francuzami mogą być tyle warte, co w 39. Przełomem byłoby stałe stacjonowanie francuskiego skrzydła z pociskami nuklearnymi na naszych lotniskach. I to wcale nie jest przeciwko atomowym gwarancjom USA w ramach NATO. To po prostu alternatywa lub argument dla rządu, który nie jest bezwarunkowym wasalem administracji Donalda Trumpa.

I znów, jak się nie obróć, prawa dupa z tyłu. Tu z sejmowym hołdem dla ich nowego imperatora.

No słabowato to wygląda.

Ustawa ws. kryptoaktywów została dwa razy zawetowana i chcę powiedzieć jasno i precyzyjnie: to jest po prostu odpowiedzialność pana prezydenta Nawrockiego. Doprowadził do tego, że ludzie tracą w tej chwili pieniądze, oszczędności. Nie ucieknie od tej odpowiedzialności

MARSZAŁEK SEJMU WŁODZIMIERZ CZARZASTY

– Ostrzeżenia o suszy nie biorą się znikąd. Choć prognozy zapowiadają gwałtowne ulewy, sytuacja w glebie i rzekach pozostaje trudna. Powinniśmy jednocześnie uczyć się życia z suszą i z coraz bardziej niszczącymi opadami nawalnymi – mówi hydrolog, prof. Paweł Rowiński

Anita Czapryn

PROF. PAWEŁ ROWIŃSKI: W WIELU CZĘŚCIACH KRAJU ZACZYNA MY MIEĆ POWAŻNE NIEDOBORY WODY

W ostatnich dniach w Polsce pojawiły się ostrzeżenia przed suszą hydrologiczną. Wydał je Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej m.in. dla zlewni Warty w województwach łódzkim i śląskim oraz Liswarty w opolskim. Z drugiej strony prognozy pogody zapowiadają krótkie, gwałtowne ulewy. Co właściwie dzieje się dziś z Polską i jak to rozumieć?

Rzeczywiście to może być trudne do zrozumienia, bo te komunikaty pozornie są sprzeczne. Odniosę się najpierw do samej suszy, bo ten rok jest pod tym względem specyficzny. Nie jest inny niż dawniej, ale jest inny niż w ostatnich latach. Pamiętamy przecież, że zimą mieliśmy jednak sporo śniegu, a zwykle wiosną narzekamy, że pokryw śnieżnej nie było i w związku z tym rośnie zagrożenie suszą. Na tę sytuację trzeba jednak patrzeć kompleksowo. Owszem, mieliśmy najpierw bardzo ciepły grudeń, a potem styczeń przyniósł temperatury, jakie pamiętają z dzieciństwa osoby dojrzałe. Nie było w tym nic nadzwyczajnego, ale w ostatnich latach zdążyliśmy się już odzwyczaić od zimy, które były jednocześnie mroźne i śnieżne. To jednak tylko jeden element. Śniegu faktycznie było sporo, natomiast jeśli spojrzymy na statystyki opadów, okaże się, że styczeń był w gruncie rzeczy dość suchy. Kiedy policzy się, ile opadów spadło nad Polską, widać, że było ich znacznie poniżej średniej. Zatem mimo zalegającego śniegu styczeń okazał się miesiącem suchym. Śnieg trochę to rekompensował, bo uwalniał wodę przez dłuższy czas, a około 80 procent Polski było nim pokryte, więc na pewno nie weszliśmy w początek roku

z taką suszą jak w latach ubiegłych. Tyle że potem przyszły już mniej korzystne okoliczności. Szczególnie jeśli mówimy o marcu i kwietniu, to praktycznie nad Polską nie było opadów. Przez cały marzec właściwie nie padało. W kwietniu również na prawie całym obszarze kraju do niedawna opadów było bardzo mało. To spowodowało, że znowu pojawiły się znaczne deficyty wody i weszliśmy w okres suszy. I właśnie do tego zaczynamy się przyzwyczajać. Takie krótkotrwałe zawirowania pogodowe mogą być gwałtowne, czasem niebezpieczne, czasem prowadzą do podtopień czy lokalnych zalań, ale nie rekompensują deficytów wody w gruncie. Dlatego ostrzeżenia przed suszą nie biorą się znikąd. To są obserwacje tego, co dzieje się w glebie. Widać, że w wielu częściach kraju zaczynamy mieć niedobory wody. Pewnym miernikiem tego, co dzieje się w przyrodzie, są także nasze rzeki. W przeważającej części notują one stany niskie, czasem średnie, bardzo rzadko wysokie. Sytuacja hydrologiczna wygląda więc mniej więcej tak, jak ją opisałem; ostrzeżenia przed suszą są niestety uzasadnione.

Doprecyzujmy: czym właściwie jest susza hydrologiczna? IMGW mówi właśnie o suszy hydrologicznej, ale słyszymy też o suszy rolniczej czy po prostu o długich okresach bezdeszczowych. Jak odróżnić te zjawiska?

Może nie znużdzajmy czytelników ścisłymi definicjami, ale spróbuję to uporządkować. Zaczęliśmy od suszy atmosferycznej – to po prostu długotrwały brak opadów. Zwykle jednak nie mówimy tylko o samym deszczu, lecz łączymy to także

z temperaturą, bo kiedy jest długo bez opadów, a do tego utrzymuje się wysoka temperatura i niska wilgotność powietrza, wtedy mamy do czynienia z tym, co nazywamy suszą atmosferyczną albo meteorologiczną. Jeśli po takiej suszy atmosferycznej zasoby wody w glebie są już na tyle małe, że nie zaspokajają potrzeb roślin, wtedy mówimy o suszy glebowej. To właśnie ten moment, kiedy zaczyna się problem dla roślin i dla rolnictwa. Do tego dochodzi jeszcze susza hydrologiczna, o której pani wspomniała. Mówimy o niej wtedy, gdy obserwujemy obniżenie poziomu wód w rzekach i jeziorach. Kiedy pojawiają się niżówki, możemy mówić właśnie o suszy hydrologicznej. Jest jeszcze bardziej zaawansowany etap, kiedy zaczyna obniżać się poziom wód gruntowych. To kolejny stopień rozwoju suszy hydrologicznej. W Polsce co jakiś czas mamy do czynienia właściwie ze wszystkimi tymi typami, ale teraz szczególnie groźne jest to, że przechodzimy do suszy glebowej. To oznacza problem dla rolnictwa: w glebie jest mało wody, a właśnie wchodzimy w okres wegetacji, więc teraz tej wody naprawdę bardzo potrzebujemy.

Często słyszę od ekspertów, że jednym z największych problemów w Polsce jest nie tyle sam brak opadów, ile brak

zdolności do zatrzymywania wody. Nawet jeśli pojawiają się krótkie, gwałtowne ulewy, to taka woda nie zasilą ani gleby, ani zasobów wodnych w taki sposób, jakiego potrzebujemy. Na czym dokładnie polega ten problem?

Pani pytanie łączy w sobie kilka wątków. Jeden dotyczy krótkotrwałych opadów w czasie suszy. Kiedy gleba jest przesuszona, zeskorupiała, twarda, to rzeczywiście woda nie wnika w nią głęboko. Po prostu spływa po powierzchni, następuje szybki spływ powierzchniowy. Nie ma więc w tym paradoksu: silny opad po długim suchym okresie niewiele pomaga glebie. Często prowadzi za to do wezbrań, bo woda szybko trafia do rzek, pojawiają się podtopienia, a sama gleba nadal nie zatrzymuje jej w wystarczającym stopniu. To jest również efekt zmieniającego się charakteru opadów w Polsce. Coraz częściej opady trwają krótko, ale są bardzo intensywne, a jednocześnie wydłużają się okresy suche. To odwrotność tego, do czego byliśmy przyzwyczajeni kiedyś, gdy deszcz potrafił padać przez wiele dni. Bywał uciążliwy dla ludzi, ale rolnicy byli zadowoleni, bo taka woda spokojnie i skutecznie wsiąkała w glebę. To jest jedna część odpowiedzi. Druga dotyczy samego zatrzymywania wody. To już kwestia gospodarowania wodą, czy to w skali państwa, czy lokalnie.

Musimy uczyć się zatrzymać wodę tam, gdzie spada. Taka rozproszona retencja jest dziś niezwykle istotna. Kiedy mówimy, że sobie z tym nie radzimy, to dlatego, że nadal zatrzymujemy tę wodę za mało. Oczywiście warto dodać, że zachodzą też pozytywne zmiany. Uczymy się tego, powstają różne programy, są państwowe zachęty do zatrzymywania wody, również na poziomie gmin i poszczególnych regionów. Coś się więc dzieje, ale dzieje się zbyt wolno i na zbyt małą skalę. I to jest właśnie problem.

Dlaczego z krajobrazu pogodowego znika ten zwyczajny deszcz, który siąpi przez cały dzień i spokojnie wsiąka w ziemię, a coraz częściej zastępują go nagle, gwałtowne ulewy? To znak zmiany klimatu?

Absolutnie tak. Każdy wzrost temperatury o jeden stopień powoduje, że atmosfera może wchłonąć o około 7 procent więcej wilgoci. Ta wilgoć się gromadzi, a kiedy dochodzi do nasycenia, uwalnia się w postaci intensywnych, gwałtownych opadów, najczęściej właśnie deszczów nawalnych. Polski klimat zaczyna przesuwać się na południe. Ocieplenie klimatu wyraźnie wpływa więc na charakter opadów. A jeśli do tego dochodzi jeszcze wyższa temperatura, mamy dodatkowy efekt: szybsze parowanie. To z kolei jeszcze bardziej sprzyja suszy.

Na ile za ten nowy rytm odpowiada sama atmosfera, a na ile człowiek: osuszanie mokradeł,

prostowanie rzek, betonowanie miast, melioracja podporządkowana szybkiemu odprowadzaniu wody? Co tu działa najgorzej?

Wymieniła pani bardzo ważne elementy. Mamy tu spłot dwóch czynników. Z jednej strony przyrodniczych. Po pierwsze: jesteśmy w takim miejscu Europy, w którym i tak nie mamy szczególnie dużych zasobów wody. Nad Polską zatrzymuje się jej znacznie mniej niż w wielu innych krajach Europy. To jedna sprawa. Do tego dochodzą zmiany klimatu, które, choć mają charakter przyrodniczy, to przecież są przede wszystkim skutkiem działalności człowieka. One wywołują te efekty, o których już mówiliśmy. Ale prawdą jest też to, że przez długi czas dominował u nas taki paradigmat gospodarowania wodą, zgodnie z którym należało ją jak najszybciej odprowadzać wszędzie tam, gdzie zalegała. Nie lubiliśmy błota, nie lubiliśmy mokradeł, wodę chcieliśmy odprowadzić do rzek, a najlepiej jak najszybciej do morza, bo wydawało się, że to najprostszy sposób ochrony także przed powodzią. Stąd prostowanie rzek, skracanie ich biegu i wszystkie te działania, o których pani wspomniała. Do tego dochodzi jeszcze urbanizacja. Miasta są coraz gęściej zaludnione i zagospodarowane w taki sposób, że przybywa powierzchni uszczelnionych. Wracamy więc do tego, o czym mówiliśmy przed chwilą: woda po betonie bardzo szybko spływa do rzek, zamiast być zatrzymana na miejscu. Można więc powiedzieć, że sami sobie w pewnym sensie pomogliśmy w pogłębianiu tego problemu. Właśnie dlatego tak ważne jest inteligentne i mądre gospoda-

*BUDOWANIE NASZEJ ODPORNOŚCI,
ZARÓWNO NA SUSZĘ, JAK
I NA POWÓDŹ, OZNACZA TAKŻE
ZMIANĘ SPOSOBU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO KRAJU*

FOT. LUKASZ GDAK

Prof. Rowiński: Żle wyglądamy w Polsce z prostej przyczyny: u nas tej wody, zwłaszcza powierzchniowej, jest po prostu mało

rowanie wodą. W Polsce pojawia się coraz więcej programów, które skłaniają do innego projektowania miast, do myślenia o terenach zielonych i o takich rozwiązaniach, które wodę zatrzymują. Tyle że ten proces nadal przebiega zbyt wolno. A budowanie naszej odporności, zarówno na suszę, jak i na powódź, oznacza także zmianę sposobu zagospodarowania przestrzennego kraju.

Raporty klimatyczne i analizy Europejskiej Agencji Środowiska pokazują, że w Europie nasilają się zarówno susze, jak i epizody bardzo intensywnych opadów. Jak to konkretnie przekłada się na Polskę? Jak wyglądamy na tle innych krajów Europy?

Żle wyglądamy z prostej przyczyny: u nas tej wody, zwłaszcza powierzchniowej, jest po prostu mało. Istnieje taka statystyka, może nie idealna, ale często używana, która pokazuje, ile wód powierzchniowych przypada na mieszkańca w ciągu roku. I według niej mamy mniej więcej trzykrotnie mniej wody niż wynosi średnia w innych krajach Unii Europejskiej. To nie jest wskaźnik, który mówi wszystko, ale dobrze pokazuje skalę problemu. A kiedy dochodzą do tego procesy, o których pani mówiła i które opisują zarówno raporty agencji europejskich, jak i raporty IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change, czyli Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu - red.), to ob-

raz staje się jeszcze bardziej niepokojący. Charakter opadów wyraźnie się zmienia: przez długi czas jest sucho, a kiedy deszcz już się pojawia, bywa bardzo intensywny i krótki. W Polsce obserwujemy dokładnie to samo. Pod tym względem nie różnimy się od reszty Europy. Dlatego właśnie co jakiś czas mamy do czynienia z katastrofalnymi powodziąmi, jak choćby w 2024 roku w rejonie Nysy Kłodzkiej i na terenach sąsiednich. A przecież mimo tej powodzi nie był to rok szczególnie mokry, przeciwnie, był bardzo suchy. To pokazuje, że o skali strat coraz częściej decyduje nie suma opadów, ale gwałtowność samego zjawisk. I to nie jest wyłącznie polska specyfika. Kiedy podobne opady nawalne występowały w Niemczech czy Belgii, tam również nie potrafiono sobie z nimi poradzić. Skutki były katastrofalne: ogromne straty materialne i ofiary w ludziach. Mamy też w pamięci obrazy z 2024 r. z Walencji. Gwałtowność zjawisk to coś, do czego musimy się przyzwyczajać i z czym musimy nauczyć się żyć. Można powiedzieć, że w Europie zmiany klimatu wyostwiają problemy, które już mamy - tam, gdzie jest już sucho będzie jeszcze bardziej sucho.

Co dziś najbardziej niepokoi pana jako hydrologa? Czy jest to sucha gleba, niski stan rzek, obniżający się poziom wód

gruntowych czy może to, że te wszystkie zjawiska zaczynają się na siebie nakładać?

My, hydrologi, musimy patrzeć na to kompleksowo. Zresztą kiedy mówimy o gospodarowaniu wodą, również musimy myśleć o nim w sposób zintegrowany. Dlatego zawsze podkreślam, że nie możemy próbować rozwiązywać tylko jednego problemu, przygotowywać rozmaitych rozwiązań, technicznych czy nie-technicznych, na przykład dla przeciwdziałania skutkom suszy, a jednocześnie zapominać o ochronie przeciwpowodziowej. To wszystko jest ze sobą powiązane. Zresztą trochę już dziś o tym rozmawialiśmy: po długich okresach suchych przychodzą powodzie. Musimy więc przygotowywać się na to wszystko jednocześnie. Do tego dochodzą problemy z jakością wody, które przybierają na sile podczas zjawisk ekstremalnych. Kiedy pyta mnie pani, co najbardziej mnie martwi, to odpowiem, że przede wszystkim to, że wraz ze zmianą klimatu wszystkie te procesy ulegają intensyfikacji. Zjawiska, które mają charakter gwałtowny, stają się coraz silniejsze. I prawdę mówiąc, obrona przed tym staje się coraz trudniejsza. Dlatego budowanie naszej odporności społecznej na zjawiska katastrofalne powinno być jednym z priorytetów państwa. W Polsce zjawiska katastrofalne to przede wszystkim powódź i susze. Na ich tle wszystkie inne za-

grożenia mają zdecydowanie mniejsze znaczenie.

Coraz częściej słyszymy, że Polska stepowieje. Rzeczywiście tak jest? W sklepach ogrodniczych pojawiły się oliwki, niektórzy żartują, że warto już dziś je sadzić, to za 20 lat będziemy mieli gaje oliwne. Naprawdę idziemy w tym kierunku, czy słowo „stepowienie” brzmi za mocno?

Powiedziałbym tak: to są publicystyczne określenia. Na pewno nie obserwujemy jeszcze w Polsce procesu stepowienia. Natomiast obserwujemy te zjawiska, o których już mówiliśmy, czyli coraz dłuższe okresy suche. Polska jest krajem deficytowym pod względem wody w wielu aspektach, ale mamy na przykład stosunkowo zasobne wody gruntowe, a to daje nam pewien poziom bezpieczeństwa. Dużo wody jest też w sposób naturalny zatrzymane w krajobrazie, wciąż mamy przecież wiele jezior. Oczywiście wraz ze zmianami klimatu możemy obserwować różne zjawiska, w tym zmianę szaty roślinnej. Na przykład w pewnym momencie w Polsce może być coraz mniej świerków, bo to gatunek, który m.in. potrzebuje sporo wody. To zresztą jest bardziej skomplikowany proces, bo na południu kraju dochodzą przykładowo silne wiatry nie sprzyjające temu gatunkowi. Zmiany klimatyczne uruchamiają bardzo wiele takich procesów, natomiast stepowienie jest zjawie-

niem dużo dalej posuniętym. Myślę więc, że musimy uważać na słowa, żeby bez potrzeby nie straszyć społeczeństwa. Mamy wystarczająco dużo sygnałów alarmowych.

Co roku jeżdżę nad Biebrzę obserwować ptaki. Kiedyś mówiło się o bagnach biebrzańskich, dziś coraz częściej można tam chodzić suchą stopą. Można odnieść wrażenie, że dawny krajobraz Polski znika: łąki i rozlewiska, które potrzebowały wilgoci, zaczynają wysychać, ptaki, które kiedyś przylatywały tam regularnie, dziś pojawiają się tylko na chwilę albo znikają zupełnie. To prawda, ale to nadal nie jest jeszcze stepowienie. Natomiast na Biebrzy mieliśmy ogromne problemy z pożarami, właśnie w wyniku braku opadów i suszy. Lasy biebrzańskie w tamtej okolicy również mocno ucierpiały od ognia. Podobnie wygląda sytuacja w układzie narwiańskim, w wielokorytowym systemie Narwi, na obszarze Narwiańskiego Parku Narodowego. Tam również coraz rzadziej widzimy tę przyrodę, do której byliśmy przyzwyczajeni. Ten wielokorytowy, piękny, unikalny, anastomozujący system rzeczny coraz rzadziej pokazuje wodę w swoich licznych korytach. Tak więc oczywiście, zmiany są widoczne.

Jak może wyglądać Polska za 10-20 lat? Będzie krajem o innym pejzażu niż ten, który pamiętamy z dzieciństwa?

Myślę, że to są jednak procesy bardziej długotrwałe i że perspektywa 10-20 lat jest jeszcze zbyt krótka, by mówić o bardzo wyraźnych, łatwo dostrzegalnych zmianach krajobrazu. To będzie raczej dłuższy proces. Ale oczywiście, jeśli zmiany klimatyczne będą postępować - a będą, to, jak już mówiliśmy, szata roślinna może się zmieniać, krajobraz również, bo przyroda będzie musiała sobie z tym jakoś poradzić. Ale ja jestem też optymistą i myślę, że my również się uczymy. Na przykład gospodarowanie wodą będzie wyglądało inaczej, bardziej w zgodzie z naturą. Nauczymy się tego, o czym cały czas tu mówimy: zatrzymać wodę tam, gdzie spada, a nie tylko w wielkich zbiornikach retencyjnych. Nauczymy się też mądrej ochrony przeciwpowodziowej. Szukajmy więc również tych bardziej optymistycznych elementów, wynikających z wiary w mądrość człowieka. To byłaby moja odpowiedź.

A co pana dziś najbardziej irytuje w publicznej rozmowie o suszy?

Po pierwsze, to, że czasami zbyt łatwo folgujemy sobie w fantazjach i w bardzo skrajnych poglądach, czy to w jedną, czy w drugą stronę, na temat ochrony i gospodarowania wodą. W komentowaniu tych spraw trzeba zachowywać rozsądek. I wydaje mi się, że najlepiej byłoby, gdyby te wszystkie komentarze były oparte na wiedzy, bo tego czasem w debacie po prostu brakuje. Pojawiają się różne niepotwierdzone informacje czy sady, które nie mają oparcia w faktach i w coraz większej wiedzy naukowej. Dlatego zachęcałbym do tego, żeby to była debata, jak mówią Brytyjczycy, evidence based, czyli oparta na tym, co zostało udowodnione albo rzeczywiście zaobserwowane.

CV

FOT. MAI PRAS

Prof. dr hab. Paweł Rowiński
Członek rzeczywisty PAN, dyrektor Instytutu Geofizyki Polskiej Akademii Nauk, przewodniczący zarządu europejskiego oddziału Międzynarodowej Asocjacji Badań i Inżynierii Środowiska Wodnego (IAHR), Prezes ALLEA - Europejskiej Federacji Akademii Nauk.

Historia politycznej walki o uregulowanie czy większą kontrolę nad rynkiem kryptowalut trwa w Polsce już od kilka miesięcy. Pod koniec ubiegłego roku Karol Nawrocki zawetował uchwaloną 7 listopada ustawę o rynku kryptoaktywów. Zbigniew Bogucki, szef kancelarii prezydenta, decyzyjnie Nawrockiego tłumaczył między innymi tym, że ustawa wprowadzała rozwiązania nadmierne, niejednoznaczne i nieproporcjonalne.

5 grudnia, przed głosowaniem nad odrzuceniem prezydenckiego weta, Donald Tusk podczas niejawnych obrad Sejmu przedstawił posłom, zapowiedzianą jako pilną, informację dotyczącą bezpieczeństwa państwa. Wiadomo, że na sali plenarnej mówił o „kryptoaferze i rosyjskim w niej śladzie”.

Prezes PiS, pytany wówczas przez dziennikarzy, jak jego klub zagłosuje w sprawie zawetowanej ustawy, oświadczył, że posłowie będą wspierać prezydenta. Przyznał jednak, że „kryptowalutami całkowicie się nie zajmuję”. – Osobiście uważam, że powinni być zakazane, ale tutaj prezydent uznał, że to jest prze-regulowanie – powiedział Kaczyński.

Sejm weta prezydenta nie odrzucił. I już wtedy doszło do ostrej politycznej wymiany zdań.

Po głosowaniu premier Donald Tusk zapowiedział szybkie złożenie nowego projektu w tej sprawie. I tak też się stało – nowy projekt o identycznym brzmieniu, jak ten zawetowany, trafił do Sejmu i 18 grudnia ubiegłego roku został uchwalony.

Projekt, co podkreśla strona rządowa, ma zapewnić stosowanie rozporządzenia MiCA (The Markets in Crypto-Assets Regulation). Co to takiego? Rozporządzenie MiCA „określa zharmonizowane dla wszystkich państw członkowskich ramy prawne dla rynków kryptoaktywów, wprowadzając szczegółowe przepisy dotyczące kryptoaktywów, związanych z nimi usług i działań, które nie są jeszcze objęte ujemnymi aktami ustawodawczymi dotyczącymi usług finansowych”. Projekt wprowadza m.in. odpowiedzialność karną za przestępstwa popełniane m.in. w związku z dokonywaniem emisji tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących e-pieniędzem czy świadczeniem usług w zakresie kryptoaktywów.

W lutym prezydent Nawrocki zawetował ustawę po raz kolejny. Tłumaczył, że otrzymał do podpisu dokument praktycznie identyczny jak ten, który wcześniej zawetował.

Głosowanie nad odrzuceniem prezydenckiego weta wyznaczono na piątek, 17 kwietnia; wcześniej, w czwartek, odbyła się w Sejmie debata.

Szef kancelarii prezydenta RP Zbigniew Bogucki znowu twier-

POLITYCZNY BÓJ O RYNEK KRYPTOWALUT

Kłopoty Zondacrypto i tysiące poszkodowanych to kolejny sygnał, że rynek kryptoaktywów powinien zostać w Polsce uregulowany. Mówią o tym nawet politycy PiS. Kiedy jednak rząd chce to zrobić, opozycja mówi: nie. Dlaczego? Ma w tym jakiś interes?

Dorota Kowalska

Jarosław Kaczyński i Mariusz Błaszczak nie wzięli udziału w sejmowym głosowaniu dotyczącym prezydenckiego weta, choć byli na sali obrad

dził, że zbyt surowe przepisy mogą spowodować, iż firmy z branży krypto przeniosą swoją działalność za granicę, co paradoksalnie pogorszy sytuację polskich klientów, gdyż nie będą oni chronieni przez polski nadzór.

Sławomir Nitras z Koalicji Obywatelskiej przypomniał, że minister Bogucki podczas debaty przy poprzednim wecie do regulacji dotyczącej kryptoaktywów zapowiedział, że „przyniesie nową ustawę”.

– Nie przyniósł pan tej ustawy, skłamał pan – powiedział poseł KO.

Bogucki ciągnął jednak, że premier „fałszywie postawił” temat głosowania nad ustawą dotyczącą kryptowalut i nie dotyczy ono tego, czy „jesteś za rosyjską mafią, czy jesteś za tą ustawą”.

– Pan premier chodzi na gryby w garniturze. Trzeba ściągnąć, panie premierze, ten garnitur, podwinąć rękawy i wziąć się do roboty – apelował Bogucki.

Dziwne zależności

Wystąpienie Boguckiego do- brze brzmiało w telewizji. Tyle tylko, że premier nie zamierzał

ustępować: pociągnął temat kryptowalut i weta prezydenta. I o tym, co do tej pory było „tajne”, nagle usłyszała opinia publiczna.

– Mam informacje, które rodzą bardzo dramatyczne pytania: dlaczego PiS, Konfederacja i prezydent blokują rozwiązania dotyczące rynku kryptowalut? Być może niestety znaleźliśmy rozwiązanie, dlaczego to robią – stwierdził Donald Tusk, przekazując informację, którą otrzymał od Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Wynika z nich, że na przełomie października i listopada 2025 roku, miesiąc przed głosowaniem weta prezydenta w sprawie regulacji rynku kryptowalut, Przemysław Kral, prezes zarządu giełdy kryptowalutowej Zondacrypto, dokonał wpłat na rzecz dwóch fundacji: 450 tys. zł wpłacił Fundacji Instytut Polski Suwerennej Zbigniewa Ziobry. Część z tych środków przeznaczono na obrońców Dariusza Mateckiego i księdza Michała Olshewskiego. Inna spółka związana z Zondacrypto i panem Kralem, Expofer Servis House, zrealizowała transakcję na rzecz

fundacji poła Przemysława Wiplera. Zondacrypto była także głównym sponsorem imprezy prawicowych działaczy – CPAC.

– W trakcie kampanii prezydenckiej najważniejszymi uczestnikami tej imprezy byli prezydenci Duda i Nawrocki – podkreślił Donald Tusk, zaznaczając, że jest to „tylko część materiału”.

Według premiera Zondacrypto powstała w „okolicznościach zasługujących na mocny film kryminalny”. Założyciel zaginał w nieznanych okolicznościach; według wszystkich przypuszczeń nie żyje. Jak przypominał Donald Tusk, „wielka kariera” Zondacrypto zaczęła się w 2022 roku z nowym szefem, za pieniądze – jak oświadczył szef rządu – rosyjskiej mafii.

– U źródeł sukcesu finansowego tej firmy stoją nie tylko rosyjskie pieniądze powiązane z tzw. bratwą, czyli jedną z najważniejszych grup mafijnych w Rosji, ale także ze służbami rosyjskimi – mówił premier.

W tym samym czasie było już jasne, że do prokuratury zgłaszają się poszkodowani przez giełdę kryptowalutową Zonda-

crypto. To w sumie około 30 tysięcy osób, które straciły na giełdzie co najmniej 350 mln zł.

Sejm jednak i tym razem nie odrzucił weta prezydenta, mimo że wszyscy posłowie wiedzieli to, o czym dzisiaj wiemy my wszyscy.

Co ciekawe, Jarosław Kaczyński i Mariusz Błaszczak nie wzięli udziału w głosowaniu, choćbyli na sali obrad. – Jeśli chodzi o moje powstrzymanie się od głosowania: ja jestem zwolennikiem jednego rozwiązania, choć nie mam oczywiście żadnej możliwości zrealizowania tego w skali globalnej, to znaczy zakazu kryptowalut. To jest jeden wielki przekręt, jedno wielkie nadużycie – tłumaczył później prezes PiS.

W mediach społecznościowych zawrzało.

„Prezes Kaczyński i przewodniczący Błaszczak przestraszyli się prawdy o kryptoaferze PiS i nie zagłosowali za wetem prezydenta! Zostawili cały swój klub na spalonym” – stwierdził premier Donald Tusk.

„Bronią sponsora bardziej niż niepodległości” – to wicepremier, minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski.

Politycy opozycji natychmiast ruszyli do obrony swoich pozycji.

„Rząd niech się weźmie do uczciwej pracy i przygotuje przepisy rozwiązujące realne problemy, a nie markuje działania, szukając pola do politycznej walki. (...) Zamiast usiąść do rozmów i naprawić model regulacji, premier woli opowiadać o »rosyjskiej mafii«, a ministrowie straszyć »eldoradem dla oszustów«” – napisał Łukasz Rzepecki, polityk Konfederacji i były doradca Andrzeja Dudy.

Tak jakby ta rosyjska mafia i oszuści nie byli w tym kontekście ważni.

Poszkodowanych przybywa

W między czasie okazało się, że poszkodowanych przez Zondacrypto przybywa. I są wśród nich także polscy sportowcy, Zondacrypto wyjątkowo chętnie wspierała bowiem sport. Od października pełni rolę głównego sponsora PKOl. W ramach tej współpracy firma zobowiązała się do wypłaty nagród dla polskich sportowców za wyniki osiągnięte podczas zimowych igrzysk olimpijskich Mediolan-Cortina 2026. Łączna wartość tych świadczeń wynosi około 13,8 mln zł. Problem polega na tym, że część nagród została wypłacona w formie tokenów – cyfrowych aktywów dostępnych w aplikacji sponsora. Choć środki formalnie pojawiły się na kontach sportowców, wielu z nich nie jest w stanie zamienić ich na realne pieniądze.

Prezes PKOl Radosław Piesiewicz, kojarzony z politykami Prawa i Sprawiedliwości, zaznaczył jednak, że PKOl nie ma obecnie podstaw prawnych do zerwania umowy ze sponsorem.

Stwierdził też, że nie był świadomy problemów Zondacrypto w chwili podpisania z nim umowy oraz że przed złożeniem podpisu informował ABW o zamiarach rozszerzenia grona sponsorów o podmioty spoza Unii Europejskiej.

„Prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego Radosław Piesiewicz kłamie i manipuluje” – szybko odpowiedział rzecznik Tomasza Siemoniaka Jacek Dobrzyński. I tłumaczy, że w piśmie z 17 października 2025 roku skierowanym do ABW PKOl nie pyta o firmę Zondacrypto ani o kryptowaluty. Informuje jedynie, że „rozpatrywane jest nawiązanie współpracy z podmiotami zagranicznymi, w tym działającymi poza obszarem Unii Europejskiej, a także oferującymi produkty i usługi niestandardowe”, i zwraca się z prośbą o „udzielenie informacji lub przeprowadzenia szkolenia dla kierownictwa (...) organizacji z zakresu ewentualnych ryzyk związanych ze współpracą z tego typu podmiotami i organizacjami”.

Wiadomo, że Zondacrypto sponsoruje też wiele klubów piłkarskich, nie tylko polskich zresztą, niektóre kończą z nim współpracę.

Minister sportu i turystyki Jakub Rutnicki na antenie RMF FM przyznał, że jego zdaniem powinna zostać powołana komisja śledcza do zbadania sprawy Zondacrypto.

Cóż, na komisję śledczą w sprawie Zondacrypto raczej nie ma co liczyć. Wiadomo, że sprawę bada prokuratura, ale, póki co, brak w niej przełomu.

– Od kilku lat toczy się śledztwo. Zintensyfikowałem je, bo uważam, że toczyło się nie w takim tempie, jak powinno. Mamy już nowego szefa w katowickim wydziale Prokuratury Krajowej zajmującym się przestępczością zorganizowaną, który zabrał się intensywnie za to, żeby temu śledztwu nadać bieg. Jeśli śledztwo toczy się cztery lata, to albo umarzamy, bo mamy niewykrzycie sprawców, albo idziemy krok dalej. Jeżeli ja dowiaduję się, że osoba, która ma największą wiedzę w sprawie, nie została jeszcze przesłuchana, to znaczy, że to śledztwo toczy się źle – stwierdził na antenie TVP Info minister sprawiedliwości Waldemar Żurek.

W jednej ze swoich wypowiedzi Żurek zasugerował, że w dotychczasowych działaniach wymiaru sprawiedliwości wokół Zondacrypto wśród części śledczych panował strach przed, jak stwierdził minister, „ciemnymi interesami”.

– Niektórzy prokuratorzy być może bali się politycznych układów – ocenił.

Teraz prokuratorskie śledztwo ma ruszyć z kopyta. Czy tak będzie, trudno powiedzieć. Jedno wydaje się pewne: ta afra zatacza i będzie zataczać coraz szersze kręgi. Czy pojawią się w niej nazwiska polityków? Nie można tego wykluczyć.

ZWOLNIENI Z PRACY. SZOK, PSYCHIATRA I NOWE ŻYCIE

Anna, fizjoterapeutka z Torunia, straciła pracę w przychodni po tym, jak pochwaliła się szefowej swoim ślubem. Macieja firma zredukowała tuż przed jego wejściem w ochronę przedemerytalną. Ola wyleciała z drogerii niesłusznie podejrzana o kradzież. Traumę przeżyli, ale się podnieśli. Wszyscy pierwszy raz w życiu byli u psychiatry

Małgorzata Oberlan

Minęło już trochę czasu, ale poczucie krzywdy w sobie nadal noszę. Znalazłam nową pracę w zawodzie i to w dobrym środowisku. Utratę pracy w przychodni jednak odchorowałam. Musiałam skorzystać z pomocy psychiatry – mówi Anna, fizjoterapeutka z Torunia.

Nieprzedłużona. Historia Anny z przychodni zdrowia

Anna kocha swój fach. Fizjoterapia to dla niej coś więcej niż tylko wyuczony zawód czy źródło zarobku. Wydawało jej się, że w tej publicznej przychodni w Toruniu jej zaangażowanie jest doceniane. Była chwalona przez przełożonych, wysyłana na szkolenia. Radość z pracy – owszem – psuła jej ogólnie słabą atmosferą w tej placówce i powtarzające się spięcia dyrektorki z pracownikami. Przez dłuższy czas jej bezpośrednio to jednak nie dotyczyło.

– W tej przychodni (i przede wszystkim nie jest to w Toruniu tajemnicą) dyrektorka postanowiła rządzić „twardą ręką”. Wszyscy pamiętają takie sytuacje, jak np. śledzenie przez panią dyrektorkę kamerami, o której godzinie ludzie wychodzą z pracy dzień przed majowym weekendem, a potem robienie afery z pięć minut urwanych 6 godzin – wspomina Anna.

Tak zwani „wszyscy autorowani” wiedzieli też, jak twierdzi Anna, że szczególnie niecenzurowanym są młode matki (zwolnienia na dzieci!), potencjalne matki i generalnie ludzie biorący zwolnienia, opiekę nad bliskimi etc.

– Co mnie spotkało konkretnie? „Nie chwal się ślubem” – ostrzegali mnie koledzy z dłuższym stażem. A ja się pochwaliłam i pracę straciłam. Zamiast przedłużenia umowy, a liczyłam już na taką na czas nieokreślony, nastąpiło „nieprzedłużenie”. Bez konkretnej argumentacji, wytłumaczenia. Jak

Utrata pracy to jedno z najbardziej stresujących doświadczeń życiowych i to niezależnie od tego, czy posadę tracimy po roku czy 20 latach

grom z jasnego nieba – opowiada fizjoterapeutka. Jest pewna, że prawdziwą przyczyną było to, że „zaraz jako kolejna zajdzie w ciążę i będzie brała zwolnienia”.

Co było dalej? Szok, niedowierzanie, poczucie ogromnej krzywdy i niesprawiedliwości. Stany depresyjne i psychiatra – pierwszy raz w życiu. Ale potem – powrót do życia.

– Dziś pracuję w swoim zawodzie w placówce opiekuńczej, tak to nazwijmy. Niepublicznej, założonej i prowadzonej przez ludzi z pasją. Dopiero w takim środowisku, wraz z upływem czasu i nabierania dystansu widzę, jakim toksycznym miejscem była ta przychodnia – kończy Anna. Poczucie krzywdy jednak jej nie opuściło.

Zredukowany. Maciej z dużej firmy

– Widzieliście Macieja? Normalnie, inny człowiek! Uśmiechnięty, taki promienny

wręcz. Dobra aura... Aż trudno to określić – tak dziś o koledze z pracy mówią ci, którzy w firmie zostali. Jemu wręczono wypowiedzenie, ale po kilku miesiącach to on zaraża świat pozytywną energią.

Firma jest duża, znana nie tylko w Toruniu i kolejny rok „restrukturyzowana”. Proces ten, w odczuciu załogi, polega na systematycznej redukcji etatów w ramach „optymalizacji zatrudnienia”. Innego pomysłu na ratowanie statku dryfującego po mieliźnie pracownicy u przesyłow nie widzą.

Maciej pracujący w tej firmie od ćwierćwiecza był jednak ostatnim, którego koledzy wskazaliby jako kandydata do zredukowania. Profesjonalny w każdym calu, niezwykle doświadczony, dyspozycyjny. A jednak... Podczas ostatniej optymalizacji zatrudnienia to właśnie jego zredukowano. Nie zdążył wejść w okres ochronny przedemerytalny. – Do dziś nie wiem,

dłaczego ja – tak naprawdę. Miałem w sobie nie tylko ogromne poczucie niesprawiedliwości, ale też takiej wielkiej niemocy. Poczucie, że nie tak naprawdę od ciebie w pracy i w życiu nie zależy. Bo mimo starań, dokonań, kwalifikacji, doświadczenia i tak dalej – i tak może paść na ciebie – opowiada Maciej.

Nigdy nie myślał, że kiedyś trafi do gabinetu psychiatry. A trafił. Nie kryje, że po pierwsze, by przy okazji brutalnego ciosu ze strony firmy „sobie porządkować”. Przy okazji niejako okazało się, że pomoc jednak się przyda.

– Jestem z tego pokolenia (urodzeni w latach 60.), które przywykło z najróżniejszymi problemami radzić sobie samemu. Bez obciążania nimi nawet najbliższych. Generalnie u pani psychiatry mogłem się wygadać i uporządkować myśli. Coś, co kiedyś robiło się w gronie przyjaciół. A dziś? Tempo życia i relacje ludzkie

tak się pozmięniały, że można mieć wielu znajomych, ale przyjaciół jak na lekarstwo – mówi Maciej.

Sam ocenia, że pewnie dla swojej lekarki był nietypowym pacjentem. Nie zapomni jej nieudawanej radości, gdy zgłosił chęć zakończenia wizyt, bo po prostu nie będzie już miał na to czasu – znalazł nową pracę. A posadę znalazł w branży, dzięki szerokiej siatce znajomych i marce fachowca, wypracowanej przez lata. Teraz Maciej chodzi po świecie z tą dobrą aurą, którą zadziwia dawnych kolegów z dryfującej po mieliźnie firmy.

Zlikwidowana. Ola z sieciowej drogerii

Przypadek Oli jest nieco inny, bo to młoda osoba i w tej sieciowej drogerii w Toruniu pracowała niecałe 2 lata. Utrata pracy zabolowała ją jednak tak samo mocno jak tych, którym żegnać się z posadą przychodziło powoli latami. Tym bardziej, że wcześniej doświadczyła niesprawiedliwego traktowania. – Te dwie małe mnie załatwiły – z gorzkim uśmiechem wspomina dziś Ola. – Koleżanka i zastępczyni kierowniczki posadziły mnie o kradzież kosmetyków. Absolutnie niesprawiedliwie. Uknuły spisek i potem wszystko się wyjaśniło dzięki monitoringowi i wewnętrznej kontroli, ale co to był za stres...

Z podejrzeń w oczach kierownictwa Ola została oczyszczona, ale „przepraszam” ze strony spiskujących nigdy nie padło. Sytuacja w sklepie uspo-

koila się na jakieś dwa miesiące. A potem... Potem były zmiany, które w tej sieci powtarzają się regularnie: jedno lokalizacje sklepów (nie tylko w Toruniu) się wygasza, otwierając jednocześnie też nowe placówki.

– Dziewczyny zostały przeniesione do innego sklepu, a moje stanowisko pracy dziwnym trafem zostało zlikwidowane. Jestem pewna, że pożyty się mnie przez tę całą afery z kosmetykami i robienie ze mnie złodziejki – mówi Ola.

Najpierw dopadły ją wściekłość i złość. Potem apatia. Bezsennosc. Brak apetytu – na jedzenie, działanie, życie w ogóle. Wreszcie: brak siły, by wstać z łóżka. Wtedy wkroczyły do akcji siostra i przyjaciółka, bo partner Oli przekonał jej do szukania fachowej pomocy nie zdołał. Ostatecznie pomogły i farmakoterapia, i psychoterapia.

– A dziś? Tak się leczyłam z tej depresji, że aż zaszałam w ciążę. Nie, nie z psychiatrą (śmiech), tylko z moim Bartkiem. Wcześniej to w ogóle takiego scenariusza nie brałam pod uwagę, bo praca, rozwój, pieniądze... A teraz jesteśmy szczęśliwi. Wszystko się jakoś poukładało. Bartek awansował i dużo lepiej zarabia. Ja teraz piekę i dekoruję torty w domu, na zamówienie. Będzie dobrze – kończy Ola. Dodaje, że zakupów w wiadomej sieci drogerii nie robi i robić nie zamierza. Wybrała sieć konkurencyjną. Ale poczucie krzywdy zostało. ©P

PS Imiona bohaterów tekstu zostały zmienione.

DO PSYCHIATRY. RZADZIEJ IDZIEMY, NIŻ DEKLARUJEMY

Jak rozumiana, oceniana i przeżywana jest pomoc psychologiczna, psychoterapeutyczna i psychiatryczna w Polsce? Odpowiedzi na to pytanie szukali autorzy raportu, przygotowanego przez Instytut Psychologii PAN w ramach projektu „Psychologia dla Społeczeństwa”. Wynika z niego, że skala błędnych przekonań wśród Polaków pozostaje znacząca: 45,5 proc. badanych uważa, że tylko osoby z poważnymi chorobami psychicznymi potrzebują profesjonalnego wsparcia, 35,8 proc. traktuje psychoterapię jako równoważną rozmowie z kimś bliskim, a 39,3 proc. sądzi, że studia psychologiczne umożliwiają przepisywanie leków psychotropowych. Z badania wynikało, że z usług psychologa w ogóle kiedykolwiek korzystało 27 proc. dorosłych Polek i Polaków, 12 proc. – z pomocy psychoterapeuty, a 24 proc. – psychiatry. Jednocześnie aż 54 proc. badanych deklarowało, że z powodu dyskomfortu psychicznego rozważało skorzystanie z profesjonalnej pomocy, podczas gdy faktycznie zrobiło to 38 proc.

Najczęściej deklarowane bariery w korzystaniu z pomocy psychologicznej mają charakter wewnętrzny i społeczny, a nie tylko systemowy (dostępność). Dla 54 proc. badanych istotną przeszkodą była chęć samodzielnego rozwiązania problemu, 44 proc. wierzyło, że trudności „same miną”, a 34 proc. uznawało, że tak naprawdę nie ma problemu. Istotną barierą okazała się również niechęć do mówienia o emocjach i myślach (47 proc.), obawy dotyczące metod leczenia, w tym skutków ubocznych leków (44 proc.), a także lęk przed oceną społeczną. Około 35 proc. badanych obawiało się bycia postrzeganym jako „wariat”, odczuwało wstyd lub obawę przez uznanym za „słabego”.

(Za: „Polacy boją się pomocy psychologicznej”? Sławomir Skomra, 22.02.2026 r. Polityka Zdrowotna.com.pl)

W książce „Święto Karkonoszy” zbrodnia nie jest najważniejsza. Najważniejsi są ludzie i ich losy w świecie, w którym jedni odchodzili, a drudzy próbowali nauczyć się mówić o cudzym miejscu: mój dom.

Anita Czapryn

SŁAWOMIR GORTYCH: DOM BEZ HISTORII NIE BYŁBY PRAWDZIWYM DOMEM

Jako pisarz i mieszkaniec Dolnego Śląska, zna pan odpowiedź na pytanie, kiedy obce miejsce staje się domem?

Oswajanie obcego miejsca aż do momentu, gdy będzie można o nim powiedzieć „mój dom” to proces tak indywidualny i mocno zależny od wielu środowiskowych zmiennych, że nie będę w stanie podać jednej uniwersalnej odpowiedzi na pytanie „kiedy?”. I mówię to zwłaszcza jako mieszkaniec Dolnego Śląska. Znam bowiem rodziny, które o tej ziemi z pełnym przekonaniem mówiły „mój dom” już w pierwszym pokoleniu, a są takie, w których nastąpiło to dopiero w kolejnym lub kolejnych pokoleniach. Znów - spoglądając z dolnośląskiej perspektywy - myślę, że dużo zależy od historii i indywidualnych doświadczeń człowieka, który przybył w „obce” miejsce. Inaczej bowiem będzie je oswajał ten, kto został tu przesiedlony wbrew własnej woli albo ten, kto w czasie wojny doznał jakichś krzywd z niemieckich rąk - taki ktoś z dużą dozą prawdopodobieństwa do końca życia nie zaakceptuje w pełni nowego miejsca. Ten zaś, kto przyjechał tu dobrowolnie, kto przyjął propagandę o „powrocie do macierzy” piastowskich ziem - oswoi nowy dom łatwiej.

Pana najnowsza książka „Święto Karkonoszy” opowiada o zbrodni i tajemnicy, ale też pisze pan o tym momencie, kiedy ludzie przychodzą na cudzą ziemię i próbują nazwać ją domem. Co dla pana było najważniejsze: zbrodnia, historia czy ludzie? Nie zwykłem rozdzielać ludzi od historii, bo według mnie to

nie są niezależne pojęcia. Nie ma ludzi bez historii i historii bez ludzi, zatem: dla mnie najważniejsza jest historia ludzi. Zbrodnia pojawia się w tle. Nie mówię, że jest nieistotna, natomiast w koncepcji moich książek nie stanowi ona głównego wątku. Chodziło mi bowiem o to, żeby Czytelnik nie sięgał po powieść wyłącznie po to, by odpowiedzieć na pytanie „kto zabił”, ale po to, by poznać historię, która w znacznej mierze oparta została na prawdziwych wydarzeniach. Zbrodnia stanowi więc dla mnie przyczynek do przedstawienia znacznie większej i szerszej opowieści - w przypadku „Święta Karkonoszy” jest to historia dwóch pokoleń, które spotkały się na Dolnym Śląsku w tysiąc dziewięćset czterdziestym piątym roku: ostatniego pokolenia mieszkających tu Niemców, których czekało wysiedlenie i pierwszego pokolenia Polaków, którzy przyjeżdżali zajmować ich domy. Takie zjawisko - bezprecedensowa w swojej skali i prędkości wymiana ludności całego regionu - jest z punktu widzenia pisarza niesamowicie bogatym źródłem refleksji. Zarówno tych przerażających i smutnych, jak i tych krzepiących, niosących nadzieję.

Co było pierwszym impulsem do napisania tej powieści?

Trafiłem na spisane przez pewnego wopistę wspomnienia przygód, jakie spotkały go w Karkonoszach w pierwszych latach po drugiej wojnie światowej. Była to niesamowicie inspirująca lektura. Czym innym jest bowiem czytać historyczne opracowania o tym, jak wyglądało życie

na Dolnym Śląsku w tysiąc dziewięćset czterdziestym piątym roku i później, a czym innym spojrzeć na ten okres oczami konkretnej jednostki. Przeczytać o tym, co w tamtym czasie takiego nowo przybyłego na te ziemie osadnika cieszyło, czego się obawiał, z jakimi problemami przyszło się mu mierzyć. Wkrótce potem sięgnąłem więc do lektury wspomnień innych Polaków, którzy przybyli w Karkonosze tuż po wojnie i zaczął mi się z tego wyłaniać niesamowicie ciekawy, a jednocześnie bardzo różnorodny, momentami rzeźbiony nawet: niespójny obraz tamtych lat. Oczywiście, pewne wątki przewijały się przez wspomnienia bardzo wielu osób i można powiedzieć o nich, że były wspólne. Zdarzały się jednak też refleksje bardzo odmienne, mimo iż traktujące te same tematy. Jedną z takich spornych spraw było chociażby pojęcie domu, od którego zaczęliśmy rozmowę. Niektórzy Polacy pisali, że gdy w tysiąc dziewięćset czterdziestym piątym roku przybyli do Hirschbergu, przyszłej Jeleniej Góry, czuli tu „polskość” bijącą niemal z każdego zakamarka. Inni zaś twierdzili, że przez wiele lat wciąż czuli się tu obco i niepewnie. I to chyba najlepszy dowód na potwierdzenie

tezy, że osvajanie jest procesem bardzo indywidualnym. Ale - podsumowując - to właśnie ta różnorodność wspomnień była dla mnie jeszcze silniejszym impulsem, żeby opowiedzieć o tamtych latach. Bo to było pisarskie wyzwanie. Opisać coś, co we wspomnieniach ludzi jest spójne i jednorodne - to nie jest wielkim problemem. Zmierzyć się natomiast z czasami, które, zależnie od punktu widzenia, są wspominane w tak różny sposób, oddać całą paletę barw i opinii - to już nie było takie proste. Ale w pisaniu właśnie o to chodzi, żeby za prosto nie było.

W posłowie pisze pan, że „Święto Karkonoszy” zrodziło się z potrzeby opowiedzenia o losach pokolenia pradziadków, którzy przybyli na te tereny po wojnie. Napisal pan tę powieść, żeby nie zapomnieć o prawdziwym charakterze tego miejsca? Napisalem tę powieść po to, żeby tę historię odkryć przed czytelnikami, którzy mogli nie tyle o niej zapomnieć, co zwyczajnie nigdy o niej wcześniej nie słyszeć.

Na ile pańska własna rodzinna czy osobista relacja z Dolnym Śląskiem wpływa na to, jakie historie wybiera

pan do opowiedzenia i z jakiej perspektywy na nie patrzy?

Wpływa w sposób zasadniczy, piszę wszak o miejscu, które uważam za swój dom. Idzie za tym z jednej strony pewna swoboda pisania (nikt nie zarzuci mi, że nie znam lub nie rozumiem tematyki, którą poruszam, bo „nie jestem stąd”), a z drugiej duża odpowiedzialność, bo skoro piszę o własnym domu, czyli tym, co jest dla mnie najwyższą świętością, nie mogę sobie pozwolić na historyczne niedopatrzenia, fabularne nieścisłości czyli kolokwialnie mówiąc „prześlizgnięcie się po temacie”.

Czy w tej książce musiał pan coś przemilczeć, chociaż kuśilo pana, aby więcej opowiedzieć?

Nigdy nie zdarzyło mi się w tej ani żadnej innej książce czegośkolwiek przemilczeć. Wychodzę z założenia, że - choć opowiadam o naprawdę trudnych czasach i jest w tej historii wiele elementów bolesnych czy nadal nieco tabuizowanych - moje pisanie nie miałooby sensu, gdybym coś próbował przemilczeć. Przemilczenie wyklucza szczerść - a szczerść leży u podłoża moich książek. I pewnie ta szczerść jest powodem kontrowersji, które czasem wokół tych powieści się pojawiają - piszę przecież o historii Dolnego Śląska, a jest to historia, w której splata się wiele wątków polskich, niemieckich i czeskich. Zrozumienie tego, że Dolny Śląsk, wbrew temu, co chcieliby wiedzieć niektórzy, nie jest ziemią, która ma tylko polską, piastowską historię, ale jest to region, na którym rozwój

i krajobraz mocno wpływali przez wieki także Niemcy i Czesi, jest kluczem do stańnięcia w prawdzie i wyzbycia się konieczności „przemilczenia”.

Ma pan poczucie, że ludzie, którzy mieszkają na Dolnym Śląsku, mogą już dziś powiedzieć, że są u siebie, czy nadal jest to region noszący pamięć po dawnych mieszkańcach?

Podejdę do tego z punktu widzenia logiki. Teza zawarta w pytaniu zakłada, że mamy dwie możliwości, między którymi występuje operator logiczny „lub”. To znaczy: prawdą jest, że dziś Dolnoślązacy są u siebie LUB prawdą jest, że nadal żyje pamięć po dawnych mieszkańcach. Ja natomiast uważam, że prawda zachodzi tylko wtedy, gdy obie możliwości są spełnione i jedna wynika z drugiej. To znaczy: dopiero gdy poznamy i rozumiemy historię naszej ziemi, gdy będziemy pamiętać o dawnych mieszkańcach, gdy to zaakceptujemy, będziemy mogli powiedzieć, że jesteśmy u siebie. Puentując: tak, mam poczucie, że ludzie na Dolnym Śląsku są u siebie - właśnie dlatego, że pamiętają o historii swojej ziemi. Dom bez historii nie byłby prawdziwym domem. I nie miałby przyszłości.

Czy są na Dolnym Śląsku tematy, o których pana zdaniem, wciąż mówi się za mało, albo mówi się o nich zbyt powierzchownie?

Myślę, że Dolny Śląsk przeżywa obecnie renesans, jeśli chodzi o możliwość - i wykorzystanie tej możliwości - by opowiadać o swojej historii.

*BEZPRECEDENSOWA W SWOJEJ
SKALI I PRĘDKOŚCI WYMIANA
LUDNOŚCI CAŁEGO REGIONU
- JEST Z PUNKTU WIDZENIA
PISARZA ŹRÓDŁEM REFLEKSJI*

Powiedział pan kiedyś, że Karkonosze są w pana książkach pełnoprawnym bohaterem.

Co takiego mają te góry, czego nie mają inne miejsca i co najmocniej pana w nich pociąga?

Są to góry o wyjątkowej i bardzo bogatej historii. Odpowiada za to przede wszystkim ich lokalizacja - w samym sercu Europy, u styku wpływów polskich, czeskich i niemieckich, a więc też u styku zupełnie różnych, przez wieki nierzadko walczących z sobą kręgów kulturowych. Dość powiedzieć, że w czasie ostatniego tysiąca lat swojej historii Karkonosze podlegały i stolicy w Krakowie, i w Warszawie, ale też w Berlinie, Pradze czy Wiedniu. Są to góry na tyle dostępne, że ludzie zaczęli osiedlać się w nich i wędrować przez nie już setki, tysiące lat temu, a z drugiej - na tyle potężne i nieprzewidywalne pogodowo, że przez wieki budziły wśród podróżnych szacunek i jednocześnie grozę. I myślę, że ta pozorna sprzeczność - dostępność i jednocześnie niebezpieczeństwa, które czyhały w Karkonoszach na wędrowców - także odpowiada za ich wyjątkowość.

Urodził się pan niedaleko Karkonoszy, właściwie się w nich wychowywał. Pamięta pan swoją pierwszą naprawdę ważną wyprawę w Karkonosze?

Oczywiście. Myślę, że pierwszą ważną wyprawą była, nomen omen, właśnie ta pierwsza. Tata zabrał mnie jako kilkulatek na wędrowkę na Śnieżkę. Pamiętam przede wszystkim poczucie, inności wyprawy w góry od tych spacerów czy wędrowek po nizinach, które znałem dotychczas. Wyprawa w góry - no właśnie - to była wyprawa, prawdziwa przygoda. Wiązała się z wysiłkiem, ale jednocześnie wyjątkową nagrodą w postaci niezwykle wido-ków z miejsc, które przemierzaliśmy.

W pana domu rodzinnym historia była czymś żywym, obecnym w rozmowach, wspomnieniach, rodzinnych opowieściach? Czy sam musiał pan nauczyć się jej słuchać i ją wydobywać?

Szczęśliwie, historia w moim domu była czymś naprawdę żywym. I to chyba sprawiło, że zainteresowałem się nią już w przedszkolu - i stała się jedną z moich najważniejszych i nieprzemijalnych pasji. Na tyle, że nawet doświadczenia nauki historii w szkole podstawowej nie były w stanie tej pasji zabić (śmiech).

Czego o górach nauczyli pana rodzice?

Przede wszystkim pokazali mi, że to miejsce, w którym na uważnego wędrowca może

FOT. JAKUB ŁUCHNIAK

Sławek Gortych: Wiem już, że historii do opowiedzenia jest więcej, niż czasu danego mi tu na ziemi. Co nie zmienia faktu, że opowiem tak dużo, jak życie i zdrowie mi będzie pozwalać

czekać naprawdę wiele fascynujących przygód. Trzeba tylko mieć oczy i uszy szeroko otwarte i dać się poprowadzić Duchowi Gór. No - a już tak zupełnie pragmatycznie - nauczyli mnie też, że odpowiedzialny człowiek, ruszając w góry, musi być do wędrowki przygotowany: plecak, zapas ubrań na załamanie pogody, raczki na zimę, kijki, umiejętność oszacowania, czy dana trasa przy danych warunkach pogodowych jest realna i bezpieczna do przejścia.

Co bardziej pana interesuje: te tajemnice, które potwierdzają dokumenty, czy te, które istnieją w pamięci, w cudzych opowieściach?

Interesują mnie jedne i drugie, natomiast najważniejsze są dla mnie te istniejące w pamięci. Mam bowiem poczucie ich ulotności, niejakiej misji, że jeśli je zignoruję, nie umieszcę w ich powieściach, nie opiszę w posłowiach, to być może one przepadną. A są zbyt cenne, bym na to pozwolił.

W posłowiach lubi pan wyjaśniać, co było prawdą, a co fikcją. To ukłon w stronę czytelnika czy chodzi o coś innego?

Po pierwsze, wynika to z poczucia uczciwości względem Czytelnika. Nie chciałbym doprowadzić do sytuacji, w któ-

rej ktoś po lekturze będzie musiał oceniać na podstawie własnej intuicji albo, nie daj Boże, AI, które wątki fabuły oparłem na prawdziwych wydarzeniach, a które są wytworem mojej wyobraźni. Moim marzeniem było, aby swoimi powieściami spopularyzować historię, a nie gmatwać w niej i ją zakłamywać, dlatego uważam, że Czytelnikowi, który otrzymał w książce mieszankę prawdy i fikcji, wyjaśnienia się należą. Po drugie, piszę posłowia, by pokazać Czytelnikom, jak bardzo historia Dolnego Śląska jest niezwykła. Założę się bowiem, że gdyby nie posłowia, nie które sensacyjne wątki moich powieści ludzie mogliby uznać za wytwór mojej fantazji. A tak - mają posłowie i mogą zobaczyć: „Wow, to zdarzyło się naprawdę! Ten człowiek rzeczywiście żył, tamten zamach miał miejsce, ten skarb istniał, tamto schronisko wciąż stoi...” A gdy pojawi się takie pozytywne zaskoczenie, wtedy jesteśmy już o krok od obudzenia w człowieku chęci poznawania: Karkonoszy, ich krajobrazów, historii... I o to chodzi!

W Karkonoszach jest jeszcze wiele historii do opowiedzenia. Pan już wie, ile ich jeszcze w sobie nosi?

Przy zbieraniu materiałów do każdej kolejnej powieści za- zwyczaj trafiam na różne dodatkowe wątki, niezwykle historie czy biografie. Spisuję je wtedy w swoim zeszycie z pomysłami „do wykorzystania w przyszłości”. Notatek i pomysłów przy każdej kolejnej powieści przybywa tam w tempie wykładniczym, a potem, gdy siadam do tworzenia scenariusza kolejnej książki, ubywa ich w tempie linowym. W efekcie na tym etapie - gdy oddałem do druku piątą książkę - wiem już, że historii do opowiedzenia jest więcej, niż czasu danego mi tu na ziemi. Co nie zmienia faktu, że opowiem tak dużo, jak życie i zdrowie mi będzie pozwalać.

Czy potrafi pan jeszcze pojechać w Karkonosze i po prostu w nich być, czy to już jest niemożliwe, bo od razu włącza się w panu zawód pisarza?

Od blisko roku mieszkam jedną nogą w Karkonoszach i mam poczucie, że im więcej tu jestem, tym bardziej „jestem”. Szczęśliwie, żaden „zawód” mi się nie włącza.

Wyobraża pan sobie siebie jako autora powieści, gdzie akcja rozgrywana jest nie w Karkonoszach?

Wyobrażam sobie na ten moment, żeby w przyszłości na-

pisać też książkę, której akcja będzie toczyć się gdzieś na Dolnym Śląsku, ale poza Karkonoszami. W innych górach albo na przykład w moim rodzinnym Bolesławcu. Nie wyobrażam sobie natomiast wybrać się gdzieś poza Dolny Śląsk, ale - jeszcze raz podkreślę - nie jest to reguła, której zamierzam trzymać się za wszelką cenę przez całe życie. Może za kilka lat pojawi się taki temat czy pomysł, który sprawi, że odbędę literacki „wypad” poza Dolny Śląsk. Pożyjemy - zobaczymy.

Cieszy pana, że po pana książkach rośnie popularność Karkonoszy, że przyjeżdża tam coraz więcej ludzi?

Oczywiście. Czasem ktoś pyta mnie, czy nie obawiam się, że Czytelnicy zniszczą Karkonosze, że je zadepczą. Odpowiadam wtedy, że tego nie obawiam się ani trochę. Wierzę bowiem, że ten, kto sięgnął po „Schroniska...”, dowiedział się o Karkonoszach na tyle dużo, że przyjedzie tu z szacunkiem do Ducha Gór i świadomością, jak wiele pięknych miejsc - poza Śnieżką, która przeżywa w ostatnich latach zatrząsienie turystów - jest do odwiedzenia. Oraz z wiedzą, jak odwiedzać je mądrze, to znaczy - bezpiecznie przygotowanym do panujących

na szlakach warunków i z szacunkiem do prawdziwego władcy tych gór - przyrody. To, czego nierzadko się obawiam, to zalewu turystów nieświadomych, którzy przyjeżdżają do koszmarnych, wyrastających jak grzyby po deszczu apartamentowców - molochów. Obawiam się ludzi idących w góry w klapkach, bez mapy, którzy śmieją, są głośni, którzy nie słyszeli o raczkach, a zimą pakują się na zamknięte szlaki, ściągając zagrożenie na siebie i ratowników GOPR, którzy potem muszą ruszać takim ludziom na pomoc. Ale na ten typ „turysty” nie znajduję obecnie żadnego cudownego remedium.

KSIĄŻKA

Sławek Gortych,
„Święto Karkonoszy”,
Wydawnictwo: W.A.B.
Premiera 5 maja

MAGDA STECZKOWSKA: JESTEM WDZIĘCZNA LOSOWI ZA MOJĄ DROGĘ

Ostatnio ma powody do świętowania, obchodzi bowiem trzydziestolecie scenicznej kariery i pięćdziesiąte urodziny. Z tej okazji opowiada nam, jak z chórzystki w zespole Maryli Rodowicz wyszła na pierwszy plan i zrobiła karierę nie tylko w muzyce, ale też w telewizji i mediach społecznościowych

Patryk Gzyl

Na Twoim Instagramie okleślasz siebie trzema słowami: „Piosenkarka, Podróżniczka, Mama”. To Twoje najważniejsze role życiowe?

Nie zastanawiałam się nad tym szczególnie. Ale to prawda: jestem piosenkarką, podróżniczką, mamą, i to właśnie pokazuję. To treści związane z moją muzyczną karierą, z moimi podróżami i z moją rodziną. Taka tematyka przeważa na moich profilach.

Świetnie sprawdzasz się w mediach społecznościowych jako influencerka. Twój Facebook obserwuje ponad 330 tysięcy osób, a Instagram ponad 120 tysięcy. Co sprawia, że masz tylu fanów?

Myślę, że przede wszystkim prawda, którą pokazuję. Chociaż dla mnie dziwnie brzmi, kiedy ktoś określa mnie mianem „influencerka”. Od dawna nie używam żadnych filtrów, ten okres zafascynowania nimi, który wszyscy przeszliśmy, mam już dawno za sobą. Niczego nie udaję, mówię tak jak jest, wyglądam tak jak wyglądam. Najczęściej pokazuję swoje codzienne życie bez żadnych upiększeń. Choćby rano bez makijażu, z poranną fryzurą na głowie. Mówię o swoim zmęczeniu na różnych etapach życia. Nie jestem idealna i nie dążę do tego. Lubię i potrafię piec ciasta, więc wrzucam do internetu sprawdzone przepisy. Nigdy nie uważałam siebie za gwiazdę i nie stawiałam się na piedestale. Jestem normalną kobietą, jakich są miliony w Polsce. I myślę, że internauci doceniają moją naturalność i szczerość. Jeśli prowadzimy social media sami i jesteśmy w tym autentyczni, to ludzie sami przychodzą do nas.

Codziennie wrzucasz na Facebooka po kilka postów ze swego życia muzycznego i prywatnego. Skąd czerpiesz inspirację?

Facebook jest mi bliższą przestrzenią niż Instagram, bo obserwują mnie tam głównie ko-

biety. W moim wieku, młodsze lub starsze, ale nie dzieci czy nastolatki. Moje doświadczenia są więc tym kobietom bliskie i to właśnie nimi się dzielę. Czasem też pytam je o radę, ciekawi mnie ich zdanie na różne tematy związane z codziennym życiem. Zdarza się, że moje obserwatorzy polecają mi książki do przeczytania czy miejsca do zwiedzenia, a ja im się odwiedzam tym samym. Kocham Kraków i jego okolice i często pokazuję ciekawe miejsca w tym regionie. Czasem zdarzało się potem, że spotykałam w nich ludzi, którzy dziękowali mi za ich polecenie. Raz w mieście robię „Bazarek u Magdy”, gdzie utalentowani rękodzielnicy mogą wystawić swoje prace. Mój Facebook ma ogromne zasięgi i cieszy mnie, że mogę im w ten sposób pomóc.

Nie odmawiasz też ludziom proszącym o pomoc finansową w trudnych sytuacjach. Każdego dnia dostaję kilkanaście czy nawet kilkadziesiąt próśb tego rodzaju. Oczywiście nie jestem w stanie pomóc wszystkim. Wiele lat zajęło mi zrozumienie i pogodzenie się z tym. Nie mogę też każdej takiej prośby umieszczać na swych profilach, ale co jakiś czas, po weryfikacji zbiorów, robię to i ogromnie się cieszę, jak uda nam się wspólnymi siłami zebrać potrzebne środki. To jest ta dobra strona social mediów.

Wszyscy wiemy, że urodziłaś i wychowałaś się w muzycznej rodzinie. To znaczy, że Twoja przyszłość była wyznaczona już od dziecka?

W pewnym sensie tak. W końcu śpiewałam i grałam od małego. Ale będąc nawet już w liceum muzycznym, nie do końca wiedziałam, co będę robić w życiu, i wcale nie byłam pewna, że związę swoją przyszłość z muzyką. To było całkiem normalne – nastolatki nie zawsze wiedzą, kim chcą być w dorosłym życiu, i ja też do takich dzieciaków należałam. Dla-

tego to, co potem wydarzyło się w moim życiu, było dziełem przypadku, albo jak kto woli – przeznaczenia. I jestem za to wdzięczna losowi, za moją drogę, bo była bardzo trudna, ale ciekawa.

Masz ośmioro rodzeństwa, więc pewnie wasz dom był głośny i rozśpiewany. Jak się w nim czułaś?

Z perspektywy czasu widzę, że było w nim dla mnie za głośno. Dopiero z biegiem lat pojęłam, że lubię mieć trochę własnej przestrzeni, bo to daje mi spokój w głowie i w sercu. Tu nie chodzi o to, że mam jakieś pretensje do rodziców czy rodzeństwa. Tak naprawdę moje dzieciństwo to cudowny czas, ponieważ zawsze miałam pod ręką kogoś do zabawy. I to było fajne. Ale im byłam starsza, pragnęłam więcej swojej przestrzeni i tak się stało, kiedy wyjechałam z domu w Stalowej Woli do szkoły w Poznaniu. To jakieś 500 kilometrów i wtedy tę odległość pokonywało się 15 godzin, dlatego rzadko bywałam w domu. Zyskałam więc własną przestrzeń i szybko stałam się bardzo samodzielną osobą, myślącą o sobie i swojej własnej przyszłości, starając się zrozumieć własne uczucia i emocje. Nie myśląc stadnie, a indywidualnie.

Twoi rodzice byli pewnie zawsze bardzo zajęci, musieliście więc zazwyczaj sami zajmować się sobą. Z kim z rodzeństwa trzymałaś najmocniejszą sztafę?

W dzieciństwie na pewno najbliższą relację miałam z siostrą Cecylią, bo jest ode mnie tylko o rok młodsza. Tak naprawdę jednak cały czas to się zmieniało. Jak to w stadzie.

W jednym z wywiadów powiedziałaś: „Mama twarzo stała na ziemi, a tata był jej przeciwieństwem”. Po kim odziedziczyłaś charakter?

Myślę, że trochę po mamie i trochę po tacie. To się mieszało. Ale tak naprawdę

nie wierzę w to, że charakter się dziedziczy. Uważam, że każdy z nas jest bardzo indywidualną postacią. Widzę to bardzo wyraźnie, choćby patrząc na moje własne dzieci. Czasem wydaje mi się, że ta córka jest do mnie podobna, a tamta do męża – ale po jakimś czasie okazuje się, że absolutnie tak nie jest, bo jeden krok przeczy drugiemu. Myślę, że bardzo dużo zależy od tego, w jakim środowisku się wychowujemy, bo wtedy w jakimś stopniu upodabnamy się do siebie. Ale później dorostamy i każde idzie w swoją stronę. Wtedy bardzo poszukujemy własnego ja i tego, co nam w duszy gra.

Kiedyś w naszej rozmowie wspominałaś, że początkowo byłaś smutnym i płaczącym dzieckiem. Trudno sobie to dziś wyobrazić.

Tak było i trwało to całe dzieciństwo. Dużo wtedy chorowałam, miałam ku temu powody. Kiedy wyjechałam do szkoły do Poznania, usłyszałam sobie, że albo sobie sama ze wszystkim poradzę, albo wrócę do domu. Postanowiłam więc, że dam sobie radę. Zostałam całkowicie sama w internacie bez rodziców i bez rodzeństwa, odwiedzałam dom zaledwie kilka razy w roku. Oczywiście trwało to kilka lat, zanim pojawiła się we mnie ta prawdziwa radość życia. Miałam jakieś 19-20 lat, kiedy ktoś mi powiedział, że warto każdy dzień zacząć od jednej pozytywnej myśli. Każdy z nas nieustannie słyszy takie rady, ale wtedy jakoś to do mnie trafiło. Widocznie w tamtym stanie ducha było mi to bardzo potrzebne. Uczepiłam się więc tej myśli i zaczęłam małymi krokami walczyć o swoje szczęście.

Kształciłaś się w grze na altówce. Co sprawiło, że zrezygnowałaś z tej drogi i nie zostałaś muzykiem klasycznym grającym w orkiestrze?

Tak naprawdę nigdy nie chciałam grać na instrumencie. To nie do końca był mój

wyбір. W naszej rodzinie wszyscy grali, więc i ja też musiałam. Nigdy jednak nie miałam do tego serca. Zawsze podziwiałam moją siostrę Krysię, która całą swą duszę przelewa na piękną grę na instrumencie. Do tego miałam zawsze poważne problemy z kręgosłupem, a altówka jest ciężkim instrumentem. Dlatego moja pani profesor powiedziała mi w klasie maturalnej, abym naprawdę dobrze zastanowiła się, czy chcę grać w przyszłości w orkiestrze, bo na pewno czeka mnie ból. I ona wtedy tak naprawdę mnie uratowała.

Jak to się stało, że odłożyłaś altówkę na bok i stałaś się wokalistką śpiewającą w chórkach u gwiazd rodzimej piosenki?

Zawsze lubiłam śpiewać. Wystąpiłam w „Szansie na sukces”. Zobaczyła mnie tam Ela Zapędowska i powiedziała, że jest przesłuchanie do chóru Maryli Rodowicz. Poszłam tam i Maryla mnie przyjęła.

Jak nasze gwiazdy traktowały dziewczyny śpiewające w chórkach?

Ja i dwójka moich przyjaciół byliśmy pierwszym profesjonalnym chórem w polskim show-biznesie. Oczywiście przed nami były też takie zespoły wokalne, ale my włożyliśmy mnóstwo pracy w nasze brzmienie oraz w ruch sceniczny. Wcześniej takie rzeczy były jedynie na festiwalach, gdzie ktoś z kimś śpiewał, często przypadkowo, pojawiały się jakieś pojedyncze grupy wokalne. A my byliśmy młodzi, roztąnczeni, radośni, uśmiechnięci i naprawdę świetnie przygotowani. W styczniu zaczęłam śpiewać z Marylą, w maju obsługiwalismy już całe Opole, a w sierpniu Sopot, śpiewając nawet z zagranicznymi gwiazdami. Potem nagrałam ponad 50 płyt z różnymi artystami. Byliśmy więc naprawdę rzywani, ponieważ byliśmy jedyni na rynku. Doceniano nasz profesjonalizm i nasze brzmienie, to, że potrafimy

zachować się na scenie i śpiewać właściwie w każdych warunkach. To była więc fantastyczna przygoda. Potem pojawiło się więcej takich zespołów, ale cieszę się, że to my byliśmy na polskim rynku pionierami.

Od początku zakładałaś, że chórkiem to przejściowy okres i z czasem zaczniesz działać na własny rachunek?

Ja wtedy w ogóle niczego nie zakładałam. Podobało mi się śpiewanie w chórze, dobrze mi za to płacono, świetnie się bawiłam. Jednym słowem – miałam pracę życia. Kiedy ją zaczęłam wykonywać, byłam bardzo młoda, miałam mnóstwo energii, pracowałam więc na okrągło. Jeździłam w trasy koncertowe, nagrywałam płyty, poznawałam wspaniałych artystów. To był cudny czas. Dlatego nie myślałam o przyszłości. Kiedy zaśpiewałam wspomniane Opole, to od razu wszystkie istniejące wtedy w Polsce firmy fonograficzne zgłosiły się do mnie, aby podpisać kontrakt. A ja z uśmiechem na twarzy odmówiłam, bo myślałam, że to jakiś żart. Nie wyobrażałam sobie bowiem, że mogłabym nagrać jakąkolwiek swoją płytę. Nie wiedziałam, co i jak miałabym śpiewać.

Mając 25 lat roku, założyłaś z mężem zespół Indigo. To Piotr jako pierwszy uwierzył, że możesz wyjść z drugiego rzędu i zostać frontmanką?

Poznałam Piotra, kiedy dołączyłam do zespołu Maryli Rodowicz jako perkusista. Początkowo jakoś nie przepadałismy za sobą, ale to się zmieniło, kiedy wyjechalismy na koncerty do Australii. Wróciliśmy już zakochani w sobie i po jakimś czasie wzięliśmy ślub. Wtedy Piotrek zasugerował zrobienie czegoś swojego. Miałam wtedy 25 lat i nie wiedziałam, jak długo jeszcze mogę śpiewać w chórkach i czy nadal chcę to robić. Dlatego z inicjatywy Piotra założyliśmy w Krakowie zespół Indigo. Początkowo traktowa-

łam to jako niezobowiązującą przygodę, dopiero po drugiej płycie poczułam, że naprawdę zaczynam tego chcieć.

Z czego to wynikało?

Tego nigdy nie wiadomo. To się dzieje albo nie. Po prostu w pewnym momencie zaczęło mi to sprawiać przyjemność. Poczułam, że coraz bardziej wiem, co chcę przekazać publiczności zarówno piosenkami, jak i tym, co mówię ze sceny. Myślę, że to kwestia dojrzałości. W życiu każdego człowieka nadchodzi moment, kiedy ma on coś do powiedzenia innym - i u mnie nastąpił w wieku 35 lat, kiedy coś się już u mnie wydarzyło, kiedy miałam męża i dzieci, przeżyłam różne sytuacje. Wtedy dotarło do mnie, że chcę to robić i wiem, jak to robić. Teraz jestem w bardzo dobrym punkcie kariery i, stojąc na scenie, widzę to w oczach publiczności. Utwierdzają mnie też w tym osoby, które po występie przychodzą do mnie, aby się przywitać i chwilę porozmawiać. Wiem, co robię, jestem tego świadoma, i robię to dobrze.

Kiedy występowałaś z Indigo, łączyłaś pop z soulem i funkiem. Na swej pierwszej solowej płycie „Nie na zawsze”

FOT. BOGUSŁAW SWIERZOWSKI

Magda Steczkowska: W życiu każdego człowieka nadchodzi moment, kiedy ma on coś do powiedzenia innym – i u mnie nastąpił w wieku 35 lat, kiedy coś się wydarzyło

z 2016 roku zwróciłaś się w stronę klasycznej polskiej piosenki.

Każdy artysta z czasem ewoluuje. Pierwsza płyta Indigo to było zespołowe dzieło. Dwie następne nagrałam

z tymi samymi muzykami, ale był to już bardziej mój materiał, zrealizowany pod okiem Piotra Siejki. Potem zaczęłam już pracować na własne nazwisko z różnymi producentami, szukałam różnych źró-

deł inspiracji. Nigdy jednak nie patrzyłam na swoje płyty w jakiś wykalkulowany sposób. Akurat to podobało mi się w danym okresie życia - więc tak śpiewałam. Zawsze robię to, co czuję, bo wierzę, że wtedy będzie to autentyczne.

Ostatnie Twoje dwie płyty zawierają covery. Wolisz je śpiewać niż własne piosenki?

Kiedyś zadzwoniła do mnie koleżanka i mówi: „Słuchaj, śniło mi się, że nagrałaś płytę z piosenkami z polskich seriali i okazało się to wielkim sukcesem”. Spodobał mi się ten pomysł i z czasem doprowadziłam do jego realizacji. Tak powstał album „SeriaLove”. Uznałam bowiem, że w polskich serialach są tak piękne piosenki, że warto je zaaranżować nieco inaczej i zaśpiewać po swojemu. I dobrze zrobiłam, bo do dziś gram koncerty z tym repertuarem i publiczność chętnie na nie przychodzi. Co ważne - te piosenki mają bardzo mądre teksty, a tekst ma dla mnie zawsze duże znaczenie. Dlatego też potem nagrałam płytę „Nie tylko o miłości” z rodzimymi klasykami, które towarzyszyły mi na różnych etapach mojego życia i były dla mnie ważne. Na tym albumie znalazły się też dwa moje utwory, które napisałam ra-

zem z Adamem Niedzieli-nem: „Blisko ciebie” w duecie z moją córką i „Gdziekolwiek jesteś” dla mojej mamy. Po prostu na danym etapie swojego życia nagrywam takie rzeczy, które akurat mi w duszy grają.

Jak wspomniałaś, Twój mąż jest cenionym perkusistą, od lat grającym z Tobą i z grupą Brathanki. Ta wspólna muzyczna pasja służy waszemu małżeństwu?

Bardzo. W ogóle sobie nie wyobrażam sytuacji, w której miałabym nie grać z Piotrkim. To zawsze dla mnie wielka radość. Nawet kiedy jestem zapraszana jako gość i występuję z innymi muzykami, to Piotr jest i tak przy mnie - albo jako perkusista, albo jako mój menedżer. Nie lubię pracować bez niego.

Mówi się, że Piotr jest poważny, a ty romantyczna. Jesteście razem ponad 25 lat. Przeciwnieństwa się przyciągają?

Jakie to ładne! Muszę mu to powiedzieć. Trochę tak rzeczywiście jest. Ja byłam zawsze dość dobrze zorganizowana, sama negocjowałam początkowo wszystkie umowy. Ale w momencie, kiedy on to przejął, poczułam dużą ulgę i teraz zdecydowanie wolę być romantyczna.

Macie trzy córki - pierwszą urodziłaś, mając 26 lat. Trudno było godzić karierę z byciem mamą?

Nadal jest, bo to nie takie proste. Każdy rodzic, który pracuje i wychowuje dzieci, dobrze o tym wie. Mój zawód nie wyróżnia się tu jako specjalnie. Wymaga to na pewno bardzo dobrej organizacji. I tutaj jestem bardzo wdzięczna mojemu mężowi, bo właśnie on potrafi wszystko bardzo sprawnie ogarnąć do ostatniego szczegółu. Teraz nasze dziewczyny są już duże, dlatego to już zupełnie inny rodzaj organizacji. Kiedy były małe, musieliśmy się jednak naprawdę bardzo nagimnastykować i Piotr świetnie sobie z tym poradził. Przetrwaliśmy ten najtrudniejszy czas, kiedy dzieci najbardziej potrzebują rodziców, i dziś mamy więcej luzu. Wiem od swojej publiczności, że ludziom się wydaje, iż artystów nigdy nie ma w domu. Tymczasem to nieprawda - kiedy pewnego razu z koleżankami, które pracują na etatach, zaczęłyśmy liczyć, to okazało się, że jestem częściej w domu niż one. Czasem nie ma mnie kilka dni, ale później jestem kilka tygodni dzień i noc. To inny rytm pracy, ale zawsze starałimy się, żeby nie zakłócać życia naszych dzieci.

REKLAMA

0011514116

STAROSTA KRAKOWSKI

30-037 Kraków
al. Słowackiego 20
AB-V.6740.7.36.2025.AD

**OBWIESZCZENIE
STAROSTY KRAKOWSKIEGO**

o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację drogi

Zgodnie z art. 11f ust. 3, art. 11g, art. 17 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. *o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych* (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r., poz. 311),
zawiadamia się,

o wydaniu przez **Starostę Krakowskiego**, w dniu 20.04.2026 r. **decyzji nr 5.2026**, znak: AB-V.6740.7.36.2025.AD, o zezwoleniu na realizację drogi dla wnioskodawcy:

Burmistrz Gminy Słomniki, ul. Tadeusza Kościuszki 64, 32-090 Słomniki, dla przedsięwzięcia pn.:

„Budowa drogi gminnej publicznej klasy D w km 0+000,00 – 0+172,00 w miejscowości Słomniki gmina Słomniki, powiat krakowski”

Zakres inwestycji obejmuje następujące roboty budowlane:

- budowę jezdni drogi gminnej publicznej o nawierzchni z betonu asfaltowego,
 - budowę pobocza o nawierzchni z kruszywa łamanego,
 - budowę drogi dla pieszych o nawierzchni z kostki betonowej,
 - budowę zatoki parkingowej, o nawierzchni z kostki betonowej,
 - budowę zjazdu zwykłego o nawierzchni asfaltowej,
 - budowę systemu odwodnienia drogi, składającego się z kanalizacji deszczowej, studzienek ściekowych, studni rewizyjnej, przykanalików,
 - budowę oświetlenia drogowego wraz z oświetleniem przejść dla pieszych,
 - przebudowę odcinka drogi powiatowej nr 2198K klasa L – ul. Poniatowskiego, obejmującą budowę skrzyżowania trójwłotowego oraz budowę drogi dla pieszych,
 - przebudowę odcinka drogi gminnej publicznej klasy D – ul. św. Michała Archaniola, obejmującą budowę skrzyżowania trójwłotowego oraz budowę drogi dla pieszych oraz pobocza,
 - budowę (poza obszar kolizji z inwestycją) sieci gazowej średniego ciśnienia,
 - budowę (poza obszar kolizji z inwestycją) napowietrznej i ziemnej sieci teletechnicznej,
 - regulację wysokościową i zabezpieczenie rurami osłonowymi projektowanej i istniejącej infrastruktury podziemnej (sieci uzbrojenia terenu),
 - rozbiórkę obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania (ziemnej i napowietrznej sieci teletechnicznej oraz sieci gazowej średniego ciśnienia),
 - wycinkę drzew kolidujących z inwestycją
- na działkach ewidencyjnych:
624/17, 624/19, 625/5, 626/8, 642/8, 626/9, 625/6 (625/11, 625/12, 625/13), 642/9 (642/12, 642/13, 642/14), 642/11 (642/15, 642/16, 642/17), 1517, 1522, 1523, 1524, 1525, 1526, 1597 w miejscowości Słomniki (obręb 0100), gmina Słomniki (jednostka ewidencyjna 120612_4)
legenda:
- działki bez nawiasu – stan istniejący,
- (działki w nawiasach) – stan po podziale,

- **działki pogrubione** – działki przeznaczone pod drogę,
 - **działki podkreślone** – działki pozostające przy dotychczasowym właścicielu,
 - **działki pochylone** - działki poza liniami rozgraniczającymi teren inwestycji objęte obowiązkiem dokonania budowy sieci uzbrojenia terenu, przebudowy innych dróg publicznych, rozbiórki istniejących obiektów nieprzewidzianych do dalszego użytkowania.
- Od decyzji służy stronom prawo wniesienia odwołania do Wojewody Małopolskiego, 31-156 Kraków, ul. Basztowa 22, za pośrednictwem organu wydającego decyzję, tj. Starosty Krakowskiego, al. Słowackiego 20, 30-037 Kraków, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.**
W wydanej decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej nadano rygor natychmiastowej wykonalności ze względu na ważny interes społeczny oraz interes gospodarczy Wnioskodawcy.
Decyzja z rygiorem natychmiastowej wykonalności, zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. *o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych* (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r., poz. 311), zobowiązuje do niezwłocznego wydania nieruchomości, opróżnienia lokali i innych pomieszczeń, uprawnia do faktycznego objęcia nieruchomości w posiadanie przez właściwego zarządcę drogi, uprawnia do rozpoczęcia robót budowlanych oraz uprawnia do wydania przez właściwy organ dziennika budowy.
Doręczenie ww. decyzji uważa się za dokonane w dniu odbioru decyzji przez wnioskodawcę, a dla pozostałych stron po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia, tj. ukazania się obwieszczenia o wydaniu decyzji, zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - *Kodeks postępowania administracyjnego* (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r., poz. 572).
W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania. Z dniem doręczenia Staroście Krakowskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.
Decyzja wraz z załącznikami znajduje się do wglądu w Starostwie Powiatowym w Krakowie, Wydział Architektury, Referat V architektoniczno-budowlany i może zostać udostępniona **po wcześniejszym telefonicznym uzgodnieniu z osobą prowadzącą sprawę pod numerem telefonu 12 397 94 17, od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 – 14:30.**
Doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od daty publicznego ogłoszenia.
Jednocześnie informuje się, iż zgodnie z art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. *o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych*, obwieszczenie Starosty Krakowskiego o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej podlega zamieszczeniu na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Słomniki oraz Starostwa Powiatowego w Krakowie, na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Słomniki i Starostwa Powiatowego w Krakowie oraz w prasie lokalnej.

„POSZUKIWANY, POSZUKIWANA”. MARYSIA KONTRA PRL

Schemat pod hasłem „Chłop przebrał się za babę” z różnymi efektami funkcjonuje w historii komedii od czasu narodzin kina. Nic zatem dziwnego, że po pomysł sięgnął także specjalista od absurdów PRL-u – Stanisław Bareja. Minęły 53 lata od premiery jednego z jego najbardziej rozpoznawalnych i lubianych filmów, czyli „Poszukiwany, poszukiwana”

Wojciech Obremski

Któż nie zna historii Stanisława Marii Rochowicza, pracownika muzeum, który, niesłusznie oskarżony o kradzież obrazu, musi ukrywać się w kobiecym przebraniu jako pomoc domowa, póki nie namaluje kopii zaginionego płótna?

Początkowo film miał nosić tytuł „Kariera Stanisława Marii R.”, zaś jego twórcy mieli wątpliwości, czy scenariusz nadaje się na ekran – myśleli bardziej o scenie teatralnej. A skoro przy scenariuszu jesteśmy, został on napisany przez Bareję (który, jak stwierdził, miał dość blahych i słodkich filmów w stylu „Żony dla Australijczyka”) wraz z Jackiem Fedorowiczem, zaś pomysłu na niego podsunęła reżyserowi jego żona Hanna Kotkowska-Bareja. Otóż pracując jako historyk sztuki w Muzeum Narodowym, usłyszała historię rzekomego zaginięcia rzeźby dłuta Alfonsa Karnego. Artysta zabrał dzieło ze sobą, ale fakt ten nie został pokwitowany przez dyrektora, toteż rzeźbę uznawano za zaginioną, a podejrzanie padło na młodą pracownicę muzeum. Mało tego: w owym czasie państwo Barejowie zatrudniali niańki do opieki nad dziećmi, co również miało wpływ na filmową postać Marysi. Inspiracją miały być też zapiski pewnej kobiety, która – nie mogąc znaleźć po studiach pracy w swoim zawodzie – zatrudniła się jako pomoc domowa.

Za brzydka lub zbyt przysadzista

Pozostało pytanie, kto zagra głównego bohatera. Zdecydowano, że będzie to Janusz Gajos lub współscenarzysta filmu Jacek Fedorowicz, których ubrano w damskie stroje i umalowano. Efekt?

– Panie charakteryzatorce, robiły co mogły, ale... To, co zobaczyłem w lustrze, było przerażające. Patrzyła na mnie stara, brzydka, mało brzydka: odrażająca kobieta lekkich obyczajów. Z czarnym zarostem, który podczas wszy-

skich zabiegów zdążył wyrosnąć i przebić warstwę podkładu. Decyzja była oczywista – Marysię może grać każdy, tylko nie ja. (...) – wspominał Jacek Fedorowicz. Podziękowano także Januszowi Gajosowi, który miał odznaczać się zbyt przysadzistą sylwetką. – Rzec można, że porażkę musieliśmy wraz z Gajosem przysiąc z odpowiednią pokorą – dodał Jacek Fedorowicz. Postawiono więc na Wojciecha Pokorę.

– Nie chciałem grać tej roli. Miałem świeżo w pamięci Lemmona i Curtisa z „Pół żartem, pół serio”. Byłem pewien, że lepiej już nie można zagrać i nie trzeba. Ale Staszek Bareja nie dawał za wygraną. Wydzwaniał i przychodził do nas dniami i nocami. Nie mówiąc o reżyserze, scenografie, operatorze, którzy mnie nachodzili i mówili: „Wojtek, tylko ty, tylko ty”. W końcu moja żona powiedziała: „Weź tę rolę, bo inaczej nie dadzą nam spokoju!” – opowiadał po latach Wojciech Pokora. Mimo zgody, aktor za nic w świecie nie chciał zakładać damskich ubrań. Któryś z filmowców wpadł jednak na pomysł, by Pokora grał odziany w rzeczy swojej żony, na co ten przystał. Mimo to miał żałować swojej decyzji jeszcze przez długie lata. – Posiadając obecną wiedzę, na pewno nie przyjąłbym tej roli. Zapisła się ona w pamięci Polaków, ale i sprawiła, że nie mogłem się uwolnić od łatki Marysi. Wielokrotnie ludzie krzyczeli za mną na ulicy: „Te, Maryśka!” albo wołali na plaży: „Marysiu, zupa ci kipie!”. To była etykieta, której nie mogłem się pozbyć. I zresztą nigdy na dobre jej się nie pozbędę. Niechaj będzie i tak – mówił aktor w rozmowie z Krzysztofem Pyzią w książce „Z Pokorą przez życie”. Pokora wspominał również, że przez kilka następnych lat dzwonili do niego różni ludzie z propozycją zatrudnienia go w charakterze pomocy domowej, przez co musiał trzykrotnie zmieniać numer telefonu. – Nieustannie też dzwonił do-

Prócz głównego komicznego wątku, jakim były losy Stanisława vel Marysi, film dał okazję Barei ukazania przedstawicieli różnych warstw społecznych dekady Gierka

mofon; jak ktoś wracał z nocnej zabawy i przechodził obok naszego domu, to czuł się w obowiązku zadzwonić i zapytać o Marysię. Już nawet nie chcę mówić, co było na ulicy – opowiadał Wojciech Pokora.

Ręka Tyma, spalone kotlety i donos

Rolę żony Rochowicza początkowo zaproponowano Stanisławie Celińskiej, która jednak odmówiła, gdyż obawiała się, iż przez nie najlepszą renowę Barei, jaka wówczas go otaczała, mogłaby nie dostać w przyszłości ról u takich reżyserów, jak Kazimierz Kutz (to on ukuł niesławny termin „bareizm”, oznaczający twórczość o nikłej wartości) czy Krzysztof

Zanussi. Panią Rochowiczową zagrała więc Jolanta Bohdał, a prócz niej na ekranach widzimy całą plejad ówczesnych gwiazd rodzimego ekranu. Są to między innymi: Jerzy Dobrowolski, Bohdan Łazuka, Mieczysław Czechowicz, Wiesław Gołas, Jan Kobuszewski i wielu innych. Mało kto wie, że w filmie wystąpił też Stanisław Tym, a raczej... jego ręka. Jak do tego doszło? Otóż Tym odwiedził pewnego razu na planie Jerzego Dobrowolskiego, wcielającego się w „wiecznego” dyrektora. Jako że aktor chciał zrekompensować sobie koszty dojazdu, zapytał Bareję, czy nie znalazłaby się dla niego jakaś mała rolka, za którą dostałby dniówkę. Re-

żyser zgodził się i obsadził go w roli osoby, która w czołówce filmu stempluje obraz. Widać jednak tylko dłoń Tyma.

W scenie, w której Marysia smaży kotlety bez tłuszczu, Pokora rzeczywiście przypalił mięso. Zdenerwowało to Bareję, który oznajmił, że pokaże, jak to się robi, po czym... spalił kotlety na węgiel. Zaś podczas kręcenia sceny, w której Marysia nokautuje inżyniera Rawicza, przez co ten spada ze schodów, kierownik produkcji Jan Szymański stwierdził, że ze względów oszczędnościowych zrezygnuje z kaskadera, osobiście go zastępując. W efekcie został poważnie kontuzjowany. A pamiętny moment, w którym bohater(ka) próbuje wyciągnąć z wody wielkiego psa swoich pracodawców, Pokora przypłacił pogryzieniem przez zwierzę oraz... zniszczeniem bielizny i sukienki.

Niektóre sceny powstawały w mieszkaniu państwa Barejów. Pewnego razu do drzwi zapukali kontrolerzy skarbowi, twierdząc, iż dostali anonimowy donos, jakoby reżyser remontował sobie mieszkanie na koszt filmu. Owszem, prace remontowe były, jednak w innej części budynku, a Bareja miał na wszystko faktury. Kontrolerzy więc przeprosili, a anonimowa donosicielka przestała być anonimowa – okazała się nią sąsiadka, a zdradził ją specyficzny krój czcionki maszyny do pisania, na którym napisała donos.

Prócz głównego komicznego wątku, jakim były losy Stanisława vel Marysi, film dał okazję Barei ukazania przedstawicieli różnych warstw społecznych dekady Gierka. Był to pierwszy film reżysera, w którym obśmiewał peerelowską codzienność, co wkrótce stało się jego znakiem rozpoznawczym. Mamy tu nierozgarniętego dyrektora („Mój mąż? Mąż jest z zawodu dyrektorem!”), produkującego pokątnie alkohol profesora, badającego „zawartość cukru w cukrze” czy nowobogackich prywaciarzy i ich rozpieszczonego do granic synalka.

Zero tolerancji dla „wyszydzania władzy”

Film powstawał głównie w Warszawie, jednak początkowa scena dziejąca się w Muzeum Narodowym została nakręcona w pałacu w Kozłowie, w województwie lubelskim. Zaś kamienica, w której mieszkali państwo Rochowiczowie, mieściła się w stolicy przy ulicy Grzybowskiej 46. „Mieściła się”, gdyż w 2025 roku ją wyburzono, ku niezadowoleniu wielu fanów filmu. A co do reżysera, jego także widzimy na ekranie; Bareja wciela się bowiem w męzczyznę, któremu pod koniec filmu główny bohater przejeżdża autem po stopie.

Premiera filmu „Poszukiwany, poszukiwana” odbyła się 22 kwietnia 1973 roku. No i się zaczęło. – Po kołaudacji ówczesny szef kinematografii radził mi, żebym poszukał sobie zajęcia w telewizji, może w krótkim metrażu – wspominał w 1981 roku w wywiadzie dla tygodnika „Film” Stanisław Bareja.

Z kolei pisarz Jerzy Jesionowski oskarżył Bareję o „humor niskich lotów i nadmierne wykorzystywanie stereotypów”, podkreślając, że nie będzie tolerancji dla wyszydzania władzy w twórczości filmowej. Inne recenzje były w podobnym tonie – w zasadzie tylko Ewa Nurczyńska z łódzkiego tygodnika „Odgłosy” dopatrzyła się pozytywów. „W ostatnim epizodzie spotykają się Jerzy Dobrowolski z Wojciechem Pokorą. No i stało się: za ten, tym razem i scenariuszowy i aktorski popis, można darować i resztę” – pisała dziennikarka.

Dla odmiany obraz doceniono za oceanem: w 1974 roku został wyróżniony podczas festiwalu Queens Council of the Arts w Nowym Jorku. Zresztą i nad Wisłą radził sobie znakomicie, a kina pękały w szwach.

„Poszukiwany, poszukiwana” pozostaje jedną z najbardziej kultowych polskich komedii tamtych lat i mimo pięciu dekad na karku nie starzeje się. Wręcz przeciwnie: kolejne emisje zapewniają mu nowe pokolenia fanów.

Ryszard Tadeusiewicz, profesor AGH

POLSCY INŻYNIEROWIE I NAUKOWCY ZA WIELKĄ WODĄ

Nieależnie od tego, co myślimy na temat Ameryki (a wśród moich Przyjaciół są zarówno gorliwi entuzjaści, jak i zagorzali przeciwnicy), trzeba przyznać, że postęp w nauce i technice w dużej mierze powstawał właśnie w USA i Kanadzie. Podziwiając i doceniając ten postęp, powinniśmy pamiętać, że twórcami wielu osiągnięć byli – między innymi – także nasi rodacy. Pozwolę sobie w moim felietonie przypomnieć niektórych z nich.

Nie będą wracał do osiągnięć Tadeusza Kościuszki, który w latach 1776-1784 stworzył w USA wiele budowli o przeznaczeniu wojskowym, bo pisałem o nim wielokrotnie. Dostyć znany (choć nie tak bardzo jak Kościuszko), jest Erazm Jerzmanowski, współtwórca amerykańskiego gazownictwa. Po zdobyciu ogromnego majątku w USA wrócił on do Polski i stworzył wiele fundacji wspierających między innymi Polską Akademię Umiejętności. Mój artykuł o tym wspaniałym inżynierze, uczonym, mecenasie oświaty, nauki i kultury znaleźć można w moim artykule pod żartobliwym tytułem „Polak jako pan na gazie”.

Przedmiotem mojego felietonu był także Tadeusz Sendzimir, wybitny metalurg, którego wynalazki dokonane głównie w USA uczyniły go jednym z czołowych konstruktorów walcarek na świecie. Pisałem o nim w felietonie „Ten od Huty” publikowanym w „Gazecie Krakowskiej”.

Nie będę kontynuował tej wyliczanki, ale pozwolę sobie odnotować, że w moich felietonach przypominałem Państwu osiągnięcia Rudolfa Modrzejewskiego (syna tej sławnej aktorki), który zasłynął w USA jako inżynier, budowniczy wielkich mostów stalowych i pionier nowoczesnych mostów wiszących, dokonania Mieczysława Bekkera, budowniczego samochodów, które jeździły po Księżycu, konstrukcje radiotelefonów przenośnych (walkie-talkie) Mieczysława Magnuskiego.

Natomiast dokonując przeglądu dokonań naszych rodaków za oceanem, wykryłem, że prawie nikomu w Polsce nie jest znana

sylwetka Kazimierza Gzowskiego, który był pionierem budowy kolei w Kanadzie. Postanowiłem więc o nim przypomnieć.

Znalazł się on w 1834 roku w Ameryce, deportowany przymusowo z Europy przez władze austriackie, które internowały go po upadku powstania listopadowego, w którym Gzowski uczestniczył i był ranny pod Grochowem. Alternatywą deportacji do USA było deportowanie z powrotem do „kongresówki”, a to oznaczało zesłanie na Sybir, więc Gzowski długo się nie zastanawiał.

W USA nie miał żadnego zawodu, więc początkowo utrzymywał się z nauki szermierki. Szybko jednak wymyślił, że może wykorzystać swoje kwalifikacje inżynierskie, które zdobył włączony przemocą do armii carskiej i pracujący tam jako saper. Zatrudniony przez Williama Millnora Robertsa zajął się budową linii kolejowych. Najpierw budował kolej z Nowego Jorku do rejonu Wielkich Jezior, ale w tym zakresie był po prostu jednym z wielu inżynierów.

Potem jednak przeniósł się do Kanady, i tam wybudował setki kilometrów linii kolejowych. Zrobił to w sposób profesjonalny. Najpierw w 1853 roku uruchomił w Toronto firmę budowlaną pod nazwą Gzowski & Co. Potem stworzył pierwszą w Kanadzie hutę produkującą szyny kolejowe. Uzyskał prawo do wycinania drzew na podkłady kolejowe i zaczął budować setki kilometrów linii kolejowych.

Nie ma sensu wymieniać tu miejscowości, które połączył kolejowo, bo kanadyjskie nazwy nie przemówią do polskiego czytelnika. Ale warto wspomnieć, że to on związał system komunikacyjny Kanady z USA budując w 1873 roku długi na ponad kilometr most International Railway Bridge, będący do dziś jednym z najważniejszych węzłów komunikacyjnych wiążących koleje Kanady z siecią komunikacyjną USA.

Bardzo ceniony w USA i w Kanadzie inżynier Kazimierz Gzowski jest praktycznie nieznany w Polsce – dlatego przypominałem tu jego sylwetkę.

WIEŚCI NIE Z TEJ ZIEMI

SANDRA KUBICKA

Spoglądała w gwiazdy

Od orzeczenia rozvodu modelki z Aleksandrem Milwem-Baronem minęło niewiele ponad miesiąc. Tymczasem fotoreporterzy „Super Expressu” przyłapali ją na wieczornej randce w centrum Warszawy. Kubicka spotkała się z młodym mężczyzną o imieniu Adam. To twórca cyfrowy z Sopotu, miłośnik podróży i luksusowych samochodów, grający w golfa i tenisa. Znajomi określają go mianem „młodego multimilionera”. Para pojawiła się w chińskiej restauracji, w której spędziła blisko trzy godziny. Po kolacji Kubicka nie zamówiła taksówki – razem z Adamem przeszli jeszcze spory kawałek, od czasu do czasu spoglądając w gwiazdy. Modelka odprowadziła znajomego na jedno z nowych osiedli i dopiero stamtąd odjechała.

ZOFIA ZBOROWSKA

Nie jest cukierkowata

Aktorka jest od 2019 roku żoną znanego siatkarza Andrzeja Wrony. W tym czasie para doczekała się dwóch córek: Nadziei i Jaśminy. Teraz w wywiadzie dla podcastu Magdy Mołek Zborowska przyznała, że narodziny dzieci były trudnymi momentami w jej małżeństwie. – My nie jesteśmy takim cukierkowym małżeństwem, że wszystko jest gładko, pięknie. Zawsze powołuję się na moją koleżankę Anię Czartoryską-Niemczycką, mamę czwórki, która mówi, że każde dziecko to kryzys. Nie znam chyba pary, która po urodzeniu dziecka nie miałaby większego lub mniejszego kryzysu. To jest przewartościowanie wszystkiego, wywalenie wszystkiego o 180 stopni. Absolutnie warto jest wchodzić w ten kryzys, żeby była jasność, ale jest to na pewno trudne doświadczenie – podsumowała.

EDYTA GÓRNIAK

Pracowała za darmo

Piosenkarka była zameżna tylko raz – przez pięć lat z perkusistą ze swego ze-

Mery Spolsky zdementowała plotki o tym, jakoby łączyło ją coś więcej z Marcinem Prokopem

społu Dariuszem Krupą. Owocem tego związku jest jej dorosły już syn Allan. Małżeństwo okazało się dla niej traumatycznym doświadczeniem, więc wraca do niego często w swoich wywiadach. Ostatnio w rozmowie w programie „Portret” wyznała, że były mąż tuż przed rozwodem przepisał na siebie jej firmę i przejął konto bankowe. – Byłam świeżo upieczoną mamą, w dodatku samotnie wychowując dziecko, która została bardzo mocno poturbowana, której najbliższy, zaufany człowiek odebrał cały majątek, blokując karty kredytowe. (...) Zostałam sama z dzieckiem bez pieniędzy, bez niczego, musiałam pożyczać na jedzonko dla niego. (...) Przez pół roku pracowałam za darmo, pieniądze szły na konto, do którego nie miałam dostępu – powiedziała.

ANNA LEWANDOWSKA

Naucz, jak kopać

Choć celebrytka osiągnęła już spory sukces w biznesie, nadal tworzy nowe projekty. Od kilku miesięcy pracowała nad nową metodą treningową i wreszcie obwieściła, na czym będzie ona polegała. „Kick The Barre” to połączenie elementów pilates z karate i baletem. „Metoda ta integruje precyzję i grację baletu z dynamiką i siłą sztuk walki, wzbogaconą charakterystycznym kopnięciem, które wyróżnia ją na tle tradycyjnych treningów. Stwo-

rzona z myślą o współczesnych kobietach – silnych, świadomych i wszechstronnych – metoda oferuje niskointensywny, ale niezwykle efektywny trening wspierający rozwój siły, kontroli oraz pewności siebie” – czytamy w opisie. Metoda będzie miała swoją premierę podczas czterodniowego obozu treningowego na Ibizie pod koniec maja. Cena 3050 euro (około 13 tys. zł) za pokój jednoosobowy.

MERY SPOLSKY

Zdementowała plotki

Po tym jak Marcin Prokop ogłosił rozstanie z żoną, pojawiły się głosy na temat jego rzekomo bliskiej relacji z Mery Spolsky. Artystka błyskawicznie zaprzeczyła tym insynuacjom, występując w programie „Dzień Dobry TVN”. Rozmowa dotyczyła głównie jej przemiany – artystka opowiadała o utracie wagi, aktywności fizycznej i zmianie stylu życia. W pewnym momencie powiedziała jednak: Ja tutaj na tej kanapie przyszedłem zdementować wszelkie plotki o moim romansie z Marcinem Prokopem. Ponieważ jestem z Mateuszem Golisem, który jest operatorem, z którym robimy razem klipy i sesje zdjęciowe. Nie ukrywam, że to on był dla mnie motywatorem, żeby zakochać się w sporcie. Bo on kiedyś trenował szermierkę zawodowo i tak mi zaszczepił to przyzwyczajenie.

HOROSKOP

Wodnik (20.01 - 18.02)

Dzień sprzyja działaniu i szybkim decyzjom. Horoskop dzienny radzi uważać jednak na impulsywność, bo może to przynieść straty...

Ryby (19.02 - 20.03)

Spokój będzie Twoją siłą. Horoskop na dziś radzi skupić się na relacjach – ktoś bliski może potrzebować rozmowy.

Baran (21.03 - 19.04)

Komunikacja przyniesie sukces, ale unikaj plotek. Horoskop dzienny na piątek mówi, że przed Tobą dobra chwila na naukę i rozwój osobisty.

Byk (20.04 - 20.05)

Emocje mogą dziś falować, znajdź czas na odpoczynek. Horoskop dzienny mówi, że dom i rodzina dadzą Ci poczucie bezpieczeństwa.

Bliznięta (21.05 - 21.06)

Twoja charyzma będzie przyciągać ludzi, horoskop na dziś radzi jednak pamiętać o pokorze i słuchaniu innych.

Rak (22.06 - 22.07)

Szczegóły będą kluczowe. Horoskop dzienny na piątek mówi, że precyzja zapoczątkuje, choć możesz poczuć lekkie zmęczenie...

Lew (23.07 - 22.08)

Harmonia w relacjach możliwa, jeśli postawisz na szczerość. Horoskop dzienny radzi unikać odkładania decyzji.

Panna (23.08 - 22.09)

Intensywne emocje mogą prowadzić do przełomów. Horoskop na dziś to wskazówka, by zaufać intuicji, ale nie działać zbyt pochopnie.

Waga (23.09 - 22.10)

Optymizm doda Ci energii do działania. Horoskop dzienny na piątek mówi, że dzień sprzyja planowaniu podróży lub nowych projektów.

Skorpion (23.10 - 21.11)

Praca przyniesie satysfakcję, jeśli zachowasz konsekwencję. Horoskop dzienny radzi nie zapominać o równowadze.

Strzelec (22.11 - 21.12)

Kreatywność będzie na wysokim poziomie. Horoskop na dziś wróży, że przed Tobą dobry moment na pomysły i nietypowe rozwiązania.

Koziorożec (22.12 - 19.01)

Intuicja poprowadzi Cię właściwą drogą. Horoskop dzienny na piątek radzi znaleźć chwilę dla siebie i uniknąć nadmiernego stresu.

DROBNE

Jak zamieścić ogłoszenie drobne? Telefonicznie: 508 26 26 84
Przez internet: www.ogloszenia.polskapress.pl E-mail: jan.kurdys@polskapress.pl
W Biurze Ogłoszeń: Kraków, Zabłocie 43a

Nieruchomości

MIESZKANIA - KUPIĘ

MIESZKANIE.LOKAL.GARAŻ.
DZIAŁKĘ tylko od właściciela kupię.
510 061 820

LOKALE UŻYTKOWE - DO WYNAJĘCIA

WYNAJMĘ lokal 150 m², centrum
Krakowa. 501-334-338

WYNAJMĘ POMIESZCZENIA
POPIEKARNICZE NA TERENIE
KRAKOWA. SPRZEDAM SPRZĘT
PIEKARNICZY. TEL. 12 645-59-03
W GODZ. 8-15.

Handlowe

KOLEKCJONERSTWO, SZTUKA

ANTYKI_STAROCIE_KUPIĘ. Masz
antyki - potrzebujesz gotówki zadzwoń
a przyjadę. Tel. 602-757-438.

Motoryzacja

OSOBOWE KUPIĘ

500-692-371 Kupię każdy samochód

Nauka

KURSY/SZKOLENIA

KOMPUTEROWE kursy: 501-179-640.

Praca

ZATRUDNIĘ

PRACA dla kucharza w hotelu.
Niemiecka umowa o pracę.
Zakwaterowanie + wyżywienie. Tel.
574-188-941.

W gospodarstwie mlecznym,
z doświad.- zamieszkanie, 517-433-784

SZUKAM PRACY

MŁODA emerytka singielka zamieszka
ze starszą Panią w Śródmieściu
dokładając się do opłat. 691-021-753

Zdrowie

STOMATOLOGIA

**Akryle, protezy, nylony, szkielety,
mosty. Boh. Września 1,
12/645-93-33.**

ZABIEGI

BUSKO-ZDRÓJ - Pensjonat Sanato
Pobyty lecznicze i wypoczynkowe.
Zarezerwuj już dziś 41/378-19-48
www.sanato.com.pl

Usługi

AGD RTV FOTO

! ANTENY ! RTV dom. 575-412-346.

NAPRAWIAMY: Thermomix,
ekspresy, odkurzacze, koparki.
12/421-11-55.

BUDOWLANO-REMONTOWE

DACHY malowanie 608 791 579

DACHY- mycie, malowanie, naprawy
- Elewacje- mycie, odgrzybianie,
usuwanie wykwitów, malowanie -
Kostka brukowa- mycie, impregnacja,
malowanie- Prace z wykorzystaniem
podnośników koszowych do 25m
- Prace z wykorzystaniem lasera -
Piaskowanie- konstrukcji, ogrodzeń
Gwarancja. Faktura VAT. Tel.
575-450-789.

KRYCJE papą, konserwacja.
505159901

PANELE, MALOWANIE. 602-863-255.

REMONTY dachów, demontaż
eternitu, wymiana pokrycia
dachowego, malowanie
dachów, wymiana rynien, papa
termozgrzewalna. tel. 516-065-033

INSTALACYJNE

!!!500-003-103 HYDRAULIK

!!!HYDRAULIK 500-003-103 AWARIE

HYDRAULICY AWARIE 730-066-539

USŁUGI_HYDRAULICZNE na
terenie Krakowa i okolic Tel.
881-014-418

OGRODNICZE

ZADBANY_OGRÓD_BEZ_WYSIŁKU!
Pielęgnacja ogrodów. Tel. 790 622 685

Turystyka

**Beskidy turnusy 60+ w maju od
1050 zł dostępny masaż leczniczy
/ dowóz, tel.: 501-642-492.**

PROMOCJA - pobyt - 95 zł ze
śniadaniem. TYLICZ k/Krynicy G., pok.
z łaz.+TV, bilard, parking, 730-007-166

Matrymonialne

KAWALER 52 lata, rencista, majątny
pozna życiową partnerkę, stanu
wolnego w wieku 22-43 lata, może być
z dzieckiem. Czekam na miłość. Adam
z Oświęcimia, tel. 730-
244-629.

Różne

KASA za stare książki 609-643-399

0011501998

Lilia

zakład pogrzebowy

- kompleksowa organizacja uroczystości pogrzebowych

- rozliczenie bezgotówkowe

- całodobowy transport zmarłych

- szeroki wybór trumien i urn

- kwiaty, tabliczki, klepsydry, nekrologi

- kremacje

KRAKÓW, ul. Św. Łazarza 21, tel. 12 421 24 80

KRAKÓW, ul. Bronowicka 19, tel. 12 637 00 07

KRAKÓW, ul. Grota Roweckiego 7G, tel. 507 111 121

CMENTARZ BATOWICE, ul. Powstańców 20, tel. 507 125 130

CMENTARZ RAKOWICE, ul. Rakowicka 39, tel. 507 111 456

www.liliakrakow.pl

DYŻUR CAŁODOBOWY 507 111 211

0011513732

REKLAMA

STAROSTA KRAKOWSKI
30-037 Kraków
al. Słowackiego 20

WEZWANIE

osoby uprawnionej (właściciela lub osoby posiadającej inny tytuł prawny) do odbioru depozytu

Na podstawie art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rzeczach znalezionych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 501 z późn. zm.) oraz art. 187 §1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 1071 z późn. zm.) – dalej k.c., Starosta Krakowski wzywa osobę uprawnioną (właściciela lub osobę posiadającą inny tytuł prawny) do odbioru rzeczy znalezionych na terenie powiatu krakowskiego, oddanych do depozytu tutejszego Biura Rzeczy Znalezionych.

- 1) ZEGAREK 911, znaleziony w dniu 30.03.2026 r. na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Kraków-Balice, nr sprawy ORB-III.5314.17.2026 poz. 43,
- 2) ZEGAREK CARTIER, znaleziony w dniu 6.04.2026 r. na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Kraków-Balice, nr sprawy ORB-III.5314.17.2026 poz. 56.

POUCZENIE

1. Zgodnie z art. 187 k.c. rzecz znaleziona, która nie zostanie przez osobę uprawnioną odebrana w ciągu dwóch lat od dnia jej znalezienia, staje się własnością znalazcy, jeżeli uczynił on zadość swoim obowiązkom. Jeżeli jednak rzecz została oddana staroście, znalazca staje się jej właścicielem, jeżeli rzecz odebrał w wyznaczonym przez starostę terminie.
2. Rzecz można odebrać osobiście lub przez osobę upoważnioną (konieczne będzie przedstawienie pisemnego upoważnienia) w Biurze Rzeczy Znalezionych Starostwa Powiatowego w Krakowie. Prosimy o wcześniejsze telefoniczne umówienie wizyty pod numerem (12) 633-65-26 lub e-mail: brz@powiat.krakow.pl.

Biuro Rzeczy Znalezionych znajduje się w Krakowie przy Al. Słowackiego 20, I piętro, pokój 115 i czynne jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:30 do 15:00.

Warunkiem odebrania przedmiotu z Biura Rzeczy Znalezionych jest złożenie szczegółowego opisu rzeczy lub przedstawienie dokumentów potwierdzających prawo własności.

Informacji i wyjaśnień udziela:
Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich
Biuro Rzeczy Znalezionych
30-037 Kraków, al. Słowackiego 20, I piętro, pokój 115
tel. 12 633 65 26 e-mail: brz@powiat.krakow.pl

0011514955

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że 21 kwietnia 2026 roku zmarł

prof. dr hab.

Tadeusz Cichocki

emerytowany pracownik Uniwersytetu Jagiellońskiego
– Collegium Medicum.

Rektor ówczesnej Akademii Medycznej
im. Mikołaja Kopernika w Krakowie (1987–1990).

Zastępca dyrektora Instytutu
Biologiczno-Morfologicznego (1969–1978),
Kierownik Zakładu Histologii (1971–1992),
Prodziekan, a następnie Dziekan Wydziału Lekarskiego
ówczesnej Akademii Medycznej w Krakowie (1975–1981).

Kierownik Katedry i Zakładu Histologii (1992–2007).

Członek krajowych i międzynarodowych
towarzystw naukowych.

Odnaczony: Złotym Krzyżem Zasługi,
Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski,
Medalem Komisji Edukacji Narodowej,
Odznaką za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia.

Uhonorowany Odznaką
„Zasłużony dla Uniwersytetu Jagiellońskiego”.

Wybitny histolog, naukowiec i nauczyciel
o ogromnej wiedzy, który dla wielu pokoleń studentów
pozostanie mistrzem i autorytetem.

Dobry, szanowany i lubiany przez wszystkich człowiek.

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się Mszą Świętą
w czwartek 30 kwietnia 2026 roku o godzinie 12.20
w kaplicy na Cmentarzu Rakowickim,
po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłego
na miejsce wiecznego spoczynku.

Rodzinie i Bliskim

wyrazy głębokiego współczucia
składają

Rektor, Senat
oraz Społeczność Akademicka
Uniwersytetu Jagiellońskiego

REKLAMA

0011502056

REKLAMA

0011502056

KARAWAN GRUPA

FIRM POGRZEBOWYCH

TRADYCJE OD 1981 ROKU

CAŁĄ DOBĘ

12 411 11 11

12 658 21 11

również w
Niedziele i Święta

Kompleksowe Usługi Pogrzebowe

ul.Rakowicka 26a 12 222 00 30

ul.Reduta 3B 12 222 50 49

Cm. Batowice 12 413 63 46

ul.Rakowicka 33a 12 412 89 83

ul.Wrocławska 8 12 631 77 95

Cm. Grębatów 12 645 14 35

Krakowskie Krematorium ul.Wielogórska 20 12 413 33 33

Sieroszewskiego 5 12 686 61 45 cała doba

ul.Dolnych Młynów 3 12 632 11 22

ul.Bieżanowska 24 12 658 21 11 cała doba

ul.Ćwiklińskiej 10 606 793 279

www.karawan.pl

0011513836

Ze smutkiem i żalem żegnamy

Ś † P

Prof. dr hab.

Tadeusza Cichockiego

byłego rektora, kolegę i honorowego członka
Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego.

Rodzinie

składamy kondolencje.
Zarząd Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego

0011514418

Z głębokim żalem

Wydział Lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego
– Collegium Medicum
przyjął wiadomość o śmierci

Prof. dr. hab.

Tadeusza Cichockiego

nauczyciela akademickiego
Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej
im. M. Kopernika,
następnie Uniwersytetu Jagiellońskiego
– Collegium Medicum
Kierownika Katedry Histologii
Prodziekana Wydziału Lekarskiego w latach 1975-1978
Dziekana Wydziału Lekarskiego w latach 1978-1981
Rektora Akademii Medycznej im. M. Kopernika
w latach 1987-1990
Kierownika Studiów Doktoranckich
Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum

W osobie Pana Profesora utraciliśmy
nie tylko wybitnego specjalistę w dziedzinie histologii
i znakomitego nauczyciela akademickiego,
lecz przede wszystkim człowieka
niezwykle dobrego, życzliwego i pełnego empatii.
Prawdziwego mentora i autorytet – szanowanego
przez współpracowników, bliskiego studentom
oraz wszystkim pracownikom Wydziału.
Wyróżniającego się wyjątkowym darem
budowania wspólnoty akademickiej.
Dla wielu pokoleń pozostanie wzorem
„profesora starej daty” w najlepszym tego słowa
znaczeniu – mistrza, który nie tylko przekazywał wiedzę,
lecz także kształtował postawy oparte na szacunku,
odpowiedzialności i poszanowaniu godności
drugiego człowieka.

Rodzinie Zmarłego

składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Dziekan
Rada Wydziału Lekarskiego
oraz Społeczność Akademicka
Wydziału Lekarskiego UJ CM

0011513824

„Odszedłeś, lecz w sercach naszych
pozostaniesz na zawsze”

Z głębokim żalem i smutkiem zawiadamiamy,
że w dniu 22 marca 2026 roku, przeżywszy lat 78,
odszedł niespodziewanie w miejscowości Zinal
(kanton Valais) w Konfederacji Szwajcarskiej

ś † p

Jan Maria Chojnacki

Najdroższy i najukochańszy
mąż, tata, dziadek, brat, szwagier i wuj
inżynier budownictwa wodnego,
doktor nauk technicznych Politechniki Krakowskiej
Były pracownik naukowy Zakładu
Systemów Wodnogospodarczych Instytutu Meteorologii
i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Autor wielu prac studialnych i szeregu publikacji
w zakresie zagrożeń powodziowych.
Odznaczony medalami Za zasługi w zwalczaniu powodzi
oraz 85-lecia Polskiej Państwowej Służby
Hydrologiczno-Meteorologicznej.
Działacz Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”
w IMGW Kraków,
wyróżniony medalem za wierność ideałom
NSZZ „Solidarność” w 25-lecie Związku.
W latach 1991-2018 zaangażowany w pracę
w rodzinnej firmie Hotel Pollera.
Miłośnik turystyki, górskich wędrówek, kolarstwa,
narcciarstwa i motoryzacji.

Msza Święta Żałobna odprawiona zostanie
we wtorek, dnia 28 kwietnia 2026 r. o godz. 13
w kaplicy na cmentarzu Rakowickim w Krakowie,
po czym nastąpi odprowadzenie urny z Prochami Zmarłego
na miejsce wiecznego spoczynku.

Żona, Syn, Synowa, Wnuki i Rodzina

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

0011514661

Z wielkim smutkiem żegnamy

Pana prof. dr. hab.

Tadeusza Cichockiego

Kierownika Katedry Histologii
Prodziekana Wydziału Lekarskiego w latach 1975-1978
Dziekana Wydziału Lekarskiego w latach 1978-1981
Rektora Akademii Medycznej im. M. Kopernika
w latach 1987-1990
Kierownika Studiów Doktoranckich
Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum

Wybitnego specjalistę w dziedzinie histologii,
znakomitego dydaktyka,
cenionego mentora,
człowieka o wysokiej kulturze osobistej,
niezwykle otwartego i życzliwego.

Autorytet, pasja i postawa Pana Profesora
kształtowały nas przez wiele lat
i pozostaną w naszej pamięci

„Nie wszystkich umrę”

Rodzinie i Bliskim

składamy
wyrazy współczucia

prof. dr hab. n. med. Joanna Zarzecka
wraz z Zespołem
Katedry Stomatologii Zachowawczej z Endodoncją
Instytutu Stomatologii Wydziału Lekarskiego
Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum

0011514701

Z głębokim smutkiem zawiadamiamy,
że 10 kwietnia 2026 r. zmarł w wieku 90 lat

ś † p

Adam Gedliczka

nasz Kochany Mąż, Tato i Dziadzio.

Emerytowany profesor. Projektant i artysta.

Całe życie zawodowe związany
z krakowską Akademią Sztuk Pięknych
jako projektant, badacz i pedagog.
Jego praca była jego pasją.

Msza św. żałobna odprawiona zostanie
w środę, 20 maja 2026 r. o godz. 13:00
w kaplicy na Cmentarzu Salwatorskim,
po czym nastąpi ceremonia złożenia urny
z Prochami Zmarłego do grobu rodzinnego,

o czym zawiadamiają pogrążeni w żalu
żona i syn z rodziną

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

0011514874

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy,
że w dniu 21 kwietnia 2026 roku, w wieku 96 lat,
odszedł od nas

ś † p

Bogdan Żupinas-Żupinadze

Urodzony w Łucku 30 marca 1930 roku.
Kochany Mąż, Tata, Dziadek i Pradziadek,
zawsze oddany Rodzinie
Harcerz i Zagorzały Narciarz
Inżynier Budowlany, Projektant Huty Skawina,
Długoletni Pracownik Budimexu, Acari i PGE

Msza św. i ceremonia pogrzebowa odbędą się
w środę 29 kwietnia 2026 roku
o godz. 11:40 w kaplicy na Cmentarzu Rakowickim.

„Szusuj na nartach po niebieskich obłokach”
Kochamy Cię,

Żona Barbara,
Córki Beata i Kasia z Andrzejem
oraz Wnuki i Prawnuki

0011502537

Kompleksowa Obsługa Pogrzebów

DYŻUR CAŁODOBOWY
12 650 97 10

📍 Cmentarz RAKOWICE
ul. Rakowicka 31a
tel. 12 411 67 58

📍 Cmentarz BATOWICE
ul. Reduta 3c
tel. 12 452 31 10

📍 ul. Bochnaka 7
tel. 12 650 97 10

📍 ul. Prądnicka 41
tel. 12 634 38 53

www.epitafium.krakow.pl

[illegible]

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 26 utworzą rozwiązanie – aforyzm Krzysztofa Bilicy.

ROZWIĄZANIE: NIE ODNOSI SIĘ CZUDEJ KORZYSCI.

Jacek Cyzio: Powinni pójść na całość

Jacek Żukowski
jacek.zukowski@polskapress.pl

ROZMOWA. - Cracovia podjęła duże ryzyko zmieniając trenera. Oby poszło to w dobrym kierunku - mówi Jacek Cyzio, były piłkarz Cracovii i Pogoni.

Panie Jacku, czy sobotni mecz będzie pan oglądał z rozdartym sercem? W końcu zagrają pana były zespoły.
Tak jest. Cracovia to mój pierwszy poważny klub, a Pogoń to zespół w którym najwięcej zyskałem. Cracovia dała mi możliwość grania w pierwszym zespole w wieku szesnastu lat. Tak zdecydował trener Stroniarz. To była Cracovia z Podsiadłą, Hnatią, Holocherem. Dzięki temu, że było szkolenie, praca, znalazłem się w reprezentacji juniorów. A w Cracovii był ogromny kryzys, był spadek z ówczesnej drugiej ligi. Ale moja praca w Cracovii zaowocowała tym, że znalazłem się w Szczecinie. W Pogoni natrafiłem na mocną ekipę. Byli reprezentanci Polski. Mam duży sentyment do jednego i drugiego klubu.

W Pogoni była mocna ekipa. Grał choćby Adam Kensy.
Tak, ale też Marek Leśniak, Kazimierz Sokołowski, Krzysztof Urbanowicz, Marek Ostrowski. To była ekipa, która walczyła o mistrzostwo Polski, a ja zdobyłem z nią wicemistrzostwo (1987 r.). Zdobyłem też mistrzostwo Polski juniorów w 1986.

A teraz jak pan patrzy na składy i Pogoni, i Cracovii, to trzeba się uczyć zagranicznych nazwisk.
Mogę się uczyć tych nazwisk, tylko żeby ci ludzie mieli papiery na grę i mieli jaja. Bo przychodzą do klubów, które są naprawdę w Polsce bardzo znaczące. Szkoda tylko, że dzieje się tak, jak się dzieje. Są nowi właściciele i w jednym i w drugim klubie, dużo się zmieniło. Niestety, na gorsze. W Cracovii na początku sezonu nawet to fajnie wyglądało.

Do zimy...
No właśnie. W Pogoni też, a potem zapanował chaos. Przyszli piłkarze, którzy grali we Francji, Anglii, a wyglądają bardzo kiepsko. Piłkarze Pogoni, i Cracovii też nie spisują się dobrze. Chciałbym, żeby oba zespoły dopisały sobie trzy punkty, ale jest to niemożliwe. A zdobycie po jednym punkcie niewiele daje.

Potem są jeszcze cztery kolejki, niemniej oba zespoły znalazły się w nieciekawym położeniu.
Wielka szkoda. Mam nadzieję, że jedni i drudzy się utrzymają.

FOT. ANDRZEJ SZKOCKI

Jesienią w Szczecinie Pogoń pokonała Cracovię 2:1. Jak będzie w sobotnim meczu?

A z moich byłych klubów jeszcze Legia jest zamieszana w walkę o utrzymanie.

Mogą spaść dwa pańskie były kluby...
Oby nie.

Pamiętam gdy Pogoń sobie nie radziła, to w naszej rozmowie pan stwierdził, że chciałby, żeby Cracovia brała przykład z Pogoni. I stało się to, ale jest to równanie w dół...

Co do Cracovii, to jak przyszedł trener Elsner, ten zespół zaczął funkcjonować naprawdę ciekawie. Zaczął grać dobrą piłkę. Dobrze się to oglądało. Coś się wydarzyło teraz. Mam jednak nadzieję, że zarówno Cracovia, jak i Pogoń uratują się.

Jako były piłkarz, jeśli widzi pan taką sytuację, jaka jest w Cracovii, że jest kłótnia między właścicielami, prezesi się zmieniają, a teraz w ogóle nie ma wpływu na piłkarzy?

No pewnie, że ma. Takie wydarzenia nie przechodzą bokiem. Choć piłkarze mają płacone pensje, teoretycznie ich to nie powinno dotyczyć. Gdy ja grałem, za czasów komunistycznych, to wszystko było okej, kluby były de facto zakładowe i wypłacalne. Później, po powrocie z Turcji, w dziewięćdziesiątych latach, w Pogoni przez rok nie zarobiłem ani grosza. Poszedłem do Zagłębia Lubin, potem do Wawelu Kraków. Przez półtora roku nie wiem, czy ze dwie pensje dostałem, może trzy. A my piłkarze próbowaliśmy cokolwiek robić. Mielśmy ekipę bardzo dobrą, bo przecież grali Janusz Świerad, Zdzisław Janik, Krzysiek Szewczyk, Janusz Nylec. no to była ekipa, która walczyła o czołowe miejsca. Bez pieniędzy. Ale szliśmy na piwo po treningu, bo zawsze ktoś kasę miał. Zdzisek Janik wrócił z Belgii, to miał kasę i postawił kolejkę. Na drugi dzień Cyzio, który wrócił z Turcji też postawił. Innym razem ktoś inny. Była atmosfera. Nie dostawaliśmy pie-

niędzy, ale w piłkę graliśmy na dobrym poziomie.

Teraz w zespołach jest mało Polaków, przywódców, choć w Pogoni takim jest Kamil Grosicki.
Tak, utożsamiany z tym klubem. Kibice go lubią. Ale w Cracovii nie ma takich.

Wrócił Mateusz Klich, ale nie jest pierwszoplanową postacią.
Dawniej cały skład był polski i my ten poziom utrzymywaliśmy, pomagaliśmy sobie, tworzyliśmy rodzinną atmosferę. Teraz pewnie tego tam nie ma. Teraz piłkarze to są najemnicy. Tak, zarabiają kasę i tyle. Nie daj Boże jakiś zespół spada idą gdzie indziej.

Pogoń dość niespodziewanie znalazła się w dole tabeli, bo mimo wszystko sporo meczów - 11 - wygrała. Z tym, że w ostatnim czasie ten trend - wygrane u siebie, przegrane na wyjeździe się odwrócił się, zdarzyły się porażki u siebie i wyjazdowe zwycięstwa. Pogoń gra od ściany do ściany.

To prawda. Przyszła presja, a teraz jest mecz „o sześć punktów”. Cracovia z kolei ma mało zwycięstw, wiosną tylko dwa i skutkuje to tym, że jest tu gdzie jest. Ciekawą rzecz zrobili w Cracovii. Zmienili trenera (za Lukę Elsnera zatrudniono Bartosza Grzelaka). W Pogoni się też mówiło o zmianie, ale jednak się utrzymał dotychczasowy trener Thomas Thomasberg. Na pięć kolejek do końca sezonu Cracovia podjęła ryzyko. Przychodzi facet, który w polskiej lidze nie pracował, nie zna tego, jak to u nas działa. Jest Polakiem, ale on pracował cały czas za granicą. Gdybym miał decydować, to poszukałbym takiego trenera, który zna realia. Wziął jakiegoś miejscowego, który w swoim życiu zawodowym miał sukcesy.

Na przykład Wojciecha Stawowego, który zna ten klub od podszewki, dwa razy był już w nim.

Choćby Wojtkę Stawowego. Powtarzam, to jest duże ryzyko.

Oby poszło to w dobrym kierunku.
Pogoń się nie zdecydowała na taki ruch.

Okaże się, kto zrobił dobrze. Bo patrząc z drugiej strony, to może nowy trener ruszy to wszystko, pobudzi i piłkarze zaczną grać..
A w Pogoni jest marazm.
Gdyby szukać na siłę jakiegoś ciekawego zawodnika w Pogoni to jest nim Paul Mukairu? Na pewno. Trzeba uważać na starego, pocziwego Grosika. Ale Mukairu to jest piłkarz, który się wyróżnia.

A Valentin Cojocar, który potrafi błysnąć, ale popełnia też straszne błędy?
Nie jestem zwolennikiem tego bramkarza. I może przy tym pozostańmy.

A w Cracovii się panu ktoś rzuca w oczy? Taki, kogo by pan polubił?
Jest paru chłopaków, którzy są na niezłym poziomie, tylko jako całość coś nie gra. Na przykład Klich, który potrafi grać w piłkę

na bardzo wysokim poziomie, chociaż też ma swoje lata.

Jest młody Oskar Wójcik.
Tak, on się wyróżnia. Ale na tę chwilę ciężko kogoś wyróżniać. Piłkarze muszą stworzyć kolektyw i wziąć się za łby, pogadać. Widzieliśmy jakieś w Pogoni Szczecin. Jak „Grosik” żyje tym klubem, jak funkcjonuje, jak próbuje dotrzeć do kolegów. Temu facetowi zależy na tym, żeby, żeby Pogoń grała w ekstraklasie.

Myśli pan, że to będzie taki mecz przestraszonych zespołów, które będą pilnować przede wszystkim tego, żeby nie stracić gola? Czy jednak ktoś zaryzykuje i pójdzie va banque?

Oba zespoły grają o sześć punktów, jedni i drudzy muszą wygrać. Oczywiście ten jeden punkcik gdzieś tam z tyłu głowy może być, ale trzeba liczyć na siebie, a nie na innych. Uważam więc, że powinno się pójść na całość. Jedni i drudzy powinni chcieć to spotkanie wygrać. To mecz zespołów, które naprawdę mają duże problemy. Pogoń potrafi jeden mecz zagrać na niezłym poziomie,

a za chwilę nie istnieje... Defensywa Pogoni gra bardzo słabo. Ściągnęli reprezentanta Węgier Attilę Szalaia. Jak na niego patrzę to ja zdecydowanie lepiej od niego wyglądam. On się porusza jak oldboy, a jest to facet, który ma blisko pięćdziesiąt meczów w reprezentacji. I od takiego piłkarza, który grał w Bundeslidze, lidze tureckiej trzeba wymagać. Widzę więc dużą szansę dla Cracovii, bo Pogoń w obronie gra kiepsko. Trzeba grać ofensywnie, dlatego mecz może być bardzo ciekawy. A z drugiej strony może trenerzy podejść do sprawy tak - najpierw nie przegrajmy... Wróć jeszcze do zmiany trenera. Czy była to dobra decyzja, tego nie jesteśmy w stanie przewidzieć. Pogoń zostawiła, powiedziała, że trener prowadzi zespół, zna go i powinien sobie poradzić, a druga strona powiedziała: rozstajemy się z Essnerem i stawiamy na nowego. Zobaczymy, kto zrobił lepiej.

To się wkrótce okaże.
Tak. Życzylbym sobie, by Cracovia została w lidze. Tym bardziej, że w przyszłym sezonie szykują się derby. ©©

REKLAMA

0011511437

#WIECZORWPASACH

CRACOVIA
X **POGOŃ SZCZECIN**

STADION CRACOVII | SOBOTA 25.04.2026 | GODZINA 20:15

SPORT

www.sportowy24.pl

SPORT W TV

11, 13, 15, 17, Polsat Sport 1, tenis, turniej ATP w Madrycie; **11, 13, 15, 19, Canal Plus Sport 2**, turniej WTA w Madrycie; **17.25, TVP Sport**, pływanie, mistrzostwa Polski - Olsztyn 2026; **17.55, Canal Plus Sport 3**, piłka nożna, Zagłębie Lubin

- Bruk-Bet Termalica Nieciecza (ekstraklasa); **20.25, Canal Plus Sport 3, Canal Plus Sport 4**, piłka nożna, Jagiellonia Białystok - Górnik Zabrze (ekstraklasa); **20.25, TVP Sport**, piłka nożna, Wisła Kraków - Puszcza Niepołomice (I liga). **(BK)**

LOTTO

Środa, 22.04: Multi Multi (22): 6, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 23, 26, 30, 41, 42, 44, 54, 60, 62, 63, 73, 78, 79; plus 13; **Kaskada (22):** 1, 3, 8, 10, 11, 15, 16, 18, 19, 21, 22, 23; **Mini Lotto:** 18, 23, 29, 38, 40; **Ekstra Pensja:** 10, 13, 21, 30,

32 - 3; **Ekstra Premia:** 3, 5, 25, 28, 30 - 2
Czwartek, 23.04: Multi Multi (14): 4, 8, 14, 16, 22, 29, 30, 36, 38, 39, 41, 42, 47, 49, 51, 54, 57, 61, 76, 77; plus 14; **Kaskada (14):** 3, 5, 6, 7, 8, 11, 14, 16, 17, 19, 22, 24

Wisła mocniejsza w ofensywie. Jordi Sanchez gotowy do gry!

Bartosz Karcz
bartosz.karcz@polskapress.pl

I LIGA PIŁKARSKA. Dzisiaj o godz. 20.30 Wisła podejmie Puszczę Niepołomice. „Biała Gwiazda” jest o krok od awansu do ekstraklasy, a meczem z „Żubrami” może nawet postawić kropkę nad „i”.

W Wiśle przed meczem z Puszczą sytuacja kadrowa jest taka, że z powodu kontuzji nie mogą grać Angel Rodado, Wiktor Biedrzycki czy Alan Uryga. Za kartki pauzują natomiast Julius Ertlthaler i Marc Carbo. Dobrą wiadomością jest natomiast powrót do zdrowia Jordiego Sancheza. O swoim napastniku trener Mariusz Jop mówi: - Tak, są duże szanse na to, że będzie w dwudziestce na mecz. Trenował w tym tygodniu, brał udział w pełnych treningach i jego dyspozycja wygląda optymistycznie.

Dopytywany czy to jest dyspozycja już pod pierwszy skład czy jedynie do kadry meczowej, Mariusz Jop odpowiada krótko: - Zaczniemy od tego, że żeby był w dwudziestce meczowej.

Wisła pierwszy raz w tym sezonie zagra w meczu, który już ostatecznie może przesądzić o jej awansie do ekstraklasy. Muszą być oczywiście spełnione pewne warunki. Przede wszystkim musi wygrać z Puszczą, a do tego jednego z dwóch meczów musi nie wygrać Wieczysta i z Polonią Warszawą przegrać Chrobry Głogów. Dochodzi też specyfika meczów z Puszczą, które niosą sporą dawkę energetyczną. Można wspomnieć np. o barażach z 2023 roku. Mariusz Jop woli jednak namiątywać do bliższej historii: - Pamiętamy też ostatni nasz mecz w Niepołomicach, więc akurat to jest dobre wspomnienie (było 3:0 dla Wisły, przyp. red.). Myślę, że co do presji, to ona wokół takiego klubu jak Wisła jest zawsze. Natomiast myślę, że sam fakt, że my na pięć kolejek przed zakończeniem sezonu rozstawiamy o tym, że możemy już być w ekstraklasie, to jest coś, co świadczy o tym, jak ten sezon ogólnie jest dla nas dobry i korzystny. Oczywiście zdajemy sobie sprawę z tego, że Puszcza jest zespołem, który po przerwie zimowej fantastycznie punktuje, bo średnia 2,2 to jest wybitny wynik. Zespół, który

Jordi Sanchez kilka tygodni leczył kontuzjowany staw skokowy, ale już może grać

na pewno jest rozpedzony, który słynie ze skuteczności przy stałych fragmentach gry. I większość tych bramek zdobywa właśnie po nich. Na pewno czeka nas trudne spotkanie, bardzo trudne. Rywal jest wymagający, natomiast gramy u siebie przed własną publicznością i naszym celem jest zwycięstwo.

Czy w drużynie mówi się o tym, że awans jest tak blisko? Mariusz Jop zdradza: - Oczywiście jest to, że piłkarze, sztab, kibice śledzą wyniki innych spotkań. To jest naturalne. Wiemy o tym, że możliwy jest awans po tej kolejce. Warunkiem pierwszym podstawowym jest jednak to, żebyśmy my wygrali swoje spotkanie, więc to nie zmienia naszego sposobu myślenia, naszego przygotowania do meczu. My wiemy, że musimy i chcemy robić swoje. Po prostu grać jak najlepiej, jak jesteśmy w stanie w danym momencie i grając u siebie grać o trzy punkty.

Puszcza to nie tylko stałe fragmenty gry. Furorę wiosną w jej ataku robi Amarildo Gijoni. Czy w Wiśle mają pomysł, jak zatrzymać Albańczyka? Mariusz Jop mówi: - Znamy jego charakterystykę. Na pewno okazał się cennym wzmocnieniem Puszczy. Myślę, że tutaj trener wykonał

fantastyczną pracę, bo wiemy, że Puszcza na początku sezonu miała bardzo dużo problemów po spadku. W zasadzie ten zespół był budowany od samego początku i wiele różnych problemów temu towarzyszyło. I widać, że praca trenera Tułacza w perspektywie czasowej daje rezultaty. Faktycznie albański napastnik jest trudny w tych sytuacjach, gdzie wchodzi się z nim w kontakt. Jest bardzo silnym piłkarzem, lubiącym walkę. Można powiedzieć taki skrojony piłkarz pod Puszczę Niepołomice.

Zapytany czy Gijoni to napastnik na miarę ekstraklasy, Jop dodaje: - Nie analizowałem go pod tym kątem. Nie potrafię odpowiedzieć na to pytanie, czy to jest piłkarz, który jest na ekstraklasę?

Wisła przed meczem z Puszczą ma problemy kadrowe w drugiej linii, gdzie trener Mariusz Jop będzie musiał mocno pokombinować. Grać nie mogą bowiem wspomniani już wcześniej Julius Ertlthaler i Marc Carbo. Czy to oznacza, że szansę dostanie tym razem Ervin Omic czy też w Wiśle poszukają innych rozwiązań? Na ten temat szkoleniowiec „Białej Gwiazdy” mówi: - Są takie i takie możliwości. Jest też pewna

hierarchia, jeżeli chodzi o zawodników na danej pozycji. Oczywiście nie będę teraz mówił, którą opcję wybierzemy. Może to będzie miks tych opcji.

Nie mogło na konferencji przed meczem z Puszczą zabraknąć pytania o jej stałe fragmenty gry. Jak Wisła się na to przygotowuje? Mariusz Jop tłumaczy: - Oczywiście zwracaliśmy na to uwagę i będziemy się starali unikać fauli na własnej połowie. Natomiast nie da się tego zrobić tak do końca, bo Puszcza jest zespołem, który jeżeli jest rzut wolny na połowie rywala, to już jest stały fragment gry. Praktycznie każdy wyrzut z autu to jest rzucenie bezpośrednio w pole karne lub po piłce zwrótnie dośrodkowanie na środkowych obrońców, którzy wtedy wchodzi w pole karne. Taka jest specyfika tego zespołu. To jest skuteczne w wykonaniu. Oczywiście my będziemy starali się temu przeciwodzić, ale nie zawsze się da tak zrobić, żeby zespół rywala nie miał stałego fragmentu gry. Praktycznie jest to niemożliwe.

Na koniec dodajmy, że Wisła przedłużyła kontrakt z Rafałem Mikulcem do 30 czerwca 2027 roku. ©©

Tomasz Tułacz: Oby było jak trzy lata temu, ale Wiśle życzę awansu

Jacek Żukowski
jacek.zukowski@polskapress.pl

ROZMOWA. - Wisła ma bardzo dobrych piłkarzy, tworzy dobry zespół. Pozostaje jej kwestia dopięcia awansu, ale mamy przemyślany plan na ten mecz - mówi Tomasz Tułacz, trener Puszczy.

Na mecz z Wisłą po kartkach wraca Filipe Nascimento. Są jakieś kłopoty kadrowe?

Mamy trochę tam przebiegnięć, kontuzji. Zobaczymy, kogo uda się postawić na nogi. To kłopot, tym bardziej że mamy wąską kadrę. Jednak pozytywnie podchodzimy do gry. Co by nie było, trzeba walczyć i tyle.

Odżywają wspomnienia sprzed trzech lat i tego wspaniałego sukcesu, który na stadionie Wisły odnieśliście w półfinale barażu o ekstraklasę wygrywając 4:1? To była połowa drogi, bo awans przypieczętowaliście w Niecieczy. Wtedy wygrana z Wisłą to była wielka sensacja. Na pewno. To wspomnienie już zawsze będzie nam towarzyszyło. Nie miałbym nic przeciwko, gdyby historia się powtórzyła. Bardzo się cieszę na takie mecze. Wisła Kraków jest zawsze takim przeciwnikiem, który mobilizuje i który powoduje, że jest święto. Wiadomo, że derby to jest mecz Wisła - Cracovia, ale zawsze spotkania ze spojów z okolicy dodają większych emocji.

Zwłaszcza, że frekwencja na meczach Wisły zawsze jest okazała. Pewnie będzie znowu blisko 30 tys. ludzi więc dla was jest to wyzwanie, ale też szansa pokazania się właśnie przed szerszą publicznością. Podchodziliście do meczów z Wisłą w taki sposób, że chcemy wygrać, a rywal bardziej musi.

No właśnie i teraz też jest podobna sytuacja. Nikt nie zatrzyma Wisły w drodze do ekstraklasy, ale niekoniecznie musi to zrobić w ten weekend. Tak jest. Sobie tego życzę, a Wiśle życzę awansu. Bo już kilka lat jest w lidze po spadku. Wisła to przede wszystkim tradycja, ogromne wsparcie kibiców dla klubu i piłkarzy. Sama marka jest

taka, że ten klub powinien występować na poziomie ekstraklasy.

Mogę przewrotnie powiedzieć, że życzy pan Wiśle awansu, żeby w przyszłym roku nie stał dla was bariery w walce o awans. Chyba, że w tym roku razem z nią jeszcze znajdziecie się w ekstraklasie?

Coś w tym jest... Bardzo spokojnie do tego podchodzimy. Cieszymy z tego co już zrobiliśmy do tej pory, bo to jest majstersztyk. Byliśmy w pewnej sytuacji, a teraz bardzo dobrze jest być w innej i próbować walczyć o inne cele. Zrobimy wszystko, żeby jak najlepiej się zaprezentować w meczu z Wisłą, poszukać swoich momentów, szans.

Gdyby się wam powiodło, to przecież nikt wam nie zabroni wygrać kolejnych meczów i dostać się do strefy barażowej. Oczywiście, że tak, ale mamy chłodną głowę myśląc o tym. Dlatego, że mimo wszystko wiemy, jak trudno będzie tego dokonać, ale nie takie trudne rzeczy robiliśmy.

Na którego z bramkarzy by pan nie postawił, to pytanie jest to samo - jak ci młodzi chłopcy sobie poradzą? Wytrzymają presję?

Wiktor Kowal w jesiennym meczu przy pierwszej bramce mógł się lepiej zachować. Ale generalnie jestem zadowolony z tych chłopców. ©©

T. Tułacz i Puszcza stoją przed trudnym zadaniem

WALKA Z NADZIEJĄ NA ZWYCIĘSTWO

dr hab. FILIP MUSIAŁ
dyrektor Oddziału IPN
w Krakowie

W wielu wymiarach rok 1946 był szczególny. Był ostatnim rokiem, w którym komuniści - w wymiarze ogólnopolskim - musieli mierzyć się z masowym oporem jawnym oraz konspiracją zbrojną i polityczną.

W stronę konfrontacji

Wydarzenia 1946 r. na arenie międzynarodowej jednoznacznie wskazywały, że po zwycięstwie nad Niemcami świat zmierza w stronę nowego konfliktu - między wolnymi narodami a Związkiem Sowieckim i podporządkowanymi mu państwami. Narody ujarzmione przez Sowieców postrzegały w tym szansę na wyzwolenie licząc na zbrojną konfrontację między rodzącymi się blokami. Nie były to jednak nadzieje uzasadnione. Państwa Europy Zachodniej, które po kapitulacji Berlina odzyskały wolność, koncentrowały się na odbudowie z wojennych zniszczeń i były dalekie od myśli o wysłaniu swych żołnierzy z powrotem na front.

Podział zaczynał się jednak rysować coraz wyraźniej. W lutym 1946 r. Józef Stalin w jednym ze swych wystąpień mówił o izolacji wobec Zachodu. Niespełna miesiąc później Winston Churchill w czasie przemówienia w Fulton z początku marca wygłosił słynne zdanie: „Od Szczecina nad Bałtykiem do Triestu nad Morzem Adriatyckim zapadła żelazna kurtyna dzieląc nasz kontynent. Poza tą linią pozostały stolice tego, co dawniej było Europą Środkową i Wschodnią. Warszawa, Berlin, Praga, Wiedeń,

Niech żyje Mikołajczyk! Niech żyje 3 Maj! - hasła jednego z pochodów trzeciomajowych 1946 r. w Polsce

Budapeszt, Belgrad, Bukareszt i Sofia, wszystkie te miasta i wszyscy ich mieszkańcy leżą w czymś, co trzeba nazwać strefą sowiecką, są one wszystkie poddane, w takiej czy innej formie, wpływowi sowieckiemu, ale także - w wysokiej i rosnącej mierze - kontroli ze strony Moskwy”.

Podział wchodził w nowy etap. We wrześniu rozpoczęła się druga faza wojny domowej w Grecji - między siłami demokratycznymi a komunistycznymi. W tym samym mniej

wiej czasie Churchill przedstawił koncepcję integracji zachodnioeuropejskiej, w której wiodącą rolę miały odegrać Francja i Niemcy. Niemcy wciąż jeszcze podzielone na strefy okupacyjne, z których dopiero w 1949 r. powstaną dwa państwa - demokratyczne (RFN) i komunistyczne (NRD).

Gra pozorów

Mimo rosnącego napięcia Zachód i Wschód kontynuowały grę pozorów, by nie prowokować zbrojnej konfrontacji.

Związek Sowiecki wraz z USA, Francją, Wielką Brytanią czy Chinami był państwem założycielem Organizacji Narodów Zjednoczonych, która zastąpiła Ligę Narodów. Jej pierwsze Zgromadzenie Ogólne rozpoczęło się w styczniu 1946 r.

Gdy w czerwcu 1946 r. w Londynie organizowano wielką paradę zwycięstwa wojsk alianckich, by nie drażnić Sowieców nie dopuszczono do niej żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych. Zabrakło miejsca dla Polaków walczących o Norwe-

gię, wykrywających Niemców w walkach lotniczych o Wielką Brytanię, walczących w Afryce i we Włoszech, biorących udział w wyzwolaniu Europy Zachodniej po lądowaniu w Normandii. Nie było też oczywiście na paradzie miejsca dla Armii Krajowej, czyli Polskich Sił Zbrojnych w Kraju. Naród, który najdłużej, od września 1939 do maja 1945 r. walczył z Niemcami, został pozbawiony nawet tej symbolicznej satysfakcji z udziału w zwycięstwie koalicji antyhitlerowskiej.

Zachodni alianti wspólnie z Sowiecami rozliczali także niemieckich zbrodniarzy wojennych w czasie głównego procesu w Norymberdze. Nie było tam rzecz jasna miejsca na rozliczenie zbrodniarzy sowieckich.

W kraju walka trwa

W tak dynamicznej sytuacji międzynarodowej w Polsce w jej powojennych granicach trwała walka obozu niepodległościowego z komunistyczną agenturą Moskwy. Ten pierwszy reprezentowało podziemie zbrojne i polityczne oraz jawna opozycja - Polskie Stronnictwo Ludowe i Stronnictwo Pracy. Ten drugi uzurpatorska administracja komunistyczna narzucona Polsce przez Stalina po zajęciu naszych ziem przez Armię Czerwoną.

Dla obozu niepodległościowego punktem odniesienia były wybory przewidziane w czasie konferencji jałtańskiej. Dążył więc do tego, by uniemożliwić ich sfałszowanie. Jednocześnie obóz narodowej zdrady skupiony wokół Władysława Gomułki i Bolesława Bieruta krzepł i rósł w siłę. Sowieci wycofywali się z bezpośrednich działań wobec polskiego społeczeństwa - terror wprowadzali już rodzimi komuniści.

W 1946 r. wydawało się, że los Polski, chociaż dramatyczny, nie musi być jeszcze przesądzony. Wybory wciąż były przed nami, a komuniści nie cieszyli się masowym społecznym poparciem, czego dowodem - poza działaniami podziemia i jawnej opozycji - był opór społeczny, z największym buntem społecznym tego roku w święto Trzeciego Maja.

ROK ZMAGAŃ

Rok 1946 to czas, kiedy walka jeszcze nie była rozstrzygnięta.
Komuniści nazywali później ten okres „utrwalaniem władzy ludowej”. Należałoby raczej powiedzieć, że był to okres wewnętrznego podboju państwa

dr MICHAŁ WENKLAR
Oddział IPN w Krakowie

Choć decyzje wielkich mocarstw z Teheranu, Jałty i Poczdamu przesądziły już o powojennym losie Polski, to jednak w 1946 r. partia komunistyczna miała jeszcze realnych politycznych i zbrojnych przeciwników, z którymi musiała się liczyć. A społeczeństwo miało jeszcze nadzieję, że być może coś się uda uratować. Niestety, polityka terroru i represji sprawiła, że gdy zbliżał się koniec roku, nadzieje te stawały się coraz mniejsze.

Krajobraz polityczny

Gdy rozpoczynał się rok 1946, w kraju rządził od pół roku Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej (TRJN), powołany na mocy ustaleń jałtańskich. Rząd ten był zdominowany przez komunistyczną Polską Partię Robotniczą i jej satelitów: „lubelską” Polską Partię Socjalistyczną (PPS) i „lubelskie” Stronnictwo Ludowe (SL), z marginalnym Stronnictwem Demokratycznym. Premierem pozostał ściśle współpracujący z PPR Edward Osóbka-Morawski z PPS, szef wcześniejszych marionetkowych rządów podporządkowanych Moskwie: Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego i Rządu Tymczasowego. Realne decyzje polityczne zapadały jednak nie w rządzie, a w Komitecie Centralnym PPR, na czele którego stał Władysław Gomułka, pełniący również funkcję wicepremiera.

Drugim wicepremierem był Stanisław Mikołajczyk, lider Polskiego Stronnictwa Ludowego, były premier Rządu RP na Uchodźstwie. Gdy na konferencji jałtańskiej zapisywano, że TRJN powstanie na bazie komunistycznego Rządu Tymczasowego z dołączeniem demokratycznych polityków z kraju i z zagranicy, to myślało właśnie o ludowcach i Mikołajczyku. Ten polityk już w listopadzie 1944 r. przestał być premierem uchodźczego rządu uznając, że losy państwa rozstrzygną się w kraju. Wrócił do Polski w czerwcu 1945 r. i stanął na czele wychodzącego z konspiracji SL – formalnie prezesem był do śmierci Wincenty Witos, ale realnie kierował Mikołajczyk. Pod jego sztandar przeszła również część „lubelskiego” SL. Żeby odróżnić się od prokomunistycznych ludowców, do nazwy SL dodano przymiotnik „Polskie”, stąd od sierpnia 1945 r. mowa o PSL. Oprócz

Propagandowy plakat referendalny, na którym słowo „TAK” zostało przykryte słowem „NIE”

Mikołajczyka w rządzie było jeszcze dwóch peeselowców.

Partia ta pozostawała w sytuacji paradoksalnej, z jednej strony współtworząc rząd, a z drugiej stanowiąc praktycznie jedyną realną konkurencję polityczną dla komunistów, stąd też była przez nich zwalczana, zarówno politycznymi, jak i policyjnymi metodami.

Celem jednych i drugich były zapowiedziane w Jałcie wybory do Sejmu Ustawodawczego – one miały rozstrzygnąć, kto będzie rządzić Polską i jaki będzie ustroj odbudowywanego po wojnie państwa. Jako demokratyczna i niepodległa

ściowa alternatywa dla PPR, partia Mikołajczyka szybko zyskała ogromne poparcie społeczne, daleko wykraczające poza elektorat związany z ruchem ludowym. W styczniu 1946 r. PSL liczyło 540 tys., a w maju tego roku aż 800 tys. członków.

Była szansa na jeszcze jednego demokratycznego i niepodległościowego aktora na jawnej scenie politycznej. Latem 1945 r. wrócił też do kraju były minister Rządu na Uchodźstwie, lider chadeckiego Stronnictwa Pracy (SP) Karol Popiel. Odtworzył swoją partię, ale komuniści musieli, by przyjąć do niej grupę

byłych polityków SP, którzy w czasie wojny stworzyli własną frakcję, a po wojnie poparli komunistów – chodzi o Feliksa Widy-Wirskiego i Zygmunta Felczaka. Grupa ta, którą można określić mianem konia trojańskiego w Stronnictwie, miała poparcie władz, piastowała urzędy (Widy-Wirski był wicewojewodą bydgoskim, a Felczak wicewojewodą poznańskim), w jej rękach był też dziennik „Ilustrowany Kurier Polski”. Dodajmy, że nie powiodły się próby uratowania niezależności PPS: część przedwojennych działaczy socjalistycznych przebywała w konspiracji lub w więzieniach, a nie-

zależna frakcja krakowskiego działacza Zygmunta Żuławskiego została szybko zmarginalizowana. I jeśli nawet Osóbka-Morawski czy Cyrankiewicz myśleli jeszcze o zachowaniu odrębności PPS wobec PPR, to nie sprzeciwiali się założeniom polityki komunistów.

Podziemie

Na jawnej scenie politycznej próbował konkurować z komunistami Mikołajczyk i PSL, a jednocześnie trwała walka konspiracyjna. Rok 1946, a zwłaszcza jego pierwsza połowa, to – wraz z drugą połową 1945 r. – apogeum działalności powojennego podziemia niepodległościowego. Wobec procesu dekompozycji po rozwiązaniu AK w styczniu 1945 r. podziemie pozostawało rozproszone organizacyjnie, ale wciąż prowadziło konspiracyjną walkę polityczną i zbrojną.

Najważniejszą formacją było Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość”, kierowane do października 1946 r. przez II Zarząd Główny z Franciszkiem Niepokólczyckim na czele. Zrzeszenie „WiN”, powołane przez byłych oficerów Komendy Głównej AK, a potem Delegatury Sił Zbrojnych na Kraj, wychodziło z założenia, że w ówczesnej sytuacji geopolitycznej to zapowiedziane w Jałcie wybory stanowią jakąś szansę na uratowanie demokratycznego charakteru i wewnętrznej suwerenności państwa. Stąd nacisk na konspiracyjną pracę polityczną, propagandową i wywiadowczo-informacyjną, choć – zwłaszcza na wschodzie kraju, od Białostoczczyzny po Lubelszczyznę – WiN zachował partyzancki charakter. Próbą stworzenia szerszej platformy politycznej konspiracji był Komitet Porozumiewawczy Organizacji Polski Podziemnej, łączący WiN z działaczami podziemia narodowego i piłsudczyńskiego, później też socjalistycznego. Efektem działań Komitetu było m.in. przekazanie na Zachód memoriału do ONZ, w którym rzetelnie przedstawiano sytuację w Polsce. Zresztą WiN miał też swoją Delegaturę Zagraniczną w Londynie.

Obok WiN szeroko rozbudowane było podziemie zbrojne, zarówno o akowskim, jak i narodowym rodowodzie. Działały ogólnopolskie struktury, takie jak Narodowe Zjednoczenie Wojskowe i Narodowe Siły Zbrojne, i regionalne, jak Konspiracyjne Wojsko Polskie

na pograniczu Łódzkiego, Śląska i Wielkopolski, Ruch Oporu Armii Krajowej czy małopolska organizacja o nazwie Armia Polska w Kraju. Szacuje się, że w 1946 r. funkcjonowało ok. 260 oddziałów zbrojnych, w których walczyło od 7 do 9 tys. partyzantów. Kilkukrotnie liczniejsze były struktury podziemne, których członkowie na co dzień pozostawali głęboko zakompirowani.

Rok 1946 to czas aktywnej propagandy podziemnej, z szeregiem pism, ulotek czy napisów. To czas licznych akcji rozbijania więzień i aresztów, urzędów bezpieczeństwa i posterunków milicji, likwidacji konfidentów i agitatorów, rekwizycji w państwowych instytucjach. Jako przykłady można podać rozbięcie w kwietniu więzienia w Radomsku przez oddział KWP, w sierpniu rozbięcie więzienia św. Michała przez krakowską kompanię Zgrupowania Partyzanckiego „Błyskawica”, czy zdobycie w październiku gmachu Urzędu Bezpieczeństwa we Włodawie przez oddział Leona Taraszkiewicza „Jastrzębia”.

Dochodziło też do partyzanckich bitew, jak ta pod Zwoleniem, stoczona w czerwcu przez zgrupowanie Związku Zbrojnej Konspiracji Franciszka Jaskulskiego „Zagończyk” – zginęło wówczas około 40 żołnierzy sowieckich z 90. pułku NKWD. W połowie 1946 r. na wielu obszarach kraju, wiejskich, leśnych czy górskich, to partyzanci mieli jeszcze przewagę.

Działalność podziemia czy społeczne wsparcie dla PSL było wyrazem niepodległościowych dążeń polskiego społeczeństwa i zrzuconia narzuconego przez ZSRS komunistycznego jarzma. Narzędzia polityczne i represji należały jednak do PPR i podporządkowanych jej instytucji, wspieranych przez funkcjonariuszy sowieckich.

Aparatem represji kierowało Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego, któremu podlegał m.in. Urząd Bezpieczeństwa, Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego (KBW), Milicja Obywatelska (MO) czy powołana w lutym 1946 r. Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej (ORMO). Walka z podziemiem to zbrojne obławy UB, KBW, MO, a często i wojska w terenie, to wymuszanie zeznań przez okrutne tortury, to próby wprowadzania agentów do konspiracyjnych struktur. To nierzadko skrytobójcze mordy, również działacze PSL. Po brutalnych

Poznańscy studenci demonstrują w maju 1946 r. z hasłem „Żądamy uwolnienia kolegów w Krakowie”

śledztwach kierowano zatrzymanych przed Wojskowe Sądy Rejonowe, czyli powołane w styczniu 1946 r. specjalne sądy do spraw określanych jako polityczne, których sędziowie, oficerowie komunistycznego wojska, często mieli za sobą jedynie kursy polityczno-prawne. Towarzyszyli im usłudzi prokuratorzy. Ten system odpowiadał za większość mordów sądowych, czyli niesprawiedliwych wyroków śmierci. W represyjnym stosowaniu narzędzi prawnych pomagał wydany 13 czerwca 1946 r. dekret o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy państwa, tzw. mały kodeks karny.

Referendum

I komuniści, i społeczeństwo, czekali na wybory. Komuniści z obawą, zdejść sobie sprawę z braku poparcia wśród Polaków, a społeczeństwo z nadzieją.

Jałta zakładała, że wybory odbędą się możliwie szybko. Prezydent Krajowej Rady Narodowej Bolesław Bierut zapowiadał pierwotnie ich termin na styczeń 1946 r. Ale PPR nie była jeszcze do nich gotowa, a nie zamierzała uznawać niekorzystnego wyniku: „nie może być mowy, żeby reakcja mogła za pomocą kartki wyborczej wydrzeć nam władzę”, stwierdzał Roman Zambrowski, jeden z liderów komunistycznej partii. Planowali prze-

prowadzić wybory dopiero wtedy, gdy będą pewni zwycięstwa, a na to miała się złożyć skuteczność terroru, propagandy oraz fałszerstw. Póki co, żeby stworzyć przed światem pozór demokracji, a jednocześnie urządzić swoistą próbę generalną przed prawdziwymi wyborami, wymyślono tzw. referendum ludowe.

Ustawa o referendum została uchwalona pod koniec kwietnia, zaplanowano je na 30 czerwca 1946 r. Referendum było traktowane jak plebiscyt – treść pytań nie odgrywała większego znaczenia, chodziło o to, czy udziela się poparcia władzy czy nie. Dlatego PPR i sojusznicy nawoływali, by na trzy pytania odpowiedzieć trzy razy tak. Dlatego też PSL musiał wzywać do głosowania na nie. Kłopot był taki, że treść pytań tak obmyślono, by ludowcy też odpowiadali „tak”. Czy jesteś za zniesieniem Senatu? Czy chcesz kontynuacji reform społecznych z reformą rolną na czele? Czy chcesz utrwalenia nowej granicy zachodniej z Niemcami? Wszystkie te pytania były zgodne z programem PSL. Żeby się odróżnić, Mikołajczyk zaapelował do głosowania „nie” na pierwsze pytanie. Zrzeczenie „WiN” wzywało, by odpowiedzieć negatywnie na dwa pierwsze pytania, a twierdząco tylko na pytanie o granicę zachodnią. Podziemie narodowe uznało, że należy z zasady odpowiedzieć trzy razy „nie”.

Rozpoczęła się głośnie kampania referendalna. Wszędzie widoczne były nawoływania do głosowania „trzy razy tak”. Wydrukowano 88 mln ulotek agitacyjnych, z czego ok. 15 mln zrzucano z powietrza. W 80% miejscowości w Polsce odbyły się wiece i masówki. W teren ruszyło wojsko, by w ramach tzw. brygad propagandowych nawoływać do głosowania według propozycji rządowych. Propagandzie towarzyszył terror. Pacyfikowaniem opornej ludności w całym kraju zajęło się niemal 100 tys. żołnierzy oraz funkcjonariuszy UB, MO, ORMO i KBW. Chodziło zarówno o ograniczenie działalności podziemia, jak i o zastraszenie ludowców i całego społeczeństwa. Na wielu terenach ludowcy zeszli przed referendum niemal do konspiracji. Oprócz nielicznych pism PSL odpowiadziały na komunistyczną propagandę były pisma i ulotki podziemne.

Maj i czerwiec

Na miesiąc przed referendum doszło do wydarzeń związanych z obchodami święta 3 Maja. Rok wcześniej obchody odbywały się bez kłopotów. Teraz komuniści obawiali się masowych wystąpień po stronie Mikołajczyka. Utwierdził ich w tym przekonaniu przebieg zlotu „Trzymamy straż nad Odrą” z końca kwietnia w Szczecinie, gdzie młodzież harcerska publicznie skandowała hasła na cześć PSL.

W ostatnim momencie wprowadzono zakaz publicznych manifestacji 3 Maja. Informacja jednak nie wszędzie dotarła na czas, a jeśli nawet dotarła, nie zawsze udawało się odwołać zaplanowane wcześniej przemarsze. Do najpoważniejszych zająć i walk ulicznych z użyciem broni palnej doszło w Krakowie, o czym można przeczytać na dalszych stronach dodatku.

Represje wobec krakowskiej młodzieży akademickiej stały się pretekstem do wielu strajków studenckich czy licealnych w całej Polsce, w tym do głośniego protestu w Poznaniu, brutalnie stłumionego i jak w Krakowie zakończonych licznymi aresztowaniami. A równocześnie działało podziemie, czego przykładem może być trzeciomajowa defilada w zajętej przez zgrupowanie NSZ Henryka Flamera „Bartka” beskidzkiej Wiśle.

Referendum odbyło się 30 czerwca 1946 r. Według oficjalnych wyników na pierwsze pytanie odpowiedziało „tak” 68%, na drugie 77%, a na trzecie 91%. Wyniki te zostały sfalszowane – zarówno na poziomie lokalnym, rękami członków komisji i funkcjonariuszy UB, jak i w centrali, z udziałem ekspertów z sowieckiego Ministerstwa Bezpieczeństwa Państwowego z płk. Aro-nem Pałkinem na czele. Dzięki działaczom PSL, którzy odpisywali wyniki z poszczególnych komisji, oraz z tajnych doku-

mentów PPR wiemy jednak, jak było naprawdę. W rzeczywistości „trzy razy tak” głosowało powyżej 27%. Reszta, czyli co najmniej 73%, wyraziła swój sprzeciw wobec rządu. Spośród nich opcję PSL i SP (jeden raz „nie”) przyjęło około 15%, opcję WiN (dwa razy „nie”, raz „tak”) około 25%, natomiast aż 33% – jedna trzecia społeczeństwa – zagłosowało trzy razy „nie”, odrzucając wszystkie pytania. Głos Polaków był jednoznaczny.

Protesty ludowców po ogłoszeniu sfalszowanych wyników na niewiele się zdały. Gomulka cynicznie odpowiadał Mikołajczykowi: „Leć Pan na skargę do Churchilla”. Po referendum PSL wiedziało już, że mimo propagandy i terroru ludzie w wyborach odrzucą komunistów, ale to nic nie zmieni, bo władza i tak wyniki sfalszuje. Mimo to zdecydowali się kontynuować działalność polityczną i szykować do wyborów, które wkrótce zapowiedziano na styczeń 1947 r.

Terror i fałszerstwa

Komuniści mieli pomysł, żeby wynik wyborów rozstrzygnąć jeszcze przed głosowaniem. Proponowali Mikołajczykowi, żeby PSL dołączyło do tzw. bloku demokratycznego, razem z PPR, PPS i SL, gdzie miałyby zagwarantowane 20% mandatów. To by jednak oznaczało, że PPR-owska koalicja uzyska większość konstytucyjną, więc oczywiście zgody nie było. PSL

zdecydowało się zaważczyć do końca i mimo represji samodzielnie wziąć udział w wyborach.

W tych rozgrywkach właściwie nie uczestniczyło już Stronnictwo Pracy. Upadek partii Karola Popiela rozpoczął się jeszcze w okresie referendum. SP podobnie jak PSL nawoływało do głosowania „nie” na pierwsze pytanie, ale komunistyczna grupa Widy-Wirskiego i Felczaka wbrew stanowisku ugrupowania prowadziła kampanię „trzy razy tak”. Już po referendum, w lipcu 1946 r., w wyniku różnych manipulacji rozłamowcy przejęli władzę w Stronnictwie, Popiel został wyeliminowany z życia politycznego – opuści kraj w listopadzie 1947 r., a resztki SP zostaną wchłonięte przez Stronnictwo Demokratyczne.

Zwycięstwo w wyborach miał zapewnić komunistom szereg czynników: niedemokratyczna ordynacja, manipulacja numerami list wyborczych, powołanie rozłamowej partii PSL „Nowe Wyzwolenie”, zawieszanie licznych struktur PSL i unieważnianie list wyborczych stronnictwa w niektórych okręgach, usuwanie ludowców z komisji wyborczych. Do tego terror: kolejne fale aresztowań, prewencyjne przesłuchania, w końcu mordy dokonywane przez „nieznanych sprawców”. W trakcie kampanii zginęło co najmniej 30 członków PSL, aresztowano ok. 2 tys. działaczy terenowych, w tym 5 tys. mężów zaufania i 147 kandydatów w wyborach. Towarzyszyła temu wzmożona akcja przeciwko podziemiu. W terenie rozesłano tzw. grupy ochronno-propagandowe, z udziałem wojska, które prowadziły działalność propagandową i zwalczały podziemie. 18 grudnia Stanisław Mikołajczyk wysłał do rządów USA, Wielkiej Brytanii i ZSRS memoriał zarzucający władzom prześladowanie PSL. Na nic się to nie zdało.

W takiej sytuacji kończył się rok 1946. Osłabione podziemie zbierało kolejne ciosy. Jesienią 1946 r. został rozbit II Zarząd Główny WiN, następne dwa zarządy będą już kierowały o wiele słabszą organizacją. W obławy UB i KBW wpadały kolejne oddziały partyzanckie. Sterroryzowane PSL dotrwało do wyborów ze stycznia 1947 r., ale po kolejnym fałszerstwie wyborczym rozpadło się, a Mikołajczyk wkrótce musiał uciekać z kraju. Masowe podziemie skończyło się praktycznie z tzw. amnestią z lutego 1947 r.

W rozpoczynającym się 1947 roku komuniści nie mieli już realnego przeciwnika politycznego, a podziemie mogło jeszcze przeszkadzać, ale już nie zagrozić strukturom totalitarnego państwa. Do końca 1946 r. Polacy mogli sobie mówić – dotrwajmy do wyborów. Od 1947 r. nadziei na polepszenie sytuacji było już coraz mniej.

PARTYZANCI – GROŹNI I NIEUCHWYTNI

Amnestia i szeroko zakrojona akcja ujawnieniowa zorganizowana przez komunistów w połowie 1945 r. miała ostatecznie zamknąć temat funkcjonowania podziemia niepodległościowego w „ludowej” Polsce

dr DAWID GOLIK
Oddział IPN w Krakowie

Liczono, że wsparte autorytetem złamanych w więzieniach dowódców apele o „rozładowanie lasów”, połączone z zaproszeniem do współpracy „przy odbudowie demokratycznej Polski” także niektórych polityków emigracyjnych, w tym Stanisława Mikołajczyka, odniosą skutek i doprowadzą do wygaszenia działań konspiracyjnych. Podziemie jednak przetrwało, a co więcej w 1946 r. odzyskało raz jeszcze inicjatywę w walce o przyszłość kraju. Małopolska była zaś jednym z najważniejszych jego ognisk.

Poakowskie szeregi

O ile w 1945 r. o sile konspiracji niepodległościowej decydowała rozwiązująca się Armia Krajowa, oddziały jej samoobrony, a później zorganizowanej na rozkaz gen. Władysława Andersa Delegatury Sił Zbrojnych na Kraj, to rok 1946 r. stanowił dla niej właściwie nowe otwarcie. Zmieniały się kadry dowódcze, hierarchia organizacyjna, niekiedy przerywana była istniejąca jeszcze przed kilkoma miesiącami ciągłość prowadzenia walki – najpierw z niemieckim, później z sowieckim okupantem. Oczywiście nurt poakowski był w dalszym ciągu najistotniejszy, rozdzielił się jednak na dwie funkcjonujące równolegle ścieżki: partyzantkę odwołującą się do etosu AK oraz konspirację „bez wojny i dywersji” w ramach „Zrzeszenia Wolności i Niezawisłości”.

Choć w komunistycznej propagandzie WiN utożsamiano również z działalnością zbrojną, to w zamyśle miał on głównie zajmować się aktywnością wywiadowczą, informacyjną i propagandową. Dowództwu zależało na ograniczeniu partyzantki i tym samym ochronie ludzi. W takiej też formule funkcjonował Okręg WiN Kraków, podzielony na trzy rejony i łącznie czternaście tzw. rad mających charakter dowództw lokalnych, zwykle na szczeblu powiatu. Zorganizacją powiązane były też wyspecjalizowane, mające swą genezę jeszcze w czasie wojny, Brygady Wywiadowcze.

Partyzanci z działającego na Sądecku oddziału „Huragan” Andrzeja Szczypty „Zenita” jesienią 1946 r. Grupa ta z czasem stała się jedną z kompanii zgrupowania „Ognia”

Małopolskie struktury zrzeszenia były bardzo silne, miały też szczęście do kadr, które nie dążyły do przekształcenia akcji informacyjno-propagandowej w aktywność zbrojną, jak to się działo w innych rejonach Polski. Dlatego sztandarowym przykładem działalności małopolskiego WiN w tym czasie było wydawanie podziemnej prasy (w tym konspiracyjnego miesięcznika „Orzeł Biały”), ulotek, a także – poprzez tzw. szeptaną propagandę – uświadamianie społeczeństwu zagrożeń wiążących się z komunizmem jako takim. Niemniej jednak tam, gdzie aktywność zbrojna była koniecznością, to ją podejmowano. Straż WiN funkcjonująca przy radzie w Tarnowie zlikwidowała np. sowieckiego doradcę UB kpt. Lwa Sobolewa oraz zastępcę szefa powiatowej bezpieki.

PPR w odwrocie

Obok WiN, którego rola polityczna – także we wspieraniu silnego w Małopolsce niezależnego ruchu ludowego w postaci PSL – jest bezsporna, to działalność partyzancka stanowiła najbardziej widoczną emanację niepodległościowych dążeń polskiego społeczeństwa. I to jej aktywność najmocniej oddziaływała w 1946 r. na Polaków.

Leśni, wywodzący się w większości z AK, ale także funkcjonujący w ramach podziemia narodowego, działali właściwie w każdym zakątku Małopolski, a ich walka przypominała najaktywniejszy czas realizacji w 1944 r. akcji „Burza”. Można powiedzieć, że w 1946 r. ówczesne województwo krakowskie stało się areną wojny partyzanckiej. Tam, gdzie nie docierał „winowski” biuletyn, osprawy niepodległości przypominali młodzi chłopcy w rogatywkach i z orzełkami na czapkach – rozbijający posterunki milicji, likwidujący konfidentów i agitatorów z Polskiej Partii Robotniczej, ale też zwalczający pospolitych przestępców. Aktywność podziemia zbrojnego przejawiała się bowiem równolegle na bardzo wielu polach i dotyczyło to nawet niewielkich, liczących kilkanaście osób oddziałów.

Dobrym przykładem jest tutaj zaledwie kilkusobowa grupa funkcjonująca na Sądecku pod nazwą „Wojsko Polskie”, która nie tylko likwidowała miejscowych konfidentów Urzędu Bezpieczeństwa, tępiła lokalnych złodziei i bandytów, ale też wykonywała wyroki śmierci ciężące już w czasie wojny na współpracownikach niemieckich. Uderzała też pro-

pagandowo w struktury instalującej się komunistycznej władzy. Wczesną wiosną 1946 r. partyzanci zatrzymali samochód ciężarowy, którym jechał m.in. znany sądecki komunista Jan Antoniszczak.

Jak relacjonował jeden z „leśnych”: „Po zatrzymaniu tegoż samochodu [...] przegladaliśmy wszystkim osobom dowody osobiste, w czasie przeglądu natrafiliśmy na dwie osoby [z legitymacjami PPR] [...]. Następnie kazaliśmy wyjść z samochodu tym dwóm osobnikom, którzy należeli do PPR, których pobiliśmy dotkliwie”. Oczywiście wieść o pobiciu peerowców bardzo szybko się rozeszła – skoro partyzanci mogli w taki sposób postąpić z działaczem wyższego szczebla, to zagrożeni mogli czuć się wszyscy członkowie partii w powiecie.

Podobne akcje, kończące się nie tylko pobiciem, ale często likwidacją aktywistów komunistycznych miały miejsce w całym województwie oraz w samym Krakowie. W tym kontekście często sami członkowie partii podkreślali, że właściwie PPR musiała przejść do konspiracji, a przedstawiciele władz obawiali się bez odpowiedniej obstawy wyjechać poza większe miejscowości.

Chłopcy z lasu

W roku 1946 r. działało w Małopolsce ponad dwadzieścia różnych oddziałów zbrojnego podziemia, w których mogło walczyć nawet blisko 2 tys. żołnierzy. Część z nich miała charakter partyzanckich zgrupowań liczących nawet kilkuset partyzantów i obejmujących swoją aktywnością kilka powiatów.

Warto wspomnieć w tym kontekście przede wszystkim o Zgrupowaniu Partyzanckim „Błyskawica” Józefa Kurasia „Ognia” na Podhalu, jak też o Zgrupowaniu Oddziałów Narodowych Sił Zbrojnych Henryka Flamego „Bartka” na pograniczu Śląska i Małopolski. Tak naprawdę na tego typu jednostki partyzanckie składało się w praktyce kilka mniejszych, autonomicznie działających grup, scalonych tylko pod jednym dowództwem operacyjnym.

Analogiczną rolę w koordynacji działań niepodległościowych odgrywały też lokalne organizacje konspiracyjne – dla Małopolski najważniejsza była bez wątpienia poakowska Armia Polska w Kraju stworzona przez dawnego kwatermistrza Inspektoratu AK Kraków ppłk. Aleksandra Dellmana „Dziadka”. Porządkowane jej były struk-

tury podziemne w samym Krakowie, ale też kilka oddziałów zbrojnych działających w Beskidach – m.in. „Burza” Mieczysława Wądołnego „Mściciela”. Formalnie zwierzchnictwo APwK uznał też z czasem „Ogień”. Pewną niezależność organizacyjną utrzymał z kolei działający na Ziemi Bocheńskiej oddział „Żandarmeria” Jana Dubaniowskiego „Salwy” – formalnie występujący jako grupa NSZ, ale de facto łączący w swoich szeregach partyzantów ze stażem w Narodowej Organizacji Wojskowej, Batalionach Chłopskich oraz sporą grupę dawnych akowców.

O skuteczności podziemia w tym czasie świadczyły nie tylko udane starcia z obławami walczyły czy wojsk Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, lecz także śmiałe ataki na posterunki milicji i siedziby UB oraz areszty i więzienia, w których przetrzymywano ludzi związanych z konspiracją. Zupełną kompromitacją dla władz było rozbicie więzienia św. Michała w Krakowie przez jedną z kompanii zgrupowania „Błyskawica” 18 sierpnia 1946 r. Udało się wówczas, bez jednego wystrzału, uwolnić z położonego w samym centrum Krakowa gmachu 62 więźniów, z których większość zasiłała niebawem szeregi partyzantki. Niemniej dotkliwe były zasadzki na szosach, m.in. na uczestników propagandowego wiecu w Łapanowie czy członków przemieszczających się na terenie Podhala oddziałów pacyfikacyjnych KBW – koło Ostrowska i Witowa.

Mimo zaangażowania dużych sił ze strony komunistów, zwłaszcza przy okazji akcji referendalnej, i stopniowego zwiększania terroru oraz przyzwolenia władz na działania odwetowe wymierzone także we wspierającą „leśnych” ludność cywilną, małopolscy partyzanci pozostawali aktywni także jesienią i zimą 1946 r. Do końca wierzyli, że ich walka ma sens i niebawem przełoży się też na klęskę wybończą PPR. Sfałszowanie wyborów podkopało jednak te nadzieje, a kolejna amnestia z 1947 r. ostatecznie zamknęła okres „małej wojny” w Krakowskim.

PRÓBA POLITYCZNEJ OPOZYCJI

Rok 1946 był dla polskiej legalnej opozycji rokiem klęski,
zaprogramowanej z zimną krwią przez Polską Partię Robotniczą i jej sowieckich mocodawców

dr RAFAŁ OPULSKI
Oddział IPN w Krakowie

Rok 1946 był jednym z najbardziej dramatycznych okresów w powojennej historii Polski. W tym czasie wspierana przez ZSRS Polska Partia Robotnicza (PPR) dążyła do całkowitego zmonopolizowania władzy, systematycznie niszcząc legalną opozycję. Głównymi przeciwnikami komunistów były w tym czasie Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL) pod przywództwem Stanisława Mikołajczyka oraz chadeckie Stronnictwo Pracy (SP) kierowane przez Karola Popiela.

PSL w Małopolsce

PSL szybko stało się potężnym ruchem masowym. W 1946 r. liczba członków partii w kraju wzrosła z pół miliona do ponad 800 tysięcy. Hanna Świdma-Ziemia wspominała, że „całe społeczeństwo” uważało wówczas Mikołajczyka za wybawcę: „Rozumowano tak: ci na Zachodzie [Rząd Polski w Londynie] siedzą tam sobie, dobrze im tam i się wymądrzają, ale nie chcą przyjechać i nas ratować, a Mikołajczyk przyjechał”.

Zdaniem kard. Hłonda PSL cieszył się 90% poparciem społeczeństwa. Dla mieszkańców Małopolski - tak jak dla milionów Polaków w innych częściach kraju - kierowane przez Mikołajczyka stronnictwo było siłą podtrzymującą ich wolnościowe nadzieje. Jeden z instruktorów KW PPR w Krakowie przyznawał pod koniec 1945, że stronnictwo prowadziło „ofensywę” na wsi i posiadało „wielkie wpływy” w całym województwie.

To właśnie w stolicy Małopolski odbyła się jedna z ważnych porad przedwojennych i okupacyjnych władz SL (przemianowanego wkrótce na PSL), które zdecydowały o odtworzeniu Naczelnego Komitetu Wykonawczego i Prezydium Stronnictwa. Okręg krakowski PSL obejmował do lata 1946 r. dwa województwa: krakowskie i śląsko-dąbrowskie. Prezesem nowego Zarządu Wojewódzkiego wybranego 15 września 1946 r. został Stanisław Klimczak. Małopolski okręg należał do najliczniejszych w kraju. We wrześniu 1946 r. skupiał 125 tys. członków i wydawał własny tygodnik „Piast” w nakładzie 25 tys. egzemplarzy. Podstawowym

Pierwsza strona „Gazety Ludowej”, dziennika wydawanego przez PSL

zadaniem stronnictwa było przygotowanie partii do referendum i wyborów.

Represje wobec ludowców

Potym jak Mikołajczyk w marcu 1946 r. ostatecznie odrzucił propozycję wejścia do tzw. bloku demokratycznego, PPR przystąpiła do frontального ataku. Metody walki z PSL w 1946 r. obejmowały terror państwowy, rozbijanie stronnictwa „od wewnątrz” i masową propagandę. Nieco wcześniej, w lutym 1946 r. krakowski Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego (WUBP) podjął decyzję o skonsolidowaniu działań przeciwko ludowcom, zakładając sprawę obiektywą o kryptonimie „Kanciarze” w celu rozpracowania Zarządu Okręgowego PSL w Krakowie. Jednym z najbardziej jaskrawych przykładów represji były wydarzenia z 3 maja 1946 r. w Krakowie, które doprowadziły do aresztowania ok. tysiąca uczestników. Wojewoda krakowski zakazał też organizacji planowanych na lato uroczystości pięćdziesięciolecia ruchu ludowego, co zmusiło PSL do ogólnopolskiego bojkotu oficjalnych obchodów.

Aparat bezpieczeństwa, wspierany przez „ludowe” wojsko, Armię Czerwoną i milicję dokonywał masowych

aresztowań lokalnych działaczy PSL. Członków partii poddawano nieustannym rewizjom, nachodząco w mieszkaniach i zatrzymywano na wielodniowe przesłuchania bez postawienia zarzutów. Dochodziło też do tortur i mordów skrytobójczych. Przed nadchodzącymi wyborami unieważniano listy wyborcze PSL (pod pretekstem błędów formalnych lub rzekomej współpracy z podziemiem), utrudniano rejestrację kandydatów i blokowano kolportaż materiałów propagandowych. Jesienią 1946 r. nastąpiło bezpośrednie uderzenie w struktury kierownicze: we wrześniu aresztowano wpływowych działaczy krakowskiego Zarządu Wojewódzkiego, w tym Stanisława Mierzwę i Jerzego Kunce. Przetrzymywanie liderów w aresztach oraz wzmożony terror doprowadziły do niemal całkowitego sparaliżowania prac Zarządu Okręgowego w Nowym Sączu i Krakowie do końca roku. Działacze PSL byli też masowo zwalniani z pracy (np. w powiecie nowotarskim czy miechowskim), a ich struktury lokalne pozbawiano lokali i telefonów. Wprowadzano także agenturę do wewnątrz partii, by stymulować rozłamy i osłabiać jedność stronnictwa.

Kontrolowane przez PPR media - prasa, radio oraz aparat cenzury - skutecznie uniemożliwiały PSL publikowanie własnych materiałów (w tym „Gazety Ludowej”), równocześnie prowadząc wobec niego intensywną kampanię oszczerstw. Komuniści przedstawiali to ugrupowanie jako reakcyjną partię „kułacko-chłopską”, która rozbija jedność ruchu ludowego i hamuje konieczne reformy, a w razie przejścia władzy doprowadziłaby do powrotu dawnych elit, cofnięcia zmian oraz ostatecznie - zmiany ustroju. Zarzucano również Stronnictwu powiązania z krajowymi i zagranicznymi „ośrodkami reakcji”. Oskarżenia te nasilono po przeobrażeniu sekretarza stanu USA Jamesa Byrnesa w Stuttgartu 6 września 1946 r., kiedy to - zgodnie z ustaleniami poczdamskimi - podkreślił, że granica polsko-niemiecka nie została jeszcze ostatecznie ustalona. W całej Polsce, także w Małopolsce, organizowano wiece i manifestacje „antybyrnesowskie”, łącząc je z propagandowym atakiem na prozachodnią partię Mikołajczyka. Działania te, choć nie złamały poparcia społecznego dla PSL, znacząco utrudniły partii przygotowanie do wyborów do Sejmu Ustawodawczego,

zmuszając wielu działaczy do przejścia do konspiracji lub wycofania się z życia publicznego.

PPR a Stronnictwo Pracy

Stronnictwo Pracy (SP), reaktywowane w 1945 r. pod kierownictwem Karola Popiela, znajdowało się w innej sytuacji niż PSL, choć jego losy były równie tragiczne.

Stronnictwo było najsłabszym z czterech najważniejszych ugrupowań, które tworzyły rząd na uchodźstwie. Jako partia o profilu chrześcijańsko-demokratycznym opierało się na katolickiej nauce społecznej i cieszyło się poparciem Episkopatu Polski. Mimo że ugrupowanie to było mniejsze od PSL, stanowiło dla komunistów poważne zagrożenie ideologiczne i intelektualne.

Sytuacja Stronnictwa Pracy (SP) w Małopolsce w 1946 r. cechowała się dynamicznym rozwojem organizacyjnym i narastającym konfliktem z komunistyczną władzą. W lipcu 1946 r. krakowskie struktury partii liczyły nieco ponad 9300 członków. Komuniści zdawali sobie sprawę z potencjalnej groźby sojuszu wrogich partii i zastosowali wobec SP przede wszystkim metodę infiltracji i rozbicia partii od wewnątrz. PPR postrze-

gała stronnictwo jako zagrożenie opozycyjne, co skutkowało represjami (aresztowania działaczy i zwolnienia z pracy) oraz intensywną inwigilacją prowadzoną przez WUBP w Krakowie: sprawa „Szubrawcy” (Kraków), „Zakon” (Bochnia), „Praca” czy „Robota” (Limanowa). Skala penetracji agenturalnej była wyjątkowo wysoka - we wrześniu 1946 r. w krakowskim SP działało 16 agentów i 100 informatorów, co czyniło partię relatywnie silnie infiltrowaną niż PSL.

Przełom nastąpił podczas referendum czerwcowego, gdy lokalne SP wezwało do głosowania podobnie jak PSL, co przyspieszyło uderzenie organów bezpieczeństwa. Widząc, że władze bezpieczeństwa aresztują działaczy lojalnych wobec niezależnego kierownictwa, a administracja państwowa uniemożliwiała przygotowania do wyborów, w lipcu 1946 r. Karol Popiel zawiesił działalność SP. Decyzję tę wykorzystali rozłamowcy z frakcji Feliksa Widy-Wirskiego, tworząc w ten sposób koncesjonowane „Stronnictwo Pracy”, całkowicie podległe PPR. Przejmowaniu władzy towarzyszyło siłowe zajmowanie lokali, konfiskata kartotek członkowskich, blokowanie łączności telefonicznej oraz interwencje milicji uniemożliwiające zabezpieczenie archiwów przez niezależnych działaczy. Jesienią Kościół wycofał oficjalne poparcie dla SP - we wrześniu 1946 r. episkopat ogłosił, że po zawieszeniu autentycznych władz partia ta przestała być prawdziwą reprezentacją społeczeństwa katolickiego. Niezależna chadecja w Polsce przestała istnieć.

Rok klęski

Rok 1946 był dla polskiej legalnej opozycji rokiem klęski, zaprogramowanej z zimną krwią przez Polską Partię Robotniczą i jej sowieckich mocodawców. Działania przeciwko wrogom komunistów były na bieżąco konsultowane z Moskwą. Komuniści użyli przeciwko PSL i SP całego arsenału terroru, manipulacji i masowej propagandy. Zdobycie władzy przypieczętowało w styczniu 1947 r., podczas sfalszowanych wyborów do Sejmu Ustawodawczego. Polacy nie mieli żadnych wątpliwości co do wyników głosowania: „Wybory to taka szkatułka: wchodzi Mikołajczyk - wychodzi Gomułka”.

FOT. MAZOWIECKA BIBLIOTEKA CYFROWA

3 MAJA 1946 W KRAKOWIE

Dla Krakowian powrót dawnych tradycji był oczywisty, nic nie wskazywało na to, że tym razem sytuacja będzie odmienna. Komuniści zdawali sobie jednak sprawę, że uroczystości trzeciomajowe mogą przybrać niekorzystną dla nich wymowę polityczną

dr hab. MACIEJ ZAKRZEWSKI
Oddział IPN w Krakowie

W Krakowie, gdzie tradycja uroczystych obchodów święta konstytucji sięgała 1868 roku, 29 kwietnia na zebraniu egzekutywy Komitetu Wojewódzkiego PPR podjęto decyzję o nieurządzaniu pochodów i większych uroczystości w przestrzeni miejskiej, zezwalano natomiast na akademie i spotkania w miejscach zamkniętych. Oficjalny program przywidywał jedynie: pobudkę orkiestr, nabożeństwo w Kościele Mariackim, akademię, spektakl w Teatrze Słowackiego, a także koncerty na Plantach. Tymczasem spontaniczne przygotowania w mieście odbywały się z pełnym rozmachem.

Najważniejszym punktem obchodów miała być msza święta w kościele Mariackim, na którą Krakowianie zamierzali się udać masowo, często w sposób zorganizowany. Szczególną rolę miały przemarsze krakowskich studentów. Akademicy z Akademii Górniczej, idąc za oficjalnym zaproszeniem rektora Walego Goetla, mieli wyruszyć spod gmachu uczelni, natomiast studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego spod II Domu Akademickiego przy Alei 3 Maja (obecnej „Zaczka”).

Reakcja władz była nerwowa. W trybie nagłym Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego rozesłało polecenie niedopuszczenia do organizacji jakichkolwiek przemarszów czy pochodów. O zarządzeniu władz centralnych zostały poinformowane wojewódzkie i powiatowe urzędy bezpieczeństwa oraz starostowie.

Zakaz urządzania pochodów i manifestacji został wydany w ostatniej chwili wieczorem 2 maja. Stwierdzenie „ostatnia chwila” należy rozumieć dosłownie, do niektórych powiatów informacja doszła dopiero 3 maja nad ranem. Tak było np. w Chrzanowie, gdzie telefonogram dotarł 3 maja o godz. 3.45. Zezwolono jedynie na okazjonalne msze święte w kościołach i spotkania w budynkach. Zakaz nie został publicznie ogłoszony i nie był możliwy do wykonania.

Manifestacja 3 maja 1946 r. na krakowskich alejach

Mimo zakazu

3 maja 1946 r., zgodnie z zatwierdzonym programem, do Kościoła Mariackiego szli w większych i mniejszych grupach mieszkańcy Krakowa, uczniowie, studenci oraz pracownicy poszczególnych zakładów pracy. Na Rynek dotarła kolumna studentów Akademii Handlowej.

Na skrzyżowaniu ulicy Szewskiej z Jagiellońską funkcjonariusze UB zatrzymali natomiast pochód zmierzających spod Akademii Górniczej, do którego dołączyła kolumna studentów UJ spod II Domu Akademickiego oraz młodzież szkolna (łącznie około 2 tysiące osób). Zażądano rozwiązania pochodu. Studenci próbowali wytłumaczyć, że przemarsz odbywa się zgodnie z programem oraz za wiedzą władz uczelni. Dla wyjaśnienia sprawy pozostali na miejscu członkowie Prezydium Stowarzyszenia Studentów AG – Kazimierz Tymiński, Lech Kobylański oraz Antoni Kleczkowski. Studenci ruszyli dalej, a trzech przedstawicieli studentów aresztowano i przewie-

ziono do aresztu Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego przy placu Inwalidów.

Jeszcze w trakcie mszy nadjechały ciężarówki z funkcjonariuszami UB i żołnierzami KBW. Po nabożeństwie wychodzący z bazyliki tłum (głównie studenci i młodzież szkolna) uformował się w kolumnę i zaczął zmierzać w stronę ul. Grodzkiej. Ubecy uzbrojeni w broń automatyczną zagroźili im drogę.

Negocjacje z dowodzącym kapitanem UB rozpoczął Jan Deszcz z V roku medycyny, prezes Bratniej Pomocy Studentów UJ i były żołnierz AK. Ustalono, że trasa pochodu nie będzie przechodziła przez pl. Wszystkich Świętych (koło siedziby magistratu), ale przez Rynek, ul. św. Anny i Plantami. Zobowiązano się też do rozwiązania pochodu pod Collegium Novum. Ustalenia te miały na celu skierowanie pochodu w dogodne dla bezpieczeństwa miejsce na Rynku.

Idący zmienioną trasą studenci napotkali na wylocie ul. Wiślniej i św. Anny uzbrojo-

nych funkcjonariuszy UB. Wbrew wcześniejszej umowie zażądano natychmiastowego rozwiązania pochodu. Atmosfera stawała się coraz bardziej napięta. Z tłumy zaczęły dochodzić głosy na cześć PSL i Mikołajczyka.

Studentka Maria Waltenberg pisała w liście do rodziców: „Potem wyjechało na rynek auto osobowe Lehr-Spławińskiego [rektora UJ], ktoś krzyczał że to Mikołajczyk i po chwili cały tłum krzyczał: Mikołajczyk! Mikołajczyk! Ja stałam przy samym aucie i widziałam, jak ludzie całe auto podnieśli w górę”. Za Mikołajczyka wzięto przez pomyłkę jednego z pasażerów towarzyszących rektorowi. Wyjaśniliśmy pomyłkę, Lehr-Spławiński wezwał studentów do spokoju i rozejścia się.

Po chwili bezpieczeństwa przystąpiła do rozpędzania tłumy. Z gmachu PPR przy Rynku Głównym rozległy się strzały. Postrzelony został wówczas Mieczysław Adamczyk oraz Fryderyk Serbiński. Tłum odpowiedział okrzykiem: „Hańba!”.

Waltenberg relacjonowała: „Wojsko zaczęło nam wtórować, więc my: Niech żyje wojsko polskie! Wojsko z nami! Straż Pożarna z nami! Sikawki na Bezpiekę! Dobrze co? W tym czasie na Karmelickiej ukazał się czołg sowiecki i oficer sowiecki kazał polskiemu żołnierzowi strzelać do tłumy, ten wzbraniał się, ale potem zmuszony zaczął strzelać w górę”.

Rozpoczęła się pacyfikacja manifestacji. Studenci w mniejszych grupach przedzieraali się przez zablokowane ulice wylotowe z Rynku i na nowo formowali, już mniejsze pochody. Największy z nich, po przerwaniu kordonu u wlotu ulicy Karmelickiej, ruszył w kierunku alei Mickiewicza pod gmach AG, skąd część uczestników zawróciła pod siedzibę metropolity krakowskiego przy ulicy Franciszkańskiej. Następnie ruszono pod biuro PSL przy Basztowej, gdzie znany działacz tej partii Stanisław Mierzwa apelował o spokój i rozejście się. Ostatecznie pochód rozpędzono u zbiegu ulicy Dunajewskiego i Karmelickiej przy użyciu samochodu pancernego, w którym znajdował się sowiecki oficer ppłk Dutkin oraz szef WUBP w Krakowie, Jan Bielecki.

Siły bezpieczeństwa od razu przeszły do dalszych działań. W ręce UB trafiali mieszkańcy, studenci, uczniowie i harcerze. Wszystkich przewożono na plac Inwalidów. Masowe aresztowania nastąpiły w II Domu Akademickim, gdzie siły UB i KBW wkroczyły około godziny 14. Aresztowano około 800 studentów, których przewieziono do koszar wojskowych na Zakrzówek, gdzie byli przesłuchiwani. Szacuje się, że łącznie w tym dniu aresztowano około 1000 osób. Większość z nich została zwolniona w kolejnych dniach.

Strajk

Sporokowane przez komunistów zajęcia od razu zostały wykorzystane propagandowo. W prasie zrównano uczestników demonstracji z targowicznymi. Za wydarzenia obwiniano „reakcyjnych prowokatorów”, wykorzystujących patriotyzm młodzieży do manifestacji antyrządowych. W zakładach pracy organizowano zebrania, na których zapadały

rezolucje potępiające uczestników manifestacji i żądające „wyplenienia faszyzmu na wyższych uczelniach”.

Nie mogąc bronić się w oficjalnej prasie, młodzież akademicka Krakowa wystosowała „List o otwarty”, w którym zaprezentowano prawdziwą wersję zdarzeń. Opisowano nie tylko wydarzenia na ulicach miasta, ale także późniejsze represje wymierzone w studentów, harcerzy i uczniów. W związku z zajęciami ogłoszono od 4 maja strajk absencyjny, do którego przyłączyła się również młodzież szkolna.

Władze uniwersyteckie w odpowiedzi na strajk zawiesiły zajęcia. Studentów wsparli masowo uczniowie. Strajk absencyjny objął ponad 40 procent krakowskich szkół średnich, a także dużą ilość gimnazjów. Uczniowie bądź nie zjawili się na zajęciach bądź ostantacyjnie opuszczali lekcje. Ostatecznie pod groźbą użycia radykalnych środków, szkoły wznowiły zajęcia 12 maja. Na uczelniach sytuacja była trudniejsza. Studenci domagali się zwolnienia zatrzymanych kolegów i ujawnienia prawdy o tym, co zaszło 3 maja. Wobec pogłosek o przygotowaniach do brutalnego zdławienia strajku, organizacje akademickie poparły jednak uchwałę Senatu UJ z 17 maja o wznowieniu zajęć od 20 maja i zakończono strajk.

Represje

Kiedy minął pierwszy szok, uciły strajki i większość zatrzymanych wyszła na wolność, władze przystąpiły do rozliczeń, którym oczywiście nadawano właściwą oprawę propagandową.

Błyskawicznie, bo jeszcze 22 maja opracowano akt oskarżenia przeciwko 12 osobom aresztowanym 3 maja i przebywającym w więzieniu św. Michała. Równolegle przygotowywano dalsze postępowania przeciwko kolejnym uczestnikom.

9 lipca 1946 r. na ławie oskarżonych przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie zasiadło 12 osób. Trzy dni później po szybkim procesie wydano wyrok. Trzy osoby uniewinniono, pozostałych skazano na kary od roku do pięciu lat więzienia.

„CHORE MIASTO!” KRAKÓW GŁOSUJE NA „NIE”

W czerwcu 1946 r. Polskę zasypały ulotki „3 x tak”, a z pierwszych stron prasy codziennej krzyczały artykuły nawołujące do udziału w pierwszych wyborach, w których wszyscy obywatele mogli wypowiedzieć się na zasadnicze kwestie ustrojowe i polityczne. W całym kraju w teren ruszyły grupy agitacyjne, które na politycznych mityngach przekonywały do oddania głosu „tak” na trzy postawione w referendum pytania

dr ELŻBIETA
PIETRZYK-DĄBROWSKA
Oddział IPN w Krakowie

W kwietniu 1946 r. Krajowa Rada Narodowa uchwaliła ustawę o głosowaniu ludowym. Według oficjalnej wersji miało ono pozwolić ludowi wyrazić opinię w ważnych kwestiach ustrojowych. Zadano trzy pytania: „Czy jesteś za zniesieniem Senatu?”, „Czy chcesz utrwalenia w przyszłej Konstytucji ustroju gospodarczego, zaprowadzonego przez reformę rolną i unarodowienie podstawowych gałęzi gospodarki krajowej, z zachowaniem ustawowych uprawnień inicjatywy prywatnej?”, „Czy chcesz utrwalenia zachodnich granic Państwa Polskiego na Bałtyku, Odrze i Nysie Łużyckiej?” Ekipa rządząca liczyła, że na tak zadane pytania każdy intuicyjnie zaznaczy na karcie głosowania „tak”.

Organizacja tzw. referendum ludowego miała w rzeczywistości odwiec zapowiedziane wybory do Sejmu, by do tego czasu Polska Partia Robotnicza wzmocniła strukturę i uzyskała większe poparcie. W tym czasie bowiem, mimo wsparcia wojska sowieckiego, pozycja PPR była słaba, a społeczeństwo wierzyło, że zapowiedziane wybory parlamentarne przekażą władzę demokratycznym i niepodległościowym politykom. Jak wspominał tamte czasy prof. Stefan Grzybowski: „PSL Mikołajczyka, Stronnictwo Demokratyczne i masy Polskiej Partii Socjalistycznej ludziły się jeszcze możliwością przejęcia władzy”. [...] „Masz członkowskie PPS, robotnicze, były wówczas nastawione wręcz wrogo do komunistycznej PPR. Mówili ci robotnicy do mnie [...] o konieczności użycia siły w walce z komunistycznym zalewem”.

Opozycja wobec referendum

Największa partia opozycyjna – Polskie Stronnictwo Ludowe – znalazła się w trudnym położeniu. Program PSL nakazy-

Komunistyczna propaganda przed referendum

wałby odpowiedź twierdzącą na każde zadane w referendum pytanie. Pomimo jednak tego, że ludowcy byli zwolennikami likwidacji senatu, zdecydowano o oddaniu głosu „nie” na pierwsze pytanie. W ten sposób chciano zamianować odrębność wobec PPR. Ponadto PSL przyjęło, że zgodnie z obowiązującą konstytucją marcową referendum może być jedynie sondażem opinii i nie może wpłynąć realnie na istnienie senatu, gdyż takie głosowanie nie było uprawnione do decydowania w sprawach ustrojowych państwa.

Swoją rolę w głosowaniu zapowiadały podziemne organizacje niepodległościowe, mimo ich negatywnej oceny idei referendum jako próby uzyskania pozorów aprobaty społecznej dla obcych, siłą wprowadzanych form polityczno-ustrojowych. Organizacje te zamierzały w ten sposób utrudnić spodziewane fałszerstwa PPR oraz zaprzestować wobec znienawidzonego formu terroru i ucisku. Zrzeszenie WiN zalecało głosowanie „nie” na dwa pierwsze pytania, „tak” na pytanie trzecie, a konspiracyjne Stronnictwo Narodowe poleciło oddać

głosy „nie” na wszystkie zadane pytania.

Sprawdzian możliwości agitacyjnych

Referendum ludowe było pierwszym politycznym starciem komunistów z opozycją. Rywalizacja o głosy stała się dla obozu rządzącego swoistym sondażem możliwości agitacyjnych.

Wielka kampania propagandowa „3xtak” ruszyła po wiecu PPR i PPS, który odbył się w kwietniu 1946 r. Obie partie deklarowały wspólne działania mające nakłonić do oddania głosu „tak” na każde z pytań. W akcji propagandową zaangażowane zostały prasa i radio oraz instytucje siłowe – wojsko, milicja i Urząd Bezpieczeństwa. W gazetach pojawiały się pełne emocji artykuły podkreślające doniosłość referendum. Głosowanie przedstawiano jako wybór pomiędzy nową, rozwijającą się Polską a Polską skostniałą, pchającą ludzi w ramiona znienawidzonych Niemców.

W ogłoszeniach stale nawiązywano do traumatycznych wojennych przeżyć, np.

w dzienniku „Naprzód” pisano: „Nie obeszły jeszcze łzy po stracie Waszych najbliższych [...] nie ostygły jeszcze kominy krematoriów a już nieodpowiedzialne czynniki kreć robotą judzą [...] Kobiety! Pamiętajcie, że trzy pytania referendum stanowią jedną nierozdzielalną całość”. Na murach budynków, na tablicach, słupach ogłoszeniowych pojawiły się hasła: „Tak, Tak, Tak!”, „Precz z senatem!”, „3razyTAK!”. W całym kraju organizowano wiece i zebrań, na których omawiano cel przeprowadzenia referendum. Takie spotkania odbyły się m.in. 29 czerwca w Krakowie dla pracowników cmentarnych, w Ogrodach Miejskich przy ul. Lubicz dla krakowskich emerytów i w gmachu Głównej Poczty dla mieszkańców miasta.

W stosunku do możliwości publicznych wystąpień i publikowania druków ulotnych jakimi dysponowała PPR, opozycja miała znacznie mniejsze możliwości drukowania własnych ogłoszeń i artykułów w prasie. Ograniczono jej przydział papieru i dostęp do drukarni przez co uniemożliwiono rozpowszech-

nianie ulotek i programów. Przebieg zebrań informacyjnych opozycji był zakłócany przez partyjnych aktywistów oraz milicję i UB. Ograniczono możliwość poruszania się ludzi powyżej 5 km od miejsca zamieszkania oraz wprowadzono godziny zamknięcia ruchu drogowego. Dochodziło do aresztowań ludowców i osób podejrzanych o konspiracyjną działalność, zastraszania, a nawet politycznych mordów.

Referendum w Krakowskim

Przewodniczącym Okręgowej Komisji Głosowania Ludowego w województwie został z ramienia PPR Henryk Dobrowolski, poseł do KRN, a jego zastępcą Józef Różański, reprezentant PPS. Organizatorzy referendum podzielili obszar województwa na 1143 komisje, w samym Krakowie było ich 117. W komisjach miało pracować ponad 11 tys. ludzi, głównie wywodzących się z komunizujących organizacji. Według doniesień prasowych na ponad 2 miliony 200 tys. mieszkańców województwa władza uznała 1 milion 183 tys. osób uprawnionych do głosowania.

Głosowanie rozpoczęło się o godzinie 6, a zakończyło się o godz. 21, choć – jak wynika z ówczesnych artykułów prasowych – niektóre komisje przedłużyły możliwość oddania głosu aż do dnia następnego. W prasie relacjonowano, że największa frekwencja, bo sięgająca prawie 95%, występowała w dzielnicach robotniczych. Dużą liczbę oddanych głosów odnotowano w Bronowicach Małych, w okręgu Michałowicach, w Chranowie i w Szczawnicy. Entuzjastycznie relacjonowano o spokojnym, pełnym radości udziale Krakowian w głosowaniu. Tymczasem realnie patrząc mieszkańcy miasta i całego województwa dostrzegali niewłaściwe zachowanie członków komisji referendalnych oraz niezabezpieczenie urny, co budziło podejrzenia dotyczące rzetelno-

ści zliczania głosów. Głosujący, szczególnie ci, którzy chcieli oddać niezależny głos, spotkali się z agresją obecnych przy urnach milicjantów i ubowców.

Chore miasto!

Wyniki referendum zostały sfałszowane na korzyść PPR tak, by potwierdzały popularność partii i wprowadzanych przez nią zmian. W rzeczywistości w województwie krakowskim na 1 pytanie „nie” odpowiedziało aż 86,5% wszystkich głosujących, na 2 pytanie 68,5%, a na 3 pytanie 39,4%.

Dzięki udziałowi członków PSL w krakowskich komisjach referendalnych, PPR nie udało się sfałszować fatalnych dla niej wyników głosowania w mieście, ani ukryć ich przed opinią publiczną Komunistom pozostało więc propagandowe zakrzywienie swoich przeciwników. Wobec Krakowian wysunięto falę różnych zarzutów i oskarżeń. Bolesław Drobner, wiceprzewodniczący „lubelskiej” PPS, zamieścił na pierwszej stronie dziennika „Naprzód” artykuł zatytułowany „Chore miasto”. Napisał w nim: „Niewątpliwie Kraków jest chory. [...] 120 000 Polaków w Krakowie chce Senatu! [...] 44 000 głosów padło przeciw zatrzymaniu Dolnego Śląska przy Polsce”. Kraków okrzyknięty został miastem wielkopańskim, które chce utrzymać „sanacyjny” i burżuazyjny ustrój, odebrać chłopom ziemię i powrotem Niemców do kraju.

Przebieg referendum i popularność, jaką cieszyło się w kraju PSL uświadomił PPR, że wygranie wyborów parlamentarnych wymagać będzie drastycznych działań wobec opozycji. Nabyte doświadczenia pół roku później wykorzystano podczas kampanii wyborczej do Sejmu. Z drugiej strony, przestępcze działania PPR uświadomiły organizacjom opozycyjnym oraz wierzącemu w niepodległość społeczeństwu, że komuniści nie cofną się przed niczym w drodze do władzy.

KAPELUSZ KARDYNALSKI. KOŚCIÓŁ KRAKOWSKI W ROKU 1946

„Muszę przyznać się, że z obawą patrzę w przyszłość najbliższą, gdy różne władze miejscowe i partie dopuszczają się aktów podniecających ludność. Jeżeli tak by miało dalej trwać, to możemy doczekać się bardzo smutnych i szkodliwych następstw”

dr hab. ŁUCJA MAREK
Oddział IPN w Krakowie

Tak pisał kard. Adam Stefan Sapieha w grudniu 1946 r. W drugim roku sprawowania władzy komunistów kontynuowali politykę pozorowania zgodnego współistnienia z Kościołem. Niemniej pojawiały się sygnały zapowiadające walkę rządu i partii z ideologicznym przeciwnikiem, którą otwarcie rozpoczęto jesienią następnego roku.

Uznanie dla biskupa krakowskiego

Najważniejszym wydarzeniem dla krakowskiego Kościoła w roku 1946 było wyniesienie metropolity abp. Adama Sapiehy do godności kardynalskiej. Papież Pius XII ogłosił to oficjalnie 18 lutego w trakcie posiedzenia kolegium kardynalskiego. Trzy dni później, w Bazylice św. Piotra na Watykanie, wręczył nominatowi kapelusze – symbol godności kardynalskiej. Sapieha był jednym z 32 nowo powołanych członków papieskiego organu doradczego.

Decyzja Piusa XII, zapowiedziana pod koniec poprzedniego roku, nie była zaskoczeniem. Biskup katowicki Stanisław Adamski – ordynariusz diecezji należącej do metropolii krakowskiej – pisał w liście gratulacyjnym o powszechnej radości, dodając: „Nominacja ta nie nosi charakteru zwykłego awansu, lecz jest przede wszystkim wyrazem uznania Stolicy Apostolskiej dla pełnego godności i odwagi stanowiska biskupa i Polaka, jakie Wasza Ekscelencja niezmiennie zajmował wobec okupantów”.

Wydarzenie ponadkościelne

Treść notek prasowych dotyczących „kapelusza kardynalskiego” wskazywała na koegzystencję państwa z Kościołem. „Dziennik Polski” informował o ponad godzinnej rozmowie kard. Sapiehy z ambasadorem Polski (ludowej) w Rzymie Stanisławem Kotem. Do spotkania doszło tuż przed wyjazdem dyplomaty

z Rzymu do Warszawy. Z kolei „Echo Krakowa” – organ prasowy Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Partii Robotniczej – donosiło na pierwszej stronie o przygotowaniach do powitania „wielkiego i gorącego patrioty, kapłana i obywatela”.

W posiedzeniu organizacyjnym Komitetu obywatelskiego powitania kardynała, który – co warto zaznaczyć – obradował w Kurii Metropolitalnej, uczestniczyli przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich. Komitet honorowy, któremu przewodniczył rektor UJ prof. Tadeusz Lehr-Spławiński, współtworzyli wojewoda krakowski Kazimierz Pasenkiewicz, dowódca okręgu wojskowego gen. Mikołaj Prus-Więckowski, prezydent miasta Stefan Wolas oraz prezes Sądu Apelacyjnego Karol Gniewosz.

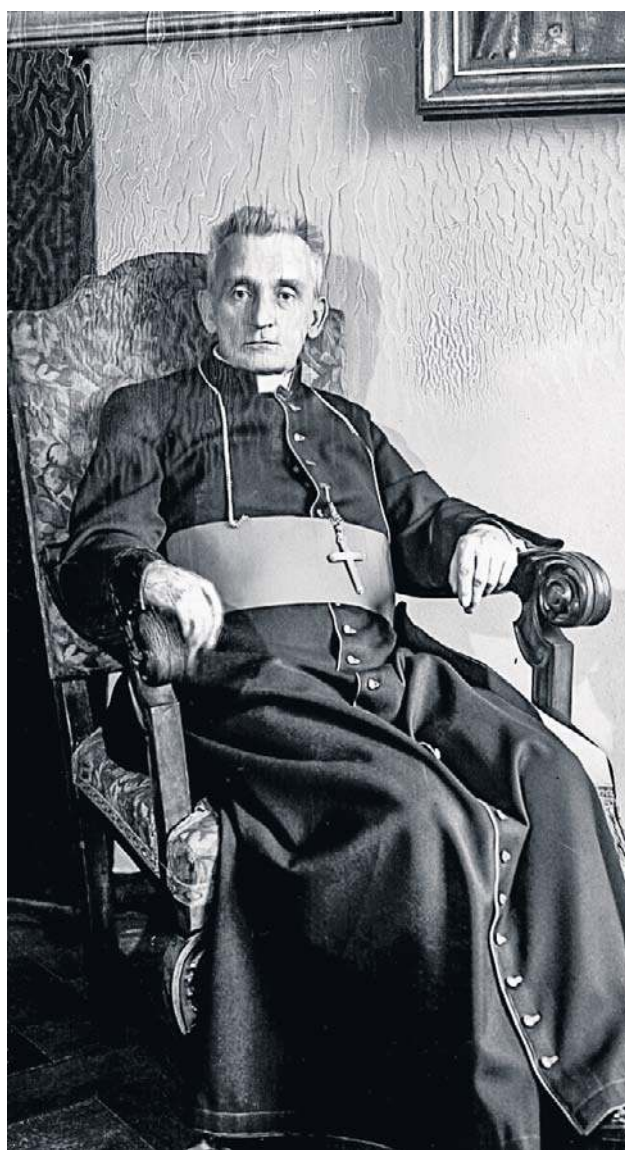
„Zgodne i przyjazne stosunki”

Komitet obywatelski wydał odezwę do mieszkańców z apelem o jak najliczniejszy udział w powitaniu metropolity. Upraszano o gromadzenie się w szpalerach na trasie przejazdu z dworca kolejowego i przybranie domów chorągiewkami. Planowano w późniejszym terminie zorganizować akademię w sali kinoteatru „Świt”, a także ufundować portret, który miał zawisnąć w galerii biskupów w krużgankach franciszkańskich.

17 marca tłumy Krakowian witały metropolitę wracającego z Rzymu. Prasa informowała: „Rozmiary manifestacji oraz udział w niej przedstawicieli władz ukazują zarazem w jasnym świetle zgodne i przyjazne stosunki, łączące polską demokrację ludową z katolickimi sferami społeczeństwa. Nikt w Polsce nie zwraca się przeciw prawom duchowieństwa, które cieszy się tak pełnym poparciem i opieką państwa”.

Złudna koegzystencja

W pierwszych miesiącach 1946 r. wydawało się, że życie – również to kościelne i religijne – powraca do normalności. 21 kwiet-

Abp Adam Stefan Sapieha

nia katedra wawelska została ponownie otwarta dla wiernych. Dziewięć dni później Kraków odzyskał najcenniejsze zabytki sztuki zrabowane przez Niemców w czasie okupacji, w tym ołtarz Wita Stwosza. Ołtarz okazano władzom kościelnym 5 maja w Sukiennicach i tego samego dnia wystawiono na widok publiczny centralną część dzieła w prezbiterium bazyliki Mariackiej.

W tym samym czasie miały miejsce zdarzenia odsłaniające rzeczywisty stosunek komunistów do religijnego ducha i chrześcijańskiej tożsamości narodu oraz autorytetu Kościoła i duchowieństwa. Dwa

dni przed prezentacją ołtarza Stwosza władze brutalnie spacyfikowały obchody trzecimajowe. Strzelano do uczestników pochodów uformowanego po Mszy św. sprawowanej w bazylice Mariackiej. Masowo aresztowano protestujących. Tydzień później, w nocy z 11 na 12 maja został brutalnie zamordowany ks. Michał Rapacz – administrator parafii w Płokach niedaleko Chrzanowa, otwarcie krytykujący ówczesne władze.

Teoria i praktyka normalizacji

Miesiąc przed referendum ludowym, zorganizowanym

w czerwcu 1946 r., cenzura po raz pierwszy uniemożliwiła wydrukowanie komunikatu z konferencji plenarnej episkopatu, w trakcie której biskupi ustalili zasady postępowania duchowieństwa wobec bieżącej polityki władz.

Coraz częściej Kościół napotykał na przeszkody w organizowaniu stowarzyszeń i związków, wydawaniu prasy, prowadzeniu wydawnictw, nauczaniu religii w szkołach, zapewnieniu posługi religijnej w zakładach wychowawczych oraz więzieniach, a także w zarządzaniu majątkiem służącym celom wyznaniowym, naukowemu i dobroczynnym.

15 września 1946 r. biskupi skierowali na ręce prezydenta Krajowej Rady Narodowej Bolesława Bieruta memoriał, w którym zwracali uwagę, że „różne kroki rządu świadczą o stanowisku wyraźnie niechętnym w stosunku do Kościoła katolickiego”. Wiceminister administracji publicznej Władysław Wolski zapewniał sekretarza episkopatu bp. Zygmunta Choromańskiego, że rząd „nie ma najmniejszego zamiaru walki z Kościołem katolickim”. Biskup miał oświadczyć, że episkopat „rozdziela jednak teoretyczne nastawienie naczelnych władz, a praktyczne wykonanie”.

Prawo łaski i napomnienia

Póki co Bierut liczył się z pozycją kard. Sapiehy. Pod wpływem jego interwencji stosował prawo łaski. Przy okazji wykorzystywał te sytuacje do przemycania de facto oskarżeń i napomnień, którymi w kolejnych latach władze uzasadniały represje stosowane wobec Kościoła i duchownych. Za przykład posłużyć może sprawa uwięzionych studentów w trakcie obchodów 3 maja, a także sprawa Mirosława Ostromięckiego, żołnierza Narodowych Sił Zbrojnych, i dwóch jego podwładnych skazanych w październiku 1946 r. na karę śmierci.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej, informując

o uwolnieniu młodzieży, pisał: „Ze swej strony proszę Eminencję o wywarcie odpowiedniego wpływu, aby uroczystości religijne nie były wykorzystywane dla demonstracji politycznych przeciwko rządowi i państwu”.

Z kolei zawiadamiając o ułaskawieniu „ludzi z lasu” (karę złagodzone do 15 lat więzienia), zaznaczył, że uczynił to „wbrew dość kategorycznej i jednomyślnej opinii” Najwyższego Sądu Wojskowego, „pragnąc uwzględnić pobudki, którymi Jego Eminencja Książe-Kardynał niewątpliwie kierował się, apelując do mnie w tej sprawie”. Dalej przedstawił oskarżenia pod adresem podziemia i wezwał „kierownicze sfery duchowieństwa” do przeciwdziałania.

Spojrzenie w przyszłość

Rok 1946 zapowiadał prawdziwe cele i dążenia władz komunistycznych. We wrześniu biskupi wydali orędzie dotyczące obowiązków katolików w związku z wyborami do sejmiku.

W tym kontekście pisali: „Współcześnie zarysowują się w przemianach politycznych dwa dążenia: jedni chcą budować życie państwa na mocnych podstawach chrześcijańskich, inni szukają ratunku dla świata we wszechwładzy państwa bezbożnego, materialistycznego. Te dwa dążenia zwalczają się nawzajem. Które zwycięży? Wszyscy o to pytają”.

1 listopada 1946 r. w prywatnej kaplicy arcybiskupów krakowskich kard. Sapieha udzielił święceń kapłańskich Karolowi Wojtyśle. Kleryk przyjął sakrament indywidualnie, pięć miesięcy przed planowanym terminem, w związku z decyzją o wysłaniu go na studia do Rzymu. Czy Sapieha widział w nim następcę? Trudno powiedzieć, niemniej w roku 1946 wpłynął na drogę przyszłego biskupa krakowskiego, obrońcy wartości chrześcijańskich, który jako papież Jan Paweł II przyczynił się do upadku „wszechwładzy państwa bezbożnego”.

PIESZE I ROWEROWE WĘDRÓWKI PO MAŁOPOLSCE

**Dodatek
specjalny
we współpracy
z partnerami**

**VeloMałopolska
bije rekordy
popularności**

Str. 10-11

FOT. ARCHIWUM UNIW

**JUŻ NIEDŁUGO ZAKWITNĄ
JABŁONIE. WIDOKI BĘDĄ
ZACHWYCAJĄCE
STR. 2**

**WYCIECZKI Z HISTORIĄ W TLE,
CZYLI GDZIE WYBRAĆ SIĘ NA SPACER
BEZ TŁUMÓW
STR. 12**

**GÓRY BLISKO KRAKOWA.
10 PROPOZYCJI NA RODZINNY WYPAD
ZA MIASTO
STR. 19**

FOT. ARCHIWUM PPG

Już za niedługo zakwitną jabłonie. Widoki będą zachwycające

Nadchodzące ciepłe weekendy to doskonały moment, by wybrać na pieszą wycieczkę i podziwiać... kwitnące jabłonie. A tych w Małopolsce nie brakuje

oprac. **Magda Smoleń**

● Polska może poszczycić się największą w Europie produkcją jabłek (a także czwartą co do wielkości na świecie) oraz największą w Unii Europejskiej powierzchnią sadów jabłoniowych, wynoszącą aż 150 tysięcy hektarów (mamy w kraju ponad 80 tys. gospodarstw sadowniczych). Nasza roczna produkcja jabłek sięga 4 milionów ton, z czego większość przetwarzana jest na produkty takie m.in. jak soki zagęszczane i niezagęszczane, które stanowią jedno z najważniejszych wyrobów eksportowych Polski.

Powody do dumy i zachwytu leżą nie tylko w liczbach i na mapie. Kiedy kwitną sady jabłoniowe, można podziwiać niesamowite krajobrazy, a przy okazji zrobić kilka niezapomnianych zdjęć. Brzmi jak wystarczająca zachęta, by udać się na wy-

cieczkę (polecamy rowerową, jeżeli odległość na to pozwala). Podpowiadamy, gdzie w Małopolsce (ale nie tylko) szukać takich przyrodniczych skarbów!

Raciechowice – wiekowe sady
Podróżując na południe od Krakowa, w stronę Raciechowic, można natknąć się na malownicze, wiekowe sady jabłoniowe. Jabłka z Raciechowic zostały wpisane na listę produktów tradycyjnych.

Sadownictwo raciechowickie ma bardzo długą tradycję. Sady na terenie gminy Raciechowice zostały wymienione już w I połowie XIX wieku. W zapisach właściciela dworu Komorniki pana Finka z 1830 roku znajduje się informacja o sprowadzeniu drzew owocowych z Królewca. Najstarsi mieszkańcy gminy pamiętają przekazy swoich dziadków oraz same ogrody z nasadzeniami drzew

owocowych w dużych gospodarstwach rolnych.

Jabłka wywożono wozami i sprzedawano je w Krakowie, Wieliczce i w Zakopanem. Jabłka z dworów były pakowane pojedynczo w serwetki lub papierki i wysyłane do Wiednia. Część owoców przeznaczono na susz, marmoladę i powidlą. W pomnikach rodziny Banachów z miejscowości Mierzeń znajdujemy umowy z 1947 roku, kiedy to ówczesny właściciel zamówił 200 sztuk drzewek owocowych.

Jabłko łąckie – małopolski rarytas

Z kolei w Łącku, bardziej znanym z wyrobu śliwownicy, uprawa jabłek trwa już od XII wieku. Dawniej suszone jabłka z Łącka znane były w wielu krajach europejskich. Dziś łąckie owoce to prawdziwy małopolski rarytas. Wyrzasty smak i zapach

oraz wyjątkową soczystość jabłka łąckie zawdzięczają mikroklimatowi Kotliny Łąckiej. Ich „rumieniec” jest wyraźnie mocniejszy od jabłek nizinnych. Znakomicie nadają się również na owocowe soki.

W listopadzie 2010 r. jabłka łąckie zostały zarejestrowane jako Chronione Oznaczenie Geograficzne (ChOG), a od 2005 r. są wpisane na Listę Produktów Tradycyjnych.

Jabłka łąckie zostały laureatem VII Ogólnopolskiego Konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo” na najlepszy produkt żywnościowy z Małopolski w kategorii produktów i przetworów roślinnych. Wyróżnienie to potwierdziło wyjątkową jakość i smak jabłek łąckich oraz ugruntowało ich pozycję na kulinarnej mapie regionu.

Co więcej – w Łącku rokrocznie organizowane jest bardzo ciekawe wydarzenie – Święto Kwitnącej Jabłoni. W tym roku odbędzie się w dniach 9-10 maja. Może to właśnie ono będzie dobrym pretekstem do odwiedzenia tamtejszych regionów?

Łososina – sady nie tylko jabłkowe

Warto też odwiedzić Łososinę. Łososina Dolna to gmina o profilu rolniczo-sadowniczym oraz turystycznym. Warunki klimatyczno-glebowe sprzyjają rozwojowi sadownictwa. Otaczające gminę wzgórza pokryte są barwną mozaiką sadów owocowych – głównie jabłoniowych, nowoczesnie prowadzonych – dostosowanych do standardów europejskich. Na mniejszych powierzchniach uprawiane są sady gruszkowe, śliwkowe, a ponadto plantacje agrestu, truskawek, porzeczek i warzyw.

Tu także odbywa się wyjątkowe wydarzenie – Święto Kwitnących Sadów. W tym roku – 2 maja.

Sady Grójeckie

Warto wybrać się w okolice najbardziej znanych w naszym kraju sadów jabłkowych, które znajdują się w województwie mazowieckim, w regionie Grójca. Nazywane są one „największym sadem Europy”, który odpowiada za ok. 40 proc. polskiej produkcji jabłek! Sady Grójeckie specjalizują się w odmianach jabłek takich jak m.in.: Gala, Jonagold, Golden Delicious oraz Ligoł.

Sady Sandomierskie

Sandomierszczyzna to jedno z najbardziej interesujących miejsc w Polsce pod względem ogrodnictwa i turystyki. Gospodarstwa agroturystyczne w tej okolicy nie tylko oferują relaks w urzekającym jabłkowym zakątku Polski, ale także zachęcają do odkrywania niezwykłych tras Sandomierskiego Szlaku Jabłkowego, prowadzącego przez najbardziej atrakcyjne i malownicze miejsca powiatu sandomierskiego.

Dolina Dolnej Wisły

Dolina Dolnej Wisły to malowniczy region o bardzo długiej tradycji upraw jabłoni. Zaczęło się od przydomowych sadów, zakładanych przy gospodarstwach domowych. Teraz w regionie tym realizowane są inicjatywy mające na celu podtrzymanie i kontynuowanie starszych odmian jabłoni.

Jabłonie kwitną na przełomie kwietnia i maja, jednak dokładny czas może się różnić w zależności od regionu, a także warunków pogodowych. W związku z tym – warto śledzić lokalne prognozy i informacje, aby trafić na pełnię kwitnienia.

MATERIAŁ INFORMACYJNY GMINY WIELKA WIEŚ

Między skałami i ciszą. W stronę Jaskini Wierchowskiej Górnej i jurajskich dolin

Jeśli majówka ma smakować spokojem i niezwykłymi doznaniem, warto zboczyć z utartych ścieżek, by zajrzeć do miejsc wyjątkowych, takich, które pozwolą nam odetchnąć pełną piersią, z dala od tłumów. W gminie Wielka Wieś jednym z takich uroczych zakątków są okolice **Jaskini Wierchowskiej Górnej**, kuszącej m.in. najdłuższą podziemną trasą przystosowaną do zwiedzania na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej.

Skarb skryty wśród wapiennych wzgórz

Jaskinia, do której wejście skryte jest w wapiennych skałach, została kunsztownie „wyciosana” siłami natury. W jej mroku, w labiryncie korytarzy i komór, zamieszkiwali niegdyś neandertalczyki, a także ludzie neolityczni. Dzisiaj, wędrując 700-metrową podziemną ścieżką turystyczną, możemy ruszyć ich tropem.

Co odnajdziemy? Na trasie na pewno pojawi się Przesmyk Długi, Sala z Kotłami, Hotelik, Sala Balowa, Sala Człowieka Pierwotnego... To w niej powita nas tajemniczy gospodarz tego miejsca, a w mroku czał się będzie potężny niedźwiedź jaskiniowy. Na pewno dostrzeżemy też ślady palenisk, resztki ceramiki, a także sporo kości zwierząt. Dzisiaj ten podziemny świat (jaskinia ma w sumie około kilometra długości) opanowały gromady podkopców małych, a jeśli będziemy mieli szczęście to zobaczymy również sieciarza jaskiniowego.

Jaskinia Wierchowska Górna jest nie tylko doskonałym schronieniem przed majowymi wahaniami temperatury - przez cały rok panuje w niej stała temperatura, około 7-8°C - ale także miejscem o specyficznym mikroklimacie. O to, aby rażno i bezpiecznie pokonywało się ten podziemny labirynt dbają zakochani w swej profesji przewodnicy, będący jednocześnie skarbnicą wiedzy o świecie, który był i minął.

Zielona Klasa w Wierchowie

Jaskinia Wierchowska Górna to oczywiście perła sprzed tysięcy lat, ale warto również na chwilę parę zatrzymać się w całkiem współczesnej Zielonej Klasie w Wierchowie. Tę naturalną salę lekcyjną przygotowała gmina Wielka Wieś dla tych swoich gości, którzy lubią nie tylko zdobywać wiedzę o lokalnej florze i faunie, ale także odpoczywać w miłym otoczeniu. Jaki cel nie przyświecałby turystom, i tutaj warto więc się zatrzymać.

Wśród malowniczych dolin i wapiennych ostańców

Wyprawa do Jaskini Wierchowskiej Górnej może być preludium miłej, nieco dłuższej wycieczki. Natura ob-

darzyła bowiem gminę Wielka Wieś wyjątkowo urozmaiconym terenem. Bez najmniejszego trudu swoje miejsce na ziemi odnajdą tu ci, którzy lubią niespieszne spacery w malowniczej okolicy, wielbiciele rowerowych eskapad oraz miłośnicy wspinaczki z nutką adrenaliny. To świat, a na pewno Dolina Będkowska i Prądnika, stworzony do aktywnego wypoczynku.

Dolina Będkowska, ukształtowana przez potok Będkówkę (choć dzisiaj trudno w to uwierzyć), należy nie tylko do najdłuższych, ale także do najbardziej otwartych i widokowych na Jurze. Liczne ścieżki i szlaki są odpowiednie zarówno na spacer jak i wycieczkę rowerową. Odnajdziemy tu również uroczne mniejsze wąwozy, choćby Przecówki, Nad Szańcem, Wąwóz Graniczny czy Wąwóz Będkowicki. Okolica słynie też z malowniczych wapiennych ostańców, w dodatku takich, które można zdobywać. Przy tej okazji warto wspomnieć, że jest to jeden z największych terenów wspinaczkowych na Jurze - kilkadziesiąt skał i setki wariantów do pokonania, oczywiście mając do tego odpowiednie predyspozycje i przygotowanie. I to tu wyrosła 60-metrowa Sokolica, najwyższa skała Jury.

Nic więc dziwnego, że znajdujące się w pobliżu schronisko Brandysówka (dysponujące zapleczem biwakowym), jest naturalnym przystankiem, wręcz miejscem kultowym dla wspinaczy i turystów. Wiosną, gdy wody jest nieco więcej, warto również zajrzeć nad uroczy wodospad Szum. Jego widok na długo pozostanie w naszym sercu.

Mocno meandrująca **Dolina Prądnika**, wiodąca w stronę Ojcowskiego Parku Narodowego, ma bardziej zróżnicowany charakter. I ona jednak łączy w harmonijną całość obfitą zielenią, wyjątkowe dzieła natury, niezwykle zabytki oraz barwne historie. Na naszym szlaku na pewno więc nie pominiemy wyniesionej wysoko ponad dno Doliny Pustelni Błogosławionej Salomei, malowniczych zabudowań w Korzkwi, ale także biejących w słońcu stromych wapiennych ostańców. Gdy nasze ścieżki powiodą nas dalej, w kierunku Ojcowa, ujrzymy mityczną Maczugę Herkulesa i wyszukane orle gniazdo, zwieńczone Zamkiem w Pieskowej Skale.

Jaskinia, ostańce i majowa przygoda

Wyprawa do Jaskini Wierchowskiej Górnej oraz podkrakowskich dolinek może być zaczątkiem pięknej majowej przygody. Bez pośpiechu, ale z miejscami, które pozwalają złapać oddech i spojrzeć na gminę Wielka Wieś oraz Małopolskę z nieco innej perspektywy.

Jak dojechać?

► **Jaskinia Wierchowska Górna** i Zielona Klasa - jeśli chcemy wybrać się tutaj samochodem to najlepiej kierować się do miejscowości Wierchowie - parking znajduje się w pobliżu drogi krajowej nr 94, na osiedlu Murównia. Możliwy jest też dojazd komunikacją publiczną - z Krakowa autobusem MPK nr 310. Aby dotrzeć na miejsce, czekać nas będzie jeszcze krótki spacer.

► **Dolina Prądnika** - z Krakowa prowadzi do niej wygodna trasa przez Giebułtów. Możliwy jest też dojazd autobusem MPK nr 310 do Szyc. Stąd można wyruszyć w dalszą drogę - pieszo lub rowerem.

► **Dolina Będkowska** - najwygodniejszym miejscem startu będą Będkowie. Można też wyjść z parkingu w Łączkach Kobylańskich. Niewielkie parkingi są też przy Brandysówce i Jaskini Łabajowej. Możliwy jest również dojazd autobusem MPK nr 310.

Gdzie zjeść?

- **Schronisko Brandysówka** - Dolina Będkowska, Będkowie
- **Maciejówka** - ul. Spacerowa 8, Prądnik Korzkiewski
- **Hotel Łokietek** - ul. Ojcowska 126, Czajowice
- **Wilczy Apetyt** - ul. Jurajska 2, Biała Kościół
- **Restauracja Kluczowdzie** - Kluczowody 18, Wierchowie

FOT. GMINA WIELKA WIEŚ (6)

FOT. ARKADIUSZ BAR

Zamek Tenczyn otworzył bramy

Wiosna, piękne widoki i czas na wejście do Zamku Tenczyn w Rudnie w gminie Krzeszowice. Bramy zostały otwarte w sobotę, 11 kwietnia, a wraz z nimi na turystów inaugurujących sezon czekały nowe atrakcje architektoniczne

Barbara Cirył

Sezon turystyczny na Zamku Tenczyn w Rudnie trwa zazwyczaj od połowy kwietnia do połowy listopada. Obiekt jest otwarty dla zwiedzających w weekendy i święta od wiosny do jesieni, a w szczycie sezonu najczęściej od czerwca do września - jest udostępniany codziennie. Na zamku od 2010 roku są prowadzone prace konserwatorskie, remontowe, budowlane. W minionym roku były prowadzone na dużą skalę. Prace zabezpieczające wykonano na łączną kwotę prawie 3 mln złotych. To dzięki temu, że właściciel zamku - Jan Potocki, wspierany

przez Fundację New Era Art pozyskał dwie dotacje. Od kilkunastu lat zamek jest dofinansowywany z funduszy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a w minionym roku także wspierany finansowo przez Województwo Małopolskie. Niemal cały rok trwały prace konserwatorsko-budowlane murów i kaplicy zamkowej, czyli jednego z najpiękniejszych i najciekawszych obiektów zamkowych. Kaplica, w czasach funkcjonowania zamku miała wezwanie Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Została opuszczona w 1769 roku. W ostatnich latach turyści mogli przez metalowe kraty zaglądać do wnętrza kaplicy częściowo za-

sypanej i zarośniętej, widać było tylko zarys kaplicy i pozostałości niezwykłych okrągłych okien. Teraz mury kaplicy odsłonięto z wewnątrz i zewnątrz. Wydaje się znacznie większa, okazałsza. Wraz z kaplicą zabezpieczono zakrystię, zwaną „skarbczykiem”. Odtworzona została posadzka kaplicy i zakrystii. Te części obiektu nakryto tymczasowym dachem. Przeprowadzone zostały też prace zabezpieczające i konserwatorskie w obrębie muru obronnego, pomiędzy Bastionem Tęczyńskim a Basztą Małgorzatą. To największy fragment zewnętrznych murów kurtynowych zamku dolnego. Udało się odkryć za-

chowane otwory, które pozwoliły na częściową rekonstrukcję chodnika straży. Na zamku jest wiele ciekawych miejsc do zobaczenia. A z najbardziej charakterystycznej w tym zamku wieży bramnej zwanej Nawojową widać całą okolicę po Kraków i Tatry. Ruiny Zamku Tenczyn dostępne są dla turystów indywidualnych oraz grup. Zwiedzać można z przewodnikiem po zebraniu się 25-osobowej grupy. Przewodnicy wyruszają w trasę o każdej pełnej godzinie sprzed barbakanu. Zwiedzanie zamku z przewodnikiem trwa około 40 minut. Przewodnik opowiada dzieje zamku, rodu Tęczyńskich,

przywołuje ciekawostki np. o jeńcach spod Grunwaldu, którzy tutaj mieli być przetrzymywani w Baszcie Grunwaldzkiej znajdującej się w części zamku średniego na końcu Gęsiej Szyi, czyli elementu fortyfikacji. W ubiegłym roku tę warownię odwiedziło prawie 100 tysięcy turystów. Teraz dodatkowo można podziwiać zewnętrzne, niezwykle okazałe mury zamku. Zamek wznosi się na wygasłym wulkanie. W latach świetności Tenczyn był porównywany z Wawelem, Mieszkańcy wciąż wspominają, że na Tenczyn mówiono w tej okolicy Brat Wawelu. Jego ruiny do dziś robią ogromne wrażenie.

Podziemny szlak dla odważnych. Trasa górnicza w Wieliczce

Magdalena Domańska-Smołek

Wyobraź sobie labirynty podziemnych korytarzy i komór, które ciągną się kilometrami. Wydrążane mozolnie w soli od średniowiecza, dziś zachwycają nie tylko swoją wielkością i niepowtarzalnością. Kopalnia soli „Wieliczka” to fenomen na skalę światową! Myli się jednak ten, kto myśli, że to tylko surowe, niekończące się, podziemne korytarze. To całe podziemne miasto z solankowymi jeziorami, rzezbami, dawnymi maszynami górniczymi, a nawet... uzdrowiskiem! Na wizytę pod ziemią trzeba zaplanować minimum trzy godziny. Trasę turystyczną w wielickiej kopalni, znaną większości, zainicjowali... Austriacy. Choć wyprawy do wielickiej kopalni odbywały się już pod koniec XV wieku (oczywiście dla wybranych), to dopiero pod koniec XVIII wieku zwiedzanie ruszyło na masową skalę. W 1774 roku wprowadzono „Księgi Zwiedzających”.

FOT. R. STACHURSKI

Na ich kartach podpisali się m.in.: Stanisław Staszic, Johann Wolfgang Goethe, Fryderyk Chopin, Jan Matejko, Eliza Orzeszkowa, Bolesław Prus, Ignacy Paderewski i Józef Piłsudski. Trasa turystyczna Kopani Soli „Wieliczka” to kręte korytarze, po-

nad 800 schodów do pokonania i zejście na głębokość 135 metrów pod ziemię. Liczy sobie ok. 2,5 km, podczas gdy cała kopalnia to więcej niż 245 km korytarzy oraz ponad 2000 komór, rozciągających się na 9 poziomach, z których najgłębszy znajduje się na poziomie 327 me-

trów! Zwiedza się więc jedynie około 2 procent tego podziemnego labiryntu, tak mozolnie drążonego pod ziemią przez gwarków, czyli górników dobywających sól. A jest co zobaczyć! Najbardziej zachwyca Kaplica św. Kingi. Znajduje się 101 metrów pod powierzchnią ziemi i ma 465 mkw. Solna posadzka, kryształowe żyrandole, rzeźby z soli - aż nie do uwierzenia, że to wszystko powstało dzięki pracy ludzkich rąk. Zadziwia też... podziemne jezioro solankowe w komorze Erazma Baracza. Ma 9 metrów głębokości i wodę tak słoną, że nie sposób się w niej zanurzyć bez obciążenia. Oprócz pięknej trasy turystycznej, można zwiedzić też trasę górniczą, by naprawdę poczuć klimat historii tego niezwykłego miejsca. Trasę górniczą otwarto stosunkowo niedawno - bo w 2012 roku. Tutaj nie ma zmiłuj! Do zwiedzania ubiera się specjalny kombinezon i kask, dostaje się latarkę oraz pochła-

niacz tlenu węgla. Trzeba też się wpisać na specjalną listę: porządek w papierach musi być! Trasą Górniczą jest wyjątkowym przeżyciem, porzuceniem strefy komfortu, szansą na poznanie trudu górniczej pracy, ale jednocześnie ekscytującą przygodą. Na dół zjeżdża się najstarszym XIV wiecznym szybem - Regis. Do przejścia jest około 2 kilometrów - ciemnymi, nieraz niskimi, wręcz klaustrofobicznymi korytarzami. Bada się poziom metanu, przecina się kawałek drewna, rozłupuje się sól... O dreszcze przygotowują historie opowiadane przez przewodnika - o pożarach, o ciężkiej pracy górników, którzy ryzykowali nieraz życiem, by kopalnia działała „jak w szwajcarskim zegarku”. Można zobaczyć też na własne oczy pogorzelisko po dramatycznym pożarze kopalni w XVII w., który trwał kilka miesięcy. Do dziś w podziemiach zachowały się spalone stropy. Gotowi na spacer w podziemiach?

Koszyce – zielone serce Małopolski, które warto odkryć

Położona w malowniczej części Małopolski Wschodniej gmina Koszyce coraz śmielej zaznacza swoją obecność na turystycznej mapie regionu. Oddalona zaledwie o 50 kilometrów od Krakowa, w kierunku Sandomierza, zachwyca różnorodnością krajobrazów, bogactwem przyrody oraz niezwykłym dziedzictwem historycznym.

Obszar gminy, rozciągający się wzdłuż Wisły na styku Płaskowyżu Proszowickiego i Niziny Nadwiślańskiej, obejmuje około 66 km² terenów objętych ochroną w ramach Koszyckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. To właśnie tutaj natura i historia tworzą harmonijną całość, przyciągając zarówno miłośników aktywnego wypoczynku, jak i pasjonatów przeszłości.

Idealne miejsce na aktywny weekend

Urozmaicone ukształtowanie terenu oraz rozbudowana infrastruktura sprawiają, że Koszyce to doskonały kierunek na weekendowy wypad. Sieć wałów przeciwpowodziowych i asfaltowych dróg śródląkowych tworzy naturalne trasy spacerowe i rowerowe. Okoliczne rzeki zapewniają natomiast idealne warunki do spokojnego wędkowania w otoczeniu ciszy i zieleni.

Zwiedzanie warto rozpocząć w centrum Koszyc, gdzie przy kościele parafialnym rośnie imponujący dąb szypułkowy – pomnik przyrody, który stanowi symbol lokalnej toż-

samości. Niedaleko znajduje się zmodernizowany Park Miejski – zielona enklawa z widokiem na meandrującą Szreniawę. Drewniane tarasy, ścieżki spacerowe, plac zabaw oraz interaktywne tablice dźwiękowe czynią to miejsce atrakcyjnym zarówno dla dorosłych, jak i dzieci.

Widoki, które zapierają dech

Nie sposób pominąć wieży widokowej w Witowie. To właśnie stamtąd rozciąga się panorama na zakole Wisły, a przy sprzyjającej pogodzie można dostrzec nawet Tatry. Teren wokół wieży zagospodarowano jako nowoczesny park kieszonkowy, łączący funkcjonalność z naturą. Leżaki, huśtawki i bogata roślinność tworzą przestrzeń sprzyjającą relaksowi.

Kolejnym punktem na mapie jest ścieżka turystyczno-rekreacyjna w Morsku – miejsce idealne na piknik czy ognisko. Altany, kamienny krąg oraz obecność rzadkich gatunków roślin i ptaków, w tym barwnej żółty, czynią to miejsce wyjątkowym dla miłośników przyrody.

Park Miejski w Koszycach

Park kieszonkowy przy wieży widokowej w Witowie

Drewniany Kościół w Rachwałowicach

Historia na wyciągnięcie ręki

Gmina Koszyce to także skarbnica zabytków. W Przemysku znajduje się szlak tatarski, związany z legendą o najazdach z XIII wieku. Spacerując nim, można poczuć ducha dawnych czasów.

Na szczególną uwagę zasługują również zabytkowe kościoły. W Książnicach Wielkich znajduje się unikatowy, XV-wieczny ołtarz – pomniejszona replika ołtarza mariańskiego z Krakowa. W Rachwałowicach podziwiać można drewniany kościół pokryty gontem, wpisany na szlak architektury drewnianej. Z kolei świątynie w Witowie i Przemysku kryją cenne polichromie oraz ślady dawnych rozwiązań, jak choćby zegar słoneczny.

Uzupełnieniem krajobrazu są liczne kapliczki i figury przydrożne – świadectwa lokalnej historii i tradycji. Najstarsze z nich pochodzą z XVIII wieku.

Zdrowy odpoczynek

W Książnicach Małych działa łaźnia solankowa, dostępna

od maja do końca września. To miejsce, gdzie można zadbać o zdrowie, korzystając z naturalnych inhalacji, a jednocześnie odpocząć na świeżym powietrzu. Dodatkowo dostępna jest tam zewnętrzna siłownia.

Blisko natury, blisko siebie

Wszystkie atrakcje gminy Koszyce są ogólnodostępne i bezpłatne, a wygodna sieć dróg rowerowych pozwala swobodnie przemieszczać się między nimi. To idealne miejsce, by zwolnić tempo, odetchnąć świeżym powietrzem i odkryć piękno małopolskiej przyrody.

Zachęcamy do śledzenia aktualności oraz wydarzeń na oficjalnym profilu gminy w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej www.koszyce.gmina.pl – to najlepszy sposób, by być na bieżąco z tym, co dzieje się w gminie Koszyce i nie przegapić żadnej okazji do jej odwiedzenia.

Koszyce to nie tylko punkt na mapie – to doświadczenie, które zostaje w pamięci na długo.

Łaźnia solankowa w Książnicach Małych

Ścieżka turystyczno-rekreacyjna w Morsku

FOT. AGNIESZKA AULICH

Spacer z dreszczykiem przez mroki miasta. Poznaj kryminalny Kraków w jeden dzień

Czy można w Krakowie znaleźć jeszcze mało znaną trasę turystyczną i frapujące historie? Owszem. Ta krótka wycieczka dowiedzie, że gród Kraka jest nie tylko miastem królów, ale i miastem mroku. Odkryjmy zatem mniej znane oblicze Krakowa

Agnieszka Aulich

● Chłopiec mordercy pochodził z tzw. porządnej rodziny; ojciec był inżynierem, matka prowadziła dom i udzielała się społecznie, miał młodszą siostrę. Był przeciętnym uczniem klasy maturalnej. A jednak to za jego sprawą zapanowała w Krakowie lat 60. XX w. psychoza strachu.

Wyprawę śladami Karola Kota trzeba zacząć na krakowskim Kazimierzu. Mieszkał w kamienicy przy Meiselsa 2.

Kiedy popełnił zbrodnię, był uczniem Technikum Energetycznego przy ul. Loretańskiej. Szkoła nigdy nie chwaliła się takim uczniem, ale możemy podziwiać jej imponujący gmach stojący w tym samym miejscu.

Trop prowadzi teraz do kościoła Klasztoru Sercanek, przy ulicy Garncarskiej 2. Karol dźga bagnetem starszkę. Następną kobietę atakuje w bramie (Skawińska 2), znowu cios nożem w plecy. Nie jest do końca usatysfakcjonowany – później okazuje się, że obie próby zabójstwa były nieudane.

W 1964 r., w kościele klasztoru siostr prezentek (ulica Jana 7) nożem atakuje starszkę czytającą klepsydry. Tym razem skutecznie – ofiara

umiera. Mordercy o twarzy cherubina napada na kobiety i dzieci – głównie dlatego, że są słabsze fizycznie.

Napadów jest coraz więcej, w Krakowie zaczyna panować psychoza strachu. Wreszcie chłopiec o twarzy dziecka zostaje ujęty i skazany na śmierć. Wcześniej - zdaje maturę.

Król – zabójca

Przenieśmy się na Wawel, do katedry królewskiej i do średniowiecza. „Ołtarz Ojczyzny” to mauzoleum związane z kultem św. Stanisława ze Szczepanowa. Wg tradycji, doczesne szczątki świętego sprowadzono ze Skałki do katedry dziesięć lat po tragicznej śmierci w 1079 r. z rąk króla Bolesława Śmiałego. A gdzie szukać grobu króla? Dobre pytanie.

Są troje, prowadzące do do klasztoru benedyktynów w alpejskim Ossiach. Ale jest i drugi element mitu.

Chodzi o opactwo benedyktyńskie w Tyńcu pod Krakowem, gdzie odkryto grób usytuowany w najbardziej honorowym miejscu świątyni, przez benedyktynów zazwyczaj rezerwowanym dla fundatorów. Domniemywa się, że książę Władysław Herman, brat i następca króla, w 1086 r. sprowadził do kraju zwłoki monarsze i kazał je pogrzebać w Tyńcu.

Wbrew czarnej legendzie, benedyktyni zawsze darzyli estymą Bolesława Śmiałego, króla, który przywrócił Polsce rangę królestwa, bo po nim, przez ponad 200 lat, nikomu się to nie udało.

Bogacz, który źle skończył

Jak już jesteśmy na Wawelu, poznajmy awanturniczą postać Samuela Zborowskiego. Baszta Złodziejska pełniła wówczas rolę więzienia. Tam został osadzony Samuel Zborowski - jako niebezpieczny złoćnyca. Na magnacie ciążyły liczne wyroki; za morderstwo, ale i za zbrodnię stanu, bowiem spiskował przeciw Koronie z Habsburgami. Został stracony na dziedzińcu Zamku Królewskiego.

Góralu, czy ci nie żal...

Udajmy się teraz na Planty i do bliższych nam czasów. Skromny pomnik z brązu komediopisarza Michała Bałuckiego (autor: T. Błotnicki, 1911 r.) stoi sobie w cieniu teatru Słowackiego, na tyłach kościoła Św. Krzyża.

Bałucki był dramaturgiem i publicystą, autorem wówczas popularnym i chętnie wystawianym. W świadomości masową zapisał się po wsze czasy słowami:

Opactwo benedyktynów w Tyńcu – czy są tam pochowane prochy Bolesława Śmiałego czy to tylko legenda?

Góralu, czy ci nie żal? / Góralu, wracaj do hal!

Jest to wiersz Bałuckiego właśnie, spopularyzowany jako piosenka.

Pod koniec życia był w ostrym sporze z ruchem młodopolskim. Osamotniony Bałucki, rozgoryczony niepowodzeniami ostatnich sztuk, czując się zaszczyty przez zjadliwych krytyków, strzelił sobie z rewolweru w skroń. Świecki pogrzeb odbył się na Cmentarzu Rakowickim.

Kanibal z Krakowa

Święty Michał to więzienie, założone przez władze austriackie w 1797 roku, ale budynek jest znacznie starszy - wcześniej mieścił się tam klasztor karmelitów bosych, odebrany zakonnikom przez zaborcę. Obecnie swą siedzibę ma tam ciekawe Muzeum Archeologiczne. Najdramatyczniejszym okresem w historii więzienia był czas II wojny światowej i lata stalinowskiego terroru, które nastąpiły tuż po nim, ponieważ więziono tam polskich patriotów.

Stracono tam także kanibala z Krakowa, czyli Niemca Franza Thama, którego odrażające zbrodnie zostawiają daleko w tyle filmowego Hannibala Lectera z „Milczenia owiec”. Seryjny morderca przybył do Krakowa w czasie II wojny światowej. Został ujęty przez policję w 1943, po tym, jak w jego mieszkaniu odkryto jatkę z ludzkim mięsem. Sprzedawał je, produkując wędliny z taką zawartością.

Wieża Ratuszowa jako świadek

Krakowski Rynek widział wiele dramatycznych wydarzeń. Z krakowskiego budynku Ratusza pozostała obecnie tylko Wieża Ratuszowa. Była ona świadkiem niejednej egzekucji. W podziemiach wieży mieściły się m.in. więzienie oraz izba tortur. Jeszcze głębiej w piwnicach ratusza znajdował się najgłębszy loch, zwany „Dorotką”. To tam przestępcy oczekiwali na dokonanie wyroku śmierci, zwykle dokonywanego poprzez ścięcie. Egzekucje skazańców odbywały się na wewnętrznym dziedzińcu między Ratuszem a nieistniejącym dziś odwodem (posterunkiem policji).

Zwiedzanie Krakowa śladem zbrodni i kary będzie emocjonującą wycieczką w przeszłość. Może być także pretekstem do wspólnego spaceru: nie siedź w domu! Chodź na wycieczkę!

Dawne więzienie św. Michała, obecnie – Muzeum Archeologiczne

FOT. ANNA KACZMARZ

Kraków: serce małopolskich szlaków rowerowych

Stolica Małopolski buduje i utrwała obecnie nową, współczesną tożsamość – staje się nowoczesnym, multimodalnym hubem, który jest naturalnym punktem startu (lub finiszu) dla wielu rowerzystów. Dzięki strategicznemu położeniu i inwestycjom w infrastrukturę, Kraków wyrósł na najważniejszy węzeł sieci VeloMałopolska.

W Krakowie przede wszystkim krzyżują się dwie główne arterie rowerowe o regionalnym i międzynarodowym znaczeniu. To: EuroVelo 4, znana u nas jako Wiśłana Trasa Rowerowa (VeloMetropolis), oraz EuroVelo 11 (VeloNatura). To one stanowią kręgosłup turystyki rowerowej, łącząc zachód ze wschodem i północ z południem. Choć na dwie kolejne trasy regionalne – VeloRudawa i VeloPrądnik – w samym mieście wciąż jeszcze czekamy (są już na etapie planowania), to Kraków i tak dzięki temu jawi się jako rowerowa brama Małopolski.

Multimodalność: Przesiądź się na dwa kółka

Kluczem do sukcesu Krakowa nie są tylko same drogi czy pasy dla rowerów, ale filozofia multimodalności. Miasto stawia na łączenie różnych form transportu, co dla turysty rowerowego jest doskonałą propozycją. Przykładem nowoczesnego myślenia jest węzeł przy Hali Targowej, gdzie w jednym punkcie spotykają się pociągi aglomeracyjne, tramwaje i kluczowe drogi rowerowe. A w niedalekiej przyszłości dojdą parkingi dla systemu LajkBike i Park-e-Bike oraz wypożyczalnie rowerów towarowych LikeHub.

Fot: z zasobów PPG

Kraków to najważniejszy hub dla długodystansowej turystyki rowerowej z dwóch prostych powodów: posiada międzynarodowe lotnisko, dworzec autobusowy czy jeden z najważniejszych dworców kolejowych w Polsce. To właśnie synergia roweru z tymi innymi rodzajami transportu pozwala planować wycieczki, które wcześniej mogły być dużym wyzwaniem logistycznym.

Dzięki kolei możemy np. zrealizować „małopolską pętlę gigant” – startując u podnóża Tatr, przejeżdżając przez Tarnów do Krakowa, a kończąc w Oświęcimiu. Taka wyprawa po VeloDunajec i Wiślanej Trasie Rowerowej to już kilkaset km czystej przygody. Ale pociąg pozwala też na krótsze wypadki, takie jak najnowsza, 60-kilometrowa propozycja na odcinku Zator – Kraków, gdzie niemal całą drogę pokonujemy odseparowani od ruchu samochodowego.

Zatem: gdzie i którą drogę?

Propozycja 1: Best of Kraków – Miasto z perspektywy siodełka

Jeśli masz tylko jeden dzień, ta trasa pokaże Ci esencję miasta, korzystając w 90% z infrastruktury rowerowej budowanej przez ostatnie ćwierć wieku.

Start: Kraków Główny
Zaczynamy na dworcu. Kierując się na północny koniec peronu, zjeżdżamy rampą do tunelu w stronę ul. Pawiej. Dalej, przez ul. Warszawską, mijamy plac Matejki i Barbakan. Uwaga: na ul. Floriańskiej obowiązuje zakaz jazdy rowerem, dlatego najlepiej objechać ją Plantami i wjechać na Rynek Główny ul. Sławkowską.

Od Błoń po Salwator
Z Rynku ruszamy ul. Wiślną i kontraruchem na ul. Smoleńsk docieramy na Błonia – jedną z największych łąk w centrum miasta w Europie. Po pętli wokół nich (warto zajrzeć do Parku Jordana), jedziemy wzdłuż rzeki Rudawy aż pod klasztor Norbertanek na Salwatorze. Tu wjeżdżamy na Bulwary Wiślane.

Kierunek: Nowa Huta
Jazda z biegiem rzeki to czysta przyjemność. Mijamy Wawel, kościół Na Skałce i Kazimierz (polecamy zjazd przy kładce Ojca Bernatka).

Przed mostem Wandy opuszczamy rzekę i wjeżdżamy do Nowej Huty skrajem Łąk Nowohuckich. Następnie na trasie mamy Zalew Nowohucki, łąkę solankową, Dworek Matejki i legendarne bramy Kombinat.

Powrót do centrum
Wracamy przez Park Lotników Polskich i otoczenie Tauron Areny. Polecamy przejazd ul. Mogiłą – to główna arteria komunikacyjna krakowskich rowerzystów, która doprowadzi nas do ronda Mogińskiego (z zachowanymi murami fortołów) i z powrotem w okolice dworca lub przez ul. Kopernika (najstarszy kontrapas w mieście!) prosto na Rynek.

Propozycja 2: Zator – Kraków.
Rowerowy wypad za miasto To idealny pomysł na rodzinną, niedzielną wycieczkę. Jest płasko, bezpiecznie i niezwykle malowniczo.

Dystans: ok. 60 km
Charakter: Rekreacyjny, niemal całkowicie poza ruchem samochodowym.

Wycieczkę zaczynamy od podróży pociągiem z Krakowa do Zatora. Stamtąd ruszamy odcinkiem VeloSka-

wa (Zator – Łączany), a następnie kontynuujemy jazdę trasą rowerową nad Kanałem Łączany-Skawina. Ostatni etap to Wiśłana Trasa Rowerowa prowadząca ze Skawiny wprost pod Wawel.

Trasa prowadzi po gładkim asfalcie, wzdłuż rzek i kanałów. Jedynymi „wyzwaniami” są dwa krótkie (łącznie ok. 500 m), potencjalnie błotniste po deszczu odcinki: przy skałkach pod opactwem w Tyńcu oraz pod mostem autostradowym koło stopnia wodnego Kościuszk. W razie czego oba fragmenty można jednak łatwo ominąć równoległymi drogami asfaltowymi. To propozycja dla każdego – od ambitnych amatorów po rodziny z dziećmi w przyczepkach.

Praktyczne wskazówki dla rowerzysty w Krakowie:

Parkowanie: Przy zwiedzaniu zabytków warto zostawić rowery przy specjalnych miejskich stojakach. W całym mieście jest ich łącznie już ok. 12 tysięcy. Należy pamiętać o dobrym zapięciu i jego sprawdzeniu.

Wypożyczalnie: Jeśli nie macie własnego sprzętu moż-

na skorzystać z miejskich wypożyczalni. Najlepiej na dłużej (co najmniej miesiąc) wypożyczyć LajkBike’a. Jeśli ktoś chciałby rower tylko na jeden dzień, może natomiast skorzystać z Park-e-Bike’a (ten system dodatkowo jest bezpłatny). Tu wymagana jest jednak również uprzednia rejestracja i potwierdzenie tożsamości.

Serwis: W razie problemów podczas przejazdu Kraków oferuje kilkadziesiąt samoobsługowych stacji naprawczych przy głównych trasach, rozsiągniętych po różnych dzielnicach. Ich dokładne położenie, mapę, można znaleźć na stronie: ztp.krakow.pl.

Wszystkie drogi rowerzystów prowadzą do Krakowa

Podsumowując: Kraków udowadnia, że duże miasto nie musi być barierą dla rowerzysty, lecz może być jego największym sprzymierzeńcem. Niezależnie od tego, czy planujesz wielokilometrową wyprawę przez region, czy relaksujący przejazd do Nowej Huty i z powrotem – drogi (rowerowe) powinny zaprowadzić cię właśnie tutaj.

Zdjęcia z zasobów ZTP

Stare chałupy przy Rynku w Lanckoronie**Klimatyczny budynek z wejściem do restauracji**

Magiczne Miasto Aniołów przenosi w czasie

Lanckorona zwana Miastem Aniołów jest jak wehikuł czasu. Tylko 30 minut drogi od Krakowa, a można przenieść się w czasie do XIX-wiecznego miasteczka. To klimatyczne drewniane chaty, uroczę kawiarnie, ciekawe muzea i odnowione ruiny zamku...

Arkadiusz Bar

Wieś przypomina wielki, choć zamieszkały skansen. Pochyliły rynek, wokół którego stoją pięknie odrestaurowane chałupy, kwitnące krzewy i kwiaty, klimatyczne alejki oraz wąskie ulice sprawiają, że klimat Lanckorony jest wyjątkowy. To takie miejsce, w którym czas biegnie wolniej. Można się tu zatrzymać i tak po prostu odpocząć, kojąc zmysły atmosferą dawnego miasteczka, które – co warto zaznaczyć – odegrało znaczącą rolę w historii.

Lanckorona została założona za panowania Kazimierza III Wielkiego w latach 1361-1366. W tym czasie król postanowił wybudować także zamek, którego ruiny po dzisiejszy dzień górują nad Lanckoroną. W kolejnych latach miasto prosperowało całkiem dobrze, wykorzystując doskonałą lokalizację blisko Krakowa oraz malownicze położenie.

Ważne wydarzenia w dziejach Lanckorony miały miejsce w XVIII wieku, kiedy to szlachta polska mająca dość jarzma narzuconego przez Moskwę postanowiła się zbuntować i utworzyła konfederację barską. To właśnie tutaj miały miejsce dwie wielkie bitwy konfederatów barskich, w tym słynna „obrona Lanckorony” 20 i 21 lutego 1769 r., kiedy to konfederaci rozbili zdecydowanie silniejszą i liczniejszą armię rosyjską. Klęska przysła jednak 23 maja 1771 r. W czasie tej bitwy wojska konfederatów zostały doszczętnie pokonane. Do dnia dzisiejszego na wzgórzu Groby zaliczonego do Wzgórz Lanckorońskich, istnieje w mogiła, w której pochowano około 300 konfederatów poległych w bitwie stoczonej z wojskami rosyjskimi w 1771 r. Warto także dodać, że Lanckorona w latach 1366-1934 posiadała prawa miejskie.

Aktualnie Lanckorona jest miejscowością turystyczną, która przyciąga jak magnes wszystkich tych, którzy chcą poczuć klimat dawnego miasteczka. Słowo spokój najlepiej opisuje stan, w który wprowadzi nas dzień spędzonych w Lanckoronie.

Co warto zwiedzić w Lanckoronie? Oto nasze propozycje:

- Rynek
- Muzeum Etnograficzne Ziemi Lanckorońskiej
- Kościół Narodzenia św. Jana Chrzciciela
- Ruiny zamku
- Drewniane wille
- Zaułek Animacji
- Lanckorońska ceramika oraz rękodzieło – w Lanckoronie znajdziemy wiele stoisk i chat pełnych rękodzieła i ceramiki. Warto ich poszukać
- Wyjątkowe kawiarnie zlokalizowane w strych, drewnianych chatkach i willach.

REKLAMA

0011512033

Ciężkowice

tu bije serce Pogorza

Rezerwat przyrody nieożywionej „Skamieniałe Miasto”

- Fantazyjne formy skalne
- Szlak o charakterze górskim
- Szlak nietoperzowy
- Punkty widokowe

Park Zdrojowy im. Burmistrza Zbigniewa Jurkiewicza

- Brodziki i niecki do hydroterapii
- Źródła solankowa
- Alpinarium i arboretum
- Siłownia terenowa i plac zabaw

Małopolskie Centrum Edukacji Ekologicznej

- Wystawa multimedialno-sensoryczna:
- Symulator powodzi
- Piaskownica interaktywna
- Warsztaty edukacyjne
- Regionalne pamiątki
- Kino

Zabytkowy rynek z zabudową podcieniową

Miejsca pamięci poświęcone postaci Ignacego Jana Paderewskiego

Muzeum Przyrodnicze im. K. i W. Tomków

- 200 gatunków ptaków
- duże ssaki
- największa kolekcja batalionów

Edukacyjno-przyrodnicza Ścieżka w Koronach Drzew

- 10 punktów edukacyjnych
- 6 stacji sprawnościowych
- Dendrofon
- Lunety obserwacyjne

Poznaj piękno Pogorza Ciężkowickiego!

Zarezerwuj wycieczkę
tel. 14 67 67 664 wew. 44

www.tubijesercepogorza.pl
e-mail: rezerwacje@mcee.pl

Powrót do lat trzydziestych

Joanna Mrozek

Góra Parkowa to jedno z najczęściej odwiedzanych miejsc w Krynicy-Zdroju. W 2027 roku ośrodek PKL-u będzie obchodziła swoje 90-lecie. Na tę uroczystość ośrodek przygotowuje się od kilku lat, trwają remonty i powstają nowe atrakcje turystyczne. Pierwszym etapem było udostępnienie ośrodka w zupełnie nowej odsłonie, odrestaurowano kolejkę, która wywozi turystów na sam szczyt, zastosowano efekty multimedialne, które umożliwiają podróż w czasie do lat 30. XX w. – czyli okresu największej świetności Krynicy-Zdroju. Powstała wieża widokowa oraz Polana Muzyki i Światła. Rozbudowana zostanie również strefa dla rodzin z dziećmi, w której powstaną: karuzela, fontanna czy tor samochodów retro. Obecnie na szczycie, w budynku obok górnej stacji, trwają już prace związane z rozbudową multimedialnych ekspozycji, które będą nawiązywać do klimatu lat 30. ubiegłego wieku. „Szalone lata 30.” to kolejna propozycja na Górze Parkowej, która po-

zwoli dosłownie „zanurzyć się” w historii. Atrakcja połączy nietuzinkowe, pełne kreatywności scenografie i dekoracje z zaawansowanymi efektami multimedialnymi. W budynku przy stacji górnej ośrodka, powstaje interaktywna przestrzeń, w której historia uzdrowiska spleta się z magią kina i hollywoodzkim blaskiem filmowych bohaterów tamtych lat. – Tworząc „Szalone lata 30.”, nie proponujemy tylko kolejnej atrakcji turystycznej, ale otwieramy „portal” do świata pełnego elegancji, humoru i radości tamtych lat. Zależy nam, by goście przekraczając próg tego budynku, zapomnieli o teraźniejszości i poczuli na własnej skórze magię czasów, w których jedynym ograniczeniem była nasza wyobraźnia – mówi Łukasz Garlak z zarządu Grupy PKL. W nowej przestrzeni interaktywnej nie zabraknie też akcentów lokalnych. Atrakcja przypomni o historii Krynicy-Zdroju, która już w latach 30. była prawdziwą królową sportów zimowych. Całość zostanie także utrzymana w kolorowym, radosnym i interaktywnym klimacie, dając nieograniczone możliwości do zabawy z iluzją i tworzenia nietuzinkowych zdjęć.

FOT. KRYNICKA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

FOT. GÓRA PARKOWA

FOT. GÓRA PARKOWA

FOT. GÓRA PARKOWA

MATERIAŁ INFORMACYJNY GMINY PROSZOWICE

GMINA PROSZOWICE – TURYSTYCZNY PRZYSTANEK

Gmina Proszowice, położona zaledwie 30 km od Krakowa, to malowniczy region Małopolski, który stwarza doskonałe warunki do aktywnego wypoczynku. Przez jej teren przebiega trasa VeloNatura, będąca częścią europejskiej autostrady rowerowej EuroVelo11. Dzięki parkingom Park&Ride przy ul. Kościuszki i Krakowskiej, turyści mogą bezpiecznie zostawić samochody i wyruszyć na zwiedzanie okolicy z perspektywy dwóch kółek.

Podróż warto zacząć od Kościelca, który zachwyca unikatowym w skali regionu romańskim kościołem św. Wojciecha z XIII wieku oraz rozległym parkiem podworskim, w którym niegdyś stał szlachecki dwór. Udać się ok. 5,5 km na północ, dotrzemy do Ostrowa, gdzie znajduje

się słynny Ogród Pełen Lawendy. Ta „Małopolska Prowansja” przyciąga tysiące gości, szczególnie podczas czerwcowych Dni Lawendy oraz lipcowego Festiwalu Żniwnego. Szlak prowadzi również obok zabytkowego drewnianego Młyna Wodnego w Szreniawie. Tuż pod Proszowicami kryje się jeden z najcenniejszych zabytków regionu – piętrowy Dwór Obronny w Jakubowicach. Ta starannie odrestaurowana przez prywatnych właścicieli rezydencja – dumnie prezentuje się na wzgórzu w otoczeniu starego parku. To obowiązkowy punkt na trasie każdego odkrywcy lokalnej historii. Samo miasto Proszowice oferuje liczne atrakcje skupione wokół zrewitalizowanego rynku z fontanną i pomnikiem Tadeusza Kościuszki. Nad miastem góruje Kościół pw.

WNMP i św. Jana Chrzciciela z zachowanymi XV-wiecznymi murami w stylu gotyku nadwiślańskiego. Tuż obok znajduje się Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna, mieszcząca się w najstarszym świeckim budynku w mieście oraz najstarszy w Polsce Ogród Biblijny, który wiosną tonie w kolorach kwitnących żonkili, tulipanów i hiacyntów. Rodziny z dziećmi mogą odkrywać sekrety miasta dzięki darmowej aplikacji z questem „Ze Stańczykiem po Proszowicach”, która prowadzi śladami legendarnego królewskiego błazna. Na zwolenników sportu czeka natomiast urokliwy Park Miejski oraz nowoczesny kompleks MOSiR z pływalnią, kortami tenisowymi i skateparkiem.

Biurowiec Promocji Urzędu Gminy i Miasta Proszowice. Zdjęcia: Bernacki media

0011510028

VeloMałopolska bije rekordy popularności

Trasy **VeloMałopolska** biją rekordy popularności wśród rowerzystów. Ich długość to już ponad 700 km, a w nadchodzących latach przekroczy 1000 km. Do Małopolski na rowery przyjeżdżają ludzie z całej Polski

Bogusław Kwiecień

Z wyliczeń Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w Krakowie wynika, że średnio z tras **VeloMałopolska** korzystało w ub. roku ponad 215 tys. rowerzystów miesięcznie. Największą frekwencję zanotowano w sierpniu - w szczycie sezonu turystycznego.

Według danych z 18 liczników na trasach odnotowano w 2025 roku aż 2,5 mln przejazdów. Przy okazji oddania ostatnio 20-kilometrowego odcinka **VeloSkawa** w Podolszu (gmina Zator) marszałek województwa Łukasz Smółka podkreślił, że trasy rowerowe w regio-

nie przyciągają turystów z całego kraju, a Małopolska ma szansę być numerem 1 pod tym względem w kraju.

- Tworzymy sieć tras, która jest bezpieczna i prowadzi przez najpiękniejsze zakątki województwa - powiedział marszałek, zapowiadając dalszy rozwój sieci.

Obecnie sieć obejmuje osiem głównych tras. Są to:

- Wiślana Trasa Rowerowa
 - trasy międzynarodowe EuroVelo 4 i 11
 - trasy regionalne: **VeloDunajec**, **VeloRaba**, **VeloRudawa**, **VeloPrądnik** i właśnie **VeloSkawa**
- W dużej części prowadzą po wydzielonych drogach rowerowych, wałach przeciwpow-

odziowych oraz drogach o niewielkim natężeniu ruchu.

Rozwój **VeloMałopolska** stał się impulsem do powstawania kolejnych tras, takich jak **VeloCzorsztyn** czy **VeloPustynia**.

Jak podkreślali w Podolszu przedstawiciele województwa w planach są kolejne odcinki tras, w tym:

- dokumentacja dla odcinka Ponikiewka - Podolsze (**VeloSkawa**)
- rozwój **VeloRaba** (Mszana Dolna - Kasinka Mała)

Równolegle trwają prace nad koncepcją budowy odcinka **VeloSkawa** od Świnnej Poręby do Suchoj Beskidzkiej przebiegającej m.in. wo-

kół Jeziora Mucharskiego. Zakończenie tego etapu planowane jest w sierpniu.

Obecnie ponad 80 km tras jest w budowie, a kolejne 40 km w fazie projektowania - wylicza Urząd Marszałkowski.

Dotychczasowy koszt budowy sieci wyniósł ok. 200 mln zł, co według samorządowców można porównać z budową średniej wielkości stadionu piłkarskiego dla 15 tys. widzów.

Integralnym elementem systemu jest także sieć Miejsc Przyjaznych Rowerzystom (MPR) obejmująca obecnie 216 certyfikowanych obiektów noclegowych, gastronomicznych i usługowych.

Łukasz Smółka
marszałek Województwa Małopolskiego

● VeloMałopolska to projekt, który w ostatnich latach stał się jednym z najważniejszych elementów rozwoju turystyki w regionie. To nie tylko infrastruktura, ale przede wszystkim zaproszenie do aktywnego odkrywania Małopolski. Już teraz cała sieć to 700 kilometrów spójnych, oznakowanych i bezpiecznych tras poprowadzo-

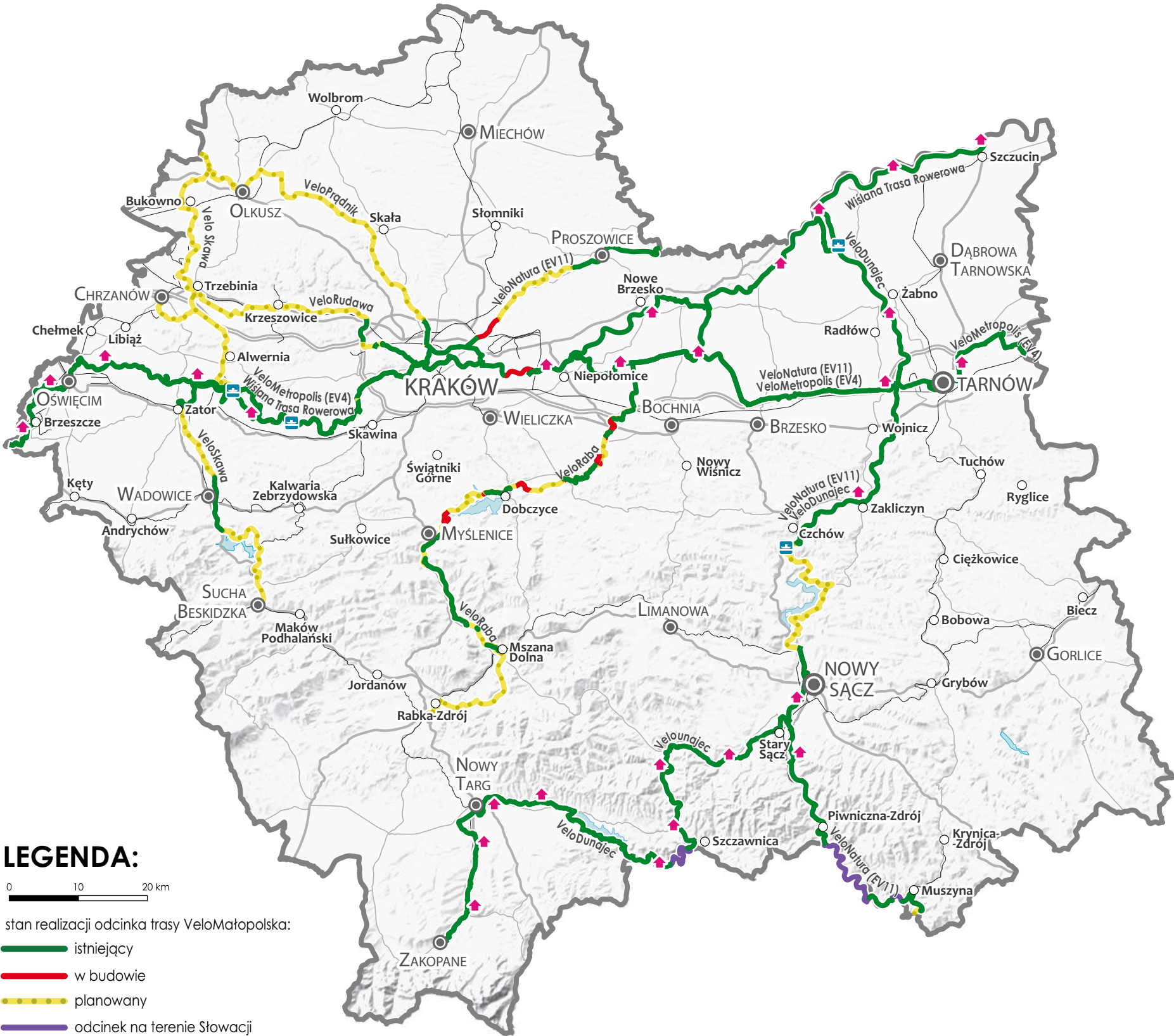
nych po najpiękniejszych zakątkach regionu, docelowo będzie liczyć ponad 1000 kilometrów. Dotychczasowy koszt budowy wyniósł ok. 200 mln zł, to jednak inwestycja, która już teraz się zwraca - nie tylko wzmacnia atrakcyjność regionu, ale także buduje jego markę jako miejsca nowoczesnego, przyjaznego mieszkańcom i otwartego na turystów z całego świata.

Iwona Gibas
członek Zarządu Województwa Małopolskiego

● Dzięki VeloMałopolska tworzymy przestrzeń, w której ruch na świeżym powietrzu łączy się z możliwością poznawania wyjątkowych miejsc, lokalnej kultury i przyrody. Sieć prowadzi przez górskie doliny, zielone wzgórza i lasy ale także historyczne miasta i zabytki, które warto zobaczyć będąc w Małopolsce.

Trasy projektowane są zgodnie z najwyższymi standardami bezpieczeństwa i komfortu - w dużej mierze zostały odseparowane od ruchu samochodowego, mogą korzystać z nich wszyscy, także najmłodsi cykliści i osoby starsze. Popularność tras motywuje nas do rozwijania sieci i budowy kolejnych malowniczych odcinków.

LEGENDA:

0 10 20 km

stan realizacji odcinka trasy VeloMałopolska:

- istniejący
- w budowie
- planowany
- odcinek na terenie Słowacji

◆ MOR - Miejsce Obsługi Rowerzysty

— prom

Wycieczki bez tłumów z historią w tle

Pogoda zachęca do spędzenia miłych chwil na zewnątrz. Gdzie się wybrać, żeby było pięknie, ale bez tłumów? Mamy dla Was podpowiedzi: TOP 7 ładnych miejsc, warty odwiedzenia. Z historią w tle.

Agnieszka Aulich

Jeśli chcecie przeżyć coś niezwykłego, warto wstąpić choćby do niezbyt odległej od Krakowa Korzkwi.

Korzkiew jest położona niedaleko od Krakowa. Na wzgórzu w zakolu rzeczki wznosi się zamek otoczony XIX-wiecznym zespołem parkowym. Początki zamku w Korzkwi sięgają 2. poł. XIV stulecia. Zamek należał do m.in. do Zborowskich, Jordanów i Wodzickich, a w 1997 r. został kupiony przez krakowskiego architekta Jerzego Donimirskiego. Nie tak dawno będący jeszcze ruiną, korzkiewski zamek został częściowo odbudowany; działa tutaj hotel i restauracja, a rezydencja powoli odzyskuje dawną świetność. Jest gdzie pospacerować, a także robić sobie stylowe zdjęcia.

Zespół opactwa cysterskiego w Szczyrzycu

Mało kto wie, że położony w górzyńskiej kotlinie Beskidu Wyspowego zespół opactwa cysterskiego w Szczyrzycu jest jednym z najstarszych klasztorów w Polsce. Cystersi, znani jako doskonali gospodarze, są tutaj od XIII wieku! Współcześnie można zaopatrzyć się doskonale piwa i miody z klasztornej produkcji. Spacer po okolicy będzie przyjemny dla każdego, niezależnie od wieku i kondycji - niewysokie góry i piękne widoki czekają na odkrycie.

Kamienie Brodzińskiego

Rezerwat przyrody "Kamienie Brodzińskiego" znajduje się na górze Paprotnia. Skały z piaskowca istebniańskiego mają fantazyjne,

bardzo fotogeniczne formy. Nazwa piaskowych skałek pochodzi od nazwiska poety i historyka Kazimierza Brodzińskiego, który w tej okolicy spędził swoje dzieciństwo i odwiedzał to miejsce, szukając natchnienia. Najszybszą trasą jest wejście z parkingu koło restauracji „Gospoda pod Kamieniem”, przy drodze nr 966 (trasa Lipnica Murowana - Muchówka). Niebieski szlak w ciągu 15 minut zaprowadzi nas do malowniczych skał. A parę kilometrów od Kamieni Brodzińskiego w miejscowości Połom Duży można zobaczyć też ogromną skałę Kamień Grzyb. Jest to pewne wyzwanie; choć kamień jest spory, znalezienie go wcale nie jest łatwe!

Dwór w Jeżowie

Dwór w Jeżowie znajdzie tylko ten, kto chce. Miejsce może za-

pomniane, ale warte trudu. Ukryte za starymi drzewami, jak dawniej było trudne do zdobycia, tak teraz jest trudne do znalezienia. Jeżów jako wioska już nie istnieje, pozostał za to renesansowy dwór, administracyjnie należący do Wilczysk, wioski położonej pod Bobową. Jeżów to zachowany w doskonałym stanie renesansowy kasztel, czyli dwór obronny, z pierwszej połowy XVI wieku. W środku znajdują się dobrze zachowane historyczne wnętrza, m.in. z renesansowymi freskami i drewnianymi rzeźbieniami. Gospodarzem dworu jest tarnowskie liceum plastyczne, które urządziło tu dom pracy twórczej. Odbывая się w nim ogólnopolskie plenery malarskie, co jest kontynuacją tradycji; Jeżów

malowali m.in. Artur Grottger, Stanisław Wyspiański czy Józef Mehoffer.

Zamek w Dębnie

Zamek w Dębnie to dopiero coś. To perła polskiej architektury z czasów późnego gotyku. Do dziś przetrwał w niemal niezmienionym stanie od czasów powstania. Zachowała się pierwotna struktura murów, dawny układ wnętrza oraz duża część efektownego wystroju architektonicznego. Zamek pochodzi z XIV w., i ma własną legendę o pewnej damie, której dramatyczne losy spłotyły się z historią zamczyska. Obiekt znajduje się kilkaset metrów od trasy E4 Brzesko-Tarnów. Aktualnie obiekt jest remontowany, więc oglądać go można tylko z zewnątrz.

Dwór w Dołędze

Dwór w Dołędze to klasa gatunku „polski dwór szlachecki”. Niewielki majątek uniknął parcelacji po II wojnie światowej, a ostatnia właścicielka przekazała dwór państwu polskiemu. W środku odtworzono wnętrza typowego dworku szlacheckiego z XIX w. Dwór przeżył nie tylko galicyjską rabację, ale był świadkiem wielu ważnych wydarzeń. W okresie okupacji niemieckiej leżący na uboczu dwór był idealnym miejscem dla ruchu oporu. Najciekawszym wojennym epizodem był chyba pobyt we dworze dr. Józefa Retingera, kontrowersyjnej postaci, wokół której historycy snują domysły i hipotezy, a nic nie jest pewne. Postać nietuzinkowa, specjalność: polityka zakulisowa. Jeden z twórców zjednoczonej Europy. Był najstarszym wiekiem cichociemnym (miał wtedy prawie 60 lat!), zrzuconym do kraju. Retinger, po wykonaniu na terenie Polski misji, po pokonaniu wielu przeszkód odleciał do Londynu z ławodwiska Jadowniki Mokre, położonego kilka kilometrów od Dołegi. Było to miejsce lądowań alianckich samolotów w operacji „Most II” i „Most III”, w ramach których alianckie samoloty lądowały w Polsce, zabierając raporty, pocztę oraz fragmenty nowej niemieckiej broni - rakiety V-2.

Kolorowe Zalipie

Nie zapominajmy o naszych pociechach. Kolorowe domy w Zalipiu urzekną nawet maluchy! Z całego świata przyjeżdżają turyści, by obejrzeć malowane w kwiatowe wzory domy. Oprócz zagrody-muzeum, we wsi znajdziemy też sporo innych „kwiatowych domów”, także współczesnych, bowiem tradycja malowania w Zalipiu jest żywa. To nie jest martwy skansen!

Doliną Karpia na jednośladzie

Szlak Doliny Karpia to malownicza trasa rowerowa wiodąca przez najpiękniejsze zakątki w Małopolsce Zachodniej. Jest to pętla o długości 86 km, poprowadzona przez powiaty oświęcimski i wadowicki – tereny, które od wieków słyną z hodowli karpia

Oprac. Magda Smoleń

Za umowny początek szlaku uznaje się Osiek i punkt wypoczynkowy dla rowerzystów w pobliżu zabytkowego kościoła pw. św. Andrzeja. Znajduje się tu również tablica informacyjna, z której można dowiedzieć się sporo ciekawostek na temat Doliny Karpia, Osieka i okolicznych zabytków.

Szlak Doliny Karpia, choć wymagający, jest uroczy. Piękne krajobrazy łączą w sobie fragmenty przyrody o naturalnym charakterze z dominującą na tym obszarze gospodarką rolną i rybacką. Przypomnijmy, że stawy Doliny Karpia należą do jednych z największych kompleksów stawowych w Polsce. Urozmaicona rzeźba terenu, stanowi nie lada wy-

zwanie dla miłośników wycieczek rowerowych.

Proponowana trasa: Osiek - Polanka Wielka - Piotrowice - Łowiczki - Rudze - Grodzisko - Woźniki - Bachowice - Zygodowice - Tłuczań - Nowe Dwory - Marcyporęba - Brzeźnica - Chrzastowice - Łączany - Lipowa - Spytkowice - Miejsce - Smolice - Palczowice - Zator - Podlesie - Przeciszów - Polanka Wielka - Osiek.

Co warto zobaczyć, przejeżdżając Doliną Karpia? Na pewno zabytkowe kościoły – w Osieku, Tłuczani, Marcyporębie, Palczowicach, Graboszycach, Polance Wielkiej i Woźnikach.

Na szczególną uwagę zasługują też: pałace w Osieku, Polance Wielkiej, Zatorze i Paszkówce, dwór w Rudzach, czy zamki w Graboszycach i Spytkowicach.

Szlak rowerowy, choć nieco wymagający, jest pełen uroku

Dolina Karpia to jedno z największych kompleksów stawowych w Polsce

MATERIAŁ INFORMACYJNY GMINY DRWINIA

0011508500

Rekreacyjno-turystyczna gmina Drwinia

Gmina Drwinia słynie z terenów wymarzonych do turystyki rowerowej. Równinny teren, bogactwo Puszczy Niepołomickiej, urokliwe, liczne starorzecza Wisły przyciągają rzesze miłośników jednośladów. W ostatnich latach samorząd zrealizował szereg inwestycji, dzięki którym powstała nowoczesna i bezpieczna sieć ścieżek-pieszorowerowych, uzupełniona o funkcjonalną infrastrukturę.

Rozbudowana sieć tras rowerowych liczy ponad 54 km

Gmina Drwinia oferuje rozbudowaną sieć tras o różnym stopniu trudności, odpowiednich zarówno dla rodzin, jak i bardziej zaawansowanych rowerzystów. Najważniejsze inwestycje obejmują:

- 13 km ścieżek pieszorowerowych i rowerowych wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 964 od granicy z gminą Niepołomice do granicy z gminą Szczurowa. Przy ścieżkach znajdują się Park&Ride w Grobli oraz Bike&Ri-

de w miejscowościach Ispina, Grobla, Świniary, Niedary.

- 8,5 km ścieżek pieszorowerowych i rowerowych wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 965 od miejscowości Gawłówek do ronda w Świniarach. Trasy zostały wyposażone w parkingi, co umożliwia wygodne łączenie różnych środków transportu. W Mikuszowicach powstał Park&Ride, a Bike&Ride jest w Drwini, Dziewinie, Mikuszowicach i Gawłównu.
- Przez teren gminy przebiegają również szlaki o znaczeniu regionalnym: Wiśłana Trasa Rowerowa(-WTR), VELO RABA, EURO

VELO, Szlak Bursztynowy Greenways, Pierścień Solny „Salina Cracoviensis” „Wiśłana Trasa Rowerowa” (WTR). Wytyczona została wzdłuż rzeki Wisły. Główną zaletą tej trasy jest usytuowanie na wałach rzeki Wisły i wałach do rzeczy. Na terenie gminy Drwinia, Wiśłana Trasa Rowerowa ma swój początek na styku z gminą Niepołomice. Długość trasy rowerowej na terenie gminy wynosi ok. 16,67 km.

- „Szlak Dolnej Drwinki”. Wiedzie on z Uścia Solnego do Puszczy Niepołomickiej i stanowi jedną z pięciu tzw. tras łącznikowych szlaku Salina Cracoviensis, wiodącego po dawnych salinach

wielicko-bocheńskich. Wspomniany łącznikowy szlak rowerowy liczy prawie 16 km i wytyczony jest wzdłuż końcowego biegu Drwinki.

Miejsca Obsługi Rowerzystów - komfort i odpoczynek

Na terenie gminy Drwinia powstały Miejsca Obsługi Rowerzystów (MOR), które zapewniają wygodę i regeneracji podczas podróży:

- MOR w Drwini znajduje się nad malowniczym rozlewiskiem, które można podziwiać z wieży widokowej. Są też ścieżki i alejki spacerowe, plac zabaw, siłownia terenowa, drewniana wiata z tarasem, altana, ławki i stoliki i cała infrastruktura służąca wypoczynkowi na świeżym powietrzu.
- MOR w Mikuszowicach zlokalizowany jest przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym, w sąsiedztwie Puszczy Niepołomickiej oraz parkingów Bike&Ride i Park&Ride.
- MOR w Grobli to miejsce, gdzie również znajdziemy siłownię terenową, plac zabaw, ścieżki i alejki,

parkingi Bike&Ride i Park&Ride, toalety. Dzięki przemyślanym inwestycjom gmina Drwinia staje się coraz ważniejszym punktem na mapie turystyki rowerowej w Małopolsce. Połączenie nowoczesnej infrastruktury, pięknych krajobrazów i dogodnej lokalizacji sprawia, że jest to idealne miejsce zarówno na krótkie wycieczki, jak i dłuższe wyprawy.

Wsiądź na rower i odkryj gminę Drwinia

Gmina Drwinia zachęca do aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu. Od lat inwestujemy w bezpieczeńst-

wo rowerzystów. Dogodne warunki terenowe, malownicze krajobrazy, liczne i bezpieczne trasy rowerowe oraz dostępność miejsc odpoczynku sprzyjają zarówno rekreacji, jak i aktywnemu wypoczynkowi. Zapraszamy do gminy Drwinia.

Nowe atrakcje na Pustyni Błędowskiej. VeloPustynia to unikat!

Pustynia Błędowska to miejsce, które znam od zawsze – mieszkam niedaleko, więc trudno o większy zachwyt. Przez lata kojarzyła mi się głównie z ławkami przy Róży Wiatrów i krótkim spacerem po piachu, ale od kiedy pojawiły się nowe ścieżki, moje podejście zupełnie się zmieniło

FOT. PAWEŁ MOCNY

FOT. PAWEŁ MOCNY

FOT. PAWEŁ MOCNY

Paweł Mocny

W ostatnim czasie nowe ścieżki pieszo-rowerowe na Pustyni Błędowskiej stały się prawdziwym hitem turystycznym. Wybierając się tam na parking można zobaczyć rejestrację z całego kraju.

– Bywam tu od lat i z przyjemnością obserwuję, jak to miejsce się rozwija. Nowa infrastruktura turystyczna ułatwia dostęp i sprawia, że pustynia staje się coraz bardziej przyjazna dla odwiedzających – i dla tych z bliska, i z daleka – mówi pani Agnieszka, mieszkanka powiatu olkuskiego.

– To moja druga wizyta na tej pustyni. Ostatnio byliśmy tu z dziesięć lat temu. Tym razem mieliśmy okazję skorzystać z nowych tras rowerowych i naprawdę zrobiły na nas wrażenie.

Na pewno przyjedziemy tutaj znowu – mówi pan Jan, który przyjechał tu z Wrocławia.

Postanowiłem, że wybiorę się na Pustynię Błędowską w ramach wycieczki rowerowej i sprawdzę, czy rzeczywiście nowe ścieżki są warte polecenia.

Mieszkając w okolicy, Pustynię Błędowską zna się „od zawsze”. To miejsce, które widział się dziesiątki a może nawet setki razy – podczas niedzielnych wypadów, czy po prostu z nudów. Niby wyjątkowa – bo gdzie indziej w Polsce znajdziesz pustynię? – ale dla mnie zapewne jak dla wielu mieszkańców powiatu przez lata była raczej tłem niż celem. Przyjeżdżasz, siadasz na ławce przy Róży Wiatrów, patrzysz chwilę na piasek, może cykniesz zdjęcie i wracasz do domu. Przez

długi czas nie znajdowałem żadnego powodu potrzeby zaglądać tam częściej, niż raz na kilka lat.

Sytuacja zmieniła się około trzy lata temu, kiedy wybudowano tam betonowe ścieżki. Na początku traktowałem je jak ciekawostkę. Wziąłem deskorolkę, przetestowałem i ku zaskoczeniu, było naprawdę nieźle. Potem zacząłem tam wpadać częściej, ale na spacer. Nagle to miejsce, które znałem od dziecka, zyskało coś nowego. Stało się dobrą opcją na szybki, krótki wypad bez większego planowania. Bez wielkiego „wow”, ale przyjemnie.

Prawdziwym gamechangerem okazała się być dopiero VeloPustynia – czyli sieć ścieżek rowerowych, które pojawiły się stosunkowo niedawno. Beton, szuter, drewniane pomosty,

a wszystko to wśród widoków, które potrafią zaskoczyć.

Co najlepsze – na trasie nie ma tłoku. Serio. Ludzie gromadzą się głównie w okolicy Róży Wiatrów i przy stawach w Kluczach. Cała reszta jest zadziwiająco spokojna. Można jechać, biec czy iść w swoim tempie, bez slalomu między pieszymi czy rowerzystami z głośnikiem bluetooth przy kierownicy.

Dodatkowy plus? Trasy są zróżnicowane. Można zrobić pętlę po punktach widokowych, a jak komuś mało, to są ścieżki prowadzące dalej, na przykład na Zamek Rabsztyn, nad Zalew Wolbromski czy w kierunku Bukowna.

VeloPustynia już teraz cieszy się ogromnym uznaniem turystów oraz miłośników aktywnego spędzania

czasu. Byłoby jednak zbyt kolorowo gdyby nie miała ona swoich przeciwników. Wśród części internautów krąży zarzut, że pustynia została „zabetonowana”. Rozumiem skąd to się bierze – zdjęcia ścieżek wycięte z kontekstu mogą wyglądać jak jakiś absurdalny projekt, ale na miejscu... zupełnie nie ma takiego wrażenia. Ścieżki są przemyślane, prowadzą wzdłuż lasów, a nie przez środek piasku. Wystarczy zejść kilka kroków w głąb pustyni i beton znika z oczu. To raczej dyskretna infrastruktura, która pozwala lepiej korzystać z tego, co i tak było tu zawsze.

Uwaga! Ścieżki zostały udostępnione do użytkowania, ale cała wielka inwestycja gminy Klucze wciąż jest prowadzona. Stąd czasami na trasie można natknąć się na jakieś drobne prace.

FOT. PAWEŁ MOCNY

Pustynia Błędowska, nazywana „Polską Saharą” jest unikatowym miejscem występowania piasków wydmywanych

GMINA KRZESZOWICE ZAPRASZA!

Krzeszowicka ziemia to prawdziwy raj dla miłośników kultury i historii, pięknej przyrody oraz amatorów aktywnego wypoczynku. Znaczna część gminy leży na terenie Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych - znajdują się tu trzy parki krajobrazowe i trzy rezerваты przyrody. Pokrywa ją gęsta sieć szlaków turystycznych: pieszych, rowerowych, dydaktycznych i spacerowych.

Tężnia solankowa w Krzeszowicach

Gmina Krzeszowice położona jest w województwie małopolskim, w powiecie krakowskim. Odległość od centrum Krakowa do Krzeszowic to zaledwie 25 km, od centrum Katowic 50 km. Gmina ma powierzchnię 139,04 km² i liczy 32 tysiące mieszkańców. Krzeszowice położone są w południowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.

Charakterystyczną cechą tych terenów są liczne złoża porfiru, diabazu oraz dolomitów, stąd obecność kilku kopalń kamienia. Na terenie miasta znajdują się również ujęcia wód leczniczych: siarczkowych, siar-

czanowych i krzemowych. Krzeszowice mają wieloletnie tradycje lecznicze związane z funkcjonowaniem ośrodka balneologicznego, który rozpoczął swoją działalność już w II poł. XVIII wieku, a obecnie, po gruntownej rozbudowie, stał się Małopolskim Szpitalem Rehabilitacyjnym. W mieście działa tężnia solankowa, a na ukończeniu jest park wodny.

Gmina poszczycić się może licznymi obiektami zabytkowymi oraz atrakcjami turystycznymi, wśród których wyróżniają się: zamek Tenczyn w Rudnie; klasztor karmelitów bosych (XVII w.) w Czernej z ośrodkiem pielgrzymkowym, ki-

nem i muzeum; drewniany XVI-wieczny kościół w Paczółtowicach; zabudowa uzdrowiskowa Krzeszowic i kościół św. Marcina z Tours w Krzeszowicach.

U nas znajdą coś dla siebie miłośnicy kultury i historii, entuzjaści piękna przyrody, a przede wszystkim amatorzy aktywnego wypoczynku. W okolicach Krzeszowic spotkać można wielu rowerzystów, turystów pieszych i amatorów geologii, podziwiających urokliwe dolinki jurajskie, pokryte pięknymi lasami wzgórza. Ofertę wypoczynku i rekreacji wzbogacają miejsca czerpiące z tradycji, historii i walorów naturalnych terenu: Muzeum Agatów w Rudnie, Pstrągarnia Różin w Dubiu, pola lawendowe w Filipowicach, gospodarstwa agroturystyczne i lokalne przetwórstwo spożywcze.

Ciekawą propozycją dla gości i mieszkańców jest Dolina Pstrąga w Dubiu z rezerwatem Dolina Racławki. W miejscowości Paczółtowice znajduje się pole golfowe klasy mistrzowskiej Krakow Valley Golf & Country Club.

Zachęcamy do wpisania Gminy Krzeszowice w plany turystycznych wędrowek na

Zamek Tenczyn w Rudnie

najbliższe miesiące, szczególnie zapraszając majowe wydarzenia:

- 2 maja, godz. 16.00 – koncert „Od klasyki do kina” w wykonaniu Orkiestry Dętej Skala Pasji przy tężni solankowej w Krzeszowicach

- 17 maja, godz. 10.00 – Piknik Strażacki na Rynku w Krzeszowicach – angażujące całe rodziny spotkanie ze strażakami – ochotnikami, prezentacja wozów i sprzętu strażackiego

- 23 - 24 maja – „Majowe Dni Krzeszowic”

sobota - gwiazdą imprezy będzie ROXIE – jedna z najpopularniejszych wokalistek na polskiej scenie muzycznej

niedziela - Majówka Hrabiny Zofii, która szczyty się prestiżowym tytułem Wiozówki Małopolski.

W programie m.in.: Śniadanie na Trawie w parku – z muzyką na żywo oraz degustacją tradycyjnych potraw; polonez tańczony w samo południe na Rynku; koncerty muzyczne

- gwiazdą jest LIBER. O 20.30 na Rynku w Krzeszowicach rozpocznie się plenerowy spektakl teatralno-musicalowy „Skrzypek na Rynku” według

Klasztor w Czernej

Kościół św. Marcina z Tours w Krzeszowicach

scenariusza i w reżyserii Michała Znanińskiego, pod kierownictwem muzycznym Michała Jańczyka.

Majówka Hrabiny Zofii

Brama Zwierzyniecka w Tenczynku

Śniadanie na trawie

Pola lawendowe Filipowice

Zapraszamy na strony www.krzeszowice.pl, www.ckiskrzeszowice.pl,
Urząd Miejski w Krzeszowicach, tel. 12 252 08 00, sekretariat@um.krzeszowice.pl

FOT. TOMASZ BOCHENEK

FOT. TOMASZ BOCHENEK

FOT. TOMASZ BOCHENEK

Najpiękniejsza ścieżka rowerowa w Krakowie

Tu [mostek](#), tam mostek, jedna wielka strefa relaksu. Zobaczcie trasę nad Rudawą

Tomasz Bochenek

Ścieżka rowerowa wzdłuż Rudawy. Sześć kilometrów w uroczej części Krakowa, wśród zieleni, z malowniczymi widokami - na Las Wolski czy Sikornik. A to wszystko tak blisko centrum miasta! Ścieżka szczególnie przypadnie do gustu rodzinom szukającym pomysłu na spokojną wycieczkę. Jazda rowerem przy rzece zawsze ma urok, tu-

taj wzbogacany przejazdami/przejeżdżaniami przez mostki, wszystko to z dala od ruchu samochodowego.

Rudawa płynie przez zachodnią część Krakowa, w sąsiedztwie Błoń, Woli Justowskiej, w pobliżu Młynówki Królewskiej, niedaleko Lasu Wolskiego i Sikornika. Nie ma tu blokowisk (choć apartamentowców w niskiej zabudowie coraz więcej), jest dużo zieleni. To piękne tereny i tradycyjne miejsce rekreacyjne krakowian.

Wały Rudawy były wydeptywane przez spacerowiczów, jeździli po nich rowerzyści, aż w 2023 roku stworzono tu ciąg pieszo-rowerowy z betonową nawierzchnią. Ścieżka znajduje się tylko częściowo na koronie wałów. Są też fragmenty, kiedy prowadzi rowerzystów terenem znajdującym się między Rudawą a wałami. W ten sposób zgrabnie przejeżdżamy pod mostami dla samochodów.

Bezkolizyjna część ścieżki - kierując się na zachód - rozpoczyna się tuż za Błoniami, w miejscu, gdy Rudawę przecina ulica Piastowska. Po przejeździe 300 metrów czeka na nas pierwsza przeprawa - przez mostek na ul. Korzeniowskiego. Budując ścieżkę, wykonano to utwardzone zjazdy/podjazdy po obu stronach rzeki.

Na przeciwną stronę rzeki wrócimy ok. 4 km dalej w Mydlnikach. Wcześniej możemy zahaczyć np.

o miejsce rekreacyjne, z ławami i huśtawkami, w okolicy ul. Nad Zalewem. Nowa ścieżka poprowadzi nas do ul. Dolińskiego, stamtąd po chwili znajdziemy się przy ul. Balickiej.

Nowa krakowska ścieżka tu się kończy. I jeśli uznamy, że to nasz punkt docelowy, wcale nie musimy wracać tą samą trasą. Powrót - w kierunku osiedla Widok - też może odbyć się przyjemną trasą, w pobliżu Młynówki Królewskiej.

Czy warto odwiedzić VeloPrzemsza?

Paweł Mocny

Powiat olkuski nie słynie ze swoich ścieżek rowerowych i nic dziwnego. Region nigdy nie doczekał się budowy wyjątkowych tras, które w jakimkolwiek stopniu mogłyby konkurować na przykład z VeloŁączany czy Żelaznym Szlakiem Rowerowym. Wyjątkiem w tej kwestii jest VeloPustynia (piszemy o niej na str. 14).

Niewiele osób - nawet mieszkańców powiatu - wie jednak, że w powiecie oluskim jest jeszcze jedna trasa „spod znaku Velo”. To przebiegająca przez gminy Klucze i Wolbrom VeloPrzemsza. Trasa ma swój początek przy rzece Białej i stamtąd prowadzi prosto w kierunku jednej z najpopularniejszych atrakcji naszego regionu - Róży Wiatrów. Dalej szlak wiedzie krótkim fragmentem przez pustynne piaski do Klucza, a potem ucieka w stronę między innymi Łęgu Kolbarskiego, Zalesia Gólczowskiego i Zarzecza, by ostatecznie dobieść do celu nad Zalewem Wolbromskim.

W sumie to około 31 kilometrów jazdy w jedną stronę. Co ważne dla osób, które nie mają kondycji - suma podjazdów na całym odcinku to zaledwie 150 metrów. To niemal płaska trasa, więc na Velo Przemsza śmiało można zabrać znajomych, którzy rower wyciągają z piwnicy raz w roku.

To, co w VeloPrzemsza spodobało mi się najbardziej, to odseparowanie od ruchu samochodowego. Większość trasy wiję się lasami, więc ci, którzy nie lubią dzielić drogi z samochodami z pewnością będą zadowoleni.

Jeśli zastanawiacie się, jaki rower wybrać, to: MTB, gravel czy rower crossowy będą tu idealne. A co z szosówką? Cóż, można spróbować, ale trzeba liczyć się z tym, że całej trasy w ten sposób nie pokonacie.

Czy warto się wybrać? Odpowiedź nie jest jednoznaczna: tak, ale z pewnym „ale”.

Sama Pustynia Błędowska na początku i Zalew Wolbromski na końcu to punkty obowiązkowe - są po prostu ładne i mają swój unikalny klimat. Jednak szczerze: odcinek pomiędzy nimi, choć bardzo przyjemny, nie oferuje widoków, których nie znaleźlibyście na innych ścieżkach w Małopolsce czy na Śląsku. To solidna, bezpieczna i bardzo zielona trasa, ale brakuje jej momentami tego spektakularnego efektu „wow”, który towarzyszy choćby przy pustyni.

Jeśli planujecie wycieczkę VeloPrzemsza, niekoniecznie musicie trzymać się sztywno tylko jednej nitki. Warto nieco zmodyfikować trasę i zboczyć na słynne drewniane pomosty „wchodzące w skład” VeloPustynia.

ZDJĘCIA: PAWEŁ MOCNY

TRZEBINIA – KIERUNEK AKTYWNY WYPOCZYNEK!

Trzebinia położona jest u wrót Jury Krakowsko-Częstochowskiej, na granicy regionu krakowskiego i śląskiego. Gmina otoczona rozległymi lasami jest niezwykle bogata przyrodniczo i oferuje wiele tras turystycznych, które można pokonać pieszo, na rowerze lub nawet konno! Każdy znajdzie tu coś dla siebie.

OŚRODEK REKREACYJNY „BALATON”

„Zielone Perły Trzebini” to trzy szlaki liczące 10 lub 15 km.

- Pierwszy z nich – **Pieszny szlak pomarańczowy** – rozpoczyna się przy **Zespole Pałacowo-Parkowym w Młoszowej**. Trasa zaczyna się przy pałacu w Młoszowej. Prowadzi obok parku z pomnikami przyrody na Górę Bartoską. Dalej szlak biegnie do rezerwatu Ostra Góra. Kolejny odcinek prowadzi przez Psary i Karniowice, gdzie wewnątrz lasu znajdują się unikatowe odkrywy geologiczne (martwica karniowicka). Na końcu trasa wraca do Młoszowej obok nowoczesnego cmentarza w formie kurhanu.
- **Niebieski szlak** rozpoczyna się na południowym brzegu **Zalewu Chechło**, stanowiącego największy zbiornik wodny na terenie gminy. Dalej biegnie przez las, a po jego pokonaniu trasa kieruje się w stronę Skalki Triasowej – unikatowej formacji geologicznej z widokiem na okolicę. Następnie prowadzi w stronę Bołęcina, przez park z chronionymi drzewami. Szlak kończy się przy akwenu „Gliniak”.
- **Zielony szlak** rozpoczyna się przy Domu Kultury w Myślachowicach i prowadzi w stronę doliny rzeki Kozi Bród, gdzie skręca w kierunku północno-zachodnim w leśną drogę biegnącą równolegle do rzeki. W pobliżu Czyżówki szlak skręca w prawo i wychodzi z lasu obok mostku nad Kozim Brodem. Mniej więcej w połowie jej długości trasa skręca w lewo i przez piaszczyste wzniesienia podąża w kierunku wzgórza Cisowa i znajdujących się opodal ciekawych formacji, zwanych **Cisowymi Skatami**. Dalej trasa prowadzi wąską ścieżką wzdłuż meandrow rzeki aż do pozostałości starej tamy na Kozim Brodzie. Z tego miejsca szlak podchodzi nieco w górę przez miejscowy zboczek i odbija w kierunku wschodnim. Po przekroczeniu ulicy Kasztanowej trasa prowadzi leśną drogą na skraju zabudowań do miejsca męczeńskiej śmierci ks. Michała Rapacza, kończąc się przy **Sanktuarium Matki Bożej w Płokach**, otoczonego pięknymi drzewami, funkcjonującymi jako żywe pomniki przyrody.

Dla osób zainteresowanych krótszymi trasami stworzono szereg szlaków, m.in.:

- Szlaki niebieski i zielony z Lgoty do Płok (do 4 km)
- Szlak niebieski z Trzebini do Filipowic (jeden z nieco dłuższych – 11,8 km)
- Szlak czarny z Młoszowej do Puszczy Dułowskiej (2,8 km)
- Szlak pomarańczowy z Płok do Żurady (5,4 km – w tym 3,2 km przebiegające na terenie Gminy Trzebinia)

Najdłuższy w ofercie Trzebini – czerwony szlak – ma długość około 49 km i przebiega nieopodal wszystkich

akwenów gminy, a także m.in. obok sanktuarium NMP Patronki Polskich Rodzin Robotniczych w Płokach.

Ponadto Trzebinia aktywnie promuje turystykę rowerową i znajduje się w systemie Rowerowych Szlaków Małopolski Zachodniej. Dzięki swojemu położeniu stanowi ważny punkt na trasach łączących atrakcje turystyczne, przyrodnicze i rekreacyjne regionu:

- **Czerwony Szlak Ziemi Chrzanowskiej** – pokazuje przyrodę i zabytki regionu, także Trzebinę. Po drodze można odpocząć nad kąpieliskiem Balaton, zwiedzić Dwór Zieleniewskich i pałac w Zespole Pałacowo-Parkowym w Młoszowej, po uprzednim uzgodnieniu z właścicielem, którym jest AGH w Krakowie. Trasa biegnie też obok Puszczy Dułowskiej, a dalej prowadzi nad Zalew Chechło i na południe.
- **Zielony szlak do Serca Puszczy Dułowskiej** – na odcinku przy wschodniej granicy Trzebini szlak biegnie przez cenne tereny przyrodnicze, m.in. obok Jury Dułowskiej z unikatową martwicą karniowicką oraz przez Puszczę Dułowską, gdzie spotyka się rzadkie w regionie lasy.

Odwiedzając Trzebinę, warto zatrzymać się w miejscach, które tworzą niepowtarzalny charakter miasta i regionu, takich jak:

BALATON

Malowniczy zbiornik wodny w centrum Trzebini, powstały w dawnym kamieniołomie wapienia, nazwany potocznie „Balatonem”, latem służy jako popularne miejsce kąpielowe i rekreacyjne. Ośrodek zachęca plażą, sprzętem wodnym, punktami gastronomicznymi i innymi atrakcjami, takimi jak poprowadzona nad akwenu **tyrolka** czy **skatka wspinaczkowa**. To idealna wizytówka miasta, podkreślająca równowagę między potrzebą kontaktu z naturą i aktywnością w bezpiecznych i dobrze zorganizowanych warunkach. Miejsce to jest określane „sercem Trzebini” nie tylko ze względu na wyjątkowe znaczenie dla mieszkańców, lecz także dlatego, że widziany z góry kształt linii brzegowej ma właśnie kształt serca.

CHECHŁO

Cieszący się popularnością Zalew Chechło po rozbudowie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej stał się nowym miejscem spotkań i aktywności – malownicze położenie wśród lasów, bliskość wody i natury oraz **doskonałe zaplecze** pozwalają na miłe spędzenie czasu, uprawianie **sportów wodnych** lub organizację imprez plenerowych. Urządzono tu również plac zabaw dla dzieci, boiska do siatki plażowej, ścieżki dla pieszych, platformy widokowe, tężnię solankową, miejsca do **biwakowania** oraz kilka dużych parkingów dla samochodów. Swoją siedzibę ma też tutaj od-

noszący sukcesy **Miejski Klub Sportów Wodnych „Trzebinia”**. Ponadto Zalew Chechło przyciąga nie tylko miłośników sportów wodnych, lecz także biegaczy, dla których co roku organizowana jest w tym miejscu popularna **impreza biegowa „Chechło Run”**.

DWÓR ZIELENIEWSKICH

Ostatnimi właścicielami miasta, majątku i dworu byli pochodzący z Borysławia Paulina i Marian Zieleniewscy, których nazwisko do dnia dzisiejszego pozostało w jego nazwie. Zakupili oni dobra trzebińskie w 1920 r. i **na zawsze zmienili oblicze miasta**, inwestując część terenów dworskich pod zakłady przemysłowe i kopalnie. Obecnie Dwór jest własnością Gminy Trzebinia. Organizowane są tu liczne **koncerty, wystawy i spotkania** z inspirującymi ludźmi, a latem w zabytkowym parku odbywają się seanse **kina plenerowego**. Obiekt oferuje **pokoje gościnne** o wysokim standardzie, a w stylowych piwnicach znajdują się restauracja i kawiarnia.

MANUFATURA Trzebinia

Nowoczesny, wielofunkcyjny budynek w centrum jest **miejscem spotkań, promowania aktywności**, rozwijania twórczości i zainteresowań osób w różnym wieku. Na parterze znajduje się przestrzeń dla organizacji wystaw i wydarzeń artystycznych, sala warsztatowa, szatnia oraz rozległa strefa spotkań i relaksu. Funkcjonuje tu również **kawiarnia**. Na wyższej kondygnacji znajdują się wypożyczalnie książek i multimedii oraz czytelnia dla dzieci i dorosłych, prowadzone przez **Miejską Bibliotekę Publiczną** im. Adama Asnyka w Trzebini. Na najwyższym poziomie mieszczą się sale konferencyjne (w których m.in. odbywają się sesje Rady Miasta) oraz pomieszczenia biurowe. Obok budynku powstał obsadzony zielenią plac, urozmaicony geometrycznymi formami z kamieni, gdzie można usiąść, porozmawiać, skorzystać z drewnianych leżaków, a także aktywnie spędzić

czas, m.in. podczas cotygodniowych sobotnich biegów grupy „Zaczytani Zabiegani”, rozpoczynających się przed budynkiem Manufaktury.

TRZEBIŃSKI PARK ROZRYWKI – MIEJSCE SPOTKAŃ I ZABAWY

Dla zainteresowanych aktywnością w atmosferze dobrej zabawy w Myślachowicach zorganizowano Trzebiński Park Rozrywki z salą **do jazdy na wrotkach i rolkach**, gdzie odbywają się też **koncerty i dyskoteki**. Na miejscu działają również wypożyczalnia wrotek, sklep ze sprzętem sportowym, **kawiarnia** i popularna wśród najmłodszych **sala zabaw ruchowych** z kulkami, zjeżdżalnią, ścianką wspinaczkową i klockami gigant. W ofercie specjalnej są np. imprezy urodzinowe. Działający w tym samym budynku Dom Kultury prowadzi Ambasadę Kreatywności i oferuje zajęcia w kołach zainteresowań i **warsztaty twórcze**, w tym popularne zajęcia w pracowni ceramicznej i makramy.

PUSZCZA DUŁOWSKA

Ten piękny kompleks leśny, położony pomiędzy Trzebiną a Rudnem, obejmuje obszar ok. 20 km² i stanowi część **Jurajskiego Parku Krajobrazowego**. Jest to idealne miejsce na spacer, nordic walking czy przejażdżki rowerowe. Część północna Puszczy jest piaszczysta i sucha, a część południowa podmokła, z gęstą siecią cieków wodnych tworzących **obszar źródłowy rzeki Chechło**. Poprzez bytowanie bobrów powstały tu rozległe tereny bagienne (ok. 20 ha). Przez teren Puszczy przechodzi też kilka szlaków turystycznych, a promocji jej walorów krajo-razowych i rekreacyjnych służy m.in. organizowany co roku **Rekreacyjny Rajd Rowerowy Kryspinów-Trzebinia**.

Propozycje wycieczek oraz zaproszenia na ciekawe wydarzenia kulturalne i sportowe dostępne są na stronie trzebinia.pl.

PUSZCZA DUŁOWSKA

VeloPrądnik z atrakcjami Jury?

Samorządowcy wracają do rozmów o trasie rowerowej od Krakowa przez doliny i zamki do Ojcowskiego Parku Narodowego. VeloPrądnik mógłby konkurować z tymi najpiękniejszymi w Małopolsce

Barbara Cirył

Wraca temat budowy drogi rowerowej VeloPrądnik. Samorządowcy spod Krakowa z gminy Zielonki i Wielka Wieś wznowiają rozmowy o budowie trasy.

Rowerowe plany sprzed wielu lat

VeloPrądnik to trasa rowerowa planowana już kilkanaście lat temu na długości ok. 57 km. Miałaby łączyć Kraków z rejonem Jury Krakowsko-Częstochowskiej, być bezpiecznym ciągiem rowerowym, który ułatwiłby miłośnikom dwóch kółek dojazd do Ojcowskiego Parku Narodowego. W województwie małopolskim szlak planowano jako rekreacyjny o niskim stopniu trudności z minimalnymi pochyleniami, dzięki czemu byłby atrakcją dla całych rodzin. Dawniej rozmowy utknęły ze względu na przebieg przez Ojcowski Park Narodowy i nieporozumienia, które powstały. Sprawa szlaku została wstrzymana na lata.

Obecnie rozmowy są wznowiane. Temat poruszyli wójtowie gmin Wielka Wieś Krzysztof Wołos i Zielonki Mirosław Golanko. Jak się okazuje nie tylko samorządowcy chcą wrócić do rozmów z marszałkiem Małopolski Łukaszem Smółką oraz Katarzyną Węgrzyn-Madeją, dyrektorką

FOT. BARBARA CIRYŁ

Zarządu Dróg Wojewódzkich. Potrzebę budowy rowerowego połączenia Krakowa z Ojcowskim Parkiem Narodowym zgłasza także grupa społeczników ze Skały, miłośników jazdy na rowerach.

- Budowa tej trasy utknęła przed laty z braku porozumienia z ojcowskim parkiem. Uważam, że obecnie po wybudowaniu północnej obwodnicy Krakowa oraz powstaniu już częściowo trasy wolbromskiej mamy nowe możliwości poprowadzenia ścieżki rowerowej do Ojcowa. Tym bardziej, że wzdłuż nowych dróg trasy rowerowe powstały. Dla-

tę do Ojcowa można poprowadzić trasę nie tylko po śladzie planowanym przed laty, ale także spróbować wskazać jej nowe warianty - mówi Mirosław Golanko, wójt gminy Zielonki.

Będą rozmowy

O tych nowych pomysłach, koncepcjach wójtowie chcą rozmawiać z przedstawicielami samorządu wojewódzkiego.

Jak się okazuje w budżecie województwa budowa tej ścieżki nie jest ujęta, jednak władze podkrakowskich gmin mają nadzieję na wznowienie

nie tylko rozmów, ale i analizy alternatywnych koncepcji i projektowania drogi.

- Niekoniecznie musimy się trzymać tych starych przebiegów trasy - możemy rozmawiać o kilku miejscach wylotu w Krakowa, poprowadzić te ścieżki takim lejem rozpoczynając je w kilku miejscach i zmierzając do doliny Prądnika - mówi wójt Golanko.

Wójtowie wskazują, że obecne rozwiązania komunikacyjne dają już szansę na prowadzenie ścieżek dla rowerzystów z kilku stron Krakowa.

- Zarówno w Zielonkach powstały już fragmenty tras rowerowych przy nowych inwestycjach drogowych, jak i w naszej gminie są połączenia rowerowych szlaki prowadzących od północnej obwodnicy. Bez większych komplikacji można te ścieżki prowadzić do Giebułtowa i Prądnika Korzkiewskiego, a dalej już malowniczymi terenami, doliną wzdłuż rzeki. Jesteśmy gotowi rozmawiać, szukać nowych sposobów na realizację tego zadania - mówi Krzysztof Wołos, wójt gminy Wielka Wieś.

Konieczne uzupełnienie szlaków Velo Małopolska

Samorządowcy umawiają się na rozmowy o powrocie do budowy ścieżki.

Może do nich dojść już w maju. Wójt Zielonek podkreśla, że rozmowami i budową trasy będą z pewnością zainteresowani także szefowie gmin Skała i Sułoszowa.

Temat był też sygnalizowany przez podkrakowskich samorządowców w Wodach Polskich i w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego.

Każdy z rozmówców przyznaje, że trasa rowerowa Kraków - Ojcowski Park Narodowy powinna być czymś naturalnym, oczywistym. Ma szansę przebiegać pięknymi terenami nad rzeką w otulinie parku oraz po obszarach samego Ojcowskiego Parku Narodowego.

W Małopolsce wciąż powstają szlaki rowerowe, Ścieżek tych wybudowano już sporo. Oferta jest bardzo zróżnicowana. Zachwycające są trasy VeloDunajec, VeloCzorsztyn, powstające nowo oddane odcinki np. Velo-Skawa. Do głównego systemu ścieżek VeloMałopolska są cyklicznie dołączane krótkie, lokalne trasy przez malownicze tereny regionu. Wszystkie te trasy przyciągają setki turystów każdego dnia. Jednak wciąż brakuje takiego połączenia Krakowa z Ojcowem. Ta planowana dolina Prądnika mogłaby konkurować z najpiękniejszymi.

Słynna Krynica-Zdrój w czasach PRL

Mamy unikatowe zdjęcia z tamtego okresu. Tak wyglądało życie i odpoczynek w uzdrowisku kilkadziesiąt lat temu

ZDJEŃCIA: ARCHIWUM DZIENNIKA POLSKIEGO

Joanna Mrozek

Krynica-Zdrój w czasach PRL była popularnym miejscem wypoczynku i kuracji, zwłaszcza wśród mieszkańców z innych części Polski. Bogata historia, naturalne źródła leczniczej wody i wiele domów wczasowych i sanatoriów sprawiło, że miasteczko pod Górą Parkową stało się niezwykle popularnym w czasach powojennych miejscem. Zobacz nigdy wcześniej niepublikowane zdjęcia, które pochodzą z ar-

chiwum „Dziennika Polskiego”.

Po I wojnie światowej uzdrowisko przejęły władze polskie. Odrestaurowano wtedy część obiektów i wybudowano wiele nowych np. Nowe Łazienki Mineralne, pensjonat Lwigród, Nowy Dom Zdrojowy. Zbudowano też schronisko na Jaworzynie Krynickiej i kolejkę na Górę Parkową, stadion zimowy oraz tor saneczkowy. Krynica-Zdrój stała się również ośrodkiem sportów zimowych, odbyły się

tu m.in. Mistrzostwa Europy w saneczkarstwie i Mistrzostwa Świata w hokeju na lodzie. W 1919 roku na wczasy lub leczenie przybyło do Krynicy 10 tysięcy osób, a w 1938 roku liczba ta wzrosła do 40 tysięcy rocznie.

Po wojnie nastąpiła rozbudowa kurortu, powstały nowe sanatoria branżowe, efektowny zakład przyrodolecznicy, Pijalnia Główna z salą koncertową, korty tenisowe, boiska. Krynica-Zdrój stała się największym kurortem w zespole

uzdrowisk krynicko-popradzkich.

Aby jechać na wczasy nie wystarczyło zarezerwować noclegu i go opłacić. Konieczne było skierowanie, które można było uzyskać z Funduszu Wczasów Pracowniczych. Użytkowało się je między innymi w zależności od przynależności partyjnej, oceny danego zakładu pracy czy braku historii „opozycyjnej”.

- Po wojnie fundusz przejął w Krynicy wszystkie obiekty, gdzie ludzie mieli powyżej sied-

miu pokoi. Obiekty były upaństwowiane - opowiada Wiesław Piprek, przewodnik Ziemi Sądeckiej.

W tym czasie w Krynicy przybywało atrakcji, przyjeżdżali tu starsi i młodszy, także dzieci. W rodzinnych albumach nie brakowało pamiątkowych fotografii z psami, kucykami czy białym misiem. Kuracjusze zażywali kąpiele słoneczne, borowinowych, korzystali ze świeżego górskiego powietrza i pili wodę w pijalniach. Na ulicach było mnóstwo kuracjuszy.

Wiele relikwów z czasów komunistycznych do dziś znajduje się w Krynicy. To większość obiektów sanatoryjnych, domów wczasowych, które były budowane w latach 50, 60, 70 do nawet 80.

- Myśmy mieli tak naprawdę 10 tys. miejsc noclegowych tylko i wyłącznie w obiektach właśnie i w domach wczasowych, które były punktami wypadowymi dla pracowników dużych zakładów. To m.in. Leśnik Drzewiarz - postawili go sobie leśnicy, sanatorium milicyjne Continental, albo Energetyk dla związków zawodowych, z różnych spółek energetycznych państwowych. Mielec dla zakładów z Mielca, Świdnika, pocztowy budynek Hajduczek - wymienia Daniel Lisak z Krynickiej Organizacji Turystycznej.

Każda duża spółka państwowa stawiała sobie za szczyt honoru postawienia budynku swojego, gdzie mogłaby wysłać swoich gości, swoich pracowników, w ramach nagrody lub na podleczenie. Na te miejsca, które były niewykorzystane przez ich pracowników zakłady podpisywały umowę z Ministerstwem Zdrowia.

- Do upadku komuny tak naprawdę można powiedzieć, że 95 proc. bazy noclegowej to były budynki domów wczasowych spółek państwowych - dodaje Lisak.

Skala Rękawica, jeden z symboli Ojcowskiego Parku Narodowego

Góry blisko Krakowa. 10 propozycji na rodzinny wypad

Z Krakowa jedziemy w góry. Tak na pół dnia. Wiadomo, że w góry mamy blisko – z balkonów często widzimy Beskid Wyspowy, czasem Gorce i Babią Górę, a jak dobrze powieje, to z Kurdwanowa, Prądnika Czerwonego czy Kopca Krakusa możemy też popatrzeć na Tatry. Ale po górach przede wszystkim warto wędrować

Tomasz Bochenek

● Przedstawiamy propozycje wypadów w nasze, małopolskie góry. Propozycje, które nie wymagają przesadnie wczesnej pobudki, długich przygotowań. Bez sprzętu wspinaczkowego też się obejdzie. Po prostu: wybieracie opcję, wsiadacie w auto i przez parę godzin aktywnie spędzacie czas.

Luboń Wielki. Tu poczujesz się jak na tatrzańskim szlaku

Beskid Wyspowy. Na szczycie (1022 m n.p.m.) znajduje się charakterystyczne schronisko, zbudowane w latach 30. ubiegłego wieku. Dojść możemy tu kilkoma szlakami od strony Rabki-Zdroju oraz z przełęczy Glisne, położonej niedaleko Mszany Dolnej. Każda z tych opcji to nieco ponad godzina jazdy z Krakowa.

Skupimy się na dwóch szlakach, z podejściami rozpoczynającymi się w Rabce-Zarytem. Trasa zielona to łagodne, pięciokilometrowe podejście. Bezproblemowe, takie dla każdego. Ale Luboń Wielki oferuje też trochę ad-

renaliny. I tu mówimy już o szlaku żółtym, a konkretnie o Perci Borkowskiego. To gołoborze, czyli sekcja głazów, skał, którą musimy pokonać w górnej partii szlaku. Klimat jak w Tatrach, warto go poczuć.

Ojców. Zielony szlak, czyli górska mikrowyprowadza pod Krakowem

Najmniejszy polski park narodowy, którego osią jest Dolina Prądnika, oprócz tras typowo spacerowych daje nam opcję górskiej wędrowni. Zielony szlak prowadzi przez dwa kilometry, ma 150 metrów przewyższenia. Jedno z wejść/wyjść znajduje się obok kasy Jaskini Ciemnej, idziemy kamiennymi schodami, potem jest już bardziej dziko, ale też stromo. Po drodze kilka punktów widokowych, Brama Krakowska z góry robi się taka malutka...

Gorc. Jesteśmy na wieży. Widać Gorce, widać wszystko

Lubomierz-Rzeki, 70 km od Krakowa. To nasze miejsce parkingowe. A potem – na niebieski szlak, pięć kilometrów w górę i po jakichś dwóch godzinach meldujemy się na Górcu. 1228 m

n.p.m. plus dwadzieścia parę, które daje nam wieża widokowa. Jesteśmy wysoko nad drzewami, więc widać wszystko. Naprawdę warto. Zwłaszcza że droga nie jest trudna.

A równie dobrą opcją jest szlak czerwony z Zasadnego. Z Krakowa to o 10 minut dłużej jazdy autem.

Ćwilin. Wspaniała panorama. Zobaczysz Tatry i kominy w Łęgu

Drugi pod względem wysokości – 1072 m n.p.m. – szczyt Beskidu Wyspowego. Z rozległej polany szczytowej oferuje absolutnie fenomenalne widoki – na Tatry, na Gorce, czasem nawet na słowacką Małą Fatrę. Bo to pełna panorama na południową stronę. A będąc w pobliżu wierzchołka, na żółtym szlaku, spoglądając na północ zobaczymy Kraków. Waszą uwagę przykuje elektrociepłownia w Łęgu.

Najbardziej popularny szlak na Ćwilin to niebieski z przełęczy Gruszowiec (660 m n.p.m.), leżącej na skraju Kasiny Wielkiej. Z tego miejsca można podejść też na Śnieżnicę. Wybierając Ćwilin, liczymy się z około

dwugodzinnym podejściem; bywają momenty nieco strome, ale to cały czas spacer.

Łagodniejszy, ale dłuższy i dość nużący jest szlak żółty z Mszany Dolnej.

Maciejowa. Dla małych turystów.

Z parku w Rabce do schroniska Główny Szlak Beskidzki zaczyna się w Ustroni, kończy w Wołosatę w Bieszczadach. W tej 500-kilometrowej nitce znakowanej na czerwono my wskazujemy tutaj drobny fragment – z parku w Rabce-Zdroju na Maciejową.

Dwie godziny spaceru. Tak, spaceru, bo szlak wznosi się łagodnie. Najpierw asfaltowymi ulicami Rabki, potem już łąkami (widok na Babią Górę) i szeroką drogą leśną. Szczyt Maciejowej znajduje się 837 m n.p.m., my idziemy jeszcze kawałeczek – na polanę, która jest celem wędrowni. A tam: schronisko, ławeczki, miejsce na ognisko.

Mogielica. Najwyższy szczyt Beskidu Wyspowego

Wraz z wybudowaniem nowej wieży widokowej (pod koniec 2022 r.) wybuchła moda na Mogielicę. Jazda z Krakowa do punktu wyjścia w górę zajmie ponad godzinę, może półtora. Turyści najczęściej wybierają szlak czerwony, startując z przełęczy Rydza-Śmigłego. Szczyt jest położony niespełna 500 metrów wyżej – na 1170 m n.p.m. Podejście dla każ-

dego, z jednym stromszym, kilkudziesięciometrowym fragmentem.

Mogielica to też świetne miejsce dla miłośników kolarstwa górskiego, a zimą narciarstwa biegowego. Na zboczach góry poprowadzone są bowiem utwardzone, szerokie drogi.

Chełm. Myślenice na górska wycieczkę

Od granicy Krakowa to 20 minut jazdy. Zaparkuj na Zarabiu, skieruj się na zielony szlak. Kiedy z asfaltu odbije w las, wcale łatwo nie będzie, początkowo zbocze jest dość strome. Całe podejście ma niecałe trzy kilometry, po drodze zaskoczeniem może być siedlisko w środku lasu.

Z Zarabia na Chełm prowadzi także droga asfaltowa, to akurat fajna sprawa dla rowerzystów.

Kudłacz. Schronisko jest superblisko (parkingu). Ale to tylko jedna z wielu opcji

Schronisko górskie położone najbliżej Krakowa. Łatwo dostępne nawet samochodem: w Pcimiu zjeżdżamy z zakopianki, za mostem nad Rabą skręcamy z prawą i jedziemy pod górę, pod górę... Na końcu – parking. A z parkingu to już dosłownie parę minut piechotą do schroniska, położonego 730 m n.p.m.

Na miejscu nie tylko coś zjeść czy napić się gorącej czekolady, ale jest też gdzie odpocząć na polanie. Jest miejsce na ognisko, jest zagroda z ptactwem domowym, jest mały plac zabaw.

Jednak opcji „autem na Kudłacz” tak naprawdę nie polecamy – przecież to ma być wycieczka w góry! Prowadzi tu kilka szlaków. Dla najmłodszych turystów rekomendujemy wejście czerwonym z przełęczy Działek (godzina jazdy z Krakowa). To około 2-kilometrowy spacer w jedną stronę, bez dużych stromizn, ale spod ziemi w niektórych miejscach potrafią gęsto wystawać kamienie.

Leskowice i Groń Jana Pawła II. Papięskie ścieżki

Beskid Mały. Miejsce startu: Ponikiew (powiat wadowicki), obok przystanku Ponikiew II. Dojazd z Krakowa zajmie ok. 1 godz. 15 minut.

Trasa na szczyt Leskowca (922 m n.p.m.) to jakieś 6 km. Od Ponikwi idziemy szlakiem niebieskim. Najpierw malowniczą doliną wzdłuż potoku, potem lasem. Miejsce na przystanek jest na Przełęczy Pod Gancarzem.

Pierwszym celem wycieczki może być Groń Jana Pawła II (890 m n.p.m.), na którym znajduje się górskie sanktuarium. Stąd już rzut beretem do schroniska pod Leskowcem. A potem 20 minut spaceru żółtym szlakiem na szczyt.

Kaniowa Góra. Droga przez wawóz do Diabelskiego Kamienia

Propozycja totalnie nieoczywista. Niedaleko od Krakowa, 30 km od centrum miasta. Jedziemy do Sułkowic, parkujemy gdzieś w okolicach zalewu. I wchodzimy na żółty szlak, na Pasma Barnasiówki, które prowadzi do Myślenic.

Za zalewem droga wejdzie w las, nie będzie jednak nudno, bo przed nami ciekawy wawóz, płyty skalne. A celem będzie miejsce wymagające pójścia odnogą szlaku – Diabelski Kamień, zespół skałek.

FOT. TOMASZ BOCHENEK

OPIS TRAS

GODZINY I BILETY

ZAPRASZAMY DO ODWIEDZENIA MIEJSCA, GDZIE NARODZIŁA SIĘ POLSKA TURYSTYKA!

Zamek Pieskowa Skała – wyjątkowa budowla, malowniczo położona w Dolinie Prądnika, na Szlaku Orlich Gniazd. Lasy Ojcowskiego Parku Narodowego i malownicze skały wapienne ze słynną Maczugą Herkulesa stanowią piękną oprawę dla znakomitej architektury.

Historia zamku sięga czasów Kazimierza Wielkiego. Przez stulecia był siedzibą możnowładczych polskich rodów. Swoją obecną wizerunek zawdzięcza w największym stopniu renesansowej przebudowie dokonanej w drugiej połowie XVI w., w czasach gdy jego właścicielami była rodzina Szafranców. Na uwagę zasługują również zmiany przeprowadzone w pierwszej połowie wieku XVII, kiedy Michał Zebrzydowski zdecydował o przekształceniu renesansowej

rezydencji w tzw. „palazzo in fortezza”, wznosząc od strony wschodniej umocnienia bastionowe. Jego fundacji zawdzięczamy także powstanie kaplicy zamkowej. Zamek Pieskowa Skała jest oddziałem Zamku Królewskiego na Wawelu. We wnętrzach prezentowane są cztery wystawy stałe:

- „Europejskie Style i Mody w Sztuce”, na której prezentowana jest sztuka europejska od gotyku do dwudziestolecia międzywojennego, uzupełniona rekonstrukcjami strojów z poszczególnych epok;

- „Kultura Staropolska” z kryptą i kaplicą, przybliżająca obyczaje, kulturę i sztukę Polski szlacheckiej;
 - „Angielskie Wnętrza z Kolekcją Obrazów” – kolekcja malarstwa angielskiego zgromadzona przez Leona Pinińskiego, zaprezentowana w stylowych wnętrzach
 - „Historia Pieskowej Skały”
- Od czasu słynnej wizyty króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w 1787 roku Pieskowa Skała jest jedną z głównych atrakcji dla podróżujących po naszym kraju.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

ZIMNA WOJNA
PIĄTEK, TVP 1 22:40

SHREK FOREVER
PIĄTEK, TVN 20:00

HERBATKA U STALINA
PONIEDZIAEK, TVP 1 20:30

RZKA TAJEMNIC
ŚRODA, TV PULS 23:00

TELEMAGAZYN

Psy 3 Wimieę zasad

DOKUMENT

35 DNI
W CZARNOBYŁU
SOBOTA, TVP DOKUMENT 21:55

SŁYNNY FRANZ MAURER WYCHODZI
Z WIĘZIENIA. NA WOLNOŚCI NIC JUŻ
NIE JEST TAKIE, JAK DAWNIEJ
PONIEDZIAEK, POLSAT 21:40

VOD

FRANZ KAFKA. Holland przedstawia nieco inaczej losy znanego pisarza, *FILM, CANAL+*
WIĘZY PRZESZŁOŚCI. Projektantka mody mierzy się z przeszłością, *SERIAL, TVP VOD*
PÓŁBRAT. Nie są spokrewnieni, ale przez lata żyli jak bracia, *SERIAL, HBO MAX*

PROGRAMY OD 24 DO 30 KWIETNIA 2026

w internecie i aplikacji TELEMAGAZYN.PL

eprasa.pl ca877fcd15

DOKUMENT

35 dni w Czarnobylu

Strefa Czarnobylska drugi raz jest świadkiem dramatu

SOBOTA TVP DOKUMENT 21:55

Dokument ukazujący oblicze wojny w Ukrainie z perspektywy Czarnobylskiej Strefy Wykluczenia. Opowiada o życiu pracowników elektrowni, żołnierzy i okolicznych mieszkańców, którzy znaleźli się w epicentrum rosyjskiej okupacji 24 lutego 2022 roku. Ukazuje, jak cienka linia dzieli ludzkość od kolejnej katastrofy nuklearnej.

DOKUMENT

Czarnobyl: chronologia katastrofy

40 lat temu - 26 kwietnia 1986 roku Europa i świat zamaryły

NIEDZIELA POLSAT VIASAT HISTORY 21:00

Wybuch reaktora w Czarnobylu zapoczątkował najpoważniejszą katastrofę nuklearną w historii. Spowodowała ona skażenie ogromnych obszarów Europy i zmusiła setki tysięcy ludzi do ewakuacji. Sowieckie władze próbowały zatuszować prawdę o niszczycielskich skutkach wybuchu.

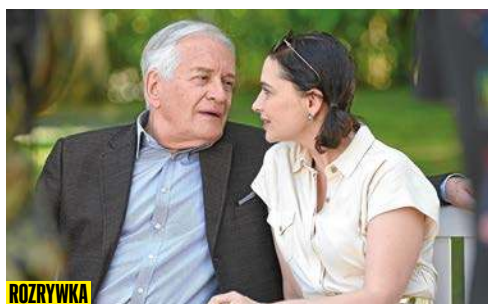
Teatr TV: Deprawator

Spektakl w gwiazdorskiej obsadzie, opowiadający o trzech wielkich Polakach

NIEDZIELA TVP KULTURA 18:05

Akcja sztuki rozgrywa się na południu Francji w 1966 roku. Głównymi bohaterami są filary polskiej literatury dwudziestego wieku: Witold Gombrowicz, Czesław Miłosz i Zbigniew Herbert. Spotykamy naszych trzech literatów w willi Gombrowicza w Vence pod Niceą, gdzie przysłuchujemy się ich dysputom na temat literatury i sztuki, jak również na temat Polski i Polaków. Spektakl to nie tylko dzieło biograficzne, lecz przede wszystkim błyskotliwa i kaskadująca refleksja na temat polskości, która stanowi doskonałą rozrywkę dla każdego widza, nie tylko dla znawców literatury.

Spektakl Polska 2024, reż. Maciej Wojtyczko, występują: Andrzej Seweryn, Wojciech Malajkat, Paweł Krucz, Magdalena Zawadzka

ROZRYWKA

Teatr TV: Herbatka u Stalina

Jak intelektualści zafascynowali się komunizmem

PONIEDZIAŁEK TVP1 20:30

ROZRYWKA

Spektakl przedstawia wizytę Georga Bernarda Shawa, angielskiego pisarza, laureata nagrody Nobla, w Moskwie w 1931 r. i jego spotkanie ze Stalinem na Kremlu. Widz śledzi przygotowania gospodarzy, odkrywając kulisy propagandowych gier, które Kreml prowadził z zachodnimi intelektualistami.

ROZRYWKA

Szansa na sukces. Opole 2026

Final muzycznego talent show. Zwycięzca wystąpi podczas 63. KFPP w Opolu!

NIEDZIELA TVP 2 15:15

„Szansa na sukces. Opole” to kultowy muzyczny talent show, który wyłania nowe gwiazdy polskiej sceny muzycznej, od lat bawiący szeroką publiczność telewizyjnej Dwójki. W programie amatorzy śpiewają w formie karaoke piosenki znanych wykonawców, którzy są jurorami danego odcinka. Utwory dla uczestników losuje prowadzący, a juror odczytuje tytuł. Uczestnik przed występem musi wybrać podkład muzyczny do wykonania, z dodatkowo nagrany linią melodyczną lub bez niej. Nagrodą dla zwycięzcy odcinka jest awans do finału edycji. Zwycięzca finału otrzymuje prawo do występu w Koncercie Debiutów podczas 63. Krajowego Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu. Program prowadzi Artur Orzech.

Czterej pancerni i pies

Pełne niebezpieczeństw frontowe życie czwórki czołgistów i psa Szarika

NIEDZIELA ZOOM TV 13:00

Janek Kos porzuca Syberię, wstępuje do wojska, żeby odnaleźć ojca. Zgłasza się do polskiej Brygady Pancerniej. Tam razem z psem Szarikiem zostają członkami załogi czołgu numer 102 „Rudy”. Czterej pancerni ruszają szlakiem bojowym, prowadzącym na Berlin.

SERIAL

Polskie drogi

Jeden z najpopularniejszych polskich seriali, który oglądali całe rodziny

PONIEDZIAŁEK TVP HISTORIA 14:00

Wielowątkowa opowieść o losach Polaków w czasie drugiej wojny światowej. W 11 odcinkach twórcy pokazują okupacyjną codzienność, dając przekrój przez wszystkie ówczesne warstwy społeczne. Bohaterowie to ludzie, którzy uczą się złołwo-giej logiki okupacji.

SERIAL

SERIELE ZAGRANICZNE

Złoty chłopak

TVP 1 14:00

Diyar zdaje sobie sprawę, że musi usunąć przeszkody stojące na drodze do ślubu. Suna ma dość agresywnego zachowania Abidina i stawia mężowi ultimatum. Seyran i Ferit uznają, że ich związek nie ma przyszłości. Czy aby na pewno?

La Promesa - pałac tajemnic

TVP 2 15:05

Problemy Curro nie kończą się, zaś wsparcie otoczenia zdaje się być coraz słabsze. Pia również boryka się z kłopotami. Markiza nie przestaje knuć, byleby osiągnąć zamierzony cel...

Dziedzictwo

TVP 1 16:05

Ayse jest przybita myślą, że Ferit i Leyla łączą coś więcej niż relacja zawodowa. Nese próbuje skłonić siostrę do wyznania Feritowi uczuć. Czy Ayse da się wreszcie na to namówić? Nana i Yusuf wracają do domu Poyraza.

Panna młoda

TVP 2 17:20

Cihan zrywa umowy biznesowe z Nusretem. Lekarz potwierdza, że Cemil jest już zdrowy. Yonca decyduje się na aborcję. Beyza oznajmia jej szalony pomysł związany z ciążą. Cemil nachodzi Cihana, by podziękować za pomoc.

Akacja 38

TVP 1 18:55

Samuel usiłuje wziąć żonę siłą, ale nie jest w stanie przełamać jej oporu, za co Ursula wyzywa go od tchórzki i proponuje zabicie Diega. Silvia wymyśla preteksty, by odwieść ślub z generałem Zawalą. Leonor wciąż uważa, że to Blanca zdradziła, gdzie ukrywają się górniczy. Liberto zapewnienia, że prawda zawsze wychodzi na jaw.

FILM

Psy 3. W imię zasad

Franz Maurer wraca i wkracza w nową Polskę, w której nic nie jest już takie, jakie było dawniej

PONIEDZIAŁEK POLSAT 21:40 ★★

Franz Maurer (Bogusław Linda), były esbek, a po upadku komuny policjant, wychodzi z więzienia po odsiedzeniu 25 lat wyroku. Nic nie jest takie, jak zapamiętał, nikt nie czeka na niego na wolności, dawni znajomi nie pracują w policji. Wkrótce jego losy znów łączą go z Nowym (Cezary Pazura). Były stróż prawa, obecnie prezes rady działkowców, prosi go o pomoc

w prywatnej sprawie. Dzięki komisarzowi Witkowskiemu (Marcin Dorociński) dawni partnerzy wpadają na trop intrygi, w którą uwikłana jest policja. Maurer chce udowodnić, że stare zasady nie umarły i nie planuje odejść w zapomnienie. To kontynuacja kultowego filmu z lat 90. XX w.

Film sensacyjny Polska 2020, reż. Władysław Pasikowski, występują: Bogusław Linda, Marcin Dorociński, Cezary Pazura, Jan Frycz

FILM

ABC miłości

Wspaniały i niezapomniany Adolf Dymśa w roli nieszczęśliwego Wincentego Poziomki

NIEDZIELA TVP POLONIA 12:55 ★★

Wincenty Poziomka z trudem zarabia na życie, prowadząc szkołę rewiowo-filmową i pisząc listy dla narzeczonych. Pewnego dnia dostaje zawiadomienie o spadku, którym jest połowa sklepu. Zastaje w nim śliczną pannę Helenkę i zakochuje się w niej. Ale współwłaścicielką jest kilkuletnia Basia. Wincenty prowadzi sklep z artystycznym polotem, doprowadzając go do bankructwa. Cierpi z powodu miłości do pięknej sekretarki. Jednocześnie Wincenty nie rezygnuje ze swych marzeń i usilnie zabiega o pracę w teatrze, którą w końcu dostaje. Ale sceniczny debiut okazuje się całkowitą kłapą.

Komedia Polska 1935, reż. Michał Waszyński, występują: Adolf Dymśa, Maria Bogda, Kazimierz Krukowski

Koniec świata, czyli Kogel Mogel 4

Kolejna już część kultowej komedii

NIEDZIELA TVN 21:25 ★★

Miłość Agnieszki i Marcina rozkwita, podobnie jak Kasi i prof. Wolańskiego. Marzeniem babci Solskiej jest ślub jedyne go wnuka. Jednak na drodze do szczęścia młodego Zawady staje Bożenka. Wolańska wprowadza zmiany i stawia na celibat oraz medytację. Spokój Piotrusia i Marlenki burzy nieoczekiwana wizyta mamusi z Ameryki.

FILM

Zimna wojna

Film nagrodzony Złotą Palmą w Cannes

PIĄTEK TVP 1 22:40 ★★

Polska Ludowa, lata 50. XX w. W kraju, który po wojnie znalazł się w radzieckiej strefie wpływów, trwa mroczny stalinizm. Pianista Wiktor (Tomasz Kot) i choreografka Irena (Agata Kulesza) szukają kandydatów do zespołu ludowego. Podczas przesłuchania mężczyźni wpada w oko tancerka Zula (Joanna Kulig), która potrafi także

FILM

śpiewać. Oboje wkrótce połączy namiętność, uwikłają się też w polityczną intrygę. Świetny film nagrodzonego Oscarem Pawła Pawlikowskiego („Ida”).

Nie czas umierać

Piosenka z tej części przygód Bonda dostała Oscara

SOBOTA TVP 1 21:25 ★★

James Bond planuje zakończyć służbę i cieszyć się szczęśliwym i spokojnym życiem na Jamajce. Jego emerytura nie trwa jednak długo, ponieważ po pomoc przychodzi do niego Felix Leiter, dawny kolega z CIA. Chodzi o odbicie porwanego naukowca. Misja okazuje się trudniejsza, niż mogłoby się wydawać. Bond wpada

FILM

na trop tajemniczego przestępcy, który dysponuje śmiertelnością technologią. To piąty i ostatni występ Daniela Craiga w roli Jamesa Bonda, słynnego agenta 007.

plus
VOD

FRANZ KAFKA
CANAL+, Film,

„Franz Kafka” Agnieszki Holland to biograficzna wariacja na temat jednego z najważniejszych pisarzy XX wieku. Autor znany ze szkolnej lektury, prawnik żydowskiego pochodzenia, prekursor literackiego egzystencjalizmu, dzięki dziełom takim jak „Proces” czy „Metamorfozy” trwale zapisał się w europejskiej kulturze. Holland przedstawia losy pisarza inaczej. W jej ujęciu życiorys autora również jest najważniejszy, ale stanowi też punkt wyjścia do szerszej refleksji nad dzisiejszym światem. Film porusza m.in. temat wegetarianizmu, niemożności poznania drugiego człowieka czy problemów kapitalizmu. Film dostępny od 25.04.

WIĘZY PRZESZŁOŚCI

TVP VOD, Serial

Carolina Guillén jest cenioną projektantką mody i kobietą, której życie rodzinne wydaje się perfekcyjne. Z biegni

jaw wychodzi jednak sekret sprzed lat. W młodości Carolina zaszła w ciążę z mężczyzną, który wstąpił do seminarium, nie wiedząc, że zostanie ojcem. Nie mając środków, by wychować dziecko, była zmuszona porzucić córkę, zostawiając ją pod drzwiami zamożnego domu. To dramatyczne wydarzenie na zawsze odcisnęło piętno na jej życiu. Serial dostępny jest za darmo. Nowe odcinki ukazują się co piątek.

PÓŁBRAT

HBO Max, Serial,

Niall i Ruben są braćmi z wyboru, nie z krwi. Różni ich wszystko: temperament, sposób bycia, podejście do życia. Kiedyś nierozłączni, dziś oddzieleni latami milczenia i niewypowiedzianych pretensji. Gdy po trzech dekadach Ruben pojawia się bez zaproszenia na ślub Nialla, napięcie wisi w powietrzu. Coś jest nie tak – jego zachowanie zdradza, że przeszłość jeszcze się o nich upomni. Eksplozja przemocy staje się punktem wyjścia do historii prowadzącej widzów od lat 80. aż do dziś. Premiera 24.04.

TVP1

DVB-T

SERIAL 20:30

Powrót

7.00 Msza św. na Jasnej Górze **7.30** Agape blisko Ciebie **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (116) **8.45** Ranczo (12): Honor gminy **9.45** Komisarz Alex (21): Zapach zbrodni **10.40** Ojciec Mateusz (125): Zielony zakątek **11.30** Okrasa łamie przepisy **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** To się opląca **12.55** Przybył wśród zwierząt **14.00** Złoty chłopak (276) (s.2)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (899) (s.2)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
18.00 Klan (4702)
18.20 Zaraz wracam (117)
18.55 Akacyjowa 38 (854) (s.2)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Powrót (1)
– dramat Polska 2021
Reż. Adrian Panek, wyk. Sylwia Achu, Katarzyna Bargielowska
Zapracowany Jan umiera na zawał serca, a następnie zmartwychwstaje. Odkrywa, że jego życie było niewiele warte i nikt nie przejął się jego śmiercią.
21.35 Sekielski wieczór porą – magazyn
22.40 Zimna wojna – dramat
**** obycz. Polska/W. Bryt./Fr./Belgia/Indie 2018 (s.3)
Reż. Paweł Pawlikowski, wyk. Joanna Kulig, Tomasz Kot, Borys Szyc
0.20 Wojna zastępcza (8)
1.20 Nieobliczalny – film
*** sensacyjny USA 2020

TVP Polonia

7.00 Makłowicz w podróży **7.30** Pytanie na śniadanie **11.35** Kresowe grody i rody **11.50** Przepis dnia **12.00** Serwis Info **12.10** M jak miłość (1916, 1917) **13.50** Polonia 24. Tygodnik **15.00** Serwis Info **15.10** Wszystko przed nami (83)
15.40 Turystyczna jazda **16.00** Tischner **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Góra półka smaku **18.45** Panorama **19.20** Polacy światu **19.30** 19.30 **19.55** Pytanie dnia **20.25** Na dobre i na złe (985) **21.15** Na sygnale (631, 632) **22.15** Szansa na sukces. Opole 2026 **23.15** Panorama **23.45** Matki, żony i kochanki (7) **0.40** Rodzinka.pl (247) **1.10** Polskie opowieści **1.30** 19.30

TVP2

DVB-T

FILM 23:50

Sprzymierzeni

5.30 M jak miłość (1742) **6.20** Anna Dymna – spotkajmy się **6.55** Barwy szczęścia (3365) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Operacja zdrowie **12.15** Kolekcja **12.20** WTEM **12.30** Kolo fortuny – teleturniej **13.15** Panna młoda (78) – serial obyczaj. Turcja 2024 **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (887): Porwanie rodzicielskie – serial obycz. Polska 2026
15.05 La Promesa – pałac tajemnic (377) (s.2)
16.00 Kolo fortuny – teleturniej **16.35** Familiada – teleturniej **17.20** Panna młoda (79)
– serial obycz. Turcja (s.2)
18.15 Va banque – teleturniej **18.50** Jeden z dziesięciu **19.25** Barwy szczęścia (3365) **19.50** Domowe patenty – felieton **20.05** Barwy szczęścia (3366)
– serial Polska 2025 (s.7)
20.45 Kocham Cię, Polsko!
22.20 Postaw na milion
23.20 To jest grane
23.50 Sprzymierzeni
**** – thriller USA 2016
Reż. Robert Zemeckis, wyk. Brad Pitt, Marion Cotillard, Jared Harris
Oficer wywiadu Max i działaczka francuskiego ruchu oporu Marianne mają zabić niemieckiego ambasadora. Ale na Marianne padają podejrzenia, że jest niemieckim szpiegiem.
2.05 A psa biorę ja
*** – komedia USA 2016
Reż. Huck Botko, wyk. Alicia Silverstone, Ryan Kwanten, Randall Batinkoff
3.55 Akacyjowa 38

TV Tram

DVB-T

10.15 Rozmowy niedokończone **11.25** Głos Polski **11.35** Wilamowice – Kult św. arcybiskupa Józefa Bilczewskiego **12.20** Głos serca (114) **13.05** Sładami s. Heleny Majewskiej **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.30** Drzwi do lasu **15.00** Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia **15.20** Mocni w wierze **16.10** Natura obiektywnie **16.40** Zniewolenie **17.00** Największy dar **17.30** Łączy nas historia **18.15** Westerplatte młodych **19.00** Warto zauważyć... w mijającym tygodniu **19.30** Brat Franciszek **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** O pani Zofii Sz. **23.25** Regał **0.10** Informacje **0.30** Łączy nas historia

Polsat

DVB-T

FILM 23:05

Stan obłędzenia

5.40 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień – magazyn inform. **8.00** Halo tu Polsat – program informacyjno-publicystyczny **11.30** Gliniarze (736-738): Gładkie kłamstwa / Las po zmroku / Bez przedawnienia – serial fab.-dokumentalny Polska 2022 **14.40** Dlaczego ja? (1554): Seryjny uwodziciel – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026
15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1151)
Matka odkrywa romans 18-letniego syna ze starszą korepetytorką. Chłopak wprowadza się do kochanki. Wkrótce dziewczyna żąda pieniędzy za zerwanie relacji.
17.00 Gliniarze (1191)
18.00 Pierwsza miłość (4203)
– serial Polska 2026 (s.7)
18.50 Wydarzenia
19.20 Gość „Wydarzeń”
19.55 Farma – reality show
21.00 Must Be The Music
23.05 Stan obłędzenia
*** – thriller USA 1998
Reż. Edward Zwick, wyk. Denzel Washington, Annette Bening, Bruce Willis
Życie Nowego Jorku zostaje sparaliżowane po zamachach terrorystycznych. Miło śledztwa prowadzonego przez FBI ataki nie ustają. Do akcji wkracza armia.
1.30 Elizium – film sf USA 2013
*** Reż. Neill Blomkamp, wyk. Matt Damon, Jodie Foster, Sharlto Copley
4.00 Kabaretowa Ekstraklasa

Super Polsat

DVB-T

6.05 Wydarzenia 21:50 **6.45** SuperLudzie Extra (53) **6.55** Na ratunek 112 (605, 606) **7.55** Doktor Martin (29, 30) **10.00** Wydarzenia **10.30** Świat według Kiepskich (361, 362) **11.35** Twoja twarz brzmi znajomo (173) **13.25** Bitwa o palety (23) **14.25** Hell's Kitchen – piekielna kuchnia (30) **16.00** Top chef (77) **17.30** Świat według Kiepskich (452-454) **19.00** Rolniczki (3) – serial dok. Polska 2024 **20.00** (L) MMA: Babilon MMA **0.00** ★★ Jutro będzie futro II – komedia USA 2015, reż. Steve Pink, wyk. Rob Corddry, Craig Robinson, Chevy Chase **1.55** Backdoor – Wyjście awaryjne (9) **2.30** Świat według Kiepskich (490-492) **4.00** Nasz nowy dom (223, 224)

TVN

DVB-T

FILM 22:10

Wojna domowa

5.05 Kto was tak urządził? **5.40** Uwaga! – magazyn publicyst. **5.55** Ukryta prawda (1617) **6.50** Kuchenne rewolucje: Boryslawice, restauracja „Schab w Panierce” **7.45** Dzień Dobry TVN – program informacyjno-publicystyczny **11.25** Kuchenne rewolucje: Restauracja „James Bomba-lina”, Białystok / Kępno – „Kulinarna Warszawka” **13.40** Ukryta prawda (1740, 1741)
15.45 Młode gliny (50)
16.50 Szpital św. Anny (114)
– serial obycz. Polska (s.7)
17.55 Detektywi (308)
19.00 Fakty
19.25 Galacticos Show
– Pojedynek Legend
– zapowiedź programu
19.50 Uwaga! – magazyn
20.00 Shrek Forever
– film animowany USA/Francja 2010 (s.7)
Reż. Mike Mitchell, dub. Zbigniew Zamachowski, Jerzy Stuhr, Cezary Pazura
22.10 Wojna domowa – film
**** sensacyjny USA/W. Bryt./Finlandia 2024
Reż. Alex Garland, wyk. Kirsten Dunst, Wagner Moura, Cailee Spaeny
USA są bliskie upadku. Lee próbuje dostać się do Waszyngtonu. Chce przeprowadzić ostatni wywiad z prezydentem. Towarzyszy jej ambitna Jessie.
0.20 Kuba Wojewódzki
1.40 Książę Andrzej i seksafera Epsteina
– film dok. W. Bryt. 2020
2.30 Szpital św. Anny (76)
3.20 Uwaga! – magazyn

TVN7

DVB-T

FILM 20:00

Larry Crowne. Uśmiech losu

6.50 Szkoła (600, 601) **8.45** Ukryta prawda (1282, 1190, 1191) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (936-938) **14.00** Detektywi (67) **15.00** Szpital św. Anny (105) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (605, 606) **18.00** Sekrety życia (5) **19.00** Ukryta prawda (1476) **20.00** ★★ Larry Crowne. Uśmiech losu – komediodramat USA/Fr. 2011, reż. Tom Hanks, wyk. Tom Hanks, Julia Roberts, Pam Grier **22.10** Kółowa przetrwania (8) **23.30** ★★ Mroczny Rycerz – film sens. USA/W. Bryt. 2008, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Heath Ledger **2.30** Hotel Paradise (32) **3.15** SOS. Ekipy w akcji (36) **4.00** Usterka (19)

TV Puls

DVB-T

8.00 Kobra – oddział specjalny (6, 7) **10.00** Triumf miłości (121, 122) **12.00** Nie igraj z aniołem (61) **13.00** Wspaniałe stulecie (86) **14.00** Przepis na zbrodnię (24) **15.00** Lombard. Życie pod zastaw (699) **16.00** Ranczo (128) **17.00** Dzielnica strachu (459) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (989, 990) **20.00** ★★ Jeden strzał – thriller USA/W. Bryt. 2021 **22.00** ★★ Freelance – kom. USA/W. Bryt. 2023 **0.05** ★★ Huragan – sens. W. Bryt./USA 2018 **2.00** Lombard. Życie pod zastaw (985)

Puls 2

DVB-T

7.00 Seriale anim. dla dzieci **13.00** Gumisie **14.00** Kacze opowieści **15.00** Miraculous **16.00** Superthings: Kazoom Power **16.15** Finales i Ferb **16.50** Marta mówi! **17.10** Superkoty **17.45** Swinka Peppa **17.55** Bing **18.10** Masza i niedźwiedź **18.25** Myszką Miki **18.55** Don Matteo: Boski detektyw (14) **20.00** ★★ Last Vegas – komedia USA 2013, wyk. Morgan Freeman, Robert De Niro, Michael Douglas **22.05** Przepis na zbrodnię (24-27) **2.10** Lombard. Życie pod zastaw (98, 99)

TV 6

DVB-T

6.00 Więzienie (167, 168) **6.55** Policjanci i policjanci (602, 603) **8.55** Kobra – oddział specjalny (145, 146) **10.55** 48h. Zaginięni (189-191) **13.55** Policjanci i policjanci (1145) **14.55** Kobra – oddział specjalny (147, 148) **17.00** Magnum: Detektyw z Hawajów (91): Odzyskanie – serial sens. USA 2023 **18.00** Strażnik Teksasu (5, 6): O wlos / Zło czai się w nocy – serial sensacyjny USA 1995 **20.00** CSI: Kryminalne zagadki Miami (133, 134): Handlarze we mgle / Tajne przez poutne – serial krym. USA 2007 **22.00** Kości (45, 46) – serial kryminalny USA 2007 **23.55** ★★ Książę – film sens. USA 2011, reż. Scott Stewart, wyk. Paul Bettany **1.50** Krejzi Patrol (24-28)

TV 4

DVB-T

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** Stróżnik Teksasu (3, 4) **7.55** Bogaty dom – biedny dom (98) **8.55** Policjanci i policjanci (404, 405) **10.55** Na ratunek 112 (1152, 451) **11.55** Dlaczego ja? (1052-1054) **12.55** Trudne sprawy (1053, 1054) **15.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej (71, 72) **18.00** Policjanci i policjanci (1409, 1410) **20.00** A na deser... **20.05** ★★ Wielki błąk – dramat Francja/Wochy/USA 1988, reż. Luc Besson, wyk. Jean-Marc Barr, Jean Reno, Rosanna Arquette **23.35** Gwiazdy kabaretu (175, 174) **1.35** STOP Drogówka (369) **2.40** Interwencja (5882) **2.55** Śmierć na 1000 sposobów (5) **3.25** Lubię Disco! (259) **4.25** Top 10 lista przebojów (2821)

fielmann
twój optyk

ZBADAJ SWÓJ WZROK **ZA DARMO**

Znajdź najbliższy salon Fielmann i umów się
na bezpłatne badanie wzroku

www.fielmann.pl

To jest wyrób medyczny. Używaj go
zgodnie z instrukcją używania lub etykietą.

Okulary korekcyjne są wyrobem medycznym służącym do korygowania wad wzroku. Podmiotem prowadzącym reklamę jest Fielmann Sp. z o.o. Producentem okularów przedstawionych na grafice jest Fielmann Group AG. Lista producentów produktów objętych ofertą znajduje się pod adresem www.fielmann.pl/info-produccenci

eprasa.pl ca877fcd15

Ale Kino+

7.40 ★★★ Benek – komediodr Polska/Austria 2007 **9.45** Astra **10.15** Grantchester (1, 2) **12.20** Vera (1) **14.10** ★★★★★ Zła nie ma – dram. Jap. 2023 **16.15** ★★ Mrokańskie wakacje – kom. Hiszp. 2023 **18.20** Vera (2) **20.10** ★★★★★ Źródło nadziei – dramat Australia/USA 2014 **22.25** ★★★★★ Walden – thriller USA 2023 **0.30** ★★★★★ Sezon na zabijanie – thriller USA/Belg./Bulg. 2013 **2.15** Sortownia (4) **3.05** ★★★★★ Masz na imię Justine – thriller Polska/Luksemburg 2005

Kino Polska

8.05 Zwierzęta Wajraka **8.40** PKF 144/61 **8.50** ★★★★★ Krzyż Walecznych – dramat Polska 1958 **10.25** ★★★★★ Komedia małżeńska – komedia Polska 1993 **12.50** ★★★★★ Podróż za jeden uśmiech – film przyg. Polska 1972 **14.50** ★★★★★ Mała matura 1947 – dramat Polska 2010 **17.15** Pogranicze w ogniu (23, 24) **20.00** ★★★★★ Mistrz – film biograf. Polska 2020, **22.40** ★★★★★ Lokatorka – dramat Polska 2021 **(s.7)** **1.00** ★★★★★ Ziaro prawdy – thriller Polska 2015

Polsat Film

7.30 Doktor Martin (63) **8.30** Przyjaciółki (221, 222) **10.25** Świat według Kiepskich (164-165, 191-192, 207-208, 214) **15.20** Shrek II – film anim. **17.05** ★★★★★ Imperium robotów. Bunt człowieka – film sensacyjny W. Bryt./Kanada 2014 **18.55** ★★★★★ Niepoważny – film sens. USA 2010 **21.00** ★★★★★ Królowa wojowników – dramat USA/RPA/Irl. 2022 **23.45** ★★★★★ Transporter II – film sens. USA/Fr./Niemcy 2005, reż. Louis Leterrier, wyk. Jason Statham **1.35** Ślad (76-79)

Stopklatka

DV3 IT

6.50 Wielkie wynalazki **7.55** Wojciech Cejrowski – boso przez świat **9.00** Robert Makłowicz **10.50** Wojny magazynowe: Kanada **11.55** Wojny kontenerowe **13.00** Katastrofy w przestworzach **16.30** MacGyver (20, 21) **18.00** Wojny magazynowe: Kanada **19.05** Wojny kontenerowe **20.00** ★★★★★ Nawiedzony – horror USA/W. Bryt. 1999 **22.25** ★★★★★ Stan zagrożenia – film sens. USA/Meksyk 1994 **1.25** ★★★★★ Meludje posłusznie! – komedia CSSR 1958

Canal+ Premium

10.35 Naturalna dzikość serca **12.00** ★★★★★ Masz ci los! – kom. Polska 2023 **13.35** The Office PL (5, 6) **14.30** Szpieg, który współczuł **16.15** Czarna woda **16.30** ★★★★★ Battleship: Bitwa o Ziemię – film przygod. USA/Jap. 2012 **18.50** ★★★★★ Saga „Zmierzch” – Księżyc w nowiu – melod. USA 2009 **21.00** Emigracja XD (21) **21.55** ★★★★★ Nie mów zła – horror USA/Chorwacja/Kan. 2024 **23.45** ★★★★★ Barry Seal: Król przemytu – film sens. USA/Jap./Kolumb. 2017

HBO

9.45 ★★★★★ Saga „Zmierzch”: Przed świtem. Część 2 – film fantasy USA 2012 **11.40** Na planie **12.10** ★★★★★ Oszukana przez męża: Historia Morgan Metzera – dr. USA 2024 **13.40** ★★★★★ Władca Pierścieni: Dwie wieże – film fantasy 2002 **16.35** ★★★★★ Azyl – thriller USA/Fr./Rosja 2022 **18.10** ★★★★★ Makbet – dramat W. Bryt./Fr. 2015 **20.00** ★★★★★ Eileen – thriller USA/W. Bryt. 2023 **21.35** ★★★★★ Holland – thriller USA 2025 **23.20** ★★★★★ Mroczny fajter – film sens. USA 2023

Polsat 2

6.30 Nasz nowy dom **7.30** Na ratunek 112 **8.30** Sekrety rodziny **11.30** Przyjaciółki (298) **12.30** Dlaczego ja? **14.30** Świat według Kiepskich (256-260) **17.00** 48 h. Zaginięni (249, 250) **19.00** Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 **22.00** ★★★★★ Po katastrofie – thriller USA/W. Bryt. 2017, reż. Elliott Lester, wyk. Arnold Schwarzenegger **23.55** ★★★★★ Rok pierwszy – kom. USA 2009, reż. Harold Ramis **2.00** Wydarzenia

TVP Seriele

6.20 Na sygnale (431, 432) **7.30** Ojciec Mateusz (427) **8.30** Komisarz Alex (279) **9.00** Rodzinka.pl (50) **9.55** Klan (1400) **10.25** Ranczo (49) **11.20** Rodzinka.pl (311, 312) **12.20** Pan Mama (34) **13.00** Zaraz wracam (114) **13.35** Ojciec Mateusz (332, 333) **15.30** Komisarz Alex (280) **16.20** Na sygnale (433, 434) **17.30** Ranczo (50, 51) **19.35** Ojciec Mateusz (334, 428) **21.30** Ranczo (52, 53) **23.30** Ojciec Mateusz (335) **0.25** ★★★★★ Miś – komedia Polska 1980

AXN

6.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (5, 6) **7.30** Dr House (7, 8) **9.25** Castle (21, 22) **11.20** Detektyw Monk (12, 13) **13.15** Dr House (9, 10): Oszustwo / Trudności z komunikacją **15.10** Agenci NCIS (9, 10): Dzień w sądzie / Bracia krwi **17.10** Castle (23, 24): Czynniki ludzki / Dział wodny **19.10** FBI (18, 19) **21.05** ★★★★★ Faceci w czerni 3 – film sf USA 2012 **23.15** ★★★★★ Snajper II – film sens. USA/Węgry 2002 **0.55** FBI (18, 19) **2.50** Castle (23, 24)

13 Ulica

6.00 Astrid i Raphaëlle (3, 4) **8.10** Kapitan Marleau (2) **10.10** Mentalista (10, 11) **12.00** Bez śladu (21, 22) **13.50** Astrid i Raphaëlle (5, 6) **16.15** Kapitan Marleau (3) **18.20** Mentalista (12, 13) – serial krym. USA **20.10** Bez śladu (23, 24) – serial sens. USA **22.00** ★★★★★ Widok, za który można zabić – thriller USA 2023, reż. Brytany Underwood **23.55** ★★★★★ Podróż z diabłem – film akcji USA/Kolumbia 2019, reż. Jason Cabell, wyk. Nicolas Cage **1.55** Kapitan Marleau (3)

FX

7.20 Kości (1, 2) **9.10** CSI: Kryminalne zagadki Miami (7, 8) **11.00** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (16) **11.55** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (3, 4) **13.45** Agenci NCIS (6, 7) **15.35** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (17) **16.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (9, 10) **18.20** FBI (10, 11) **20.10** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (5, 6) **22.00** Grey's Anatomy: Chirurgzy (8) **22.55** ★★★★★ Bad Boys – kom. sens. USA 1995 **1.20** Zabójcze umysły (3-6)

BBC First

6.55 My Life is Murder (5, 6) **8.30** Lewis (6) **9.35** Ojciec Brown (10) **10.35** Śmierć pod palmami (8) **11.40** Zagadki doktora Blake'a (10) **12.50** Detektyw z Chelsea (7, 8) **14.50** Ojciec Brown (4) **15.50** Lewis (6) **16.55** My Life is Murder (6) **17.50** Morderstwa w Midsomer (9, 10) **19.55** Śmierć pod palmami (1) **21.00** Ojciec Brown (2) **22.00** Śmierć pod palmami (6) **23.05** Detektyw z Chelsea (7, 8) **1.10** Śmierć pod palmami (1) **2.20** Morderstwa w Midsomer (9, 10)

Eurosport 1

8.30 Kolarstwo górskie: Race Bikes **9.00** Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **10.00** Snooker: MS w Sheffield **11.00** (L) Snooker: MS w Sheffield **14.00** Tennis: Australian Open: Aryna Sabalenka – Jelena Rybakina **15.15** (L) Snooker: MS w Sheffield **18.30** Snooker: MS w Sheffield **19.30** (L) Snooker: MS w Sheffield **23.00** Snooker: MS w Sheffield **0.00** Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **1.30** Kolarstwo: Paryż-Roubaix **3.00** Snooker: MS w Sheffield

Eurosport 2

10.00 Wyścigi Endurance: MŚ FIA – 6 godzin Imoli **12.00** Kolarstwo górskie: Race Bikes **12.30** Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **13.35** (L) Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **15.30** Kolarstwo górskie: Race Bikes **16.00** Kolarstwo: Strzela Walońska kobiet **16.30** Maraton Bostoński **18.30** Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **20.00** Kolarstwo: Strzela Walońska **21.00** (L) Golf: PGA Tour – Zurich Classic of New Orleans **0.00** Wyścigi Endurance: MŚ FIM – 24 Heures Motoc

Polsat Sport 1

9.00 Kosa na Kosę **10.00** Siatkówka: PlusLiga **11.00** (L) Tennis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open **13.00** (L) Tennis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open **15.00** (L) Tennis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open **17.00** (L) Tennis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open **20.10** (L) Koszykówka: Arriva LOTTO Twardo Pierniki Toruń – Górnik Zamek Książ Wałbrzych **23.00** Siatkówka: PlusLiga **1.00** Boks: Gala boksu zawodowego

TVP Sport

DV3 IT

9.05 Pływanie na basenie 50-m.: MP w kategorii open w Olsztynie: 3. dzień **10.45** Boks: Kamil Kuź – Ante Bilic **11.45** Ring TV Sport – mag. **12.45** Piłka nożna: FC Porto – Sporting CP **14.55** Reportaż **15.25** Koszykówka: NBA: 1. runda **17.25** (L) Pływanie na basenie 50-m.: MP w kategorii open w Olsztynie: 4. dzień **20.00** Studio **20.25** (L) Piłka nożna: Wisła Kraków – Puszcza Niepolomice **23.00** Sportowy wieczór **23.30** Hokej na lodzie (tow.): Polska – Słowenia

Canal+ Sport

9.00 Piłka nożna: Real Oviedo – Villarreal CF **11.15** Piłka nożna: GKS Katowice – Motor Lublin **13.30** Premier League Stories **14.10** PL: The Big Interview **14.45** Piłka nożna: Levante UD – Sevilla FC **16.55** Speedway+ **17.30** (L) Żużel: Kro-no-Plast Włókniarz Częstochowa – PRES Grupa Dewolperska Toruń; ORLEN Oil Motor Lublin – Stelmet Falubaz Zielona Góra **22.45** Magazyn LM UEFA **23.15** Premier League Preview **23.45** Piłka nożna: Jagiellonia Biał. – Górnik Zabrze

Canal+ Sport 5

9.00 Żużel: Stelmet Falubaz Zielona Góra – Bayersystem GKM Grudziądz **11.45** Premier League: The Big Interview **12.20** Speedway+ **13.00** Piłka nożna: Elche CF – Atlético Madryt **15.15** Sporty ekstremalne: MŚ Stihl Timbersports **17.30** (L) Żużel: Kro-no-Plast Włókniarz Częstochowa – PRES Grupa Dewolperska Toruń **20.30** MMA: Gala ONE Friday Fights w Bangkoku **23.45** Boks: Haze Hepi – Krzysztof Wiśniewski **0.55** Premier League Preview

Eleven Sports 1

10.00 Piłka nożna: FC Barcelona – RC Celta **12.00** Piłka nożna: SSC Napoli – SS Lazio **14.00** Piłka nożna: VfB Stuttgart – SC Freiburg **16.00** Piłka nożna: Juventus FC – Bologna FC 1909 **18.00** Piłka nożna: Real Sociedad – Getafe CF **20.00** Bundesliga Clubs: 1. FC Union Berlin **20.15** Inside Serie A **20.55** (L) Piłka nożna: Real Betis – Real Madryt **23.10** Ligue 1 Preview **23.45** Bundesliga Clubs: SV Werder Brema **0.00** Piłka nożna: RB Lipsk – 1. FC Union Berlin

Polsat Sport 3

6.00 Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja **8.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **11.00** Piłka ręczna: ORLEN Puchar Polski mężczyzn – transmisja **13.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **15.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **18.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **20.40** (L) Piłka nożna: RB Lipsk – 1. FC Union Berlin **22.45** Sześć Superligi **23.00** Handball Arena – magazyn **0.00** Tennis: ATP 500 – Barcelona Open **2.00** MMA: Babilon MMA

TVN 24

8.00 Serwis informacyjny, pogoda **9.55** Biznes **10.00** Serwis informacyjny, pogoda **10.55** Biznes **11.00** Serwis informacyjny, pogoda **11.55** Biznes **12.00** Serwis informacyjny, pogoda **13.55** Biznes **14.00** Serwis informacyjny, pogoda **14.55** Biznes **15.00** 15 na żywo **16.00** Fakty po południu **18.00** Tak jest **19.15** Serwis informacyjny **19.25** Fakty po Faktach **20.00** Bez Kitu **21.00** Polska i świat **22.00** Szkło kontaktowe **23.00** Dzień po dniu **23.40** Biznes **0.00** Fakty po Faktach **0.45** Bez Kitu

Polsat News

10.00 W rytmie dnia **12.50** Wydarzenia **13.30** W rytmie dnia **13.55** Pogoda **14.00** W rytmie dnia **14.55** Pogoda **15.00** W rytmie dnia **15.40** Pogoda **15.50** Wydarzenia **16.10** Więcej „Wydarzeń” **16.30** Punkt widzenia Jankowskiego **18.00** Najważniejsze pytania **19.15** Gość „Wydarzeń” **19.50** Debata Gozdyry **21.50** Wydarzenia wieczorne **22.30** Dzień na świecie **23.30** Obraz dnia **0.00** Najważniejsze pytania **1.25** Punkt widzenia Jankowskiego

TVP Info

DV3 IT

10.00 Serwis info dzień **11.55** Za pięć dwunasta **13.00** Serwis info dzień **14.30** **14.30** **15.00** Serwis info dzień **15.45** Panorama **16.00** Dzień w godzinie **17.00** Telexpress **17.15** Telexpress Extra **17.35** Panorama **17.42** Wykrywców kłamstw **18.00** Panorama **18.30** Forum **19.10** Serwis info wieczór **19.30** **19.30** **19.58** Pytanie dnia **20.18** Kłamstwo nie przejdzie **20.57** Serwis info wieczór **21.00** Kwiatki polskie **21.45** Panorama **22.10** Oko na świat

TVP 3

DV3 IT

9.05 Szlachetne zdrowie **11.30** Prywatne życie zwierząt **12.00** Telekurier **12.30** Rosół polski **13.00** Agrobiznes **13.20** Agropogoda **13.30** Niebezpieczne związki **14.20** Niebezpieczne miejsca **14.30** Program informacyjny **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Serwis Info **19.30** Dlaczego krowa... **19.45** Kryminalna siódemka **20.00** Dziennik regionów **20.13** Gość regionów **20.30** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... **22.00** Dziennik regionów **22.20** Pierwsza Druga w Trójce

TVP Rozrywka

8.15 Familiada **8.50** Va banque **9.25** Kolo fortuny **10.05** Makłowicz w podróży **10.45** Postaw na milion **12.35** Familiada **13.15** Zmiennicy **14.20** Pan Mama **14.55** Program rozrywkowy **15.30** Kabaretomania **17.25** Va banque **18.00** Kolo fortuny **18.40** Okrasa łamie przepisy **19.45** Makłowicz w podróży **20.20** Postaw na milion **22.15** Tygodnik Moralnego Niepokoju **22.50** Do śmiechu! **23.45** Kabaret. Super Show Dwójki **0.55** Kolo fortuny

Planete+

9.20 Polska z góry **10.20** Afryka z góry **11.20** Dokąd dzisiaj? **12.35** Najpiękniejsze rzeki świata **13.45** Lukusowskie podróże brytyjską koleją **14.50** Aborygeni – pierwsi wynalazcy **15.50** Niezwykłe podróże koleją **16.55** Dokąd dzisiaj? **18.15** Świat z góry **18.45** Rolnictwo przyszłości **19.45** Śmieci na orbicie **20.50** Niezwykłe podróże koleją **22.00** Premiera: Jimmy Sommeville. I Feel Love **23.10** Morderca i jego pisarz **23.20** Niezwykłe podróże koleją **1.25** Polska z góry

BBC Earth

8.10 Planeta Ziemia **9.15** W okowach mrozu **11.15** Skarby przeszłości i ich tajemnice **12.20** Planeta Ziemia **13.25** James Webb: teleskop kosmiczny za miliardy **14.30** W okowach mrozu **15.30** Życie na pustkowiu **16.35** Wyspy. Laboratoria natury **17.35** Skarby przeszłości i ich tajemnice **18.40** Planeta Ziemia II **19.45** Alaska z Sue Perkins **20.55** Życie na pustkowiu **21.55** W okowach mrozu **22.55** Zabójcza pogoda **23.55** Brutalna planeta

Discovery Channel

6.00 Fani czterech kółek **7.00** Kuznie legend **7.30** Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge **9.00** Gorączka złota: rzeka skarbów **10.00** Klan z Alaski **11.00** Ed Stafford: inicjacja **12.00** Fani czterech kółek **13.00** Nagi instykt przetrwania **15.00** Złomowisko PL **16.00** Złoto drwali **17.00** Porty: Hiszpania **18.00** Truckerki **19.00** Złomowisko PL **21.00** Specjalistki **22.00** Bimbrowni **23.00** Nagi instykt przetrwania **1.00** Zoom na architekturę **2.00** Militaria na warsztat

TVN Turbo

9.15 Fani czterech kółek **10.15** Złomowisko PL **12.15** Naprawy nie do naprawy **13.00** Zawodowi handlarze **14.30** Wojny samochodowe **16.30** Jeździć, obserwować **18.00** Raport Turbo **18.15** Jeździć, obserwować **19.00** Prawko na świecie. Jazda bez zasad **19.45** Moto kombat **20.30** Mobilni mechanicy **21.15** Duda kontra Szafranski **22.00** Raport Turbo **22.20** Z drugiej ręki **23.05** Zawodowi handlarze **23.50** Moto **0.35** Wojny samochodowe

TVN Style

8.35 Zgłoś remont **9.40** I nie opuszczaj Cię aż do ślubu **10.25** Bez kompleksów **11.25** Ugotowani **13.30** Kuchenne rewolucje: Bar „Agata”, Gorzów Wielkopolski / Grodzisk Mazowiecki – Orient X-press/Pelen Rondel **15.35** Babski biznes **16.40** Jestem z Polski **17.45** Kuchenne rewolucje: Łódź – „Świńskie sprawy” / Białystok – Zielony Nosoróg/Tarnów – Pizzerka Bujani **20.50** Bitwa o gości **21.50** Jestem z Polski **23.45** Niezwykłe Stany Prokopa

Romance TV

9.30 Górski lekarz (82) **10.30** ★★ Rosamunde Pilcher: Zagłębi miłości – film obyczaj. Niemcy/Austria 2004 **12.25** ★★ Wiza do miłości – kom. USA 2024 **14.15** ★★ Inga Lindström: Motyle w brzuchu – dramat Niemcy/Szwecja 2022 **16.05** ★★ Familie Bundschuh – film obyczaj. Niemcy 2018 **18.00** Śledztwo prowadzi Watzmann (32) **19.00** Górski lekarz (83) **20.00** Statek marzeń **21.55** ★★ Katie Forde: Milczenie mężczyzny – dramat Niemcy 2016 **23.50** Górski lekarz (83)

TTV

DVB

6.50 Diabelnie boskie **7.20** Ukryta prawda **8.20** Kartoteka **10.30** Detektywi **12.30** Zakup w ciemno **14.30** Kartoteka **16.45** Express **17.00** Sport **17.05** Życie na kredyt **18.05** Damy i wieśniaczki. PL **19.05** Zakup w ciemno Extra **19.45** Express **20.05** Idź na całość **21.05** Zakup w ciemno Extra **21.45** Express **22.00** Damy i wieśniaczki. PL **23.00** 99 – Gra o wszystko **0.00** Gogglebox **1.00** Diabelnie boskie **1.55** Damy i wieśniaczki. Za granicą

National Geographic

10.00 Lotnisko: biuro rzeczy znalezionych **11.00** Lotnisko w Toronto **12.00** Wcielenia zła **14.00** Złapać przemytnika **15.00** Morski patrol: Hiszpania **16.00** Egipt: miejsce pełne tajemnic **17.00** Imperium Mongołów: historia Czngis-chana **18.00** Czarnobyl: świadkowie tragedii **19.00** Wielkie konstrukcje III Rzeczy – best of **20.00** Ikony lotnictwa **21.00** II wojna światowa: historia przed trybunałem **22.00** Hitler i okultyzm **22.40** Przywódca III Rzeczy **23.45** Złoto Hitlera

TVP Historia

DVB

6.25 Był taki dzień **6.30** Zakochaj się w Polsce **8.05** Flesz historii **8.40** Czwarte pancerni i pies (20) **9.45** Saga prastarej puszczy **10.50** Historia kuchni polskiej **11.45** Rezydenturę królewską **12.40** Tutanchamon **14.00** Królowie (1) **14.35** Czwarte pancerni i pies (21) **15.50** Sensacje XX w. **17.45** Czas honoru (40) **18.40** Encyklopedia II wojny światowej **19.45** Królowie (40) **20.25** ★★ Mecz w piekle – dramat Węgry 1961 **22.35** Historia w postaciach zapisana **0.30** Sensacje XX w.

TLC

10.00 Wiza na miłość: pościelowe rozmowy **11.00** Rodzina 10+ **12.00** Wiza na miłość: znowu do wzięcia **13.00** Baw się jak Amisze **15.00** Wiza na miłość: pościelowe rozmowy **16.00** Historie wielkiej wagi – dalsze losy **18.00** Kilogramy zbędnej skóry **19.00** Wiza na miłość – oczami bohaterów **20.00** Miłość za granicą **21.00** Wiza na miłość: Wielka Brytania **22.30** Wiza na miłość: single na polowaniu. Między sporami **23.30** Twarz od nowa

TVN Fabuła

6.35 Lekarze (5) **7.35** Kryminalni (5) **8.45** Detektywi **9.50** Przepis na życie (13) **10.50** Szpital św. Anny (39) **11.50** Magda M. (5, 6) **13.55** Teraz albo nigdy! (7) **14.55** Detektywi **15.55** Seriale: Rozmowy **16.40** Najpiękniejsza muzyka filmowa **16.55** ★★ Dom nad jeziorem – melodramat USA 2006 (s.7) **19.00** Szpital św. Anny (19) **20.00** ★★ Wyspa – film sens. USA 2005 **22.55** ★★ To – horror USA/Kan. 2017 **1.40** ★★ To: Rozdział II – horror USA/Kan. 2019

Fokus TV

DVB

6.00 Wehikuł czasu **6.05** 48 h. Zaginięni (9) **7.10** Byli sobie podróżnicy **8.50** Wehikuł czasu **9.00** Starożytni kosmici **10.00** Gwiazdy lombardu **12.00** Niezwykłe osiągnięcia starożytności **13.00** Poszukiwacze historii **14.00** Ostatni bastion Hitlera **16.00** Dorwać tuńczyka **18.00** Rolnicy. Podlasie **20.00** Starożytni kosmici: ostateczny dowód **21.00** Niezwykłe osiągnięcia starożytności **22.00** Polowanie na nazistów **0.00** Miłość i seks w Rosji

Nat Geo Wild

11.00 Przedziwna planeta Ziemia **12.00** Królestwo drapieżników **13.00** Inwazja pytonów **14.00** Królestwo białego wilka **15.00** Najdziwniejsze zwierzęta świata **16.00** Dzikie miejsca Europy **17.00** Planeta wielkich kotów **18.00** Miodożery: mistrzowie przetrwania **19.00** Walci zwierząt **20.00** Niszczycielskie żywioły **21.00** Niezwykły dr Pol: Wspaniałości okropności / Wszystkie ręce na pokład! / Niesforny szczeniak/ Króliczku, pokaż się! / Wielkie obżarstwo

TVP Dokument

DVB

9.35 Podróżnicy – odkrywcy **10.35** Wykrywacz kłamstw **11.05** Słazkiem Kolberga **11.40** Szlak snów **12.35** Podniebni mechanicy **13.40** Królestwo mokradła **14.40** Król łak **15.30** Niedźwiedzie, niebezpieczne sąsiedztwo **16.40** Podróżnicy – odkrywcy **17.40** Kim Novak – burtowniczka z Hollywood **18.45** Londyn – stolica kontrastów **20.00** Hotel Ukraina **21.00** Historia bomby neutronowej **22.10** Barbara Włodarczyk zaprasza **22.20** Komputery kontra przestępczość **23.25** Królowe mafii

TVS

10.05 Dzisiaj w regionie **10.20** Ekwizja **10.50** Wochenblatt TV **11.10** Dzisiaj w regionie **11.15** Pogoda **11.20** Muzyczne dzieje **12.55** Klasyki i Lachy **14.35** Przy muzyce po śląsku **15.10** Muzyczne podróże **16.15** Śląska karuzela **18.00** Koncert zyczeń **19.05** Koncert w TVS **21.05** ★ Rosamunde Pilcher – Chop moich marzeń – wersja śląska – film obycz. Niemcy/Austria 2007 **22.55** Szlagierowa lista **0.55** Program kulinarny **3.00** Pasma ciekawostek

AMC

10.40 ★★ Dziewczyny z farmy – film obyczaj. W. Bryt./Fr. 1998 **12.55** Nowy świat (1-4) **15.55** ★★ Lara Croft: Tomb Raider – film przygod. USA/W. Bryt./Jap./Niemcy 2001 **17.50** ★★ Ip Man 3 – film biograf. Chiny/Hongk. 2015 **20.00** ★★ Equilibrium – film sf USA 2002 **22.00** ★★ W mgnieniu oka – film sf W. Bryt. 1992 **23.50** ★★ Niebezpieczny związek – thriller Kan./USA 2000 **1.45** ★★ Teksarska masakra pił mechaniczną – hor. USA 2003

Nowa TV

DVB

6.00 Wehikuł czasu **6.20** TV Okazje **6.55** Wehikuł czasu **7.00** Disco Landia – nutki do pobjudki **7.30** Świat według Kiepskich (486-489) **9.30** Całkiem nowe lata miodowe (15) **10.00** Miodowe lata **10.30** Wieżenie **12.00** Poirot (4, 5) **14.00** Świat według Kiepskich (552, 553) **15.00** Świat według Bundy (214-219) **18.00** Całkiem nowe lata miodowe (12) **18.30** Miodowe lata **21.00** Zdrady (78) **22.00** Ślad (73-74, 106) **1.00** Łowca pedofilów **3.00** TV Okazje

Metro

7.45 Anatomia piękna **8.40** Szpital (678, 679) **10.40** Sędzia Anna Maria Wesołowska (623, 624) **12.40** Anatomia piękna **13.40** Przepis na życie (11) **14.40** Zapukaj do moich drzwi (124) **15.40** The Floor **17.00** Cieżarówka przez Indonezję **18.00** Pulapki Agaty (3) **19.00** Kartoteka (30) **20.00** ★★ 36 – film sens. Fr. 2004 **22.15** The Traitors. Zdrący **0.00** ★★ Annabelle: Narodziny zła – horror USA 2017 **2.15** Szpital (676) **3.00** Pani Gadździ **3.25** Szkoła (785, 779)

Zoom TV

6.00 Bliżej! Magazyn reporterów **6.25** Gadździ show **7.25** Tomasz Pagowski. Remont u ciebie **7.55** To leci w sieci **9.15** Bolek i Lolek **9.55** Reksio **10.45** To leci w sieci **11.40** Pułapki umysłu **12.20** Zoologia ekstremalna **13.25** Niewyjaśnione tajemnice świata **14.25** Sensacje XX w. **16.45** Wojciech Cejrowski – boso **19.00** Strażnik Teksasu (12, 13) **21.05** ★★ Czas zemsty – film sens. USA/Aruba 2003 **23.00** Magia nagości. Norwegia

WP

DVB

6.00 Mistrzowie kabaretu **9.00** WP News **9.20** Titi **10.00** Porzuczone budowle **11.00** Mityczne bestie **12.00** Wariaci za kierownicą **13.00** Makłowicz w podróży **14.05** Pokochaj lub sprzedaj – Vancouver **17.00** Morderstwa w Midsomer (4) **19.00** Policjanci z sąsiedztwa **20.00** Policjanci w akcji – serial dok. Polska 2026 **21.00** Policjanci z sąsiedztwa **22.00** Przebojowe kabarety **23.00** Mistrzowie kabaretu: Ani Mru Mru **0.00** 1, 2, 3... Kabaret!

Dom nad jeziorem

Miłość poza czasem. Historia romansu, który zaczął się od listu

TVN FABUŁA 16:55 ★★

Doktor Kate Forster podjęła decyzję o przeprowadce do Chicago i z żalem opuszcza piękny dom nad jeziorem. W skrzynce pocztowej zostawia adresowany do kolejnego lokatora list z prośbą o przesyłanie ewentualnej korespondencji pod wskazany adres. Nowym lokatorem jest architekt Alex Wyler, który pewnego dnia

FILM

odpisuje nieznaną. Wraz z upływem czasu listowna znajomość przekształca się w przyjaźń, a następnie w romans.

Melodramat USA 2006, reż. Alejandro Agresti, występują: Keanu Reeves, Sandra Bullock, Christopher Plummer, Ebon Mos-Bachrach

Shrek Forever

Czwarta część słynnej animowanej sagi o przygodach Shreka i jego przyjaciół

TVN 20:00

Życie Shreka i Fiony upływa w spokoju i szczęściu. Ogrę tęskni jednak do wypełnionych przygodami dni. Gdy w okolicy pojawia się karzeł Rumpelnicki, potrafiący spełniać życzenia, Shrek decyduje się zawrzeć z nim niezwykle układ. Sęk jednak w tym, że wszystkie dary skrzata mają swoje mniej przyjemne oblicze.

FILM

Shrek ląduje w alternatywnej rzeczywistości, gdzie nigdy nie spotkał się ani z Osłem, ani ze swoją ukochaną, a kraj jest rządzony właśnie przez niegodziwego skrzata. Shrek wraz z przyjaciółmi mają załedwie dobę, by odwrócić zaklęcie i przywrócić światu dawną postać.

Lokatorka

Dramat sensacyjny inspirowany śmiercią aktywistki Jolanty Brzeskiej

KINO POLSKA 22:40 ★★

Spokój mieszkańców kamienicy na warszawskim Mokotowie burzy pojawienie się nowego właściciela budynku. Narastającymi represjami mężczyzna zaczyna zmuszać kolejne rodziny do wyprowadzki. Ostatnia, najbardziej uparta lokatorka znika. Prowadząca dochodzenie policjantka trafia na ślad układu.

FILM

SERIALE

Pierwsza miłość
POLSAT 18:00

Podczas gdy Hubert z zapalem planuje wesele, Paulina w tajemnicy podejmuje drugą pracę, aby nie narazić go na wysokie koszty. Oskar próbuje zaimponować Karolowi, licząc na spółkę po odejściu Artura. Jego udane spotkanie biznesowe przerywa przerwający telefon. Do Alana docierają wieści o tragedii na budowie, a w jego drzwiach staje Kostek.

Barwy szczęścia
TVP 2 20:05

Łukasz próbuje porozmawiać z Ksawerym o e-papierosie znalezionym u Kasi. Sytuacja eskaluje, gdy Sadowski wdaje się w uliczną bójkę z mężczyzną dostarczającym używki nieletnim. Artykuł Weroniki o opioidach zdobywa nominację do prestiżowej nagrody.

SERIAL

Szpital św. Anny

Perypetie lekarek ze szpitala w Krakowie, które codziennie ratują ludzkie życie

TVN 16:50

W mieszkaniu Kai poranne spięcie z Grzeskiem, który wyrzuca siostrze, że zajęta swoim sturtpem zaniedbuje nie tylko jego, ale i Wojtkę. W złym nastroju Kaja pojawia się w pracy i trafia na pierwszego pacjenta, profesora kardiologii. Profesor sam się diagnozuje i nie ukrywa, że nie ufa młodej kardiolożce.

KolaStaw

Dobre wchłanianie, szybkie działanie!

Nowoczesny krem kolagenowo-hialuronowy z Aptek! | Zawarte jest **PONAD 250 SUBSTANCJI** biologicznie aktywnych!

Kolastaw jest dostępny w Aptekach i Zielarniach. Możesz go także zamówić telefonicznie

+48 123 510 818 z dostawą do domu lub przez stronę internetową www.novafarm.com.pl

super produkt 2024 Kobiety

TVP1

D3 IT

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.05** Rok w ogrodzie extra **8.20** Pełnosprawni **8.55** Ranczo (13): Wielkie wybory **9.55** Komisarz Alex (22): Śmierć w masce **10.55** Ojciec Mateusz (126): Słowo faceta **11.55** *** Nevada Smith – western USA 1966 **14.15** Domowe patenty **14.25** Okrasa łamie przepisy: Bliny żmudskie inaczej

15.00 Sanatorium miłości **16.05** Dziedziectwo (900) **17.00** Telexpress **17.35** Omnibus – szybcy i mądrzy – teleturniej **18.40** Jaka to melodia? **19.30** 19.30 **19.55** Pytanie dnia **20.25** Komisarz Alex (314) **21.25** Nie czas umierać

*** – film sensacyjny W. Bryt./USA 2021 (s.3) Reż. Cary Joji Fukunaga, wyk. Daniel Craig, Ana de Armas, Rami Malek **0.20** Mechanik: Czas zemsty *** – film sensacyjny Niemcy/USA 2005 Reż. Dolph Lundgren, wyk. Dolph Lundgren, Ben Cross Żona i syn Nikołaja giną w walce gangów. Bohater zabija ludzi odpowiedzialnych za ich śmierć, jedynie szef mafii uchodzi z życiem. Ale nadarza się okazja, by dopaść gangstera.

2.05 Zimna wojna – dramat *** Polska/W. Bryt./Francja/Belgia/Indie 2018 Reż. Paweł Pawlikowski, wyk. Joanna Kulig, Tomasz Kot, Borys Szyc

TVP2

D3 IT

5.10 Barwy szczęścia (3362, 3363) **6.25** M jak miłość (1926) – serial Polska 2026 **7.30** Pytanie na śniadanie – program inform.-publicystyczny **11.35** Super Gary. Gotuj z Bosacką! – magazyn kulinarny **12.15** Andrzej Seweryn – skazany na scenę **13.05** Panna młoda (79) – serial obycz. Turcja 2024 **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Koło fortuny – teleturniej

15.15 „Sanah na stadionach” – kulisy koncertu na PGE Narodowym 2025 **16.20** Na dobre i na złe (990) – serial obyczaj. Polska **17.20** Panna młoda (80) **18.15** Va banque – teleturniej **18.45** Słowo na niedzielę **19.00** Informacje kulturalne **19.25** Rodzinka.pl (312, 313): W kręgu szaleństwa / Babie Doly – serial kom. Polska 2026

20.30 The Voice Kids: Bitwa **22.50** Gabi Drzewiecka zaprasza – talk show **23.45** Szpieg, który mnie rzucił – komedia sensac. Kanada/USA/Niemcy 2018 Reż. Susanna Fogel, wyk. Mila Kunis, Kate McKinnon, Justin Theroux Audrey i Morgan udowadniają, że to kobiety rządzą światem. Gdy okazuje się, że chłopak jednej z nich jest superagentem, kobiety wpadają w epicentrum międzynarodowej afery.

1.55 Sprzymierzeni *** – thriller USA 2016 Reż. Robert Zemeckis, wyk. Brad Pitt, Marion Cotillard

Polsat

D3 IT

5.25 Telezakupy TV Okazje Nowy dzień – magazyn informacyjny **8.00** Halo tu Polsat – program inform.-publicystyczny **11.55** Ewa gotuje – magazyn kulinarny **12.35** Kung Fu Panda: Sekrety Potężnej Piątki – film animowany USA 2008, reż. Raman Hui, dub. Marcin Hycnar, Jan Peszek **13.00** Kung Fu Panda 3 – film animowany USA/Chiny 2016

15.15 Zanim się pojawiłeś *** – dramat obyczajowy W. Bryt./USA 2016 Reż. Thea Sharrock, wyk. Emilia Clarke, Sam Claflin, Janet McTeer **17.30** Awantura o kasę **18.50** Wydarzenia **19.15** Prezydenci i premierzy **19.55** Kabaret na żywo. Chyba Czesuaf

22.00 Fuchs 2 – komedia *** kryminalna Polska 2024 Reż. Maciej Dutkiewicz, wyk. Maciej Musiał, Paulina Gałazka, Katarzyna Sawczuk

0.05 Wanted. Ścigani *** – film sensacyjny USA/Niemcy 2008 Reż. Timur Bekmambetov, wyk. James McAvoy, Angelina Jolie, Morgan Freeman Nieudacznik Wesley dowiadyje się, że jest potomkiem egzekutora tajnego stowarzyszenia. Okazuje się także, że chłopak odziedziczył nadprzyrodzone zdolności.

2.40 Cicha noc – komedia *** USA/W. Bryt. 2021 Reż. Camille Griffin, wyk. Keira Knightley, Matthew Goode, Roman Griffin Davis

TVN

D3 IT

5.40 Uwaga! **5.55** Ukryta prawda (1618) **6.50** Kuchenne rewolucje: Świdnica – Restauracja Baszta – reality show Polska 2025 **7.45** Dzień Dobry TVN – program inform.-publicystyczny **11.25** Na Wspólnej (4197-4200) **13.15** Shrek Forever – film animowany USA/Francja 2010, reż. Mike Mitchell, dub. Zbigniew Zamachowski, Jerzy Stuhr, Cezary Pazura

15.15 Galacticos Show – Pojedynek Legend – zapowiedź programu

15.20 Kuchenne rewolucje: Koszalin – karczmą Tymianek – reality show

16.30 Studio Galacticos Show **16.50** (L) Piłka nożna – Galacticos Show – Pojedynek Legend: 1. połowa

17.45 Studio Galacticos Show **17.55** (L) Piłka nożna – Galacticos Show – Pojedynek Legend: 2. połowa

18.50 Studio Galacticos Show **19.00** Fakty **19.45** Mam Talent!

22.25 Co wiecie o swoich dziadkach? – komedia USA 2017 Reż. Sean Anders, wyk. Will Ferrell, Mel Gibson

0.25 Żołnierz przyszłości *** – film sf USA/W. Bryt. 1998 Reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Kurt Russell, Jason Scott Lee, Jason Isaacs Todd należy do przestarzałej generacji wojowników. Zostaje porzucony na odległej planecie, spełniając funkcję wysypiska odpadów. **2.30** Szpital św. Anny (77)

TVN7

D3 IT

6.10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie (4) **7.05** Bugs Bunny Builders (27-29) **7.50** *** Goonies – film przygod. USA 1985 **10.15** Ukryta prawda (1183) **11.20** Mówię Wam (11) **12.30** Ukryta prawda (1191) **15.35** Detektywi (291) **16.35** The Floor (19) **17.45** *** Nowe przygody Aladyna – komedia Fr./Belg. 2015 **20.00** *** Lara Croft: Tomb Raider – film przyg. USA/W. Bryt./Jap./Niemcy 2001, reż. Simon West, wyk. Angelina Jolie **22.15** *** Ciche miejsce II – hor. USA 2020, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt **0.10** *** Super 8 – film sf USA 2011, reż. J.J. Abrams **2.25** Żyjąc z potworem (11)

TV Puls

D3 IT

5.00 Dyżur (36, 37) **6.00** Kobra – oddział specjalny (3-5) **9.00** Taki jest świat **9.25** Wojciech Ciejrowski. Boso – Etiopia **10.00** Lombard. Życie pod zastaw (695-699, 986-990) **20.00** *** Murarz. Na granicy spisku – film sens. USA/Bulg./Grecja 2023 **22.05** *** Świat w ogniu – thriller USA/W. Bryt./Portugalia/Kan./Bulg. 2019, wyk. Gerard Butler, Morgan Freeman, Nick Nolte **0.20** *** Lwie serce – film sens. USA 1990, wyk. Jean-Claude Van Damme **2.25** Taki jest świat **3.00** Menu na miarę

Puls 2

D3 IT

7.00 Seriale anim. dla dzieci **8.40** Uprawdżona księżniczka **10.30** Balerina **12.05** Wojciech Ciejrowski. Boso **13.50** Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej **15.50** *** Księżniczka i gąski – film fant. Niemcy 2022 **17.20** *** O trzech złotych dukatach – film fant. Słowacja/Czechy 2023 **19.00** Niezgaszalnii – film anim. **20.55** *** Co ty wiesz o swoim dziadku? – kom. USA/W. Bryt. 2016 **23.00** *** Polowanie na „Czerwony Październik” – film sens. USA 1990 **1.35** Wstydlive choroby: XXL

TVP Polonia

7.30 Pytanie na śniadanie **11.25** Podróże z historią **11.55** Dlaczego krowa... **12.05** Niewiarygodne przygody Marka Pigieusa (3, 4) **13.10** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka **13.45** Na dobre i na złe (985) **14.40** Na sygnale (631, 632) **15.40** Okrasa łamie przepisy **16.10** Tajemnice kultowych seriali **17.00** Telexpress **17.25** M jak miłość (1918) **18.20** Grali i śpiewali najgłośniej w Polsce, czyli jak to z Czerwonymi Gitarami było **19.05** Do śmiechu! **19.30** **19.55** Pytanie dnia **20.20** Dewaj-tis (5) **21.15** Sanatorium miłości **22.10** Daję słowo – Maciej Orłoś **23.00** Tajemnica Enigmy (3) **23.50** Laskowik & Malicki – niedziela wieczór **0.40** M jak miłość (1918)

TV Trwam

D3 IT

12.03 Informacje **12.20** Warto zauważyć... w mijającym tygodniu **12.50** Natura obiektywnie **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.45** Jak wygrać małżeństwo? **15.00** Dzielnia niewiasta **15.15** Matematyka polskość **15.30** Wierze w Boga **16.10** Historia PL **17.00** Największy dar **17.30** Przelamując bariery **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Manna z nieba **19.45** Modlitwa z telefontycznym udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Warto być ojcem **22.15** Głos serca (115) **23.00** Odpowiedzialni za Kościół **23.30** Burza w okręgu krakowskim **0.10** Informacje **0.30** Przelamując bariery

TVP Kultura

D3 IT

9.00 Co nam w duszy gra **10.25** Kolekcja **10.25** Niepokorny Alain Resnais **11.30** Droga (1) **12.45** Dzień z życia artysty **13.25** Turandot **15.25** Wydarzenie aktualne **16.05** Stolica muzyki, Nowy Orlean **18.05** Andrzej Seweryn – skazany na scenę **19.00** Fryderyki 2026 – Gala Muzyki Klasycznej **20.45** *** Liczba doskonała – dramat Polska/Izrael/Wł. 2022, reż. Krzysztof Zanussi, wyk. Andrzej Seweryn **22.20** Klub Jazzowy **23.40** *** Boccaccio '70 (2) – film obyczaj. Francja/Włochy 1962, reż. Vittorio De Sica, Federico Fellini, Mario Monicelli, Luchino Visconti **1.35** *** Tato – dramat Polska 1995, reż. Maciej Słesicki, wyk. Bogusław Linda, Dorota Segda

Super Polsat

D3 IT

6.05 Wydarzenia **21.50** **6.40** SuperLudzie (38) **7.15** Byli sobie odkrywcy (1-5) – serial anim. Fr./Hiszp./Niemcy 1996 **10.00** *** Alfa – film przygodowy USA/Chin/Kan. 2018, reż. Albert Hughes, wyk. Kodi Smit-McPhee, Jóhannes Haukur Jóhannesson, Marcin Kowalczyk **12.00** Świat według Kiepskich (56, 533-537) **15.00** Złomiarze (1, 2) **17.00** Świat według Kiepskich (538-541) **19.00** Kolacja w ciemno (54) **20.00** (L) Boks: Gala w Kościelczynie **0.00** *** Hitman – film sensacyjny USA/Fr. 2007, reż. Xavier Gens, wyk. Timothy Olyphant, Doug Ray Scott, Olga Kurylenko **1.55** Backdoor – Wyjście awaryjne (10) **2.30** Świat według Kiepskich (323-325)

TV 6

D3 IT

6.00 Jeżdżący smoków: Na końcu świata **7.55** *** Stuart Malutki 2 – film familijny USA 2002, reż. , wyk. Michael J. Fox, Geena Davis, Hugh Laurie/Rob Minkoff **9.30** Cobra Kai **11.00** Magnum: Detektyw z Hawajów (88-90) **13.50** Poirot (7, 8) **16.05** Columbo (1): Ślad morderstwa – serial krym. USA 1997 **20.00** CSI: Kryminalne zagadki Miami (135, 136): Mój syn Caine / Umierająca panna młoda – serial krym. USA 2008 **22.00** Kości (47, 48): Tajemnica w glebie / Mu-mia w labiryncie – serial krym. USA 2007 **23.55** *** W lesie dziś nie zaśnie nikt – horror Polska 2020, reż. Bartosz M. Kowalski, wyk. Julia Wieniawa, Michał Lupa, Wiktoria Gąsiewska **2.10** Krejzi Patrol (29)

TV 4

D3 IT

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** łowcy skarbów. Kto da więcej (172) – reality show Polska 2023 **7.00** Galileo (1095, 1096) **9.05** #JesteśmyDlaDziśniej **9.30** A na deser... – mag. kulinarny **9.35** Galileo (1097, 1188, 1189) **12.45** *** Królową być – komedia Francja 2005, reż. Valérie Lemercier, wyk. Valérie Lemercier, Lambert Wilson, Catherine Deneuve **14.55** Policjantki i policjanci (1396-1400) – serial obyczajowy Polska 2026 **20.00** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1016-1019) – serial kryminalny Polska 2026 **0.00** Gwiazdy kabaretu (174, 172) **2.05** Stop! Drogówka (343) **3.05** Interwencja (5883) **3.25** Lubię Disco! (260) **4.25** Top 10 lista przebojów

Czy wiesz, że przez czopy woskowinowe MOŻESZ GORZEJ SŁYSZEĆ?

REKLAMA

Specjaliści wyjaśniają, jaka może być przyczyna problemów ze słyszeniem lub uczuciem zatkanego ucha. Sprawdź, czy nie popełniasz tego błędu!

Czy wiesz, czym są czopy woskowinowe? W naszych uszach nieustannie produkowana jest specjalna substancja, która ma za zadanie chronić przewód słuchowy zewnętrzny i ułatwiać oczyszczanie ucha. W niektórych sytuacjach dochodzi do jej nadmiernego nagromadzenia. Właśnie wtedy tworzy się czip woskowinowy, który może być przyczyną dyskomfortu i nieprzyjemnych objawów związanych ze słuchem. Zanim jednak sięgniesz po patyczki higieniczne, zapoznaj się z opinią ekspertów. Badania wskazują, że stosowanie patyczków higienicznych było odpowiedzialne za uformowanie czopów woskowinowych u 75% badanych¹!

ZATKANE UCHO MOŻE WPŁYWAĆ NA TWÓJ SŁUCH

„Czyszczenie uszu patyczkiem jest bardzo złą metodą, ze względu na to, że może ona powodować wiele różnych skutków ubocznych” – mówi Katarzyna Kasper-ek-Mosoń, laryngolog z Wrocław Medical Center (artykuł pt. „Czyszczenie uszu patyczkiem może być niebezpieczne dla zdrowia – ostrzega laryngolog” z portalu Medonet.pl.).

JĘŚLI NIE PATYCZKIEM, TO CZYM?

Specjaliści zalecają usuwanie woskowiny za pomocą płukania lub metod mechanicznych. Płukanie uszu może jednak narażać przewód słuchowy na wilgoć; nieumiejętnie wykonane może także zwiększać ryzyko urazów². Możesz zgłaszać się na regularne usuwanie woskowiny do gabinetu lub też... sprawić sobie wysokiej jakości urządzenie do czyszczenia uszu. Takie, które będzie delikatnie wysysało z uszu nadmiar wydzieliny i zanieczyszczenia, pozostawiając Twoje uszy czyste, suche i – co najważniejsze – wolne od czopów woskowinowych.

CO TO ZA URZĄDZENIE?

WaxVac to rozwiązanie zaprojektowane z myślą o Twoim komforcie i bezpieczeństwie. Jego zadaniem jest wspieranie naturalnego procesu oczyszczania ucha w łagodny i możliwie bezpieczny sposób. Dzięki przemyślanej konstrukcji usuwa nagromadzoną woskowinę poprzez delikatne zasysanie. To nowoczesne rozwiązanie i wsparcie w codziennej pielęgnacji. **WaxVac nie przepycha woskowiny w głąb przewodu słuchowego. Zamiast tego „wysysa”** wszystko to, czego nie powinno być w naszym uchu, czyli nadmiar woskowiny, nagromadzone zanieczyszczenia i wodę.

URZĄDZENIE DO CZYSZCZENIA USZU DLA CAŁEJ RODZINY!

WaxVac

Lampka ułatwiająca kontrolę stanu uszu

Włącznik

Higieniczna nakładka douszna ze sterylnej silikonu

Blokada zabezpieczająca przed włożeniem aparatu zbyt głęboko do ucha

Zbiorniczek na usuniętą woskowinę, zanieczyszczenia i wodę

Działa na baterie

JAK UŻYWAĆ?

Nałóż na końcówkę miękką nakładkę z silikonu i włącz urządzenie. Potem przyłóż aparat do ucha. Poczujesz, jak urządzenie delikatnie wysysa wodę oraz zanieczyszczenia.

Aparat wyposażony jest w 6 wymiennych nakładek – tym samym może korzystać z niego cała rodzina. Nakładki są wykonane z zaawansowanego technologicznie silikonu.

Tak! Tylko za 87 ZŁOTYCH (plus koszty przesyłki)!

ZADZWOŃ DZIŚ I ZAMÓW WaxVac!

Mamy dla Państwa ofertę. Tylko teraz możecie otrzymać urządzenie do czyszczenia uszu za **87 zł!** (plus koszty przesyłki).

Oferta ważna do wyczerpania zapasów.

91 300 36 17

Pon-pt 8-20 sb-ndz 9-20
(Standardowy koszt połączenia
telefonicznego dla operatora.)

1. D. Kurpas, A. Mastalerz-Migas, Czopy woskowinowe w praktyce lekarza rodzinnego – postępowanie i prewencja, „Świat Medycyny i Farmacji” 2021, s. 62-65.
2. Jak wyżej.

Ale Kino+

7.00 Astra 7.30 ★★★ Fuks – kom. sens. Polska 1999 **9.20** ★★ Markański wakacje – kom. Hiszp. 2023 **11.25** The Office PL (7-9) **13.10** ★★★★★ Pod Starym Dębem – dramat W. Bryt./Fr./Belg. 2023 **15.25** Sprawa nierozwiązana (1-5) **17.50** ★★★★★ Czwarta władza – film biograf. USA 2017 **20.10** ★★★★★ Boss – film krym. W. Bryt./USA 2016 **22.40** ★★★★★ Prawnik z Lincoln – film sens. USA 2011 **1.05** ★★★★★ Dig – thriller USA 2022 **2.45** Sortownia (5)

Kino Polska

8.05 PKF 45A/72 **8.20** Miś Kudłatek **8.55** Przygody Myszkę **9.15** Ranking Naj Polskiego Kina **9.55** ★★★ Trędowata – melodr. Polska 1976 **12.00** ★★★★★ Wierna rzeka – melodr. Polska 1983 **15.10** ★★ Stara baśń – film hist. Polska 2003 **17.40** ★★★★★ Mała wielka miłość – kom. rom. Polska/USA 2008 **20.00** ★★★★★ Bo we mnie jest seks – film biograficzny Polska 2021 **22.10** ★★★★★ Skrzydlate świnię – film obyczaj. Polska 2010 **0.10** ★★★★★ Konsul – kom. sens. Polska 1989

Polsat Film

8.10 Byli sobie odkrywcy **10.30** Garfield – film anim. **12.35** ★★ Podróże Guliwera – film przygod. USA 2010 **14.10** ★★★★★ Zanim się pojawił – dramat W. Bryt./USA 2016 **16.35** Pingwiny z Madagaskaru – film anim. **18.30** ★★ Niepamięć – film sf USA 2013 **21.00** ★★★★★ Bez litości 3. Ostatni rozdział – film sens. USA/W./Australia 2023, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington **23.10** Lista dźwięków – film obyczaj. USA 2021 **1.25** Ślad (100-101, 80-81)

Stopklatka

DV3 IT

10.00 Hudson i Rex (15, 16) **12.00** ★★★★★ Niekonńcząca się opowieść – film fantasy Niemcy/USA 1984 **14.00** ★★★★★ Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz – kom. Polska 1978 **16.10** ★★★★★ Flintstonowie – kom. USA 1994 **18.00** ★★★★★ Brunet wieczorową porą – kom. Polska 1976 **20.00** ★★★★★ Złap mnie, jeśli potrafisz – film biograf. USA/Kan. 2002 **23.00** ★★★★★ Dzień świra – komediod. Polska 2002 **0.55** ★★★★★ Papierowe małżeństwo – kom. rom. Polska/W. Bryt. 1992

Canal+ Premium

10.05 Kung Fu Panda 3 – film anim. USA/Chiny 2016 **11.40** ★★★★★ Azyl – film biograf. USA/W. Bryt./Czechy 2017 **13.45** ★★★★★ Warcraft: Początek – film fantasy USA 2016 **15.45** ★★★★★ Zmierzch – film fantasy USA/W. Bryt. 2008 **17.45** ★★★★★ Inwazja – film sens. Hol. 2024 **19.15** ★★★★★ Krucjata Boume'a – thriller USA/Niemcy 2004 **21.00** ★★★★★ Franz Kafka – film biograf. Czechy/Polska/Niemcy/Turcja/Fr. 2025 **23.05** ★★★★★ The Beast Within – horror W. Bryt. 2024

HBO

11.45 ★★★★★ Wciąż tu jestem – dramat Brazylia/Fr. 2024 **14.00** ★★★★★ Władca Pierścieni: Powrót Króla – film fantasy USA/Nowa Zel. 2003 **17.15** Oliviwia i niewidzialne trzęsienie ziemi – film anim. Hiszp./Fr./Belg./Chile/Szwajc. 2025 **18.25** Happy Feet: Tupot małych stóp II – film anim. USA/Nowa Zel. 2011 **20.00** ★★★★★ Millerowie – kom. USA/W. Bryt. 2013 **21.50** ★★★★★ Blue Moon – film bio. USA/Irl. 2025 **23.30** ★★★★★ Ostatni pojedynek – thriller USA/W. Bryt. 2021

Polsat 2

6.30 Nasz nowy dom (237) **7.30** Ewa gotuje (566, 567) **8.30** Z klimatem i z pasją (240) **9.00** Dlaczego ja? (1338-1342) **14.00** Sekrety rodziny (112) **15.05** Więzienie kobiet (81-84) **17.00** Nasz nowy dom (354) **18.10** ★★★★★ Mocne uderzenie – kom. sens. USA 2012, reż. Frank Coraci, wyk. Salma Hayek **20.15** ★★★★★ Rok pierwszy – komedia USA 2009 **22.30** ★★ Jutro będzie futuro II – komedia USA 2015 **0.25** ★★★★★ Sisu – film wojenny Finlandia/W. Bryt./USA 2022

TVP Seriele

6.30 Janosik (10) **7.25** Na sygnale (879-883) **10.20** Na dobre i na złe (989) **11.20** Komisarz Alex (313) **12.10** Rodzinka.pl (311, 312) **13.20** Ojciec Mateusz (327, 328) **15.10** U Pana Boga w Królowym Moście (6) **16.10** Ranczo (47) **17.15** Czerdziestolatek (6) **18.10** Na sygnale (884-886) **19.40** U Pana Boga w Królowym Moście (7) **20.40** Ojciec Mateusz (329, 330) **22.35** Ranczo (48, 49) **0.35** Głina. Nowy rozdział (6) **1.25** Gra z Cieniem (1) **2.25** Pitbull (8)

AXN

6.00 ★★ Legenda Zorro – film przygod. USA 2005 **8.15** FBI: International (1) **9.15** FBI: Most Wanted (4) **10.10** Detektyw Monk (4-8) **15.10** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (7-11) **20.00** ★★★★★ Men in Black: International – film sf USA/Chiny 2019 **22.25** ★★★★★ Zabójca – film sensacyjny USA/Kan. 2007 **0.20** ★★★★★ Snajper: Kolejne starcie – film sensacyjny USA/Niemcy/RPA 2011 **2.20** ★★ Legion – horror USA 2010 **4.15** Walker: Strażnik Teksasu (11)

13 Ulica

5.05 Falszerstwo (3) **6.45** Kapitan Marleau (3) **8.45** Bez śladu (15-24) **17.55** Blue Ridge (5, 6) **19.55** Chicago P.D. (16) – serial krym. USA **20.55** Blanca (9) – serial krym. Wł. **22.00** ★★★★★ Dopóki śmierć nas nie rozłączy: Aurora Teagarden na tropie – film krym. USA/Kan. 2021 **23.50** ★★★★★ Kontrabanda – film sens. USA/W. Bryt./Fr. 2012, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Mark Wahlberg **2.05** ★★ Widok, za który można zabić – thriller USA 2023 **4.00** Falszerstwo (3)

FX

8.30 CSI: Kryminalne zagadki Miami (1-3) **11.15** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (20-22) **14.00** Agenci NCIS (3, 4) **15.50** Tropiciele (10) **16.45** Matlock (3) **17.40** ★★★★★ Karmazynowy przypływ – film sens. USA 1995 **20.05** ★★★★★ W pogoni za zemstą – film sensacyjny USA 2010 **22.05** ★★★★★ Pociąg z forsą – komedia sens. USA 1995 **0.25** ★★★★★ Rambo II – film sens. USA/Meksyk 1985 **2.25** Tropiciele (10) **3.20** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (3, 4)

BBC First

5.10 Ojciec Brown (4) **6.00** Z pamiętnika położnej (3, 4) **7.50** Duchy (6-7, 1-2) **10.30** Morderstwa w Midsomer (4) **12.25** Ojciec Brown (3-5): Niewidzialny człowiek / Złamana szabl / Ostatni gracz **15.25** Powrót do raj (3, 4) **17.45** Z pamiętnika położnej (5) **18.50** Śmierć pod palmami (6, 2) **21.00** Dyplomaci (2) **22.00** Miłczący świadek (5, 6) **0.10** Ojciec Brown (2) **1.15** Śmierć pod palmami (2) **2.20** Miłczący świadek (5) **4.25** Morderstwa w Midsomer (4)

Eurosport 1

8.30 Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **10.00** Snooker: MŚ w Sheffield **11.00** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **14.00** Triathlon: T100 Triathlon World Tour w Singapurze **15.15** (L) Snooker: MŚ w Sheffield: **18.30** Snooker: MŚ w Sheffield **19.30** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **23.00** Snooker: MŚ w Sheffield **0.00** Kolarstwo: Strzała Walońska: UCI World Tour **1.30** Kolarstwo: Strzała Walońska kobiet **2.00** Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **3.00** Snooker: MŚ w Sheffield

Eurosport 2

8.00 (L) Triathlon: T100 Triathlon World Tour w Singapurze **12.00** Kolarstwo: Wyścig dookoła Alp **13.00** (L) Biegi narciarskie: Bysprint w Mosjoen **15.00** Kolarstwo: Strzała Walońska **16.00** Cycling Show **16.30** Triathlon: T100 Triathlon World Tour w Singapurze **17.30** Kolarstwo górskie: Race Bikes **18.00** Jeździectwo: Finał PS w Fort Worth **19.00** (L) Golf: PGA Tour – Zurich Classic of New Orleans **0.00** Triathlon: T100 Triathlon World Tour w Singapurze

Polsat Sport 1

8.00 Siatkówka: PlusLiga **10.00** Magazyn polskiego sportu **11.00** 7. strefa **12.30** (L) Siatkówka: TAURON Liga: Mecze o 3. miejsce – ewentualny 4. mecz: BKS BOSTIK ZGO Bielsko-Biała – UNI Opole **14.45** (L) Siatkówka: PlusLiga: Finał – 1. mecz: Mecze o 3. miejsce – 1. mecz **17.30** (L) Siatkówka: PlusLiga: Mecze o 3. miejsce – 1. mecz **21.00** Siatkówka: PlusLiga **1.00** Boks: Gala boksu zawodowego **2.00** (L) MMA: Sean Brady – Joaquin Buckley

TVP Sport

DV3 IT

8.35 Pływanie na basenie 50-m.: MP w kategorii open w Olsztynie: Podsumowanie **10.20** NBA Action **10.55** (L) Piłka nożna: ORLEN Ekstraliga kobiet: GKS Katowice – Pogoń Szczecin **13.10** (L) Piłka nożna: Śląsk II Wrocław – Sandeja Nowy Sącz **15.25** Hokej na lodzie: NHL: 1. runda **16.30** Mundial **18.00** Legendy miejskie **17.10** Studio **20.16** (L) Piłka nożna: Puchar Anglii: Manchester City – Southampton FC **21.00** (L) MMA: Oktagon MMA: Gala 87 w Liberu

Canal+ Sport

9.00 Piłka nożna: Real Madryt – Deportivo Alavés **11.15** Premier League Review **12.30** Premier League Preview **13.10** Premier League Stories **13.55** (L) Piłka nożna: Deportivo Alavés – RCD Mallorca; Getafe CF – FC Barcelona; Valencia CF – Girona **FC 20.35** Żużel: ORLEN Oil Motor Lublin – Stelmet Falubaz Zielona Góra **23.15** Boks: Jared Warren – Conor Cooke **1.25** Premier League: The Big Interview **2.00** Piłka nożna: Jagiellonia Białystok – Górnik Zabrze

Canal+ Sport 5

9.40 Żużel: ORLEN Oil Motor Lublin – Stelmet Falubaz Zielona Góra **12.30** Premier League Preview **13.00** Sporty ekstremalne: MŚ Stihl Timbersports **15.00** Żużel: Krono-Plast Włókniarz Częstochowa – PRES Grupa Deweloperka Toruń; ORLEN Oil Motor Lublin – Stelmet Falubaz Zielona Góra **20.35** Magazyn LM UEFA **21.15** MMA: Gala w Bangkoku **23.30** Liga+ **1.00** Piłka nożna: Cracovia – Pogoń Szczecin **3.15** Boks: Jared Warren – Conor Cooke

Eleven Sports 1

8.00 Piłka nożna: RB Lipsk – 1. FC Union Berlin **10.00** Piłka nożna: Real Betis – Real Madryt **12.00** Piłka nożna: SSC Napoli – US Cremonese **14.00** Magazyn sportowy **15.20** (L) Piłka nożna: 1. FSV Mainz 05 – Bayern Monachium **17.55** (L) Piłka nożna: Bologna FC 1909 – AS Roma **20.55** (L) Piłka nożna: Atlético Madryt – Athletic Club **23.15** Eleven Gol Live **0.25** Piłka nożna: Hamburger SV – TSG 1899 Hoffenheim **2.00** Piłka nożna: Bologna FC 1909 – AS Roma

Polsat Sport 3

6.00 Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja **8.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **11.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **13.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **15.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **17.25** (L) Koszykówka: ORLEN Basket Liga: Anwil Włocławek – WKS Śląsk Wrocław – transmisja **20.00** Tenis: ATP 500 – Barcelona Open – transmisja **22.30** Tenis: ATP 500 – Barcelona Open – transmisja **1.00** MMA: Babilon MMA

TVN 24

10.00 Serwis informacyjny **10.05** Polska na weekend **10.30** Serwis informacyjny, pogoda **10.35** Polska na weekend **11.00** Serwis informacyjny, pogoda **15.30** Ranking Mazur **16.00** Fakty po południu **18.00** Dwie Strony **19.00** Kadr na kino **19.15** Serwis informacyjny **19.25** Fakty po Faktach **20.00** Superwizjer **21.00** Ranking Mazura **21.30** Serwis informacyjny, pogoda **22.00** Szkło kontaktowe **23.00** Dzień po dniu **0.00** Fakty po Faktach **0.40** Superwizjer **1.45** Ranking Mazura

Polsat News

9.55 Cztery strony mediów Kutny **11.00** W rytmie dnia **12.50** Wydarzenia **13.30** W rytmie dnia **13.55** Pogoda **14.00** W rytmie dnia **14.55** Pogoda **15.00** W rytmie dnia **15.40** Pogoda **15.50** Wydarzenia **16.30** Czysta Polska **17.10** Interwencja **18.00** W rytmie dnia **18.35** Debata polityczna **19.15** Prezydenci i premierzy **19.50** Dobry Wieczór Polsko **21.50** Wydarzenia wieczorne **22.30** Dzień na świecie **23.30** Obraz dnia **0.00** Interwencja **0.55** Wydarzenia

TVP Info

DV3 IT

10.30 Serwis info dzień **11.00** Kolegium **11.45** Serwis info dzień **15.30** Trochę kultury **16.00** Dzień w godzinie **17.00** Telexpress **17.15** Telexpress Extra **17.35** Panorama **17.42** Sprawdzamy **18.00** Panorama **18.20** Teleplotki **18.30** Kiedyś to było **19.00** Serwis info wieczór **19.30** 19.30 **19.58** Pytanie dnia **20.18** Co lu dzie powiedział? **21.00** Serwis info wieczór **21.15** Kod bezpieczeństwa **21.45** Panorama **22.10** Oko na Wschód **22.30** Stan wyborczy

TVP 3

DV3 IT

9.00 Rozmowa z kard. Grzegorzem Rysiem **9.25** Telekurier **9.50** Korona Gór Polski **10.25** Gwiazdorska kuchnia Ani **11.00** Daję słowo – Maciej Orłoś **11.55** Królestwo mrówek **12.50** Pierwsza Druga w Trójce **13.00** Ciekawie nieza historia **13.25** Wiosna na RODO **14.00** 0 milimetr **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **19.25** (L) Piłka nożna: FKS Stal Mielec – Śląsk Wrocław **22.00** Dziennik regionów **22.30** Kryminalna Siódemka Extra **23.00** 0 milimetr **23.30** Regiony na TAK

TVP Rozrywka

9.30 Kolo fortuny **10.10** Tańcząca ze światem **10.40** Szansa na sukces. Opole 2026 **11.45** To jest grane **12.20** Prywatne życie zwierząt **12.45** Progr. rozrywkowy **13.00** Daję słowo – Maciej Orłoś **13.55** Postaw na milion **15.50** Va banque **17.00** Kolo fortuny **17.35** Domowe patenty **17.45** Szansa na sukces. Opole 2026 **18.50** Do śmiechu! **19.50** Lubig to – kabaret Hrabci **21.55** Postaw na milion **23.55** Kolo fortuny **1.25** Kabaret. Super Show Dwójki

Planete+

10.20 360° – świat bez granic **12.30** Świat z góry **13.40** Najmniejsze cuda świata **14.40** Motyle. Superbohaterowie przyrody **15.50** Portugalia na dziko **16.55** Planeta Kalifornia **18.00** Świat z góry **18.40** Polska z góry. Zamki, dworki, pałace **19.45** Céline Dion. Tak rodzi się gwiazda **20.50** Premiera: Jimmy Smimmerville. I Feel Love **22.00** Tajemnice Picassa **22.55** Catherine Deneuve. W centrum kadru **0.00** Henry Ford. XX-wieczny zyciorys

BBC Earth

8.10 W okowach mrozu **10.10** Wyspy. Laboratoria natury **11.00** Malownicze trasy kolejowe **12.00** W okowach mrozu **13.00** Pewnego razu w kosmosie **14.10** Attenborough i jurajski potwór morski **15.15** Imperium brytyjskie **16.30** David Attenborough i cuda natury **16.55** Alaska z Sue Perkins **17.55** Planeta doskonała **19.55** Planeta doskonała: kulisy **21.00** Pewnego razu w kosmosie **22.15** W okowach mrozu **23.15** Wyspy. Laboratoria natury **0.15** Zabójcza pogoda

Discovery Channel

8.00 Bimbrownicy **9.00** Gorączka złota **10.00** Łowcy opali **11.00** Od samochodu do domu **12.00** Celnicy na straży Turcji **13.00** Złomowisko PL **15.00** Nic do zgłoszenia **16.00** Lotnisko **17.00** Nagi instynkt przetrwania **18.55** Celnicy na straży Turcji **20.00** Bimbrownicy **21.00** Mike Brewer: przerobić i sprzedać **22.00** Łowcy opali **23.00** Morze złota (1) **0.00** Skok na Luwr: jak skradziono klejnoty za 102 miliony dolarów **1.00** Potwór z Alaski **2.00** Łowcy staroci

TVN Turbo

5.50 Wyburzacz **6.30** Sport **6.35** Fani czterech kółek **7.30** Fani czterech kółek. Francja **8.45** Samochód marzeń – kup i zrób **9.45** Naprawy nie do naprawy **10.30** Moto kombi **11.15** Ciężarówka przez Chile **12.15** Moto Fachury **13.00** Z drugiej reki **16.00** Wojny samochodowe **18.00** Ciężarówka przez Malezję **23.00** Jeździć, obserwować **1.15** Zawodowi handlarze **2.00** Wypad z kraju **2.35** Co Ty wiesz o broni? **3.00** Będzie pan zadowolony

TVN Style

6.20 Co za tydzień **6.50** Niezwykłe Stany Prokopa **7.45** Dzień Dobry TVN **11.25** Dzieci świata **12.00** Jestem z Polski **15.05** Babski biznes **16.05** Ostre cięcie **17.05** Zgłosz remont **18.05** Bitwa o gości **19.05** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Cafe Filizanka”, Żyrardów / Czeladź – Dobre Jadlo **21.05** Królowa przetrwania **22.25** Skok na głęboką wodę **23.30** Słub od pierwszego wejścia **1.35** Zawodowa Anka **2.15** Stylowe taxi Agaty **3.05** Wiem, co kupuję

Romance TV

12.25 ★★★ Karla, Rosalie i dziura w ścianie – kom. Niemcy 2021
14.20 Rejs ku szczęściu **16.15** ★★★ Lato nad jeziorem Garda – romans Niemcy 2022 **18.05** ★★★ Rosamunde Pilcher: Zakochana w kamerdynerze – film obyczaj. Niemcy 2024 **20.00** Kryminalne zagadki Mazur **21.50** Krawcowa z Madrytu (7, 8) **23.50** ★★★ Rzeźba życia – dramat Niemcy 2014
1.45 Kryminalne zagadki Mazur **3.40** ★★ Inga Lindström: Weekend w Söderholm – film obycz. Niemcy

TTV

DVB

8.45 Gogglebox. Przed telewizorem **9.45** Express **10.05** Nic do zgłoszenia **12.05** Zakup w ciemno Extra **12.35** Zakup w ciemno **15.45** Express **16.05** Idź na całość **17.05** Zakup w ciemno Extra **17.45** Express **18.05** Kapanowiczynie **19.05** Zakup w ciemno Extra **19.45** Express **20.00** Idź na całość **21.00** Gogglebox. Przed telewizorem **1.00** Diabełnie boskie **1.55** Zapukaj do moich drzwi

National Geographic

6.00 Najniebezpieczniejsze drogi Europy **7.55** Inżynieryjne tragedie **10.10** Katastrofa w przestworzach **12.00** Czarnobyl: świadkowie tragedii (1-4): Pierwsze 24 godziny / Próba tuszowania / Poświęcenie / Prawda – serial dok. W. Brytania/USA 2025 **16.00** Euroinżynieria **18.00** Złapać przemytnika **20.00** Megametro **21.05** Bitwa o Księżyć: od Sputnika po Apolla **23.15** Państwa Osi: droga ku porażce: Bunt pokonanych **0.20** Strzegąc granic **1.15** Alarm na lotnisku

TVP Historia

DVB

8.25 Było, nie minęło... **9.00** Crimen (5) **10.10** Odnaleźć zaginionego **10.40** Skarb Jagiellonów. Polskie dzieje arrasami tkane **11.45** Wszystkie kolory świata **12.50** Skarb przeszłości i ich tajemnice **14.00** Ex libris **14.30** ★★★ Miś – kom. Polska 1980 **16.30** Święte miejsca pięciu religii **17.35** Łaska (9) **19.05** Starożytne mocarstwa **20.05** Największe tajemnice monarchii **21.10** ★★★ Peggy Sue wyszła za mąż – kom. USA 1986 **23.00** ★★★ Mecz w piekle – dramat Węgry 1961

TLC

8.00 AmeryGhana **9.00** Włoski salon piękności **10.00** Mój chłopak jest maminsynkiem **11.00** Kiedy dzieci mają dzieci **12.00** Schudnąć i zmienić pleć **13.00** Siostry wielkiej wagi **14.00** Klinika bez tajemnic **16.00** Wiza na miłość: Wielka Brytania **17.00** Wiza na miłość: pierwsze spotkanie **20.00** Niepokonani **21.00** Twarz od nowa **22.00** Skórze na ratunek **23.00** Pogromcy guzów **0.00** Dr Przyszczyla **1.00** Niepokonani **2.00** Twarz od nowa

TVN Fabuła

6.00 Seriale **7.05** Kryminalni (9-11) **10.10** ★★★ Igrając z ogniem – komedia USA 2019 **12.15** ★★★ Bella i Sebastian II – film przygod. Fr. 2015 **14.25** ★★★ Książę w Nowym Jorku – kom. USA 1988 **16.55** ★★★ Wonder Woman 1984 – film fant. USA 2020 **20.00** Starcie Tytanów **22.25** ★★ Coś jest nie tak z dziećmiakami – horror USA 2023 **0.20** ★★★ Smetarz dla zwierzków – horror USA/Kan. 2019 **2.20** Szkoła (698) **3.10** Ukryta prawda (1272, 1273)

Fokus TV

DVB

6.00 Wehikuł czasu **6.05** 48 h. Zaginieni (15) **7.00** Rolnicy. Podlasie **9.00** Niezwykłe pociągi **11.00** Świat z góry. Jedwabny Szlak **13.00** Rolnicy. Podlasie **16.00** Wioski wiosieczki **17.00** Wielkie wycieczkowce **18.00** Najbardziej niebezpieczne drogi do szkoły **19.00** Jak to wyjaśnić **19.25** TOP 10 Największe tajemnice świata **20.00** Sekrety Biblii **21.00** Ścisłe tajne akta UFO **23.00** Poza kontrolą **0.00** Przepis poczę podziemie **1.00** Rolnicy. Podlasie

Nat Geo Wild

10.00 Olsniwająca Ameryka **11.00** Królowe świata zwierząt **12.00** Critter Fixers – zwierzęcy cudotwórcy **14.00** Dziką Północ Europy **15.00** Sekretne życie pingwinów **16.00** Sekretne życie ośmiornic **17.00** Wilki z Yellowstone: dziedzictwo **18.30** Dzikie oblicza Ameryki **19.00** Drapieżcy z raf koralowych **20.00** Europa z powietrza **21.00** Najgroźniejsze zwierzęta Afryki **22.00** Węże w mieście **23.00** Europa z powietrza: Wyspy Brytyjskie

TVP Dokument

DVB

11.05 Stolarz **11.30** Szlakiem Kolberga **12.00** FilMOTEKA Małopolska **12.50** Podróże Małej i Dużej **13.20** Tacy byliśmy **13.50** Ukryte piękno Europy **14.50** Hawaje – zrodzone z ognia **15.50** Ziemia i jej sąsiedzi **16.55** Tajemnice królewskiej posiadłości **17.45** Jim Carrey. Ameryka bez maski **18.50** Zbyt ciasny system **20.00** Dni wrzawy – droga Rolling Stonesów do Altamont **21.55** 35 dni w Czarnobylu (s.2) **23.05** Zderzenie czołowe **23.15** Sprawdzamy **23.45** Isaac Asimov. List do przyszłości

TVS

5.00 Telesprzedaż **7.00** Pogoda **7.05** Klachy i Lachy **7.40** Koncert życzeń – magazyn muzyczny **9.25** Muzyczne dzień dobry **10.05** Przy muzyce po śląsku **10.45** Klachy i Lachy – program rozrywkowy **11.10** Spotkanie z balladą **12.25** Przy muzyce po śląsku **13.30** Klachy i Lachy **14.00** Szlagierowa lista **16.00** Koncert życzeń – magazyn **17.45** Przy muzyce po śląsku **18.25** Śląska karuzela **20.00** Koncert w TVS **23.45** Szlagierowa lista **1.20** Pasma ciekawostek

AMC

8.35 ★★ Wymarzony facet – kom. rom. USA 2002 **10.35** ★★★ Kopalnie króla Salomona (1) – film przygod. Niemcy/USA/RPA 2004 **14.10** ★★★ Strażnik – thriller USA 2006 **16.15** ★★ Nasza niania jest agentem – kom. USA 2010 **18.00** ★★★ Sekcja 8. – film sens. USA/Niemcy 2003 **20.00** ★★★ Mistrz Z: W cieniu Ip mana – film sensacyjny Hongk./Chiny 2018 **22.15** ★★ Nieśmiertelny IV: Ostatnia rozgrywka – film fantasy USA/W. Bryt./Luksemburg 2000

Nowa TV

DVB

6.00 Wehikuł czasu (425, 426) **6.20** TV Okazje (64, 65) **6.55** Wehikuł czasu (425, 426) **7.30** Interwencja – taka jest Polska (564) **8.20** Frieren. U kresu drogi (25, 26) **9.30** Dragon Ball Z Kai (80-86) **13.00** One-Punch Man 7, 8) **14.00** Co ludzie powiedzą? (19-21) **16.00** Miodowe lata **19.45** Poirot (5-8) **0.00** Ślad (64) **1.00** Łowca pedofilów (151-154) **3.00** TV Okazje (65, 66) **3.50** Wehikuł czasu (425, 424) **4.00** Sala operacyjna (4, 6) **5.00** Pod lupą (10, 11)

Metro

6.00 Gorączka złota **7.50** Klan z Alaski **9.50** The Floor **11.00** Złomowisko PL **13.00** Gwiazdy lumpsów **13.50** Kryminalni (8, 7) **16.00** Niezwykłe Stany Prokopa **17.00** Mam Talent! **19.25** Magda gotuje Internet **20.00** ★★★ Dusza towarzystwa – komedia USA 2018 **22.10** ★★★ Zabójcza broń III – kom. sens. USA 1992, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson **0.25** Kuba Wojewódzki **1.35** Szpital (677) **2.30** Pani Gadzet **3.00** Dieta czy cud? **3.35** Szkoła (786, 780)

Zoom TV

6.00 Bliżej! Magazyn reporterów **7.50** Bolek i Lolek **8.15** To leci w sieci **9.35** Kabaretowe przeboje **10.45** Wojciech Ceirowski – boso przez świat **14.15** Stawka większa niż życie (11, 12) **17.00** Strażnik Teksasu (4, 5) **19.00** Jaś Fasola (13, 14) **20.05** Jaś Fasola w najlepszym wydaniu **21.10** ★★★ Zaginiona – thriller USA 2012, reż. Heitor Dhalia, wyk. Amanda Seyfried, Daniel Sunjata **23.10** Adam szuka Ewy. Niemcy **0.10** Magia nagości. Finlandia

WP

DVB

6.00 Makłowicz w podróży **7.05** Morderstwa w Midsomer (5) **9.00** II wojna światowa: wyjść do zwycięstwa **11.00** Porzucone budowle **11.55** Pokochaj lub sprzedaj – Vancouver **13.00** Pokochaj lub sprzedaj – Quebec **14.00** Pokochaj lub sprzedaj – Vancouver **14.55** Policjanci w akcji **17.00** Policjanci z sąsiedztwa **18.00** Strażacy z sąsiedztwa **18.55** Policjanci z sąsiedztwa **21.45** Mam Talent Ameryka: Drużyna Marzeń **23.35** Mistrzowie kabaretu: Kabaret Zachodni

TOLEK®

Rehabilitacyjne Rowery Trójkołowe

Napęd
nożny

Najtańszy polski
rower elektryczny

Rowery mogą być z napędem elektrycznym

Rower jako wyrób medyczny
jest częściowo refundowany przez Centrum Pomocy Rodzinie
oraz serwis gwarancyjny i pogwarancyjny

ROWERY POLECANE SĄ:

- ▶ Osobom z niedowładem nóg z napędem ręcznym
- ▶ Nieumiejącym jeździć na rowerze dwukołowym
- ▶ Osobom Starszym mniej sprawnym ruchowo
- ▶ Dzieciom
- ▶ Osobom z zachwianiem równowagi

Więcej informacji: www.rowertolek.pl

e-mail: biuro@rowertolek.pl

adres: ul. 3 Maja 2A, 87-850 Chocień k. Włocławka

tel. 54 284 65 40 Emilia | kom. 723 881 675 Michał
kom. 600 790 138 Teofil | kom. 600 467 513 Anna

To jest wyrób medyczny.
Używaj go zgodnie z instrukcją używania lub etykietą

TVP1

DVB-T

SERIAL 20:25

Wojna zastępcza

7.00 Msza św. w Krakowie Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.30** Życie po „Sanatorium miłości” **8.55** Alternatywy 4 (3): Pierwsza noc **10.00** Ojciec Mateusz (446) **10.55** Komisarz Alex (314) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Regina Coeli **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Nowe życie **13.05** Ssaki (5) **14.05** Cis. Historia zapisana w drzewie **14.35** Dom (13)

16.05 Dziedzictwo (901)

– serial obyczaj. Turcja

17.00 Telexpress**17.35** Daję słowo – Maciej

Orłoś: Tomasz Stockinger

18.40 Jaka to melodia?**19.30** 19.30**19.55** Pytanie dnia**20.25** Wojna zastępcza (9)

Nastia odnajduje głowice w warszawskim kościele i przekazuje Arturowi tajne dokumenty, które mają zacząć aferę Ołina. W Kijowie misja Zuzy i „Budynia” kończy się powodzeniem.

21.25 Sanatorium miłości**22.15** „Sanatorium miłości”

– kulisy programu

22.25 Życie po „Sanatorium miłości”

– cykl reportaży

22.50 Tulipanowa gorączka

*** – melodramat

W. Bryt./USA 2017

Reż. Justin Chadwick, wyk. Alicia Vikander, Dane DeHaan, Christoph Waltz

0.45 Nie czas umierać

**** – film sensacyjny

W. Bryt./USA 2021

3.30 Mechanik: Czas zemsty

*** – film sensacyjny

Niemcy/USA 2005

TVP Polonia

7.30 Makłowicz w podróżyŻycie lasu. Ptaki **8.50** 30. Festiwal Kultury Kresowej w Miragowie **9.50**Słowo na niedzielę **10.00** Msza św.z bazyliki prymasowskiej pw. Wniebowzięcia NMP w Gnieźnie **11.55**Między ziemią a niebem **12.00**Regina Coeli **12.15** Między ziemiąa niebem **12.55** *** ABC miłości– kom. Polska 1935 (s.3) **14.15**Studio Betclic 1. Ligi **14.25** (L) Pił-

ka nożna: Wiczyńska Kraków – GKS

Tychy **17.00** Telexpress **17.25**M jak miłość (1919) **18.15** Kaba-retomaniacy **19.05** Muzyczne naj**19.30** 19.30 **19.55** Pytanie dnia**20.20** Komisarz Alex (274) **21.15**Gabi Drzewiecka zaprasza **22.10**

*** Kurier – film sens. Polska

2019 (s.13) **0.05** Młoda kultura

TVP2

DVB-T

FILM 22:25

Hit Man

5.10 Barwy szczęścia (3365, 3366) – serial Polska 2025 **6.25** M jak miłość (1927) – serial Polska 2026 **7.30** Pytanie na śniadanie – prog. informacyjno-publicystyczny **11.10** Domowe patenty **11.15** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka – prog. edukacyjny **11.50** The Voice Kids (14): Bitwa – program rozrywkowy **14.00** Fami-liada **14.35** Kolo fortuny – teleturniej

15.15 Szansa na sukces. Opole

2026: Finał – show (s.2)

17.05 Wstęp do meczu**17.25** (L) Piłka nożna: PKO BP

Ekstraklasa: Lech Poznań

– Legia Warszawa

19.25 Studio po meczu**19.50** Pan Mama (52)

– serial komediowy

Polska 2026

20.20 Postaw na milion**21.20** Kwiatki polskie duże**22.25** Hit Man – komedia

*** sensacyjna USA 2023
Reż. Richard Linklater, wyk. Glen Powell, Adria Arjona, Austin Amelio
Współpracujący z nowo-orleańską policją profesor Johnson podszywa się pod płatnego zabójcę. Zakończy się w kobiecie, którą ma pomóc aresztować.

0.30 Krucjata. Prawo serii (6)

– serial krym. Polska 2024

1.30 Szpieg, który mnie

*** rzucił – komedia sens.

Kanada/USA/Niemcy 2018

Reż. Susanna Fogel, wyk. Mila Kunis, Kate

McKinnon, Justin Theroux

3.40 Rodzinka.pl

– serial kom. Polska 2026

TV Trwam

DVB-T

9.30 Sokół śniad z Jasnej Góry**10.30** Małomiasteczkowo(115) **11.45** Muzyczne chwile**12.00** XXV Ogólnopolska Piel-grzymka NSZZ Solidarność **14.00**Papież Polak do rodaków **14.30**

Zapiski ze świętości Prymasa

Tysiąclecia **15.00** Wiesz to też Pol-ska **16.10** Koncert zyczeń **17.00**Żyłem blisko świętego **17.30** SólZiemi **18.15** Rozmowy niedokoń-czone **19.30** Baśniowy teatr lalek**20.00** Informacje **20.20** Różniec**21.00** Apel Jasnogórski **22.00**Mocni Jego mocą **22.30** Muzycz-ne chwile **22.45** Jak wygrać mał-żeństwo? **23.00** Jak my to widzi-my... **23.30** Tam, gdzie Bóg płacze**0.10** Informacje **0.30** Sól Ziemi**1.00** Msza święta z Jasnej Góry

Polsat

DVB-T

FILM 22:45

Jeszcze dłuższe zarczynny

5.25 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień – magazyn inf. **8.00** Halo tu Polsat – program informacyjno-publicystyczny **11.45** Księga smoków – film animowany USA 2011 **12.10** Shrek – film animowany USA 2001, reż. Andrew Adamson, Vicky Jensen, dub. Zbigniew Zamachowski, Agnieszka Kunikowska, Jerzy Stuhr **14.00** Must Be The Music – show

16.10 Nasz nowy dom**17.30** Awantura o kasę**18.50** Wydarzenia**19.35** Państwo w państwie**19.55** Dancing with the Stars.

Taniec z gwiazdami

22.45 Jeszcze dłuższe

*** zarczynny – komedia rom.

USA/Japonia 2012

Reż. Nicholas Stoller, wyk. Emily Blunt, Jason Segel

Tom i Violet zarczynają się

w pierwszą rocznicę zna-

jomości. Przygotowania do

ślubu się przeciągają. Violet

otrzymuje wymarzoną pro-

pozycję stażu na uniwersy-

tecie w Michigan.

1.20 Sąsiedzi

**** – komedia USA 2014

Reż. Nicholas Stoller, wyk. Seth Rogen, Zac Efron

Dom w sąsiedztwie Maca

i Kelly zajmuje bractwo

studenckie. Wydaje się, że

para będzie mogła połączyć

rodzicielstwo z imprezowa-

niem. Wkrótce okazuje się,

że nie jest to możliwe.

3.35 Świat według Kiepskich

(559, 560): Wewnętrzny

ogród / Ciasteczka wujka

Booble'a – serial kom.

Super Polsat

DVB-T

6.05 Wydarzenia 21:50 **6.40**SuperLudzie (39) **7.15** Byli sobieodkrywczy (6-10) **10.00** Super-Mocni (9, 10) **11.00** Piotruś Królik**12.25** Na gigancie – film anim. **12.55**

*** Szalone wakacje na kółkach

– komedia W. Bryt./Niemcy/USA

2006 **15.00** *** Godzilla – filmsens. USA/Jap. 1998 **17.55** Światwedług Kiepskich (97, 543) **19.00**Rankda w ciemno (9, 10) **21.10**

*** Hitman – film sens. USA/Fr.

2007, reż. Xavier Gens, wyk. Timo-

thy Olyphant **22.55** *** Volta

– komedia Polska 2017, reż. Juliusz

Machulski, wyk. Andrzej Zieliński,

Olga Bołądź, Aleksandra Domań-

ska (s.13) **1.05** Backdoor – Wyj-ście awaryjne (1) **1.45** Świat

według Kiepskich (120, 86, 94, 329)

TVN

DVB-T

FILM 23:30

John Wick 2

5.15 Jak to jest zrobione? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda (1619) – serial fabularno-dokum. Polska 2024 **6.50** Kuchenne rewolucje: Koronowo – Nasze smaki **7.45** Dzień Dobry TVN – magazyn informacyjno-publicystyczny **11.30** Niezwykłe Stany Prokopa (8) – serial dok. Polska 2026 **12.35** Co za tydzień **13.15** Mam Talent! – prog. rozrywkowy Polska 2026

15.45 Bitwa o gości**16.50** Galimatias, czyli kogel-

*** -mogel II – komedia

Polska 1988

Reż. Roman Zaluski,

wyk. Grażyna Błęcka-Kol-

ska, Dariusz Siatkowski

19.00 Fakty**19.45** The Traitors. Zdrajcy**21.25** Koniec świata, czyli

*** Kogel Mogel 4

– komedia Polska 2022 (s.3)

Reż. Anna Wierzbur-Bluszcz,

wyk. Grażyna Błęcka-Kol-

ska, Katarzyna Łaniewska,

Paweł Nowisz

23.30 John Wick 2

**** – thriller USA 2017

Reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Riccardo

Scamarcio, Ian McShane

John Wick musi porzucić

emeryturę. Dawny wspólnik

potrzebuje pomocy w walce

z organizacją włoskich zabój-

ców. Jego pojawienie się bę-

dzie dla mafii wydarzeniem

o dramatycznych skutkach.

2.00 Superwizjer**2.40** Szpital św. Anny (78)**3.30** Uwaga! – magazyn**3.45** CSI: Kryminalne zagadki

Las Vegas (7): Ostra jazda

TVN 7

DVB-T

FILM 17:50

Lara Croft: Tomb Raider

6.00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie (5) **6.55** Bugs Bunny Builders (30-32) **7.40** *** Pimi z Krainy Tygrysów – film przygod. Wł. 2022 **9.35** Ukryta prawda (1190, 1186, 1187) **14.50** Detektywi (293, 294) **17.50** *** Lara Croft: Tomb Raider – film przygod. USA/W. Bryt./Jap./Niemcy 2001, reż. Simon West, wyk. Angelina Jolie **20.00** *** Tenet – film akcji USA/W. Bryt. 2020, reż. Christopher Nolan, wyk. John David Washington (s.13) **23.15** *** Zabójcza broń IV – komedia sens. USA 1998, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson **1.55** *** Małe rzeczy – thriller USA 2021, reż. John Lee Hancock

TV Puls

DVB-T

5.30 Dyzur (39) **6.05** Taki jest świat **6.40** Nash Bridges (119, 120) **8.30** Don Matteo: Boski detektyw (12-14) **11.45** Ranczo (129, 130) **13.50** *** Robin Hood: Faceci w rajstwach – komedia USA/Fr. 1993 **16.20** *** Pies i kot – komedia Fr./Kan. 2024 **18.00** *** Pies – komedia USA 2022 **20.00** *** Człowiek w ogniu – thriller Szwajc./W. Bryt./USA 2004 **23.05** *** Mob Land – film sens. USA/Kan. 2023 **1.20** *** Agent MR-9 – film sens. USA/Bangladesz 2023 **3.50** Taki jest świat

Puls 2

DVB-T

7.00 Taki jest świat **7.25** Aukcja w ciemno **8.55** Wojciech Cejrowski. Bosco – Etiopia **10.45** *** Żandarm się żeni – komedia Fr./Wł. 1968 **12.40** *** Żandarm na emeryturze – komedia Fr./Wł. 1970 **14.45** *** Zakłète jabłko – film fantasy Słowacja/Czechy 2024 **16.45** *** Zaczarowany nos – film fantasy Niemcy/Czechy 2021 **18.45** *** Dwie siostry i pies – film fantasy Niemcy 2022 **20.00** *** Towarzysze broni – dramat USA 2022 **22.55** Dzielnica strachu (461-464)

FILM**Volta**

Komedia z sensacyjnymi zwrotami akcji i doskonale poprowadzoną intrygą

SUPER POLSAT 22:55 ★★

Bruno Volta nie ma sobie równych w rozwiązywaniu zagadek i odgadywaniu motywacji ludzi. Pewnego dnia jego zmysł kombinowania i robienia interesów zostaje postawiony w stan gotowości. Jego młodsza partnerka Aga poznaje dziewczynę o imieniu Wiki. W ścianie starej kamienicy nowa znajoma znajduje tajemniczy, drogocenny przedmiot. Volta nie może przepuścić okazji. Razem z ochroniarzem Dychą postanawiają wejść w posiadanie niezwyklej rzeczy. Niewinnie wyglądająca Wiki okazuje się jednak trudnym rywalem. A Volta do tej pory zadzierał tylko z facetami.

Komedia kryminalna Polska 2017, reż. Juliusz Machulski, występują: Andrzej Zieliński, Olga Bołądź, Aleksandra Domańska

Tenet

W świecie szpiegów toczy się walka o olbrzymią stawkę

TVN 7 20:00 ★★

Uzbrojony tylko w jedno słowo – Tenet – bohater (John David Washington) wkracza w świat szpiegów i toczy walkę o ocalenie ludzkości. Jego zadanie, jak się okazuje, nie mieści się w czasie rzeczywistym i konieczne jest skorzystanie ze zjawiska inwersji... Reżyserem jest wizjoner współczesnej kinematografii, Christopher Nolan. Film dostała Oscara za efekty specjalne.

FILM**Trzej muszkieterowie: D'Artagnan**

Ekranizacja słynnej trylogii Aleksandra Dumasa

TVP KULTURA 20:00 ★★

Akcja filmu dzieje się od Luwru po Pałac Buckingham, od slumsów Paryża po oblężenie La Rochelle. W królestwie podzielonym wojnami religijnymi i zagrożonym inwazją Anglii, garstka mężczyzn i kobiet skrzyżuje miecze, by ratować Francję. Głównym bohaterem jest D'Artagnan, który marzy

FILM

o tym, by zostać muszkieterem. W realizacji tego pragnienia będą próbowali mu pomóc jego nowi przyjaciele: Atos, Portos i Aramis. To u ich boku będzie toczył walki.

Kurier

Misja, która miała zadecydować o losach Polski

TVP POLONIA 22:10 ★★

Latem 1944 roku, gdy waży się losy wojny, Jan Nowak-Jeziorański zmierza z tajną misją z Londynu do Warszawy, by przekazać informacje o walkach AK i dowiedzieć się, czy Brytyjczycy udzielą pomocy walczącej Warszawie. Jednak problemy zaczynają się już w brytyjskiej stolicy. Alianci nie kwapią się do spełnienia obietnic

FILM

i wysłania do Polski posiłków, dzięki którym powstanie miałyby realne szanse powodzenia. Na dołatek Nowak otrzymuje sprzeczne rozkazy od Polaków...

KRZYŻÓWKA PANORAMICZNA

mięso na kotlety	modlitwa islamska, pułapka, potrzask	nadzorcza w firmie	turecka metropolia	tymczasowy dla podejrzanego	widli-szek udziela kredytów	parów, wawóz kolejność	7
ciężka, zła płatna praca							
wiszące łóżko front budynku	9		12	wykrywa obiekty pod wodą	6	kuzyn karpia	
plac targowy		5	4	konzercja myśli		erozja skał wapiennych	kuzyn bielaka
trawa dla ptaszków	czarna choroba	jeden u dromadera	np. Fiat Panda		pasza dla koni ssak z Andów	Małysz lub Ferency	weże i krokodyły
			biblijny statek	pospolite kłamstwo			
pretensja zażalenia				„bron” drogówki		3	
Tatrzański Narodowy			liczna grupa ludzi				
	szef juhasów		8	oczko w pierścionku	1	10	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 12 utworzą rozwiązanie

SUDOKU

		4				3		
3	5				2			
6	7	8	4					1
1		9						
5	8		1		6		9	2
						5		7
4					7	2	8	3
			3				5	9
		6				1		

SUDOKU

	6	5						9
2					9			
				5	4	6		8
	7		3	6	2	1		
	1						2	
		9	7	1	8		3	
7		4	5	3				
			9					4
6						5	1	

Ale Kino+

7.30 ★★★ Panie Dulskie – komediodr. Polska 2015 **9.25** ★★★ Horu – dramat Fr./Belg. 2022 **11.25** The Office PL (10-12) **13.15** ★★★ W 80 dni dookoła świata – film przygod. USA/Irl./W. Bryt. 2004 **15.35** Sprawa nierozwiązana (6-10) **18.00** ★★★ Sekret Madeleine Collins – thriller Fr./Belg./Szwajc. 2021 **20.10** Nora Sand: Fatalna pomyłka (5, 6) **22.10** ★★★ Bracia ze stali – film biograf. USA/W. Bryt. 2023 **0.40** ★★★ Wszystkie imiona Boga – film sens. Hiszp. 2023

Polsat 2

6.30 Sekrety rodziny **7.30** Z kłmatem i z pasją **8.00** Sekrety rodziny **9.00** Trudne sprawy **14.00** Sekrety rodziny **15.05** Wzięcie kobiet **17.00** Nasz nowy dom **18.10** ★★★ Alfa – film przygod. USA/Chiny/Kan. 2018 **20.20** ★★★ Sisu – film woj. Finlandia/W. Bryt./USA 2022, reż. Jalmari Helander **22.05** ★ Cudzoziemiec – film sens. USA/Polska 2003, reż. Michael Oblowitz, wyk. Steven Seagal **0.05** Komisarz Karma (32) **1.10** Wydarzenia **1.50** Interwencja

Eurosport 1

6.30 Snooker: MŚ w Sheffield **8.30** Triathlon: T100 Triathlon WT w Singapurze **9.30** Cycling Show **10.00** Snooker: MŚ w Sheffield **11.00** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **14.00** Maraton Bostoński **15.15** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **18.30** Snooker: MŚ w Sheffield **19.30** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **23.00** Maraton Londyński **1.00** Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège **1.30** Snooker: MŚ w Sheffield **2.30** Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège **4.30** Snooker: MŚ w Sheffield

Eleven Sports 1

8.00 Piłka nożna: 1. FSV Mainz 05 – Bayern Monachium **10.00** Piłka nożna: Atlético Madryt – Athletic Club **12.00** Udinese – najbardziej polski klub we Włoszech **12.25** (L) Piłka nożna: ACF Fiorentina – US Sassuolo Calcio **14.30** Magazyn **14.55** (L) Piłka nożna: Genoa CFC – Como 1907 **17.00** Magazyn **17.55** (L) Piłka nożna: Torino FC – Inter Mediolan **20.40** (L) Piłka nożna: AC Milan – Juventus FC **23.00** Eleven Gol Live **0.10** Piłka nożna: Borussia Dortmund – SC Freiburg

TVP Rozrywka

8.50 Kiedyś to było **9.30** Kolo fortuny **10.10** Tańcząca ze światem **10.40** Szansa na sukces. Opole 2026 **11.50** Postaw na milion **13.40** Prywatne życie zwierząt **14.10** Super Gary. Gotuj z Bosacką! **14.40** Program rozrywkowy **14.50** Tak to leciało! **15.45** Va banque **17.00** Kolo fortuny **17.45** Szansa na sukces. Opole 2026 **18.50** Do śmiechu! **19.50** Moje przeboje **20.30** Kocham Cię, Polsko! **22.00** Postaw na milion **0.00** Kolo fortuny **1.30** Kabaret. Super Show Dwójki

Kino Polska

9.00 Tego się nie robi kotu **9.10** Ranking Naj Polskiego Kina **9.55** ★★★ Złoty pociąg (1) – film sens. Polska/Rum. 1986 **13.15** ★★★ Rozmowy kontrolowane – komedia **15.35** ★★★ Halo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy – kom. Polska 1978 **17.45** ★★★ 1920 Bitwa Warszawska – dramat Polska 2011 **20.00** ★★★ Waleśa. Człowiek z nadziei – film biograf. Polska 2013 **22.45** ★★★ Zabawa, zabawa – dramat Polska **0.20** ★★★ Kroll – film sen. Polska 1991

TVP Seriele

5.10 Rodzinka.pl (127) **5.55** Czwadziestolatek (5, 6) **8.00** Janosik (9, 10) **10.00** Ranczo (49) **11.05** ★★★ Miś – kom. Polska 1980 **13.10** Ojciec Mateusz (329, 330) **15.10** Komisarz Alex (314) **16.10** Ranczo (50) **17.15** Janosik (11) **18.05** Na sygnale (886-888) **19.40** Ojciec Mateusz (446, 331-332) **22.30** Ranczo (51, 52) **0.30** Rodzinka.pl (312, 313) **1.40** Korona królów (389, 390) **2.40** Falszerze. Powrót słoń (30) **3.40** Ratownicy (5) **4.35** Matylda (7)

Eurosport 2

8.30 Snooker: MŚ w Sheffield **10.00** Kolarstwo górskie: Race Bikes **10.30** Kolarstwo: Strzala Walońska kobiet **11.00** Kolarstwo: Strzala Walońska **11.30** (L) Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **13.30** (L) Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège **16.30** Cycling Show **16.40** (L) Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège kobiet **18.15** Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **19.00** (L) Golf: PGA Tour – Zurich Classic of New Orleans **0.00** Wyścigi Endurance: MŚ Endurance FIA – 6 godz. Imoli

Polsat Sport 3

6.00 Koszykówka: ORLEN Basket Liga **8.30** Piłka nożna z archiwum **11.00** Piłka nożna z archiwum **12.30** (L) Piłka ręczna: ORLEN Superliga – transmisja **15.00** Piłka nożna z archiwum **17.25** (L) Koszykówka: ORLEN Basket Liga: PGE Start Lublin – Tauron GTK Gliwice – transmisja **20.00** Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **22.30** Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **1.00** MMA: Babilon MMA

Planete+

8.10 Niezwykłe podróże koleją **10.20** 360° – świat bez granic **12.30** Zielony łódz biegunów **13.35** Najmniejsze cuda świata **14.40** Motyle. Superbohaterowie przyrody **15.50** Portugalia na dziko **16.55** Planeta Kalifornia **18.00** Świat z góry **18.40** Polska z góry. Zamki, dworki, pałace **19.45** Catherine Deneuve. W centrum kadru **20.50** Tajemnice Picassa **22.00** Życia i śmierci Christophera Lee **0.00** Morderca zostawia kartę **2.00** Polska z góry. Zamki, dworki, pałace

Polsat Film

8.05 Byli sobie odkrywcy **9.45** Była sobie Ziemia **10.20** Jeżdżący smoków: Na końcu świata **11.20** Pingwiny z Madagaskaru – film anim. **13.15** ★ Gruby Albert – komedia USA 2004 **15.00** ★★★ Rodzina na wakacjach – komedia USA 2004 **17.05** ★★★ Niepostrzyżymy – film sens. USA 2010 **19.15** ★★★ Park Jurajski III – film sf USA 2001 **21.00** ★★★ Transporter II – film sens. USA/Fr./Niemcy 2005 **22.50** ★★★ Ted – kom. USA 2012 **1.00** Ślad (102, 103)

AXN

6.20 ★★★ Duże Dzieci – kom. USA 2010 **8.05** Zabójcza broń (14, 15) **10.05** Detektyw Monk (9-13) **15.05** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (12-16) **20.00** ★★★ John Wick 4 – film sensacyjny USA/Niemcy 2023, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves **23.30** ★★★ W 80 dni dookoła świata – film przygodowy USA/Niemcy/Irl./W. Bryt. 2004 **1.55** ★★★ Snajper: Niezłazlany zabójca – thriller USA 2016 **3.55** ★★★ Zabójca – film sensacyjny USA/Kanada 2007

Polsat Sport 1

6.00 Siatkówka: PlusLiga **8.00** Siatkówka: PlusLiga **11.00** Cafe Futbol **12.30** (L) Koszykówka: ORLEN Basket Liga: Legia Warszawa – AMW Arkada Gdynia **14.45** (L) Siatkówka: TAURON Liga: Finał – ewentualny 4. mecz: PGE Budowlani Łódź – KS Gwardia Rzeszów – transmisja **17.30** (L) Siatkówka: PLS 1. Liga: Półfinał – ewentualny 3. mecz: GKS Katowice – KKS Mickiewicz Kluczbork **20.00** Siatkówka: PlusLiga **1.00** Boks: Gala boksu zawodowego

TVN 24

8.00 Serwis informacyjny, pogoda **10.45** Kawa na lawę **11.55** Łoza prasowa **12.50** Ewa Ewart poleca – dokument w TVN24 **14.00** Serwis informacyjny, pogoda **15.45** Kadri na kino **16.00** Fakty po południu **18.00** Serwis informacyjny, pogoda **18.35** Ranking Mazura **19.10** Serwis informacyjny **19.25** Fakty po Faktach **20.00** W kuliach **21.30** Serwis informacyjny, pogoda **22.00** Szkło kontaktowe **23.00** Dzień po dniu **0.00** Fakty po Faktach **0.50** Kawa na lawę **2.05** Nowa Maja w ogrodzie

BBC Earth

8.55 W okowach mrozu **9.55** Życie na pustkowiu: powroty **11.00** Wyspy. Laboratoria natury **11.55** David Attenborough i cuda natury **12.25** W okowach mrozu **13.25** Alaska z Sue Perkins **14.25** Wielka kanadyjska przygoda **15.25** Fenomeny współczesnego życia **16.30** Pewnego razu w kosmosie **17.50** W okowach mrozu: Kanada **18.50** Malownicze trasy kolejowe **19.55** Wyspy Atlantyku **21.00** Wyspy. Laboratoria natury **22.00** W okowach mrozu **23.00** Planeta zmian

Stopklatka

DV3 IT

6.00 Komisarz Rex (6-9) **10.00** Hudson i Rex (17-19) **13.00** ★ Flintstonowie: Niech żyje Rock Vegas! – kom. USA 2000 **14.55** ★★ Jutro będziemy szczęśliwi – komediodramat Fr./W. Bryt. 2016 **17.30** ★★ Seksmisja – kom. Polska 1984 **20.00** ★★ Suma wszystkich strachów – film sens. USA/Kan. 2002 **22.40** ★★ Gliniarz z metropolii – film akcji USA 1997 **1.00** ★★ Kamienie na szaniec – dramat Polska 2014 **3.40** ★★ Wielka wyspa – kom.

13 Ulica

5.00 Falszerstwo (4, 5) **6.50** Kapitan Marleau (4) **8.50** Mentalista (4-13) **18.00** Metoda Wagnera (12) – serial krym. Fr. **20.00** ★★ Zabójstwo w Meaux – film krym. Fr. 2023, reż. Adeline Darraux, wyk. Carole Blanc, Julie Debazac **22.00** ★★ Zabójstwo w Chateau-Thierry – film krym. Fr. 2024, reż. Delphine Lemoine, wyk. Elsa Lunghini **0.00** ★★ Morderstwo w Kermadec – film krym. Fr. 2022, reż. Bruno Garcia, wyk. Claire Keim **2.00** Falszerstwo (3-5)

TVP Sport

DV3 IT

8.35 Piłka nożna: Betclig 1. Liga: Multi1 Liga: FKS Stal Mielec – Śląsk Wrocław **10.45** Futbol totalny **11.55** (L) Piłka nożna: Betclig 2. Liga: Podhale Nowy Targ – Świt Szczecin **14.10** Hokej na lodzie NHL: 1. runda **15.55** (L) Piłka nożna: Puchar Anglii: Chelsea FC – Leeds United **17.55** Studio **20.15** NBA Action **20.45** Sportowy wieczór **21.30** (L) Koszykówka NBA: Portland Trail Blazers – San Antonio Spurs **0.15** Piłka nożna: Lech Poznań – Legia Warszawa

Polsat News

9.00 Msza święta ze Świątyni Opatrzności Bożej **9.55** Śniadanie Rymanowski **11.00** Polityczny wf z gościem **12.00** W rytmie dnia **12.50** Wydarzenia **13.30** W rytmie dnia **13.55** Pogoda **14.00** W rytmie dnia **14.55** Pogoda **15.00** W rytmie dnia **15.40** Pogoda **15.50** Wydarzenia **16.30** W rytmie dnia **17.30** Z drugiej strony **18.35** Debaty polityczne **19.15** Gość „Wydarzeń” **19.30** Państwo w państwie **21.00** Polsat News ujawnia **21.50** Wydarzenia

Discovery Channel

7.00 Morze złota (1) **8.00** Ciężarówka przez Indonezję **9.00** Złomowisko PL **11.00** Czarnobyl – wstęp wzbroniony **12.15** Powrót do Czarnobyla **13.30** Porty: Hiszpania **14.00** Gorączka złota **15.00** Łowcy opali **16.00** Specjalistki **17.00** Nic do zgłoszenia **18.00** Od samochodu do domu **19.00** Brudne skarby **20.00** Morze złota (1) **21.00** Gorączka złota **22.00** Czarnobyl: dni, które wstrząsnęły światem (1) **0.00** Nagi instykt przetrwania **2.00** Królowie asfaltu

Canal+ Premium

10.00 Mikołaj i ekipa – film anim. Hiszp./Kan. 2024 **11.30** Bałtyk **12.35** ★★ Mamma Mia! Here We Go Again – musical W. Bryt./USA 2018 **14.25** Premierowa jazda **14.40** ★★ Kaskader – film sens. USA/Kan./Australia 2024 **16.45** Making of C+ **17.25** (L) Piłka nożna: Lech Poznań – Legia Warszawa **19.35** Liga+ Extra **21.30** ★★ Najpierw strzelaj, potem zwiódzaj – komedia sens. W. Bryt./USA 2008 **23.20** ★★ Kill Bill – film sens. USA 2003

FX

6.10 FBI (10, 11) **8.00** CSI: Kryminalne zagadki Miami (4-6) **10.45** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (23, 1-2) **13.30** Agenci NCIS (5-7) **16.15** Grey's Anatomy: Chirurdzy (8) **17.10** 9-1-1 (7) **18.05** ★★ Spider-Man – film sf USA 2002 **20.25** ★★ Anakonda – thriller USA/Brazylia/Peru 1997, reż. Luis Llosa, wyk. Jennifer Lopez **22.05** ★★ Uciec, ale dokąd? – film sens. USA 1993, reż. Robert Harmon, wyk. Jean-Claude Van Damme **0.15** ★★ Rambo III

Canal+ Sport

8.05 Liga+ **9.30** Wysoki pressing **11.00** The Big Pete – dyskusja W. Bryt. 2026 **11.45** Piłka nożna: Getafe CF – FC Barcelona; Valencia CF – Girona FC **16.10** Premier League Stories **16.45** (L) Żużel: FOGO Liga Leszno – Gezet Stal Gorzów; Bayersystem GKM Grudziądz – Beitar Sparta Wrocław **21.30** Magazyn PGE Ekstraliga **23.00** Sport+ **0.15** Wysoki pressing **2.00** Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Lech Poznań – Legia Warszawa **4.20** Magazyn PGE Ekstraliga

TVP Info

DV3 IT

11.00 Wydarzy się **12.00** Serwis info dzień **14.30** Reportery extra **15.00** Serwis info dzień **15.05** Polska. Co dalej? **16.00** Dzień w godzinę **17.00** Teleexpress **17.15** Teleexpress Extra **17.35** Panorama **17.42** Sprawdzamy **18.00** Panorama **18.20** Teleplotki **18.30** Portfel Kowalskiego **19.00** Serwis info wieczór **19.30** 19.30 **19.58** Pytanie dnia **20.15** Raport specjalny **21.00** Serwis info **21.15** Rozmowy (nie)wygodne **21.45** Panorama **22.10** Oko na świat

TVN Turbo

10.45 Wojny samochodowe **11.45** Z drugiej ręki **12.30** Jeździć, obserwować **13.15** Moto kombat **14.00** Zawodowi handlarze **14.45** Duda kontra Szafranski **15.30** Naprawy nie do naprawy **16.15** Prawko na świecie. Jazda bez zasad **17.00** Ciężarówką przez Chile **18.00** Mobilni mechanicy **18.45** Raport końcowy **19.15** Nic do ukrycia **21.15** Jeździć, obserwować **22.00** Moto kombat **22.45** Uwaga! Oszust: Scieżka z ogłoszenia **23.15** Moto Fachu

HBO

9.55 ★★ Zegnaj Christopher Robin – film biograf. W. Bryt./USA 2017 **11.40** ★★ Eddie zwany Orlem – film biograf. W. Bryt./Niemcy/USA 2016 **13.25** ★★ W ogniu pasji – film biograf. USA 2025 **15.15** ★★ Królowa ringu – film biograf. USA 2024 **17.20** ★★ Diana: Część druga – film przygod. USA/Kan. 2023 **20.00** ★★ Anakonda – horror USA 2025 **21.40** ★★ Rodzaje zyciowości – kom. Irl./W. Bryt./USA 2024 **0.25** ★★ Le Mans '66 – film biograf.

BBC First

6.00 Ojciec Brown (11, 12) **7.35** Zabójcze arcydzieła (6) **8.40** Śmierć pod palmami (6) **9.45** Lewis (5, 6) **11.45** Co ludzie powiedzą? (7, 1-2) **13.45** Śmierć pod palmami (2) **14.55** Ojciec Brown (2) **15.50** Tajemnice Brokenwood (3) **17.50** Z pamiętnika polonijnej (6) **18.55** Zabójcze arcydzieła (6) **19.55** Śmierć pod palmami (3) **21.00** Tajemnice Brokenwood (4) **22.55** Dyplomaty (2) **23.55** Milczący świadek (5, 6) **2.10** Tajemnice Brokenwood (4)

Canal+ Sport 5

8.20 Premier League Stories **8.55** Premier League: The Big Interview **9.30** Wysoki pressing **11.15** Sporty ekstremalne: MS Stihl Timbersports **13.30** Ligi mistrzów historii **14.45** (L) Żużel: Pronergy Polonia Piła – Moonfin Magnus Ostrow Wielkopolski **17.30** Sporty ekstremalne: MS Stihl Timbersports **19.45** Piłka nożna: Real Oviedo – Elche CF **22.00** Boks: Jared Warren – Conor Cooke **23.15** Magazyn PGE Ekstraliga **0.55** Ligi mistrzów historii

TVP 3

DV3 IT

9.25 ROK w ogrodzie **9.55** Wiosna na RODOS **10.30** Tydzień **11.00** Msza święta na Jasnej Górze **11.55** Całkiem niezła historia **12.20** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... **12.55** Posenka dla Ciebie **14.00** Rączka gotuje **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **19.25** (L) Piłka nożna: Olimpia Grudziądz – Warta Poznań **22.00** Dziennik regionów **22.30** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... **23.00** Ksiądz z bliska **23.30** Całkiem niezła historia **23.55** Panorama **0.25** Serwis info

Romance TV

8.40 Górski lekarz (80-83) **12.25** ******* Bella Casa – kom. Niemcy 2014 **14.20** ******* Lost w Fusecie – Ślad cieni (2) – krym. Niemcy 2024 **16.15** ******* Inga Lindström: Szalone czasy – film obyczaj. Niemcy/Szwecja 2021 **18.05** Rejs ku szczęściu **20.00** ******* Szkoła nad morzem – dr. Niemcy 2025 **21.55** ******* Mężczyzna robi, co może – kom. Niemcy 2012 **0.05** ******* Pokój ze stajni – kom. Niemcy 2022 **2.00** ******* Szkoła nad morzem – dramat Niemcy 2025

TVN Fabuła

7.25 Kryminalni (12, 26, 1) **10.35** Absolwenci **11.10** ******* Akademia policyjna III: Ponowne szkolenie – kom. USA/Kan. 1986 **13.00** ******** Glupi i głupszy – kom. USA 1994 **15.25** ******* Córka prezydenta – kom. rom. USA/W. Bryt./Czechy/Wł. 2004 **17.45** ******** Super 8 – film sf USA 2011 **20.00** ******* Gniew Tytanów – film przygod. USA/Hiszp. 2012 **22.10** ******* Człowiek demokla – film sens. USA 1993 **0.40** ******* Wcielenie – horror USA/Chiny 2021 **2.45** Szkoła

AMC

13.35 ******* Mistrz Z: W cieniu Impa – film sens. Hongk./Chiny 2018 **15.40** ******** Star Trek: W nieznanie – film sf USA/Chiny/Kan. 2016 **17.55** ******* Lara Croft: Tomb Raider – film przygod. USA/W. Bryt./Jap./Niemcy 2001 **19.50** ******** Włoska robota – film sens. USA/Fr./Wł./W. Bryt. 2003 **22.00** ******* Protektor – film sens. USA/Hongk. 1985 **23.55** ******* Savage Hunt – film przyg. USA 2025 **1.45** ******* Tragedia na przełęczy Diatowa – horror Rosja/Fin./USA 2013

TTV

DVB

9.45 Express **10.05** Idź na całość **11.05** Zakup w ciemno **12.05** Zakup w ciemno Extra **12.35** Gogglebox. Przed telewizorem **13.35** 99 – Gra o wszystko **14.35** Kanapowczyni **15.45** Express **16.05** Idź na całość **17.05** Życie na kredytcie **17.45** Express **18.05** Życie na kredytcie **18.40** Damy i wiesniaczki. PL **19.45** Express **20.00** Zakup w ciemno **21.00** Gogglebox **22.00** Żony Podlasia **23.00** Nic do zgłoszenia **0.00** Damy i wiesniaczki. PL **1.00** Back to school. Prawdziwy...

Fokus TV

DVB

6.00 Wehikuł czasu **6.05** 48 h. Zaginięni (16) **7.00** Rolnicy. Podlasie **9.00** Wioski wioszczki **10.00** Podglądacz przyrody **11.00** Z klimatem i z pasją – magazyn **11.30** Wojny magazynowe **14.00** Gwiazdy lombardu **15.00** Megakonstrukcje przeszłości **16.00** Architektura z odzysku **17.00** Rolnicy. Podlasie **21.00** Wioski wioszczki **21.30** Górskie **22.00** Miłość i seks w Ameryce **23.00** Największe śledztwa CBSP **0.00** Pogromcy mafii **1.00** Rolnicy. Podlasie

Nowa TV

DVB

6.00 Wehikuł czasu **6.20** TV Okazje **6.55** Wehikuł czasu **7.30** Interwencja – taka jest Polska **8.20** Frieren. U kresu drogi **9.30** Dragon Ball Z Kai **13.00** One-Punch Man **14.00** Kabaret na żywo – Klinika Skęczów Męczących **16.00** Kabaretowa Dynastia **18.00** Kabaret na żywo. Przystanek Radość **20.00** Nowa rewia kabaretowa **21.00** Zdrady (40-43) **1.00** Łowca pedofili (155-158) **3.00** TV Okazje **3.50** Wehikuł czasu **4.00** Sala operacyjna **5.00** Pod lupą

National Geographic

5.15 Car S.O.S. **6.00** Niszczycielskie żywioły **8.00** Największe katastrofy budowlane **10.00** Pogodowe anomalie **11.00** Porzucone konstrukcje **12.00** Ikony lotnictwa **13.00** Megametro **14.00** Kosmiczne horyzonty **15.00** Zaginięnie skarby Biblii **16.00** Koloseum **17.00** Zakazana historia **18.00** Czarnobyl: świadkowie tragedii **22.00** Logistyka na wielką skalę **23.00** Kosmiczne horyzonty **0.00** Katastrofa w przestworzach **2.00** Alaska: następne pokolenie

Nat Geo Wild

10.00 Olsniewająca Ameryka **11.00** Ratownicy z Alaski **12.00** Nadiąga wielka woda **14.00** Kalahari: podziemne życie pustyni **15.00** Pustynne lwy z Wybrzeża Szkieletowego **16.00** Zimowe królestwo **17.00** Zwierzęcy geniusz **17.30** Stworzone, by przetrwać **18.00** Geniusze afrykańskiej dzikizy **19.00** Weterynarze z Nebraski **20.00** Europa z powietrza **21.00** Mashatu: ziemia lampartów **22.00** Olsniewająca Ameryka: Tajemnica zaskadnia: W cieniu wulkanów

Metro

6.00 Gorączka złota **7.50** Klan z Alaski **9.55** The Floor **11.20** ******** Goonies – film przygodowy USA 1985, reż. Richard Donner **13.45** Magda gotuje Internet **14.20** Milionerzy **15.30** Kryminalni (1, 5-6) **18.55** Milionerzy **20.00** ******* Nowy Jork, czwarta rano – komedia Polska 1988, reż. Krzysztof Krauze, wyk. Anna Wójcik, Janusz Józefowicz **21.55** Spartakus: Zemsta (2, 3) **0.00** Zbrodnie z pierwszych stron gazet **1.05** Szpital (678) **2.00** Pani Gadżet

TVP Historia

DVB

9.15 Crimen (6) **10.20** Historia kuchni polskiej **11.10** Rezydencje królewskie **12.05** Wszystkie kolory świata **13.05** Góry: życie nad chmurami **14.05** Flesz historii **14.30** ******* Peggy Sue wyszła za mąż – kom. USA 1986 **16.20** Tutanchamon **17.15** Rodzina Poanieckich (1) **19.00** Kroniki Hitlera **20.00** II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa **20.55** 35 dni w Czarnobylu **21.55** ******* Śmuga cienia – dramat Polska/W. Bryt. 1976 **23.50** ******** Miś – komedia Polska 1980

TVP Dokument

DVB

11.15 Nowe życie **11.50** Zbyt ciasny system **13.00** Podróż Malej i Dużej **13.25** Tacy byliśmy **14.00** Ukryte piękno Europy **14.55** Hawaje – zrodzone z ognia **16.00** Ziemia i jej sąsiedzi **17.00** Tajemnice królewskiej posiadłości **17.50** Cegła i inne nagrody filmowe. Opowiada Andrzej Wajda **18.55** Jordania – niezwykle królestwo **20.00** Był sobie Luwr **21.45** Mel Brooks, genialny komik – film dok. **22.55** Tamte lata, tamte dni **23.30** Dni wrzawy – droga Rolling Stonesów do Altamont – film dok.

Zoom TV

7.55 To leci w sieci **9.15** Pułapki umysłu **10.45** Wojciech Cejrowski – bosy przez świat **13.00** Czerwiej pancerni i pies (1, 2) **(s.2)** **15.40** Strażnik Teksasu (6, 7) **17.45** ******** Gang Olsena (1) – komedia Dania 1968, reż. Erik Balling, wyk. Ove Sprogøe, Morten Grunwald **19.25** I love kabaret Extra **20.00** Hity polskiego kabaretu **21.00** ******* Książę i ja – kom. rom. USA/Czechy 2004 **23.10** Magia nagości. Polska **0.20** Adam szuka Ewy. Niemcy **1.25** I love kabaret

TLC

7.00 Salon sukien ślubnych Goka **8.00** AmeryGhana **9.00** Włoski salon piękności **10.00** Wiza na miłość: Romans na Karaibach **11.00** Nałogowe panny młode **12.00** Wiza na miłość: znowu do wzięcia **14.00** Historie wielkiej wagi – dalsze losy **18.00** Ciało obce **19.00** Młodość na zamówienie **19.30** Wiza na miłość: Wielka Brytania **21.00** Wiza na miłość: pierwsze spotkanie **23.00** Kilogramy zbędnej skóry **0.00** Dr Przyszczyła **1.00** Wiza na miłość: Wielka Brytania

TVS

5.00 Telesprzedaż **7.05** Pogoda **7.15** Klachy i Lachy **8.05** Przy muzyce po śląsku **8.30** Muzyczne dzień dobry **9.35** Przy muzyce po śląsku **11.00** Klachy i Lachy **11.30** Spotkanie z balladą **12.35** Kino TVS – film fabularny Polska 2026 **14.30** Śląska karuzela **16.00** Koncert życzeń **17.50** Szlagierowa lista **19.45** Koncert w TVS **21.45** Kino TVS – film fabularny Polska 2026 **23.35** Śląska karuzela **1.20** Program kulinarny **2.50** Pasma ciekawostek

WP

DVB

6.00 Makłowicz w podróży **7.05** Morderstwa w Midsomer (1, 2) **11.00** II wojna światowa: wyścig do zwycięstwa **13.00** Pokochaj lub sprzedaj – Vancouver **14.00** Pokochaj lub sprzedaj – Quebec **15.00** Strażacy z sąsiedztwa **16.00** Policjanci z sąsiedztwa – serial dok. **18.00** Policjanci w akcji – serial dok. Polska 2026 **20.00** Policjanci z sąsiedztwa **21.55** Mistrzowie kabaretu: Kabaret Moralnego Niepokoju **22.55** Przebojowe kabarety **0.00** Mistrzowie kabaretu

LECZENIE I REHABILITACJA

- Zdrowy Kręgosłup • Neurologiczny
- Dla Aktywnych • Biodra • Kolana • Bark
- Antystresowy • Kardiologiczny z diagnostyką

15 albo 20 zabiegów na 7 dni pobytu

- Wstęp na basen do 90 minut dziennie
- Oferujemy z możliwością dopłaty:
- Diagnostykę fizjoterapeutyczną i laboratoryjną
- Specjalistyczne konsultacje lekarskie

Pobyty w terminach 26.04 - 28.06.2026 r. oraz 28.06 - 27.09.2026 r.

tel. 54 416 70 00
www.podtezniami.pl

Klinika Uzdrowiskowa „Pod Tężniami” im. Jana Pawła II,
ul. Warzelnińska 7, 87-720 Ciechocinek

TVP1

DVB-T

SERIAL 18:20

Zaraz wracam

7.00 Msza święta na Jasnej Górze
7.30 Studio Raban **8.00** Serwis Info
8.25 Zaraz wracam (117) **9.00** Ranczo (14): Sztuka i władza **10.05** Komisarz Alex (23): Zabójcza dawka **11.00** Ojciec Mateusz (127): Dzień papieski **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.35** Rok w ogrodzie extra **12.50** Ssaki (5): Upał – serial dok. W. Bryt. 2024 **14.00** Złoty chłopak (277)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporteryz – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (902)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
17.55 Klan (4703)
18.20 Zaraz wracam (118)

Wyjazd Anny sprawia, że opieka nad Julką spada na zapracowaną Marię, co prowadzi do konfliktu. Filar przekracza granice w relacji z Karoliną, a Walczak wyprasza Eligiusza z domu.

18.55 Akacja 38 (855)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Teatr TV: Herbatka u Stalina – Polska 1999 (s.2)
Reż. Janusz Morgenstern, wyk. Gustaw Holoubek, Janusz Gajos, Jan Englert

22.05 Życie i śmierci Maxa Lindera – film dok. Polska/Francja 2024, wyk. Rémi Bichet, Paulo Anid

23.55 Balans bieli – magazyn
0.40 Kto ratuje jedno życie.
*** Cudak
– dramat Polska 2021

2.25 Tulipanowa gorączka
*** – melodr. W. Bryt./USA 2017

TVP Polonia

7.30 Pytanie na śniadanie **11.35** Polskie opowieści **11.50** Przepis dnia **12.00** Serwis Info **12.10** Blondynka (31, 32) **13.50** Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-45
14.10 Kulturalni **15.00** Serwis Info **15.10** Kiedyś to było **15.40** Hity i historie gwiazd **16.00** Zaraz wracam (75) **16.30** Barwy szczęścia (3297) **17.00** Teleexpress
17.20 Gra słów. Krzyżówka **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Słownik polsko-polski **18.45** Panorama **19.20** Polacy światu **19.30** 19.30
19.55 Pytanie dnia **20.25** Czas honoru (76) **21.20** Stawka większa niż życie (12) **22.25** Muzyka na dobry wieczór **23.15** Panorama **23.45** Kod bezpieczeństwa **0.15** Moda na język polski

TVP2

DVB-T

SERIAL 22:25

Na sygnale

5.30 M jak miłość (1743) **6.25** Rodzina (nie od) święta – program religijny
6.55 Barwy szczęścia (3366) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Okrasa łamie przepisy **12.15** Kolekcja **12.30** Koło fortuny **13.15** Panna młoda (80) – serial obyczaj. Turcja 2024 **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (888): Wszystko z miłości – serial obyczaj. Polska 2026

15.00 Koło fortuny – extra
15.05 La Promesa – pałac tajemnic (378)
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Panna młoda (81)
Melih urządza dla Mine biwak. Derya jest zaniepokojona znikaniem Cemila na całe dnie. Cihan znajduje w torebce Hancer środek przeciwciały. Mukadder próbuje zastraszyć Hancer.

18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3366)
19.50 Domowe patenty – felieton
20.05 Barwy szczęścia (3367)
– serial Polska 2026 (s.18)
20.40 Kulisy „M jak miłość”
20.55 M jak miłość (1928) (s.18)
21.55 Na sygnale (889, 890-opis)
Piotr z Martyną próbują ocalić mężczyznę potrąconego przez auto. Gdy Strzelecki podaje rannemu lek przeciwbólowy, stan pacjenta się pogarsza.

22.55 Na przekór losowi (8)
0.05 Komedianci debiutanci
*** – komediodr. Francja 2020
2.00 Cztery pory roku w Hawanie (3) – serial krym.

TV Trwam

DVB-T

10.15 Rozmowy niedokończono **11.20** Stan bezpieczeństwa państwa **11.30** Warto być ojcem **11.45** Muzyczne chwile **12.20** Skazani na Sybir **13.00** Spór o Morskie Oko **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.30** Ukryci w łonie Matki **15.00** Wygrana **16.10** Sanktuarium polskie **16.30** Porady medyczne bonifratrów **17.00** Świadkowie **17.30** Moja parafia **18.15** Rozmowy niedokończono **19.30** Poznajemy Polskę **19.45** Modlitwa z telefontem udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Z wędką nad wodę w Polskę i świat **22.30** Starowiejski Profesor Józef Bielawski **0.10** Informacje

Polsat

DVB-T

SERIAL 16:30

Na ratunek 112

5.40 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień – magazyn informacyjny
8.30 Malanowski i Partnerzy (240, 241): Niebezpieczna matka / Upiór w hotelu **9.30** Trudne sprawy (1046, 1047) **11.35** Gliniarze (739-741): Szalona miłość / Lekcja dojrzewania / Nieodwracalne **14.40** Dlaczego ja? (1555): Tajemnice mojego ojca – serial fabularno-dokumentalny Polska

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1152)
Karolina jest wdową po Krzysztofie, który lata temu zaginął w Afryce. Związuje się z Mateuszem, przyjaacielem Krzyszka. Ale okazuje się, że jej mąż żyje i niebawem wróci do domu.

17.00 Gliniarze (1192)
– serial fab.-dokumentalny
18.00 Pierwsza miłość (4204)
– serial Polska 2026 (s.18)

18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Farma – reality show
21.40 Psy 3. W imię zasad
*** – film sensacyjny
Polska 2020 (s.3)
Reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marcin Dorociński, Cezary Pazura

0.15 Góra Dantego – film
*** katastroficzny USA 1997
Reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan, Linda Hamilton, Charles Hallahan

2.30 Escape room
*** – horror USA/RPA 2019

Super Polsat

DVB-T

6.05 Wydarzenia **6.15** 6.45 SuperLudzie Extra **6.55** Na ratunek 112 (607, 608) **7.55** Doktor Martin (31, 32) **10.00** Wydarzenia **10.30** SuperLudzie **11.30** Świat według Kiepskich (363-366) **13.30** Bitwa o palety (24) **14.30** Hell's Kitchen – piekielna kuchnia (29) **16.00** Top chef (78) **17.30** Świat według Kiepskich (455-457, 544-545) **20.00** Złomiarze **21.00** *** Volta – komedia krym. Polska 2017, reż. Jacek Machulski, wyk. Andrzej Zieliński, Olga Bołądź **23.10** *** Siedmiu wspaniałych – western USA/Australia 2016, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington, Ethan Hawke **2.00** Świat według Kiepskich (330-333) **4.00** Nasz nowy dom (229, 230)

TVN

DVB-T

FILM 22:40

John Wick 3

5.05 Kto was tak urządził? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda (1620)
6.50 Kuchenne rewolucje: Sierpów – Bistro Zalewajka **7.45** Dzień Dobry TVN – magazyn informacyjny **11.20** Doradca smaku **11.25** Kuchenne rewolucje: Koszalin – karczmia Tymianek / Kraków, restauracja „Voila” **13.40** Ukryta prawda (1742-1743, 1672) – serial fab.-dokumentalny

16.50 Szpital św. Anny (115)
– serial obycz. Polska 2026
17.55 Detektywi (309)
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.15 Na Wspólnie (4201)
– serial Polska 2026 (s.18)

20.50 The Floor – teleturniej
21.30 Bitwa o gości – reality show
22.40 John Wick 3 – film
*** ensacyjny USA 2019
Reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves, Halle Berry, Ian McShane
John Wick złamał zasady obowiązujące płatnych zabójców. Musi uciekać, ponieważ Rada Najwyższa wyznaczyła za jego głowę nagrodę w wysokości 14 milionów dolarów.

1.15 Wojna domowa
*** – film sensacyjny USA/W. Bryt./Finlandia 2024
Reż. Alex Garland, wyk. Kirsten Dunst, Wagner Moura, Cailee Spaeny
3.20 Co za tydzień – magazyn
3.50 Uwaga! – magazyn
4.05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (8): Zatrute źródło – serial kryminalny USA/Kanada 2010

TVN7

DVB-T

FILM 21:00

Mroczny rycerz powstaje

6.50 Szkoła (605, 606) **8.45** Ukryta prawda (1283, 1192, 1193) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (939, 940) **14.00** Detektywi (68) **15.00** Szpital św. Anny (106) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (607, 608) **18.00** Sekrety życia (6) **19.00** Ukryta prawda (1477) **20.00** Hotel Paradise (33) **21.00** *** Mroczny rycerz powstaje – film sensacyjny W. Bryt./USA 2012, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Gary Oldman, Tom Hardy **0.25** *** Ciche miejsce II – horror USA 2020, reż. John Krasinski, wyk. Emily Blunt, John Krasinski **2.25** Skok na głęboką wodę (7) **3.15** Mówię Wam (11) **4.10** Usterka (22)

TV Puls

DVB-T

8.00 Kobra – oddział specjalny (7, 8) **10.00** Triumf miłości (123, 124) **12.00** Nie igraj z aniołem (62) **13.00** Wspaniałe stulecie (87) **14.00** Przepis na zbrodnię (25) **15.00** Lombard. Życie pod zastaw (699, 700) **17.00** Dzielnica strachu (460) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (990, 991) **20.00** *** Osaczony – film akcji USA/Niemcy 2005 **22.20** *** Jeden strzał – thriller USA/W. Bryt. 2021 **0.35** *** Król zabójców – film sens. USA/Kan. 2023 **2.20** Lombard. Życie pod zastaw (986)

Puls 2

DVB-T

6.35 Język i przyjaciele **7.00** Seriale anim. dla dzieci **13.00** Gumisie **14.00** Kacze opowieści **15.00** Miraculous: Biedronka i Czarny Kot **16.00** Superthings: Kazonom Power **16.15** Fineasz i Ferb **16.50** Marta mówi! **17.10** Superkoty **17.45** Świnka Peppa **17.50** Bing **18.20** Masza i niedźwiedź **18.35** Myszka Miki **19.00** Don Matteo: Boski detektyw (15) **20.00** Przepis na zbrodnię (28) **21.00** Dzielnica strachu (464, 465) **23.00** Wydzielone choroby: XXL **1.00** Dzielnica strachu (462)

TV 6

DVB-T

6.00 Więzienie (169, 170) **6.55** Policjantki i policjanci (604, 605) **8.55** Kobra – oddział specjalny (147, 148) **10.55** 48h. Zaginięni (192-194) **13.55** Policjantki i policjanci (1146) **14.55** Kobra – oddział specjalny (149, 150): Bez odwrotu / Retrospekcja – serial sens. Niemcy 2006 **17.00** Magnum: Detektyw z Hawajów (91): Odkrycie – serial sens. USA 2023 **18.00** Strażnik Teksasu (7, 8): Triumf sprawiedliwości / Lincz – serial sens. **20.00** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (125-127): Kukulcze gniazdo / Manhattańskie przesilenie / Dom śmierci – serial krym. USA/Kanada 2009 **22.55** Łowca pedofili (145-148) **0.55** Więzienie (179, 180) **1.55** Septagon (8-10)

TV 4

DVB-T

6.00 Strażnik Teksasu (5, 6) **7.55** Bogaty dom – biedny dom (99) **8.55** Policjantki i policjanci (406, 407) **10.55** Na ratunek 112 (1153, 452) **11.55** Dlaczego ja? (1557) **12.55** Trudne sprawy (1055-1057) **15.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej (72) **18.00** Policjantki i policjanci (1410, 1411) **20.00** Uroczysko (241) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1020) **21.30** Sprawiedliwi. Trójkątność (137) **22.40** *** Artur i Merlin: rycerze Kamelotu – film przygod. W. Bryt. 2020, reż. Giles Alderson, wyk. Richard Short, Richard Brake, Stella Stocker **0.25** Love Island. Wypła miłości (29) **1.30** Hardcoreowy Lombard (145) **2.40** Interwencja (5882) **2.50** SuperLudzie

Ale Kino+

9.40 Wyraj – film krótkometr.
10.15 Grantchester (3, 4) **12.20** Vera (2) **14.10** *** Porwanie Heinekena – film sens. Hol./Belg./W. Bryt./USA 2015 **16.05** *** Czwarta władza – film biograf. USA 2017 **18.20** Vera (3) – serial krym.
20.10 *** Kamdesh. Afgańskie piekło – film sens. USA/Bulg. 2019 **22.40** *** Kochanica króla. Jeanne du Barry – film biograf. Fr./W. Bryt./Belg./USA/Rosja/Arab. Saud. 2023 **0.55** *** Na własnych warunkach – dramat Fr./Tajwan 2025

Kino Polska

8.45 PKF 52AB/68 **9.05** *** Podróż za jeden uśmiech – film przygod. Polska 1972 **11.00** *** Basia sama w domu – kom. Polska 2021 **13.00** *** Komedialna małżeńska – kom. Polska 1993 **15.10** *** Paragon, gola – kom. Polska 1969 **17.20** Pogranicze w ogniu (24) **18.50** Czterej pancerni i pies (1) **20.00** *** Kamienie na szaniec – dramat Polska 2014 **22.25** *** W nich cała nadzieja – film sf Polska 2023 **0.00** *** Drogówka – film krym. Polska 2012

Polsat Film

7.05 Rolnicy – tak się żyje u nas na wsi **7.30** Doktor Martin (64) **8.30** Przyjaciółki (223, 224) **10.25** Świat według Kiepskich (166-167, 193-194, 77, 83, 50) **14.25** *** Rodzina na wakacjach – kom. USA 2004 **16.30** *** Niepamięć – film sf USA 2013 **19.00** *** Mroczna Wieża – film fantasy USA 2017 **21.00** Lista dźwięków – film obyczajowy USA 2021 **23.05** *** Wszystkie stare noże – thriller USA/Kanada 2022 **1.10** Gliniarze **3.10** Fala zbrodni (34, 35)

Stopklatka

DV3

6.50 Wielkie wynalazki **7.55** Wojciech Cejrowski – bosko przez świat **9.00** Robert Makłowicz **10.50** Wojny magazynowe: Kanada **11.55** Wojny kontenerowe **13.00** Katastrofy w przestworzach **16.00** MacGyver (21, 22) **18.00** Wojny magazynowe: Kanada **19.15** Wojny kontenerowe **20.00** *** Prawo do zemsty – film sens. USA 2019 **21.50** Bez litości (3) **23.40** *** Predator 2 – film sf USA 1990 **1.55** *** Zamknąć za sobą drzwi – film kryminalny Polska 1987

Canal+ Premium

10.35 Balony **11.05** Riefenstahl **13.00** Making of C+ **13.10** *** W kogo ja się wrodziłem? – film obyczaj. Polska 2001 **14.10** The Office PL (6, 7) **15.05** Hannah Arendt: Myślenie jest niebezpieczne **16.25** *** Ida – dramat Polska/Dania/Fr./W. Bryt. 2013 **17.50** *** Saga „Zmierzch” – Księżyc w nowiu – melodramat USA 2009 **20.00** Emigracja XD **20.55** Making of C+ **21.00** Czarnowice Mayfair (5, 6) **22.30** *** Polowanie – film sens. USA 2025

HBO

9.20 Noc przed Świętami w Kramie Czarów – film anim. W. Bryt. 2024 **10.45** Księga życia – film anim. USA/Meksyk/Kan. 2014 **12.20** *** Alita: Battle Angel – film sens. USA/Jap./Kan. 2019 **14.20** *** Lista – kom. USA 2023 **15.55** *** Spider-Man: Homecoming – film sf USA 2017 **18.05** *** Na rauszu – komediodramat Dania 2020 **20.00** Euforia (3) **21.05** Rooster (8) **21.40** Wielki powrót (6) **22.15** *** Vinci 2 – kom. krym. Polska 2025

Polsat 2

6.30 Nasz nowy dom **7.30** Na ratunek 112 **8.30** Sekrety rodziny **11.30** Przyjaciółki (299) **12.30** Dlaczego ja? **14.30** Świat według Kiepskich (261-265) **17.00** 48 h. Zaginię (251, 252) **19.00** Gliniarze **20.00** Ślad (19) – serial krym. Polska 2018 **21.00** Gliniarze (1048) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 **22.05** Rolnicy – tak się żyje u nas na wsi **23.00** Świat według Kiepskich (273, 274) **0.00** Ślad (103) **1.00** Zdrady II **2.00** Wydarzenia

TVP Seriele

6.20 Na sygnale (432, 433) **7.30** Ojciec Mateusz (428) **8.30** Komisarz Alex (280) **9.20** Rodzinka.pl (51) **9.55** Klan (1401) **10.30** Ranczo (50) **11.25** M jak miłość (1927) **12.25** Komisarz Alex (314) **13.25** Kulisy „Ojciec Mateusz” **13.35** Ojciec Mateusz (333, 334) **15.30** Komisarz Alex (281) **16.15** Na sygnale (434, 435) **17.25** Ranczo (51, 52) **19.30** Ojciec Mateusz (335, 429) **21.30** Ranczo (53, 54) **23.25** Ojciec Mateusz (336) **0.20** Na sygnale (884-888)

AXN

6.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (7, 8) **7.30** Dr House (9, 10) **9.25** Castle (23, 24) **11.20** Detektyw Monk (14, 15) **13.30** Dr House (11, 12) **15.20** Agenci NCIS (11, 12): Kolowrotek / Miasto partnerki, część 1. **17.20** Castle (1, 2): Walkiria / Kryptonim „Dreamworld” **19.10** FBI (20, 21) **21.05** FBI: International (2): Ta druga trudna część **21.55** FBI: Most Wanted (5) **22.55** Castle (1, 2) **0.40** FBI (20, 21) **2.25** FBI: International (2) **3.20** FBI: Most Wanted (5)

13 Ulica

5.00 Falszerstwo (6) **6.00** Astrid i Raphaëlle (5, 6) **8.15** Kapitan Marleau (3) **10.15** Mentalista (12, 13) **12.05** Bez śladu (23, 24) **13.55** Astrid i Raphaëlle (7, 8) **16.15** Kapitan Marleau (4, 18, 20) Agenci NCIS: Los Angeles (1, 2) – serial krym. USA **20.10** Motyw (1, 2): Przyczajkowy / Zbrodnie namietności – serial kryminalny Kanada 2013 **22.00** Blanca (10) – serial krym. Wł. **23.05** Metoda Wagnera (12) **1.05** Kapitan Marleau (4) **3.10** Astrid i Raphaëlle (5, 6)

FX

7.20 Kości (3, 4) **9.10** CSI: Kryminalne zagadki Miami (9, 10) **11.00** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (17) **11.55** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (5, 6) **13.45** Agenci NCIS (7, 8) **15.35** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (18) **16.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (11, 12) **18.20** FBI (11, 12) **20.10** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (7, 8) **22.00** Tropiciele (11) **22.55** *** Londyn w ogniu – film sens. USA/W. Bryt./Bulg. 2016 **0.55** 9-1-1 (7)

BBC First

6.00 Zagadki doktora Blake'a (1) **6.55** My Life is Murder (6, 7) **8.40** Lewis (7) **9.40** Ojciec Brown (1) **10.40** Śmierć pod palmami (6) **11.45** Zagadki doktora Blake'a (1) **12.55** Koroner (1, 2) **14.55** Ojciec Brown (5) **15.50** Lewis (7) **16.55** My Life is Murder (7) **17.50** Morderstwa w Midsomer (11, 12) **19.50** Śmierć pod palmami (4, 7) **22.05** *** Komisarz Magiret (1/2) – dramat W. Bryt. 2017 **0.00** Zabójcze arcydzieła (6) **1.05** Śmierć pod palmami (5)

Eurosport 1

8.30 Maraton Londyński **10.00** Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège **11.00** Snooker: MS w Sheffield **14.00** (L) Snooker: MS w Sheffield **17.00** Snooker: MS w Sheffield **18.45** Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **19.30** (L) Snooker: MS w Sheffield **23.00** Snooker: MS w Sheffield **0.00** Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **1.30** Snooker: MS w Sheffield **2.30** Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège **3.30** Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **4.30** Snooker: MS w Sheffield

Eurosport 2

8.30 Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège **10.00** Snooker: MS w Sheffield **11.00** Maraton Londyński **12.30** Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **13.30** (L) Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **15.30** Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège **17.00** Maraton Londyński **19.00** Kolarstwo górskie: Podsumowanie sezonu PS **21.00** Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège **22.00** Kolarstwo: Liège-Bastogne-Liège kobiet **22.30** Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **0.00** Wyścigi Endurance: MS Endurance FIM – 24 Heures Motos

Polsat Sport 1

6.00 Siatkówka: PlusLiga **9.00** Polsat Sport Talk **10.00** Siatkówka: PlusLiga **11.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **13.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open **15.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open **17.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open **20.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja **23.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja **1.00** Boks: Gala boksu zawodowego

TVP Sport

DV3

10.30 Hokej na lodzie (tow.): Polska – Słowenia **11.30** Hokej na lodzie: NHL **12.45** NBA: Portland Trail Blazers – San Antonio Spurs **14.15** Piłka nożna: Olimpia Grudziądz – Warta Poznań **16.45** Magazyn Betlic 2. Ligi **17.25** Magazyn Betlic 1. Ligi **17.55** (L) Piłka nożna: Ruch Chorzów – Pogoń Gózdziak Mazowiecki **20.05** Magazyn Betlic 1. Ligi **21.30** Gol **22.55** Sportowy wieczór **23.20** Piłka nożna (k): RCD Espanyol Femeni – FC Barcelona Femeni

Canal+ Sport

6.00 Liga+ Extra – magazyn **8.00** Sport+ **9.00** Piłka nożna: Villarreal CF – RC Celta; Real Oviedo – Elche CF **13.30** Sport+ **14.40** Liga+ Extra – magazyn **16.45** Wysoki pressing – magazyn **18.30** Sport+ **19.30** Jej Wysokość Premier League – magazyn piłkarski **20.55** Piłka nożna: LaLiga EA Sports: Getafe CF – FC Barcelona **23.05** Ekstraklasa po godzinach – magazyn **0.15** Sport+ **1.30** Piłka nożna: Cracovia – Pogoń Szczecin; Jagiellonia Białystok – Górnik Zabrze

Canal+ Sport 5

8.30 Żużel: Proneury Polonia Piła – Moonfin Magnus Ostrów Wielkopolski **11.15** Żużel: Bayersystem GKM Grudziądz – Betard Sparta Wrocław; FOGO Unia Leszno – Gezet Stal Gorzów **16.45** Magazyn PGE Ekstraliga **18.25** Studio **18.55** (L) Piłka nożna: Piast Gliwice – Arka Gdynia **21.00** Ekstraklasa po godzinach **22.05** Magazyn Metalikas 2. Ekstraliga **23.35** Boks: Jared Warren – Conor Cooke **0.45** Ekstraklasa **2.00** Piłka nożna: Lech Poznań – Legia Warszawa

Eleven Sports 1

8.00 Piłka nożna: Bundesliga **10.00** Piłka nożna: LaLiga EA Sports **12.00** Piłka nożna: Serie A Enilive **14.00** Piłka nożna: Bundesliga **16.00** Magazyn sportowy **17.00** Magazyn sportowy **17.30** Magazyn sportowy **18.00** Magazyn sportowy **18.40** Magazyn sportowy **19.20** Magazyn sportowy **20.00** Magazyn sportowy **20.40** (L) Piłka nożna: Serie A Enilive **22.40** Magazyn sportowy **23.20** Magazyn sportowy **0.00** Piłka nożna: Bundesliga

Polsat Sport 3

6.00 Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja **8.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **11.00** Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja **13.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **16.00** Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja **18.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **20.00** Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **22.30** Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **1.00** MMA: Babilon MMA

TVN 24

8.00 Serwis informacyjny, pogoda **9.55** Biznes 10.00 Serwis informacyjny, pogoda **10.55** Biznes 11.00 Serwis informacyjny, pogoda **11.55** Biznes 12.00 Serwis informacyjny, pogoda **13.55** Biznes 14.00 Serwis informacyjny, pogoda **14.55** Biznes 15.00 15 na żywo **16.00** Fakty po południu **18.00** Tak jest **19.15** Serwis informacyjny **19.30** Fakty po Faktach **20.00** Kropka nad i **20.30** Czarne na białym **21.00** Polska i świat **22.00** Szkło kontaktowe **23.00** Dzień po dniu **0.25** Biznes

Polsat News

10.00 W rytmie dnia **12.50** Wydarzenia **13.30** W rytmie dnia **13.55** Pogoda **14.00** W rytmie dnia **14.55** Pogoda **15.00** W rytmie dnia **15.40** Pogoda **15.50** Wydarzenia **16.10** Więcej „Wydarzeń” **16.30** Punkt widzenia Jankowskiego **18.00** Najważniejsze pytania **19.15** Gość „Wydarzeń” **19.50** Debaty Gozdyry **21.50** Wydarzenia wieczorne **22.30** Dzień na świecie **23.30** Obraz dnia **0.00** Najważniejsze pytania **1.25** Punkt widzenia Jankowskiego

TVP Info

DV3

10.00 Serwis info dzień **11.55** Za pięć dwunasta **13.00** Serwis info dzień **14.30** **14.30** Serwis info dzień **15.45** Panorama **16.00** Dzień w godzinie **17.00** Teleexpress **17.15** Teleexpress Extra **17.35** Panorama **17.42** Wykrywacz kłamstw **18.00** Panorama **18.30** Kontrapunkt **18.55** Serwis info wieczór **19.00** Kontrapunkt – Ring wolny **19.30** **19.30** **19.58** Pytanie dnia **20.18** Bez retuszu **20.57** Serwis info wieczór **21.00** Kwiatki polskie **21.45** Panorama

TVP 3

DV3

11.30 Wiosna na RODOS **12.00** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... **12.30** Okrasa łamie przepisy **13.00** Agrobiznes **13.20** Agropogoda **13.30** Rozmowy (nie)wygodne **14.15** Szkoła Mistrzów **14.30** Program informacyjny **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Serwis Info **19.30** Dlaczego krowa... **19.45** Kryminalna siódemka **20.00** Dziennik regionów **20.13** Gość regionów **20.30** Kryminalna Siódemka Extra **22.00** Dziennik regionów **22.30** Złoty chłopak (138)

TVP Rozrywka

7.10 Okrasa łamie przepisy **8.15** Familiada **8.50** Va banque **9.25** Kolo fortuny **10.05** Makłowicz w podróży **10.45** Postaw na milion **12.35** Familiada **13.15** Zmieniony **14.20** Rodzinka.pl **15.25** Program rozrywkowy **15.50** Kocham Cię, Polsko! **17.25** Va banque **18.00** Kolo fortuny **18.40** Okrasa łamie przepisy **19.45** Makłowicz w podróży **20.25** Postaw na milion **22.10** Rodzinka.pl **22.50** The Voice Kids **1.10** Kolo fortuny **2.35** Kabaret. Super Show Dwójki

Planete+

9.20 Polska z góry **10.20** Afryka z góry **11.20** Dokąd dzisiaj? **12.35** Najpiękniejsze rzeki świata **13.40** Materiały przyszłości **14.50** Stormborn – Zrodzone w burzy **15.50** Niezwykłe podróże koleją **16.55** Dokąd dzisiaj? **18.15** Mam zamek **19.10** Na targach świata **19.45** Prywatne życie nazistów **20.50** Niezwykłe podróże koleją **22.00** Komenski. Edukacja tworzy człowieka **23.10** Mężczyźni nienawidzący kobiet **0.20** Niezwykłe podróże koleją

BBC Earth

9.20 W okowach mrozu **11.15** Skarby przeszłości i ich tajemnice **12.20** Planeta Ziemia **13.25** Układ Słoneczny **14.30** W okowach mrozu **15.30** Życie na pustkowiu **16.35** Alaska z Sue Perkins **17.35** Skarby przeszłości i ich tajemnice **18.35** Planeta Ziemia II **19.45** Pewnego razu w kosmosie **20.55** Życie na pustkowiu **21.55** W okowach mrozu **22.55** Amerykańskie Południe **23.55** Wielka kanadyjska przygoda **1.00** Skarby przeszłości i ich tajemnice

Discovery Channel

7.30 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge **9.00** Gorączka złota **10.00** Klan z Alaski **11.00** Ed Stafford: Inicjacja **12.00** Od samochodu do domu **13.00** Nagi instykt przetrwania **15.00** Złomowisko PL **16.00** Złoto drwali **17.00** Włoska kontrola celna **18.00** Truckerci **19.00** Złomowisko PL **21.00** Nic do zgłoszenia **22.00** Od samochodu do domu **23.00** Celniccy na straży Turcji **0.00** Gorączka złota **1.00** Zoom na architekturę **2.00** Militaria na warsztat

TVN Turbo

8.20 DeFacto **9.15** Fani czterech kółek **10.15** Złomowisko PL **12.15** Naprawy nie do naprawy **13.30** Zawodowi handlarze **14.30** Wojny samochodowe **16.30** Jeździć, obserwować **18.00** Raport Turbo **18.15** Wojny samochodowe **19.15** Gadżet **4.0** **19.45** Ciężarówka przez Chile **20.45** Naprawy nie do naprawy **21.30** Uwaga! Oszust: Sciema z ogłoszenia **22.00** Raport Turbo **22.20** Zawodowi handlarze **23.05** Z drugiej ręki **23.50** Jeździć, obserwować

TVN Style

7.45 Zgłoś remont **8.45** Gwiazdy lumpsów **9.50** I nie opuszczę Cię aż do ślubu **11.25** Ugotowani **13.30** Kuchenne rewolucje: Bartoszyce – Gościnną/Piwem Podlane / Restauracja „Ajax”, Janki **15.35** Jestem z Polski **17.45** Kuchenne rewolucje: Myszeć – „Gościńcin” / Restauracja-pizzeria „Irlandia”, Czechowice-Dziedzice / Szczecin – „Cafe Eleganko” **20.50** Babski biznes **21.50** Jestem z Polski **23.45** Hotel Paradise **0.45** 40 kontra 20 **2.30** Wiem, co jem

SERIALE

Pierwsza miłość

POLSAT 18:00

Julitę dręczą wyrzuty sumienia z powodu sytuacji z Florianem, a on celowo ją prowokuje. Gdy Julita ostro się mu stawia, nieświadomie ściąga na siebie jego zemstę. Po przypadkowym spotkaniu z Szymonem Marta odkrywa, że mogłaby się otworzyć na nową relację. Na budowie Kaliny trwa dramatyczna walka z czasem. Życie zaspanych jest zagrożone, a ich szanse maleją z każdą chwilą.

Na Wspólnej

TVN 20:15

Ola odwiedza Alana, a Czerski ląduje... na komisariacie! Mariusz jest kompletnie bezradny w sprawie pozwu Nowińskiego, który żąda 5 mln odszkodowania. Ola podpowiada, by przekonał klienta, że to przecież przez córkę stracił firmę.

Barwy szczęścia

Lukasz posuwa się do śledzenia Ksawerego. Czy to zwykły bunt nastolatka?

TVP 2 20:05

Brak pierścionka zaręczynowego na palcu Ewy budzi wyraźny niepokój Romeo. Problemy wychowawcze sprawiają, że zdesperowany Łukasz zaczyna śledzić Ksawerego. Jego zachowanie wywołuje sprzeczkę z Celiną, która normalnie traktuje bunt nastolatka.

M jak miłość

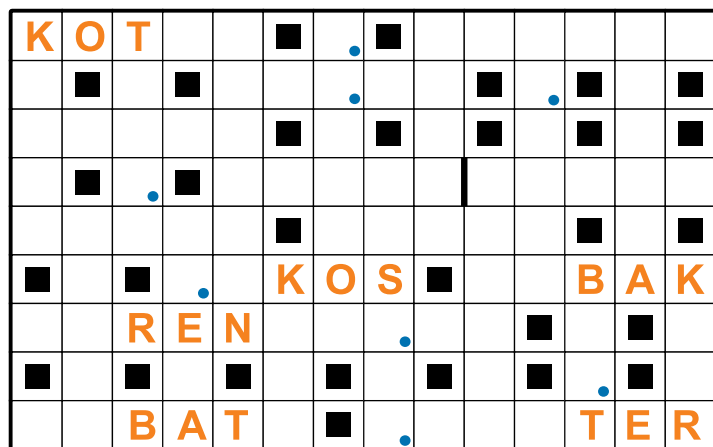
Czy konflikt Mateusza i Tomka przerodzi się w bójkę?

TVP 2 20:55

Konflikt Mateusza z Tomkiem przybiera na sile do tego stopnia, że Janek musi powstrzymywać kolegów przed bójką w akademiku. Później studenci WAT-u biorą udział w poszukiwaniach chłopca, który zaginął w lesie. Podczas akcji poważnie ranna zostaje Majka.

JOLKA

Litery w polach z kropką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Ujawniono niektóre litery.

W kolejności przypadkowej:

- częsta taśma filmowej
- ostry wiraż górskiej drogi
- makatka na ścianie
- łódź z jednego pnia drzewa
- np. Buster Keaton
- polskie auto elektryczne
- gwarancja pieniędzy
- hormon emocji
- biegnie pod kanałem La Manche
- „... na Bounty”, film USA
- pracuje w rozrywce
- parzona w ekspresie
- egzotyczny owoc
- machina burząca mury
- kraj z New Delhi
- przynęta na haczyku
- spokrewniona z kuną
- machina do wbijania pali
- Ryszard, grał Mariana Paździucha
- cyranka lub krzyżówka
- klub sportowy z miasta „nafciarzy”
- gruby, sztywny papier
- instrument strunowy szarpany
- skrócony podpis
- sejmowa dyskusja
- odtwarzacz płyt winylowych

Romance TV

12.25 ★★ Rosamunde Pilcher: Letnie marzenie – romans Austria/Niemcy 2004 **14.15** ★★★ Szkoła nad morzem – dr. Niemcy 2025 **16.05** ★★★ Rosamunde Pilcher: Ścieżki miłości – romans Austria/Niemcy 2004 **18.00** Śledztwo prowadzi Watzmann (33) **19.00** Górski lekarz (84) **20.00** ★★★ Dwa osły na Sardynii – kom. Niemcy 2015 **21.50** ★★ Kto nakarmi królika? – kom. Niemcy 2023 **23.45** Górski lekarz (84) **0.45** ★★★ Dwa osły na Sardynii – kom. Niemcy

TVN Fabuła

8.45 Detektywi (424, 425) **9.50** Przepis na życie (1) **10.50** Szpital św. Anny (40) **11.50** Magda M. (7, 8) **13.55** Układ warszawski (1) **14.55** Detektywi **15.55** Seriala: Rozmowy **16.45** Magia kina **17.20** ★★★ Akademia policyjna III: Ponowne szkolenie – kom. USA/Kanada 1986 **19.00** Szpital św. Anny (20) **20.00** ★★★ Droga powrotna – film sport. USA/Kan. 2020 **22.30** ★★★ Gran Torino – dramat USA 2008 **0.45** ★★★ Wyspa – film sens. USA 2005

AMC

6.15 Blżej gwiazd **6.50** ★★ Wy-marzony facet – kom. rom. USA 2002 **8.45** ★★★ Czarnobrody (1) – film przygod. USA 2006 **12.15** ★★ Palący problem – kom. krym. W. Bryt. 2011 **14.15** ★★ Kopalnie króla Salomona (1) – film przygod. Niemcy/USA/RPA 2004 **17.45** ★★ Equilibrium – film sf USA 2002 **19.50** ★★ Lara Croft: Tomb Raider: Kolebka życia – film przygod. USA/Niemcy/Jap./W. Bryt./Hongk. 2003 **22.00** ★★★ Gorączka – film sens. USA 1995

TTV

D3

6.20 DeFacto **6.50** Diabelnie boskie **7.20** Ukryta prawda **8.20** Kartoteka **10.30** Detektywi **12.30** Zakup w ciemno **14.30** Kartoteka **16.45** Express **17.00** Sport **17.05** Idź na całość **18.05** Damy i wieśniaczki. PL **19.05** Zakup w ciemno Extra **19.45** Express **20.05** Zakup w ciemno **21.05** Zakup w ciemno Extra **21.45** Express **22.00** Gogglebox. Przed telewizorem **0.20** Kanapowczyźnie **1.20** 99 – Gra o wszystko **2.20** Sędzia Anna Maria Wesołowska

Fokus TV

D3

6.00 Wehikuł czasu **6.05** 48 h. Zaginięni (10) **7.10** Byli sobie podróżnicy **8.50** Wehikuł czasu **9.00** Starożytni kosmici **10.00** Gwiazdy lombardu **12.00** Niezwykłe osiągnięcia starożytności **13.00** Poszukiwacze historii **14.00** Ostatni bastion Hitlera: Plan Himmlera / Łowcy czołgów **16.00** Dorwać tureczki **18.00** Rolnicy. Podlasie **20.00** Galileo **21.00** Maszyny bożowe: Nowoczesna broń **22.00** Polowanie na Hitlera **0.00** Starożytni kosmici **1.00** Rolnicy. Podlasie

Nowa TV

6.00 Wehikuł czasu **6.20** TV Okazje **6.55** Wehikuł czasu **7.00** Disco Landia – nutki do pobudki **7.30** Świat według Kiepskich (490-493) **9.30** Calkiem nowe lata miodowe (16) **10.00** Miodowe lata **10.30** Wznieście **12.00** Poirot (5, 6) **14.00** Świat według Kiepskich (554, 555) **15.00** Świat według Bunch (217-222) **18.00** Calkiem nowe lata miodowe (13) **18.30** Miodowe lata **21.00** Zdrady (79) **22.00** Ślad (74-75, 107) **1.00** Łowca pedofilów **3.00** TV Okazje

National Geographic

9.00 Tajemnicze wyspy **10.00** Lotnisko: biuro rzeczy znalezionych **11.00** Lotnisko w Toronto **12.00** Wcielenia zła **14.00** Łzapa przemysłowa **15.00** Morski patrol: Hiszpania **16.00** Egipt: miejsce pełne tajemnic **17.00** Imperium Mongołów: historia Czyngis-chana **18.00** Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją **19.00** Wielkie konstrukcje III Rzeszy – best of **20.00** Katastrofa w przestworzach **0.00** Katastrofa w przestworzach: raport specjalny

Nat Geo Wild

11.00 Przedziwna planeta Ziemia **12.00** Królestwo drapieżników **13.00** Humorzyste zwierzęta **14.00** Królestwo białego wilka **15.00** Najdziwniejsze cuda ewolucji **16.00** Dzikie miejsca Europy **17.00** Niezwykłe wędrówki zwierząt **18.00** Katavi – utracony raj Afryki **19.00** Walki zwierząt **20.00** Niszczycielskie żywioły **21.00** Niezwykły dr Pol: Ryzyko zawodowe / Mali weterynarze / Zaufajcie ekspertom / Szybka reakcja / Niesamowita doktor Brenda

Metro

6.50 J.A.G. – Wojskowe Biuro Śledcze (21) **7.45** Sekrety życia (23) **8.40** Szpital (680, 681) **10.40** Sędzia Anna Maria Wesołowska (625) **11.40** Magda gotuje Internet **12.40** Szkoła (674) **13.41** Anatomia piękna **14.40** Zapukaj do moich drzwi (125) **15.40** The Floor **17.00** Ciężarówka przez Indonezję **18.00** Prawo Agaty (4) **19.00** Kartoteka (1, 2) **21.05** Kryminalni (9, 10) **23.15** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (21) **0.15** The Traitors. UK **1.35** Szpital (679)

TVP Historia

D3

6.45 Było, nie minęło... **8.20** Czterej pancerni i pies (21) **9.45** Jaszowiec. Zapomniana nowoczesność **10.45** Fake czy historia? **11.30** Skarby przeszłości i ich tajemnice **12.25** Starożytne mocarstwa **13.25** Królowie (2) **14.00** Polskie drogi (1) (s.2) **15.40** Sensacje XX w. **17.30** Czas honoru (41) **18.30** Kapitan Myszkowski **19.40** Królowie (41) **20.20** Zatoka szpiegów (11) **21.15** Upadek nazizmu – oblawa **22.15** Kroniki Hitlera **23.25** Sensacje XX w. **1.30** Encyklopedia II wojny światowej

TVP Dokument

D3

11.40 Londyn – stolica kontrastów **12.50** Dzikie życie poza szlakiem **13.50** Krainy cudów natury **14.50** Camargue. Raj delty Rodanu **15.55** Przyszłość z góry (1) **16.55** Podróżnicy – odkrywcy **18.00** Gregory Peck – aktor dzentelmen – film dok. **18.55** Arktyczna przyroda Laponii **19.05** Magia irańskiego jedwabiu **19.55** Arktyczna przyroda Laponii **20.10** Belize: Raj w sercu Karaibów **21.15** Pakistan, nasz najlepszy wróg **22.15** Barbara Włodarczyk zaprasza **22.20** Wiadomości od Saszy

Zoom TV

6.00 Blżej! Magazyn reporterów **6.55** Gadzet show **7.25** Tomasz Pagowski. Remont u ciebie **7.55** To leci w sieci **9.15** Bolek i Lolek **9.55** Reksio **10.45** To leci w sieci **11.40** Pulpak! Umysłu **12.20** Zoologia ekstremalna **13.25** Niewyjaśnione tajemnice świata **14.25** Sensacje XX w. **16.45** Wojciech Ciejrowski – boso przez świat **19.00** Strażnik Teksasu (14, 15) **21.00** Hity polskiego kabaretu **23.00** Magia nagości **0.05** Striptiz – tak to się robi w Vegas

TLC

9.00 Rodzice na szóstkę **10.00** Wiza na miłość: pościelowe rozmowy **11.00** Mój mąż jest w ciąży **12.00** Kiedy dzieci mają dzieci **13.00** Wiza na miłość: znowu do wzięcia **15.00** Wiza na miłość: dalsze losy, pościelowe rozmowy **16.00** Historie wielkiej wagi – dalsze losy **18.00** Kilogramy zbędnej skóry **19.00** Wiza na miłość – oczami bohaterów **20.00** Wiza na miłość: Wielka Brytania **21.00** Wiza na miłość: pierwsze spotkanie **23.00** Toksyczne związki

TVS

10.00 Dzisiaj w regionie **10.15** Muzyczne dzień dobry **12.05** Dzisiaj w regionie **12.25** Muzyczne dzień dobry **13.30** Emerycy na tropie **14.40** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **15.45** Doktor z alpejskiej wioski **16.50** Wydział kryminalny Kitzbühel **17.50** Doktor z alpejskiej wioski **18.50** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **19.50** Kino TVS **23.35** Doktor z alpejskiej wioski **0.30** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **1.35** Wydział kryminalny Kitzbühel **2.35** Emerycy na tropie

WP

9.00 WP News **9.20** Tłit **10.00** W bunkrze Hitlera: ostatnie dokumenty **11.00** Mityczne bestie **12.00** Wariaci za kierownicą **13.00** Makłowicz w podróży **14.05** Pokochaj lub sprzedaj – Vancouver **17.00** Komisarz Cassandre: Zbrodnie w Alpach (1) – serial krym. Fr. **19.00** Policjanci z sąsiedztwa **20.00** Il wojna światowa: wyścig do zwycięstwa **22.00** Mistrzowie kabaretu: Paraniemoralni, Łukasz Rybarski, KMN Złotni i skromni / Kabaret Chyba

TVP1

DVB-T

Oddział Delta

7.00 Msza święta na Jasnej Górze
7.30 Kościół z bliska **8.00** Serwis Info
8.25 Zaraz wracam (118) **9.00** Ranczo (15): Gmina to ja **10.05** Komisarz Alex (24): Prawdziwa śmierć **11.05** Ojciec Mateusz (128): Celebryta **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Program rolny **12.55** Dziką Argentyną (1): Niebezpieczne wody **14.00** Złoty chłopak (278)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (903)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
17.55 Klan (4704)
18.20 Zaraz wracam (119)
18.55 Akacjaowa 38 (856)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Omnibus – szybcy i mądrzy – teleturniej
21.20 System – film krym. USA/**** W. Bryt./Czechy/Rum. 2014 Reż. Daniel Espinosa, wyk. Tom Hardy, Gary Oldman
23.50 Oddział Delta
 *** – film akcji USA/Izrael 1986 Reż. Menahem Golan, wyk. Chuck Norris, Lee Marvin, Martin Balsam
 Pięć lat po tym, gdy oddział Delta uwolnił zakładników w Teheranie, palestyńscy terroryści porwują samolot pasażerski lecący z Aten do Nowego Jorku. Na pokładzie jest 144 Amerykanów.
2.05 Kto ratuje jedno życie.
 *** Cudak – dram. Polska 2021
3.50 To działa. Polskie innowacje bez granic

TVP2

DVB-T

Familiada

5.30 M jak miłość (1744) **6.20** Przysięga nad Biblią **6.55** Barwy szczęścia (3367) **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn informacyjno-publicystyczny **11.40** Rosół polski **12.15** Którędy po sztukę **12.30** Koło fortuny **13.15** Panna młoda (81) – serial obyczaj. Turcja 2024 **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (889): Demolka – serial obyczaj. Polska 2026

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (379)
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Panna młoda (82)
 Yasemin wyjawia Cihanowi, że Beyza jest w ciąży. Derya znajduje klucze do sklepu i zaczyna podejrzewać Cemila. Cihan nadal nie wyjaśnia Hancer swojej przeszłości z Beyzą.
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3367)
19.55 Domowe patenty – felieton
20.05 Barwy szczęścia (3368) – serial Polska 2026 (s.21)
20.40 Kulisy „M jak miłość”
20.55 M jak miłość (1929) (s.21)
21.55 Na sygnale (891)
22.25 Magazyn Ekspresu Reporterów
23.25 Fucking Bornholm
 *** – dramat obyczajowy Polska 2022 (s.21)
 Reż. Anna Kazejak, wyk. Agnieszka Grochowska, Maciej Stuh, Poul Storm
1.15 Hit Man – komedia
 *** sensacyjna USA 2023
3.20 Wydojeni – film dokumentalny Nowa Zelandia 2021

Polsat

DVB-T

Everest

5.40 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień **8.30** Malanowski i Partnerzy (242, 243): Zły zięć / Chłopak z sieci **9.30** Trudne sprawy (1048, 1049) – serial fabularno-dokumentalny **11.35** Gliniarze (742-744): Kodeks / Złecenie / Podnośnik – serial fabularno-dokumentalny **14.40** Dlaczego ja? (1556): Niefatfiona miłość – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1153)
17.00 Gliniarze (1193)
 Oślepiiony podczas napaści właścicieli sklepu sportowego oskarża o atak swojego konkurenta. Śledztwo ujawnia, że podejrzany handluje sterydami.
18.00 Pierwsza miłość (4205) – serial Polska 2026 (s.21)
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Farma – reality show
21.30 Ninja vs Ninja – show
23.30 Everest – thriller USA/**** Islandia/W. Bryt. 2015 Reż. Baltasar Kormákur, wyk. Jason Clarke, Josh Brolin, Jake Gyllenhaal
 Historia tragicznej wyprawy, która pod przewodnictwem doświadczonego wspinacza próbowała w 1996 roku dotrzeć na szczyt Everestu.
2.10 Plan lotu
 *** – thriller USA 2005 Reż. Robert Schwentke, wyk. Jodie Foster, Peter Sarsgaard, Sean Bean

TVN

DVB-T

Operacja „Deszcz”

5.00 Jak to jest zrobione? **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda (1621) **6.50** Kuchenne rewolucje: Gdynia – Worek maki **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Doradca smaku **11.25** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Karuzela smaku”, Warszawa / Biedrusko, Restauracja „Czterej Pancerni” **13.40** Ukryta prawda (1744-1745, 1673) – serial fab. dokumentalny Polska

16.50 Szpital św. Anny (116) – serial obyczaj. Polska
17.55 Detektywi (310) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.15 Na Wspólnej (4202) – serial Polska 2026 (s.21)
20.50 The Floor – teleturniej
21.30 Skok na głęboką wodę – reality show Polska 2026
22.40 Kuba Wojewódzki – talk show Polska 2025
23.40 Superwizjer – magazyn
0.20 Operacja „Deszcz”
 *** – film sf Australia 2020 Reż. Luke Sparke, wyk. Dan Ewing, Temuera Morrison, Lawrence Makoare
 Dwa lata po inwazji obcych na Ziemię, ocaleni prowadzą desperacką wojnę. Ruch oporu z kilkoma sojusznikami odkrywa spisek, który może doprowadzić do zakończenia wojny.
2.55 The Traitors. Zdraycy – reality show Polska 2026
4.10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (9): Życie na krawędzi – serial krym. USA/Kanada 2010

TVN7

DVB-T

Zabójcza broń IV

6.50 Szkoła (608, 609) **8.45** Ukryta prawda (1284, 1194, 1195) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (942, 943) **14.00** Detektywi (69) **15.00** Szpital św. Anny (107) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (609, 610) **18.00** Sekrety życia (7) **19.00** Ukryta prawda (1478) **20.00** Hotel Paradise (34) **21.00** *** Zabójcza broń IV – komedia sens. USA 1998, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover, Rene Russo **23.40** **** Tenet – film akcji USA/W. Bryt. 2020, reż. Christopher Nolan, wyk. John David Washington, Michael Caine **2.40** Hotel Paradise (33) **3.25** SOS. Ekipy w akcji (37) **4.15** Usterka (23)

TV Puls

DVB-T

6.00 Policjanci z Miami (1, 2) **8.00** Kobra – oddział specjalny (8, 9) **10.00** Triumf miłości (125, 126) **12.00** Nie igraj z aniołem (63) **13.00** Wspaniałe stulecie (88) **14.00** Przepis na zbrodnię (26) **15.00** Lombard. Życie pod zastaw (700, 701) **17.00** Dzielnica strachu (461) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (991, 992) **20.00** Badn – film sens. Fr. 2025 **21.55** *** Bronx – film sens. Fr. 2020 **0.10** *** Płonąca pułapka – dramat USA 2004 **2.25** Lombard. Życie pod zastaw (987) **3.25** Dyżur (41, 42)

Puls 2

DVB-T

7.00 Seriale anim. dla dzieci **13.00** Gumisie **14.00** Kacze opowieści **15.00** Miraculous: Biedronka i Czarny Kot **16.00** Superheroes: Kazoom Power **16.15** Fineasz i Ferb **16.50** Marta mówi! **17.10** Superkoty **17.45** Świnka Peppa **17.55** Bing **18.10** Masza i niedźwiedź **18.25** Myska **18.50** Majki **18.55** Don Matteo: Boski detektyw (16) **20.00** Przepis na zbrodnię (29) **21.00** Dzielnica strachu (465, 466) **23.00** *** Intruz – film sens. Kan./USA 2010 **1.00** Dzielnica strachu (463)

TVP Polonia

7.00 Rączka gotuje **7.30** Pytanie na śniadanie **11.50** Opowieści z Greenpointu **11.50** Przepis dnia **12.00** Serwis Info **12.10** Komisarz Alex (274) **13.05** Ranczo (16) **14.00** Kod bezpieczeństwa **14.30** Moda na język polski **15.00** Serwis Info **15.10** Fajna Polska **16.00** Zaraz wracam (76) **16.30** Barwy szczęścia (3298) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka **18.15** Oko na Wschód **18.45** Panorama **19.20** Polacy światu **19.30** 19.30 **19.55** Pytanie dnia **20.25** Straszny (16) **21.20** Ojciec Mateusz (16) **22.20** Karolina Lanckorońska. Polka z wyboru **23.15** Panorama **23.45** Sekielski wieczorową porą **0.40** Zaraz wracam (76)

TV Trwam

DVB-T

12.03 Informacje **12.20** Sumienie Hioba – rzecz o ks. Bolesławie Stefańskim **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.30** Gdy kwitną kasztany. Nasz Nazaret **15.25** Świat widziany sercem **16.10** Jestem mamą **16.25** Przyroda w obiektywie **16.40** Zdrowie z Bożej apteki **17.00** Wierzę w Boga **17.30** Burza w okręgu krakowskim **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Każdy maluch to potrafi **19.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Z Ewangelią w Krainie Rajskiego Ptaka **23.00** Kto ratuje jedno życie **0.10** Informacje **0.30** Burza w okręgu krakowskim

TVP Kultura

DVB-T

8.15 WTEM **8.25** Dobry tytuł **9.00** Hala odlotów **10.00** Na kłopoty Bednarski (4) **11.05** *** Złote kolo – film krym. Polska 1971 **12.45** *** Zeniac – komedia Polska 1983 **14.05** Poszukiwacze zaginionych arcydzieł **14.45** *** Dom moich synów – dramat Polska 1975 **15.50** Dlaczego nie Evans? (2) **16.40** Na kłopoty Bednarski (5) **17.50** Mody Polskie **18.35** Pastor. Cztery akty **20.00** Teatr TV: „Symfonia tańca/ Ssss...” – spektakl Polska 2026, reż. Edward Clug **20.25** Rozmowa po teatrze **21.10** **** Sześć roku – komedia Hiszp. 2021 **23.20** Film noir **0.20** W poszukiwaniu dobrego filmu **1.00** **** Moonraker – film sens. W. Bryt./Fr. 1979

Super Polsat

DVB-T

6.45 SuperLudzie Extra (55) **7.00** Na ratunek 112 (609, 610) **7.55** Doktor Martin (33, 34) **10.00** Wydarzenia **10.30** SuperLudzie (15, 16) **11.30** Świat według Kiepskich (367-370) **13.25** Bitwa o palety (1) **14.25** Hell's Kitchen – piekielna kuchnia (30) **16.05** Top chef (1) **17.35** Świat według Kiepskich (458-460, 546-547) **20.05** Złomiarze (14) **21.10** *** Salon piękności – komedia USA 2005, reż. Bille Woodruff, wyk. Queen Latifah, Alicia Silverstone, Andie MacDowell **23.15** *** Zia kobieta – komedia USA 2011, reż. Jake Kasdan, wyk. Cameron Diaz, Justin Timberlake **1.05** Świat według Kiepskich (38, 41, 337-340) **4.05** Nasz nowy dom (231, 232)

TV 6

DVB-T

6.00 Więzienie (171, 172) **6.55** Policjantki i policjanci (606, 607) **8.55** Kobra – oddział specjalny (149, 150) **10.55** 48h. Zaginięni (195-197) **13.55** Policjantki i policjanci (1147) **14.55** Kobra – oddział specjalny (151, 152) **17.00** Magnum: Detektyw z Hawajów (92): Cierpiące dzieci – serial sens. USA 2023 **18.00** Strażnik Teksasu (9, 10): Whitewater, część 1-2 – serial sens. US 1995A **20.00** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (128-130): Drugie szanse / Wymiar niesprawiedliwości / Niebrydki faul – serial krym. USA/Kan. 2010 **22.55** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (647, 648) – serial krym. Polska 2022 **0.55** Kości (45, 46) **2.55** Septagon (11, 12)

TV 4

DVB-T

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** Strażnik Teksasu (7, 8) **7.55** Bogaty dom – biedny dom (100) **8.55** Policjantki i policjanci (408, 409) **10.55** Na ratunek 112 (1154, 453) **11.55** Dlaczego ja? (1558) **12.55** Trudne sprawy (1058-1060) **15.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej (34, 35) **18.00** Policjantki i policjanci (1411, 1412) **20.00** Uroczysko (242) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1021) **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (138) **22.40** **** Nieśmiertelny – film fantasy W. Bryt./USA 1986, reż. Russell Mulcahy, wyk. Christopher Lambert, Sean Connery, Roxanne Hart **1.00** Love Island. WySPA miłości (30) **2.05** Hardcorowy Lombard (146) **2.40** Interwencja

Ale Kino+

6.30 Polska z góry **7.00** Wyraj – film krótkometr. **7.35** *** Pieniądze to nie wszystko – kom. Polska 2001 **9.45** Problem **10.15** Grantchester (5, 6) **12.20** Vera (3) **14.10** *** Moi synowie – dramat Fr./Belg. 2024 **16.30** *** Storm – dramat Norwegia 2022 **18.20** Vera (4) **20.10** *** Godzina prawdy – thriller USA 2020 **22.35** *** Niesłusznie oskarżona – dramat USA 2013 **0.25** *** Porwany – film historyczny Wł./Fr./Niemcy 2023 **2.50** Sortownia (8)

Polsat 2

6.30 Nasz nowy dom **7.30** Na ratunek 112 **8.30** Sekrety rodziny **11.30** Przyjaciółki (300) **12.30** Dlaczego ja? **14.30** Świat według Kiepskich (266-270) **17.00** 48 h. Zaginię (235, 254) **19.00** Gliniarze **20.00** Ślad (20) – serial kryminalny Polska 2018 **21.00** Gliniarze (1049) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 **22.05** Łowca pedofilów (173, 174) **23.00** Świat według Kiepskich (275, 276) **0.00** Ślad (104) **1.00** Zdrady II (32) **2.05** Wydarzenia

Eurosport 1

8.30 Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **10.00** Snooker: MS w Sheffield: **11.00** (L) Snooker: MS w Sheffield: **14.00** Snooker: MS w Sheffield: **15.15** (L) Snooker: MS w Sheffield: **18.30** Snooker: MS w Sheffield: **19.30** (L) Snooker: MS w Sheffield: **23.00** Snooker: MS w Sheffield **0.00** Cycling Show **0.30** Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **1.30** Snooker: MS w Sheffield **2.30** Kolarstwo: Wyścig dookoła Romandii

Eleven Sports 1

6.00 Magazyn sportowy **8.00** Piłka nożna: Bundesliga **10.00** Piłka nożna: LaLiga EA Sports **12.00** Piłka nożna: Serie A Enilive **14.00** Piłka nożna: Bundesliga – transmisja **16.00** Piłka nożna: Serie A Enilive – transmisja **18.00** Piłka nożna: LaLiga EA Sports – transmisja **20.00** Magazyn sportowy **20.40** (L) Piłka nożna: Serie A Enilive – transmisja **22.40** Magazyn sportowy **0.00** Piłka nożna: Bundesliga **2.00** Piłka nożna: Serie A Enilive **4.00** Magazyn sportowy

TVP Rozrywka

8.20 Familiada **8.55** Va banque **9.25** Kolo fortuny **10.05** Makłowicz w podróży **10.45** Postaw na milion **12.35** Familiada **13.15** Zmiennicy **14.25** Rodzinka. pl **15.05** Program rozrywkowy **16.30** Sanatorium miłości **16.35** Do śmiechu! **17.25** Va banque **18.00** Kolo fortuny **18.40** Okrasa łamie przepisy **19.45** Makłowicz w podróży **20.25** Postaw na milion **22.10** Rodzinka. pl **22.50** Tak to leciało! **23.45** Kabaretomania-cy **0.50** Kolo fortuny

Kino Polska

9.00 Syn szczęścia **9.35** *** W pustyni i w puszczy – film przyg. Polska 2001 **12.00** *** Mała wielka miłość – kom. Polska/USA 2008 **14.40** *** Janosik – film przyg. Polska 1974 **17.20** Czterej pancerni i pies (1, 2) **20.00** *** Na układy nie ma rady – kom. Polska 2017 **21.50** *** Kochanie, chyba Cię zabiłem – film akcji Polska 2014, reż. Jakub Nieścierow, wyk. Zbigniew Zamachowski, Arkadiusz Jakubik **(s.21)** **23.40** *** Enen – thriller Polska 2009

TVP Seriele

6.25 Na sygnale (433, 434) **7.35** Ojciec Mateusz (429) **8.35** Komisarz Alex (281) **9.25** Rodzinka. pl (52) **10.00** Klan (1402) **10.35** Ranczo (51) **11.25** M jak miłość (1928) **12.20** Pan Mama (35) **13.00** Zaraz wracam (115) **13.35** Ojciec Mateusz (334, 335) **15.30** Komisarz Alex (282) **16.20** Na sygnale (435, 436) **17.30** Ranczo (52, 53) **19.30** Ojciec Mateusz (336, 430) **21.30** Ranczo (54, 55) **23.30** Ojciec Mateusz (337) **0.25** Na dobre i na złe (990)

Eurosport 2

13.30 (L) Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **15.30** (L) Kolarstwo: Wyścig dookoła Romandii **17.45** Kolarstwo górskie: Race Bikes **18.15** Cycling Show **18.45** Podsumowanie wyścigu T100 Triathlon World Tour **19.15** Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **20.00** Kolarstwo: Wyścig dookoła Romandii **20.30** Maraton Londyński **22.30** Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **23.30** Kolarstwo górskie: Race Bikes **0.00** Motocross: MS w Pietramuracie w Trydencie

Polsat Sport 3

6.00 Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja **8.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **11.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **13.00** Piłka ręczna: ORLEN Superliga – transmisja **15.00** Cafe Futbol – magazyn **17.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **19.00** Magazyn sportowy **20.00** Tennis: ATP 1000 – Monte-Carlo Masters – transmisja **23.00** Magazyn koszykarski **0.00** Tennis: ATP 1000 – Monte-Carlo Masters – transmisja **2.00** MMA: Babilon MMA

Planete+

8.10 Niezwykłe podróże koleją **9.20** Polska z góry **10.20** Afryka z góry **11.20** Dokąd dzisiaj? **12.35** Najpiękniejsze rzeki świata **13.40** Materiały przyszłości **14.50** Stormborn – Zrodzone w burzy **15.50** Niezwykłe podróże koleją **16.55** Dokąd dzisiaj? **18.15** Świat z góry **18.50** Czego nam nie mówią o odchudzaniu **(s.21)** **20.10** Niezwykłe podróże koleją **22.00** CERN. Podróż w głąb atomu **23.10** TikTok. Chińska superbroń **0.20** Niezwykłe podróże koleją

Polsat Film

6.05 Rolnicy – tak się żyje u nas na wsi **7.30** Doktor Martin (65) **8.30** Przyjaciółki (225, 226) **10.25** Świat według Kiepskich (168-169, 195-196, 28, 81, 83) **14.25** *** Wygrać marzenia – dramat Polska/Węgry 2022 **17.00** *** Park Jurański III – film sf USA 2001 **18.55** *** Jeszcze większe dzieci – kom. USA 2013 **21.00** *** Ted – kom. USA 2012 **23.05** *** Wyjdź za mnie – kom. rom. USA/Chiny/Jap. 2022, wyk. Jennifer Lopez **1.30** Fala zbrodni (34-37)

AXN

5.05 Agenci NCIS (11) **6.00** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (9, 10) **7.30** Dr House (11, 12) **9.25** Castle (1, 2) **11.20** Detektyw Monk (16, 1) **13.15** Dr House (13, 14) **15.10** Agenci NCIS (13, 14): Déjà Vu / Dekompresja **17.05** Castle (3, 4): Dziecięca gwiazda / Największy fan **19.05** FBI (22, 1) **21.05** Rekrut (1) **22.05** Walker: Strażnik Teksasu (12) **4.25** Zaginiony symbol (10)

Polsat Sport 1

6.00 Siatkówka: PlusLiga **9.00** Polsat SiatCast **10.00** Siatkówka: PlusLiga **11.00** (L) Tennis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **13.00** (L) Tennis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **15.00** (L) Tennis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **17.00** (L) Tennis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **20.00** Siatkówka: PlusLiga **23.00** Siatkówka: PlusLiga **1.00** Gala boksu zawodowego

TVN 24

8.00 Serwis informacyjny, pogoda **9.55** Biznes 10.00 Serwis informacyjny, pogoda **10.55** Biznes 11.00 Serwis informacyjny, pogoda **11.55** Biznes 12.00 Serwis informacyjny, pogoda **13.55** Biznes 14.00 Serwis informacyjny, pogoda **14.55** Biznes 15.00 15 na żywo **16.50** Fakty po południu **18.00** Tak jest **19.15** Serwis informacyjny **19.30** Fakty po Faktach **20.00** Kropka nad i **20.30** Czarno na białym **21.00** Polska i świat **22.00** Szkło kontaktowe **23.00** Dzień po dniu **0.25** Biznes

BBC Earth

9.00 W okowach mrozu **10.55** Skarby przeszłości i ich tajemnice **12.00** Planeta Ziemia II **13.10** Układ Słoneczny **14.15** W okowach mrozu **15.15** Życie na pustkowiu **16.15** Imperium brytyjskie **17.30** Skarby przeszłości i ich tajemnice **18.30** Planeta Ziemia II **19.45** Wyspy. Laboratoria natury **20.55** Życie na pustkowiu **21.55** W okowach mrozu **22.55** Chirurg: kwestia życia i śmierci **23.55** Ciało w 24 godziny **1.00** Skarby przeszłości i ich tajemnice

Stopklatka

DV3 IT

6.00 Kabaretowe hity **6.50** Wielkie wynalazki **7.55** Wojciech Czerwowski – bosso przez świat **9.00** Robert Makłowicz **10.50** Wojny magazynowe: Kanada **11.55** Wojny kontenerowe **13.00** Katastrofy w przestworzach **16.00** MacGyver (22, 1) **18.00** Wojny magazynowe: Kanada **19.05** Wojny kontenerowe **20.00** *** Sędzia Dredd – film sf USA/Holandia/W. Brytania 1995 **21.55** *** Więzień Brubaker – dramat USA 1980 **0.40** *** Kret – thriller Polska/Francja 2010

13 Ulica

6.00 Astrid i Raphaëlle (7, 8) **8.20** Kapitan Marleau (4) **10.25** Agenci NCIS: Los Angeles (1, 2) **12.15** Motyw (1, 2) **14.05** Astrid i Raphaëlle (1, 2) **16.20** Kapitan Marleau (5) **18.20** Agenci NCIS: Los Angeles (3, 4): Wredne babisko / Przemyłw – serial krym. USA 2020 **2 0.10** Motyw (3, 4): Falszywy krok / Bez szans – serial krym. Kan. 2013 **22.00** Chicago P.D. (17) – serial krym. USA **23.00** Blue Ridge (5, 6) **1.00** Kapitan Marleau (5) **3.00** Astrid i Raphaëlle (7, 8)

TVP Sport

DV3 IT

8.15 Piłka nożna: Ruch Chorzów – Pogoń Grodzisk Mazowiecki **10.15** Magazyn Betolic 1. Ligi **11.35** Piłka nożna: Lech Poznań – Legia Warszawa **13.40** Gol **15.00** Podsumowanie Pucharu Anglii: Półfinały **16.30** Piłka kobiet **17.25** (L) Boks: Imperium Boxing Wąbrzych – CKB Potężni **20.20** Podsumowanie Pucharu Portugalii: Półfinały **21.05** Retransmisja sportowa **23.00** Sportowy wieczór **23.30** MMA: Gala w Liberu **1.45** Boks: Xander Zayas – Jorge Garcia

Polsat News

8.00 Nowy dzień **10.00** W rytmie dnia **12.50** Wydarzenia **13.30** W rytmie dnia **13.55** Pogoda **14.00** W rytmie dnia **14.55** Pogoda **15.00** W rytmie dnia **15.40** Pogoda **15.50** Wydarzenia **16.10** Więcej „Wydarzeń” **16.30** Punkt widzenia Jankowskiego **18.00** Punkt widzenia Szubartowicza **19.15** Gość „Wydarzeń” **19.50** Debata Gozdry **21.50** Wydarzenia wieczorne **22.30** Dzień na świecie **23.30** Obraz dnia **0.00** Punkt widzenia Jankowskiego

Discovery Channel

8.00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge **9.00** Gorączka złota: rzeka skarbów **10.00** Klan z Alaski **11.00** Ed Stafford: inicjacja **12.00** Fani czterech kółek **13.00** Nagi instynkt przetrwania **15.00** Złomowisko PL **16.00** Złoto drwali **17.00** Porty: Hiszpania **18.00** Truckerki **19.00** Złomowisko PL **20.00** Czarnobyl: dni, które wstrząsnęły światem (1) **22.00** Brudne skarby **23.00** Bimbrownicy **0.00** Fani czterech kółek: w trasie **1.00** Zoom na architekturę

Canal+ Premium

9.15 *** Nadzieja – dramat Niemcy/Polska 2006 **11.00** Pieśni wielorybów **12.20** Hollywood Buzz **12.50** Larp **14.25** The Office PL (7, 8) **15.20** Ostatni bój. Legenda 300 Spartan **16.15** Premierowa jazda **16.20** *** Peacock – dramat USA 2010 **17.50** Łapu-Capu **18.00** *** Saga „Zmierzch” – Zaćmienie – film fant. USA 2010 **20.00** Spartakus: Dom Aszura (5) **21.00** *** Stiller. Oblicza prawdy – dramat Niemcy 2025 **22.40** *** Dirty Dancing – film muz.

FX

5.30 Dr House (12, 13) **7.20** Kości (5, 6) **9.10** CSI: Kryminalne zagadki Miami (11, 12) **11.00** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (18) **11.55** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (7, 8) **13.45** Agenci NCIS (8, 9) **15.35** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (19) **16.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (13, 14) **18.20** FBI (12, 13) **20.10** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (9, 10) **22.00** 9-1-1 (8) **22.55** *** Rambo III – film sens. USA 1988 **1.00** Matlock (3) **1.55** FBI (13)

Canal+ Sport

9.00 Piłka nożna: Getafe CF – FC Barcelona **11.15** Piłka nożna: Lech Poznań – Legia Warszawa **13.30** Ekstrapaka **14.40** Sport+ **15.45** Piłka nożna: Valencia CF – Girona FC **18.00** Turbokozak **19.00** Premier League Stories **19.30** Premier League Netbustery **20.00** Premier League Review **21.00** Sporty ekstremalne: MS Stihl Timbersports **1.30** Premier League Netbustery **2.00** Piłka nożna: Lech Poznań – Legia Warszawa **4.20** Magazyn Ligi Mistrzów UEFA

TVP Info

DV3 IT

13.00 Serwis info dzień **14.30** 14.30 **15.00** Serwis info dzień **15.45** Panorama **16.00** Dzień w godzinie **17.00** Telexpress **17.15** Telexpress Extra **17.35** Panorama **17.42** Wykrywczy kłamstw **18.00** Panorama **18.30** Kontrapunkt **18.55** Serwis info wieczór **19.00** Kontrapunkt **19.30** 19.30 **19.58** Pytanie dnia **20.18** Trójkąt polityczny **20.57** Serwis info wieczór **21.00** Kwiatki polskie **21.45** Panorama **22.10** Oko na świat **22.30** Prog. informacyjny

TVN Turbo

9.15 Fani czterech kółek **10.15** Złomowisko PL **12.15** Naprawy nie do naprawy **13.00** Zawodowi handlarze **14.30** Wojny samochodowe **16.30** Jeździć, obserwować **18.00** Raport Turbo **18.15** Z drugiej ręki **19.00** Duda kontra Szafranski **19.45** Moto Fachury **20.30** Prawko na świecie. Jazda bez zasad **21.15** Jeździć, obserwować **22.00** Raport Turbo **22.20** Zawodowi handlarze **23.50** Uwaga! Oszust: Siema z ogłoszenia **0.20** Naprawy nie do naprawy

HBO

10.55 *** Okiem Oscara – dramat USA 2024 **12.45** Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem **13.50** *** Czarne bractwo – film biograf. USA/Chiny 2018 **16.05** *** Spider-Man: Daleko od domu – film sens. USA 2019 **18.15** *** Focus – kom. USA/Argent. 2015 **20.00** Gorąca rywalizacja (5) **20.55** Półbrat (1) **21.45** Ród smoka (1) **22.45** *** Babygirl – thriller USA/Hol. 2024 **0.35** *** The Order: Ciche braterstwo – thriller USA/W. Bryt./Kan. 2024

BBC First

5.10 Ojciec Brown (5) **6.00** Zagadki doktora Blake'a (2) **6.55** My Life is Murder (7, 8) **8.40** Lewis (8) **9.40** Ojciec Brown (2) **10.40** Śmierć pod palmami (4) **11.45** Zagadki doktora Blake'a (2) **12.55** Koroner (3, 4) **14.55** Ojciec Brown (6) **15.55** Lewis (8) **16.55** My Life is Murder (8) **17.50** Morderstwa w Midsomer (13, 14) **19.55** Śmierć pod palmami (5) **21.00** Ludwigi (1) **22.10** Komisarz Maigret (2) **0.00** My Life is Murder (4) **0.55** Śmierć pod palmami (6)

Canal+ Sport 5

8.00 Magazyn Metalkas 2. Ekstraliga **8.45** Żużel: Bayersystem GKM Grudziądz – Betard Sparta Wrocław **11.45** Żużel: Pronergy Polonia Pila – Moonfin Magnus Ostrów Wielkopolski; Tecom Stal Rzeszów – Cellfast Wilki Krosno **17.15** Magazyn LM UEFA **17.50** Magazyn Metalkas 2. Ekstraliga **18.30** (L) Żużel: Hunters PSZ Poznań – ZKS Stal Rzeszów **21.00** Żużel: FOGO Unia Leszno – Gezet Stal Gorzów **23.45** Piłka nożna: Jagiellonia Białystok – Górnik Zabrze

TVP 3

DV3 IT

9.30 Kobiety wywiadu **9.50** Antenowe remanety **10.00** Złoty chłopak (138) **11.00** Rok w ogrodzie **11.30** Wiek to tylko liczba **12.00** O milimetrze **12.30** Rączka gotuje **13.00** Agrobiznes **13.30** Bez retuszu **14.20** Poznaj region **14.30** Prog. inform. **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bozego **15.20** Serwis info **19.30** Całkiem niezła historia **19.45** Kryminalna siódemka **20.00** Dziennik regionowy **20.13** Gość regionów **20.30** Telekurier **22.00** Dziennik regionów **22.30** Złoty chłopak (139)

Romance TV

10.25 ★★ Lato w Amalfi – film obyczaj. Niemcy 2013 **12.20** ★★ Tajne komando „Rodzina” – kom. Niemcy 2022 **14.15** ★★ Wiele krów i czarna owca – kom. Niemcy 2019 **16.05** Rodzina Andersów **18.00** Sledztwo prowadzi Watzmann (34) **19.00** Górski lekarz (85) **20.00** ★★ Rosamunde Pilcher: Kimkolwiek jesteś – film obyczaj. Niemcy 2025 **21.55** ★★ Rosamunde Pilcher: Decyzja z miłości – film obyczaj. Niemcy 2010 **23.50** Górski lekarz (85)

TTV

DVB

6.50 Diabelnie boskie **7.20** Ukryta prawda **8.20** Kartoteka **10.30** Detektywi **12.30** Zakup w ciemno **14.30** Kartoteka **16.45** Express **17.00** Sport **17.05** Idź na całość **18.05** Damy i wieśniaczki. PL **19.05** Zakup w ciemno Extra **19.45** Express **20.05** Zakup w ciemno **21.05** Zakup w ciemno Extra **21.45** Express **22.00** Kanapowczynie **23.00** Gogglebox. Przed telewizorem **0.00** 99 – Gra o wszystko **1.00** Żony Podlasia **2.00** Niebezpieczne dzielnice

National Geographic

10.00 Lotnisko w Melbourne 24/7 **11.00** Lotnisko w Toronto **12.00** Wcielenia zła **14.00** Złapać przemytnika **15.00** Morski patrol: Hiszpania **16.00** Egipt: miejsce pełne tajemnic **17.00** Rzym: początki imperium **18.00** Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją **19.00** Wielkie konstrukcje III Rzeszy – best of **20.00** Katastrofy w przestworzach **21.00** Kosmiczne horyzonty **22.00** Czarnobyl: świadkowie tragedii (3, 4) **0.00** Ostatni lot: anatomia katastrofy

TVP Historia

DVB

8.10 Polskie drogi (1) **9.50** Święte miejsca pięciu religii **10.50** Kapitan Myszowski **11.55** Góry: życie nad chmurami **12.55** Upadek nazizmu – oblawa **13.55** Królowie (3) **14.25** Polskie drogi (2) **16.00** Sensacje XX w. **18.05** Czas honoru (42) **19.00** W cieniu Czarnobyla **19.30** Czeret **20.00** Królowie (42) **20.40** Zatożka szpiegów (12) **21.35** II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa **22.40** Nieznana wojna na Północy **23.40** Sensacje XX w. **1.55** Encyklopedia II wojny światowej

TLC

8.00 Kupić sobie plażę **9.00** Rodzice na szóstkę **10.00** Wiza na miłość: pościelowe rozmowy **11.00** Wiza na miłość: pierwsze spotkanie **13.00** Chiropraktyka – chrupnięcia kontrolowane **15.00** Wiza na miłość: dalsze losy, pościelowe rozmowy **16.00** Historie wielkiej wagi – dalsze losy **18.00** Kilogramy zbędnej skóry **19.00** Wiza na miłość – oczami bohaterów **21.00** Rodzina 10+ **22.00** Kiedy dzieci mają dzieci **23.00** Twarz od nowa **0.00** Dr Przyszczylla

TVN Fabuła

6.30 Po pierwsze kino **6.35** Le-karze (7) **7.35** Kryminalni (7) **8.45** Detektywi **9.50** Przepis na życie (2) **10.50** Szpital św. Anny (41) **11.50** Magda M. (9, 10) **13.55** Układ warszawski (2) **14.55** Detektywi **15.55** Artystki – talk show Polska 2025 **16.55** ★★ Igrając z ogniem – kom. USA 2019 **19.00** Szpital św. Anny (21) **20.00** ★★ Strażnicy – film akcji USA 2009 **23.25** ★★ Ocaleni – film sens. Tajland./Ir. 2019 **1.40** ★★ Super 8 – film sf USA 2011

Fokus TV

DVB

5.30 Kolowrotek **6.00** Wehikuł czasu **6.05** 48 h. Zaginieni (11) **7.10** Byli sobie podróżnicy **8.50** Wehikuł czasu **9.00** Starożytni kosmici **10.00** Gwiazdy lombardu **12.00** Niezwykłe osiągnięcia starożytności **13.00** Poszukiwacze historii **14.00** Ostatni bastion Hitlera: Odwet / Pojedynek artyleryjski **16.00** Dorwać tuńczyka **18.00** Rolnicy. Podlasie **20.00** Galileo **21.00** Maszyny bojowe **22.00** Połowanie na Hitlera **0.00** Starożytni kosmici **1.00** Rolnicy. Podlasie

Nat Geo Wild

11.00 Przedziwna planeta Ziemia **12.00** Królestwo drapieżników **13.00** Humorzyste zwierzęta **14.00** Królestwo białego wilka **15.00** Najdziwniejsze cuda ewolucji **16.00** Dzikie miejsca Europy **17.00** Niezwykłe wędrówki zwierząt **18.00** Katawi – utracony raj Afryki **19.00** Walki zwierząt **20.00** Niszczycielskie żywioły **21.00** Niezwykły dr Pol: Wbrew przeciwnościom / Psy w potrzebie / Szczenięca miłość **2.00** Tajemnice dzikiej Azji

TVP Dokument

DVB

11.15 Szlakiem Kolberga **11.50** Magia irańskiego jedwabiu **12.40** Belize: Raj w sercu Karaibów **13.45** Krainy cudów natury **14.45** Camargue. Raj delty Rodanu **15.50** Przyszłość z góry (2) **16.50** Podróżnicy – odkrywcy **17.55** Anna Karina, ikona Nowej Fali **19.00** Gwałtowna pogoda. Jak ją przetrwać? **20.05** Niezwykłe pojazdy ratownictwa i ochrony **21.10** Pakistan, nasz najlepszy wróg **22.10** Barbara Włodarczyk zaprasza **22.20** Sagrada Familia – wyzwanie dla Gaudiego (s.21)

TVS

10.00 Dzisiaj w regionie **10.15** Muzyczne dzień dobry **12.05** Dzisiaj w regionie **12.10** Pogoda **12.25** Muzyczne dzień dobry **13.30** Emeryci na tropie **14.40** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **15.45** Doktor z alpejskiej wioski **16.50** Wydział kryminalny Kit-zbühl **17.50** Doktor z alpejskiej wioski **18.50** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **19.50** Kino TVS **23.35** Doktor z alpejskiej wioski **0.30** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **1.35** Wydział kryminalny Kitzbühl

AMC

9.20 ★★ Mead – kom. 2022 **11.20** ★★ Globalna zagłada – film sens. Kan. 2017 **13.05** ★★ Mistrz Z: W cieniu Ip mana – film sens. Hongk./Chiny 2018 **15.00** Nowy świat (1-4) **18.05** ★★ I uderzył grom – film sens. USA/Czechy/W. Bryt./Niemcy 2005 **20.00** ★★ Policja – film krym. W. Bryt./Niemcy/USA 2002 **22.20** ★★ Pod ciśnieniem – thriller USA/Kan. 1997 **0.15** ★★ Tragedia na przełęczy Diatłowa – horror Rosja/Finlandia/W. Bryt./USA 2013

Nowa TV

DVB

6.00 Wehikuł czasu **6.20** TV Okazje **6.55** Wehikuł czasu **7.00** Disco Landia – nutki do pobjudki **7.30** Świat według Kiepskich (494-497) **9.30** Całkiem nowe lata miodowe (17) **10.00** Miodowe lata **10.30** Więzienie **12.00** Poirot (6, 7) **14.00** Świat według Kiepskich (556, 557) **15.00** Świat według Bundych (220-225) **18.00** Całkiem nowe lata miodowe (14) **18.30** Miodowe lata **21.00** Zdrady (80) **22.00** Ślad (75-76, 108) **1.00** Łowca pedofilów **3.00** TV Okazje

Metro

6.50 J.A.G. – Wojskowe Biuro Śledcze (1) **7.45** Sekrety życia (24) **8.40** Szpital (683, 684) **10.40** Sędzia Anna Maria Wesołowska (626, 627) **12.40** Szkoła (675) **13.40** Przepis na życie (12) **14.40** Zapukaj do moich drzwi (126) **15.40** The Floor **17.00** Ciężarówka przez Indonezję **18.00** Prawo Agaty (5) **19.00** Kartoteka (3, 4) **21.05** Kryminalni (11, 12) **23.15** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (22) **0.10** The Traitors. UK (11) **1.30** Szpital (680) **2.25** Pani Gadzet (2)

Zoom TV

7.25 Tomasz Pagowski. Remont u ciebie **7.55** To leci w sieci **9.15** Bolek i Lolek **10.00** Rekisio **10.45** To leci w sieci **11.40** Pułapki umysłu **12.20** Zoologia ekstremalna **13.25** Niewyjaśnione tajemnice świata **14.25** Sensacje XX w. **16.50** Wojciech Cejrowski – boso przez świat **19.05** Strażnik Tekasu (16, 17) **21.05** Hity polskiego kabaretu **22.00** Kabaretowe przeboje **23.00** Magia nagości. Polska **0.05** Magia nagości **1.10** Striptiz – tak to się robi w Vegas

WP

DVB

6.00 Mistrzowie kabaretu **8.00** 1, 2, 3... Kabaret! **9.00** WP News **9.20** Tłit **10.00** Czarnobyl: minuta po minucie **11.00** Mityczne bestie **12.00** Wariaci z kierownicą **13.00** Makłowicz w podróży **14.00** Pokochaj lub sprzedaj – Vancouver **17.00** Komisarz Cassandra: Zbrodnie w Alpach **18.50** Policjanci z sąsiedztwa **21.00** Policjanci w akcji **22.00** Mistrzowie kabaretu: Kabaret Skeczów Męczących/ Kabaret Jurki **0.00** Przebojowe kabarety

Kochanie, chyba Cię zabiłem

Pechowy zabójca niewiernej żony i jej kochanka jest szantażowany

KINO POLSKA 21:50 ★★

Księgowy Jan Pokojski przyłapuje małżonkę z kochankiem. W wyniku szamotaniny, Pokoj-ski staje się podwójnym mordercą. Zajście zostaje sfilmowane. Nagranie trafia w ręce pracownika wypożyczalni filmów, który zaczyna szantażować księgowego.

Fucking Bornholm

Dwie pary sprawiają wrażenie szczęśliwych. Czy to prawda, czy może tylko pozory?

TVP 2 23:25 ★★

Kemping na duńskiej wyspie Bornholm. To właśnie w tym miejscu, wśród wspaniałej przyrody, majówkę spędzają dwie pary z dziećmi. Każda z par sprawia wrażenie szczęśliwej. Jeden incydent między dziećmi uruchomi prawdziwą lawinę nieoczekiwanych zdarzeń.

Czego nam nie mówią o odchudzaniu

Jakie produkty wybierać, żeby rzeczywiście gubić zbędne kilogramy?

PLANETE+ 18:50

Ten dokument pokazuje, w jaki sposób branża

spożywcza, farmaceutyczna i medyczna oszukują klientów, proponując im artykuły, które wbrew etykietkom wcale nie wspomagają odchudzania, a jedynie uszczuplają portfele.

Sagrada Familia – wyzwanie dla Gaudiego

Bazylika w Barcelonie miała być spełnieniem marzenia Antoniego Gaudiego

TVP DOKUMENT 22:20

Bazylika Sagrada Familia stanowi architektoniczny wyjątek, porównywalny do średnio-wiecznych katedr. Od

wstępujących szkieletów do trwającej do dziś budowy – dzieje bazyliki są opowieścią o upartym dążeniu do ukończenia budowli, która przeczy prawom architektury.

SERIE

Pierwsza miłość
POLSAT 18:00

Olek wciąga Różę w prace koła gospodyń, by zyskać czas z Wiktorią. Dręczona wyrzutami sumienia Julita wyznaje Radkowi prawdę. Gdy matka Kostka pojawia się, by go zabrać, Alan jest gotowy na walkę o dziecko.

Barwy szczęścia
TVP 2 20:05

W szpitalu dochodzi do ataku na Szczepkę. Na szczęście, dzięki błyskawicznej interwencji Daniela, lekarka unika niebezpieczeństwa. Bohaterska postawa ochroniarza robi ogromne wrażenie na rejestratorce Julii i przyciąga uwagę Weroniki.

Na Wspólnej
TVN 20:15

Eliza chce znowu spotkać się z Bartkiem – jednak nie dociera na randkę, bo dopada ją Sylwia. Rozsierdzona partnerka Wichrowskiego ostro uświadamia Elizie, że jej romans z Bartkiem zniszczy szczęście Juniora i Hani! Bergowa się załamuje...

M jak miłość
TVP 2 20:55

Anka w obecności Anety wypowiada się dwuznacznie o Kasi. Chodakowska podejrzewa, że jej przyjaciółka ma poważny sekret. Marcin w nowym miejscu pracy wpada w oko szefowej. Elżbieta składa mu atrakcyjną ofertę.

TVP1

DVB-T

Bez znieczulenia

7.00 Msza św. na Jasnej Górze **7.30** Rodzina (nie od) święta **8.00** Serwis Info **8.25** Zaraz wracam (119) **9.05** Ranczo (16): Lokalna rewolucja **10.05** Komisarz Alex (25): Trzy sekundy **11.05** Ojciec Mateusz (129): Układ **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes, **12.40** Magazyn rolniczy **12.55** Dziką Argentyną (2): Kraina mistrzów przetrwania **14.00** Złoty chłopak (279)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (904)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
17.55 Klan (4705)
18.20 Zaraz wracam (120)
18.55 Akacja 38 (857)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Studio Ligi Mistrzów UEFA – magazyn
20.55 **(L)** Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA: Atlético Madryt – Arsenal FC
23.10 **Bez znieczulenia**
***** – dramat psychologiczny Francja/Polska 1978
Reż. Andrzej Wajda, wyk. Zbigniew Zapasiewicz, Ewa Dalkowska, Andrzej Seweryn
Kariera zawodowa Jerzego to pasmo sukcesów. Życie rodzinne układa się bez zarzutu. Ale pewnego dnia przestaje mu się wiesić.
1.15 **Oddział Delta** – film akcji
*** USA/Izrael 1986
Reż. Menahem Golan, wyk. Chuck Norris, Lee Marvin, Martin Balsam

TVP Polonia

7.30 Pytanie na śniadanie **11.35** Wynalazki na media **11.50** Przepis dnia **12.00** Serwis Info **12.10** Strażacy (17) **13.05** Tajemnica Enigmy (3) **13.50** Wileński wybiawiciel **15.00** Serwis Info **15.10** Zakochaj się w Polsce **15.35** Zaginione? Ocalone? Historie zawodów **16.00** Zaraz wracam (17) **16.30** Barwy szczęścia (3299) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Kawalek Polski na Haiti **18.45** Panorama **19.20** Polacy świata **19.30** 19.30 **19.55** Pytanie dnia **20.25** U Pana Boga w Królowym Moście (11, 12) **22.15** Rozmowy (nie)wygodne **23.00** Słowo daję! **23.15** Panorama **23.45** Magazyn Ekspresu Reporterów

TVP2

DVB-T

Lina

5.30 M jak miłość (1745) **6.25** Pozyteczni.pl **6.55** Barwy szczęścia (3368) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Gwiazdorska kuchnia Ani **12.10** Rzecznik Polska **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Panna młoda (82) – serial obyczajowy Turcja 2024 **14.00** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (890): Czytajcie ulotki – serial obyczajowy Polska 2026

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (380)
15.50 Domowe patenty – felieton
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Panna młoda (83)
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3368, 3369) – serial Polska **(s.24)**
20.40 Przepis dnia – magazyn
20.55 Na dobre i na złe (991) – serial obycz. Polska **(s.24)**
21.55 Na sygnale (892, 893)
22.55 Lina (3) – miniserial
W trakcie wędrówki ekipa dokonuje makabrycznego odkrycia. Dochodzi do starć, a liczba uczestników zaczyna się zmniejszać. Pozostali podążają za liną.
23.55 **Szansa na miłość**
*** – komedia romantyczna USA 2023
Reż. Brittany Goodwin, wyk. Francesca Barker McCormick, Michael Joseph Nelson, Lucy Capri
1.35 **Na przekór losowi (8)**
2.40 **Znakomity rocznik**
– film dokumentalny USA/Francja 2021
4.30 **Na dobre i na złe**

TV Trwam

DVB-T

11.10 Mateczniki polskości **11.25** Jestem mamą **12.20** Władysław hr. Zamojski. Pan z Wielkopolski. Władca Tatr **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.30** Ona nigdy nie była sama – Czcigodna Sługa Boża Matka Teresa Kierocińska **15.00** Za kołem podbiegunowym – reportaż o pracy misjonarzy Świętej Rodziny w Norwegii **16.10** Na zdrowie **16.30** Poznać bez serca **17.00** Po stronie prawdy **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Bóg z nami **20.00** Informacja **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Przetrawiliśmy **22.30** Weiss **23.25** Nabejga – kawalek Polski w Ugandzie **0.10** Informacja **0.30** Sanktuarium polskie

TVP Kultura

DVB-T

8.10 WTEM **8.20** Porozmawiajmy szczerze **8.55** Tygodnik kulturalny **9.50** Na kłopoty Bednarski (5) **11.00** *** Dom moich synów – dramat Polska 1975 **12.10** *** Zawrócono – film obyczaj. Polska 1994 **13.45** Pastor. Cztery akty **15.05** Emil Karewicz – portret aktora **16.00** Dlaczego nie Evans? **17.00** Na kłopoty Bednarski (6) **18.00** Dobre strony **18.30** Informacja kulturalna **18.50** Reżyserzy **19.35** WTEM **19.42** Andrzej Wajda – Notatki **20.00** *** Filip **20.30** Bóg z nami **20.00** Informacja **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Przetrawiliśmy **22.30** Weiss **23.25** Nabejga – kawalek Polski w Ugandzie **0.10** Informacja **0.30** Sanktuarium polskie

Polsat

DVB-T

Nie zadzieraj z fryzjerem

5.25 Teleszkupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień **8.30** Malanowski i Partnerzy (244, 245): 17.11 / Zarażony **9.30** Trudne sprawy (1050, 1051) **11.35** Gliniarze (745-747): Ostatnie śledztwo / Naga prawda / Przemoc domowa – serial fabularno-dokumentalny Polska 2022 **14.40** Dlaczego ja? (1557): To wszystko z miłości – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Intervencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1154)
17.00 Gliniarze (1194) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026
18.00 Pierwsza miłość (4206) – serial Polska 2026 **(s.24)**
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Farma – reality show
21.30 Bez pudru, czyli Kabaret plus... – prog. rozrywkowy
22.50 **Nie zadzieraj z fryzjerem**
*** – komedia USA 2008
Reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler, John Turturro, Emmanuelle Chriqui
Izraelski komandos Zohan marzy, by zostać fryzjerem. Uporowawszy własną śmierć, ucieka do Nowego Jorku, by tam oddać się profesji, która ma przynieść mu satysfakcję.
1.10 **Ostrożnie z dziewczynami**
*** – komedia rom. USA 2002
Reż. Roger Kumble, wyk. Cameron Diaz, Thomas Jane, Christina Applegate
3.00 **Nasz nowy dom (344)**

TVN

DVB-T

Jak boss

5.00 Uwaga! **5.15** Jak to jest zrobione? (1) **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda (1622) **6.50** Kuchenne rewolucje: Tychy, Restauracja „Zorba” / Mielec, Restauracja „Vis a Vis” **13.40** Ukryta prawda (1746-1747, 1674) – serial fab.-dokumentalny Polska 2025

16.50 Szpital św. Anny (117)
17.55 Detektywi (311)
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.15 **Na Wspólnej (4203)**
– serial Polska 2026 **(s.24)**
20.50 **The Floor** – teleturniej
21.30 **Królowa przetrwania**
22.55 **Jak boss**
*** – komedia USA 2020
Reż. Miguel Arteta, wyk. Tiffany Haddish, Rose Byrne, Salma Hayek
Dwie przyjaciółki, prowadzące własną firmę kosmetyczną, mają problemy finansowe. Gdy dostają ofertę od królowej branży, ich przyjaźń zostaje wystawiona na poważną próbę.
0.35 **Co wiecie o swoich dziadkach?**
*** – komedia USA 2017
Reż. Sean Anders, wyk. Will Ferrell, Mark Wahlberg, Mel Gibson
2.35 **Uwaga!** – magazyn
2.50 **Największe polskie katastrofy:** Zawałenie się dachu hali w Katowicach – serial dok. Polska 2020
3.40 **CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (10)**

TVN 7

DVB-T

Sekcja rytmiczna

6.50 Szkoła (611, 612) **8.45** Ukryta prawda (1285, 1196, 1197) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (946, 947) **14.00** Detektywi (70) **15.00** Szpital św. Anny (108) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (611, 612) **18.00** Sekrety życia (8) **19.00** Ukryta prawda (1479) **20.00** Hotel Paradise (35) **21.00** *** **Sekcja rytmiczna – thriller W. Bryt./Hiszp./Ir./USA 2020**, reż. Reed Morano, wyk. Blake Lively, Jude Law **23.25** *** **Małe rzeczy – thriller USA 2021**, reż. John Lee Hancock, wyk. Denzel Washington **2.05** Hotel Paradise (34) **2.55** Żyjąc z potworem (12) **3.45** SOS. Ekipy w akcji (38) **4.30** Dorota was urządzi (2)

TV Puls

DVB-T

6.00 Policjanci z Miami (2, 3) **8.00** Kobra – oddział specjalny (9, 10) **10.00** Triumf miłości (127, 128) **12.00** Nie igraj z aniołem (64) **13.00** Wspaniałe stulecie (89) **14.00** Przepis na zbrodnię (27) **15.00** Lombard. Życie pod zastaw (701, 702) **17.00** Dzielnica strachu (462) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (992, 993) **20.00** *** **Raport Pelikana – thriller USA 1993** **23.00** *** **Rzeka tajemnic – dramat USA/Australia 2003** **(s.24)** **1.50** Lombard. Życie pod zastaw (988)

Puls 2

DVB-T

7.00 Seriale anim. dla dzieci **13.00** Gumisie **14.00** Kacze opowieści **15.00** Miraculous: Biedronka i Czarny Kot **16.00** Superheroes: Kazoom Power **16.15** Fineasz i Ferb **16.50** Marta mówi! **17.10** Superkoty **17.45** Świnka Peppa **17.55** Bing **18.10** Masza i niedźwiedź **18.25** Myszką Miki **18.55** Don Matteo: Boski detektyw (17) **20.00** Przepis na zbrodnię (30) **21.00** Dzielnica strachu (466, 467) **23.00** *** **Różowa Pantera 2 – komedia krym. USA 2009** **1.00** Dzielnica strachu (464)

TV 6

DVB-T

6.00 Więzienie (173, 174) **6.55** Policjantki i policjanci (608, 609) **8.55** Kobra – oddział specjalny (151, 152) **11.00** 48h. Zaginięni (198-200) **13.55** Policjantki i policjanci (1148) **15.00** Kobra – oddział specjalny (153, 154) **17.05** Magnum: Detektyw z Hawajów (93): Świadomość winy – serial sens. USA 2023 **18.00** Strażnik Teksasu (11, 12): Pakt / Rodeo – serial sens. USA 1995 **20.00** Agenci NCIS: Los Angeles (3-5): Kontrakt / Wielka strata / Podzieleni przegrany – serial krym. USA 2021 **22.55** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (649, 650) – serial krym. Polska 2022 **1.00** Kości (47, 48): Tajemnica w glebie / Mumia w labiryncie **3.00** Septagon (13)

TV 4

DVB-T

5.30 Teleszkupy TV Okazje **6.00** Strażnik Teksasu (9, 10) **8.00** Bogaty dom – biedny dom (101) **8.55** Policjantki i policjanci (410, 411) **10.55** Na ratunek 112 (1155, 454) **11.55** Dlaczego ja? (1559) **12.55** Trudne sprawy (1061-1063) **15.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej (35, 36) **18.00** Policjantki i policjanci (1412, 1413) **20.00** Uroczysko (243) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1022) **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (139) **22.40** *** **Babilon A.D. – film sf W. Bryt./Fr./USA 2008**, reż. Mathieu Kassovitz, wyk. Vin Diesel, Mélanie Thierry, Charlotte Rampling **0.45** interwencja **0.55** Love Island. Wyspa miłości (31) **2.10** Hardcorowy Lombard (147)

Ale Kino+

6.30 Polska z góry (2) **7.00** Wolna krowa **7.45** ★★★ Bracia – dramat Polska 2021 **9.35** The Hero **10.15** Grantchester (1, 2) **12.20** Vera (4) **14.00** ★★★ W imię dziecka – dramat USA/W. Bryt. 2017, reż. Richard Eyre, wyk. Emma Thompson, Stanley Tucci, Ben Chaplin **16.10** ★★★ Ziemia ma – dramat Jap. 2023 **18.20** Vera (1) **20.10** Crossfire (3, 4) **22.10** Nora Sand: Fatalna pomyłka (5, 6) **0.00** Icebreaker. Każdy ma swój sekret (1, 6) **2.00** Kryptonim Polska (1)

Polsat 2

6.30 Nasz nowy dom (240) **7.30** Na ratunek 112 (825, 826) **8.30** Sekrety rodziny (231-233) **11.30** Przysiądki (301) **12.30** Dlaczego ja? (1428, 1429) **14.30** Świat według Kiepskich (271-275) **17.00** 48 h. Zaginięci (255, 256) **19.00** Gliniarze (1118) **20.00** Ślad (21) – serial kryminalny Polska 2018 **21.00** Gliniarze (1050) **20.00** Tajemnicze zaginięcia kobiet (1) **23.00** Świat według Kiepskich (277, 278) **0.00** Ślad (105) **1.00** Zdrady II (33) **2.00** Wydarzenia

Eurosport 1

8.00 Cycling Show **8.30** Kolarstwo: Wyścig dookoła Romandii **9.30** Snooker: MŚ w Sheffield **11.00** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **14.00** Tennis: Australian Open: Aryna Sabalenka – Jelena Rybakina **15.15** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **18.30** Tennis: Australian Open: Carlos Alcaraz – Novak Đoković **19.30** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **23.00** Snooker: MŚ w Sheffield **0.00** Kolarstwo: Wyścig d. Romandii **1.30** Snooker: MŚ w Sheffield **2.30** Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji

Eleven Sports 1

7.00 Magazyn sportowy **8.00** Piłka nożna: Bundesliga **10.00** Piłka nożna: LaLiga EA Sports – transmisja **12.00** Piłka nożna: Serie A Enilive – transmisja meczu **14.00** Piłka nożna: Bundesliga – transmisja **16.00** Piłka nożna: Serie A Enilive – transmisja **18.00** Piłka nożna: LaLiga EA Sports – transmisja **20.00** Magazyn sportowy **20.40** Formuła 1: Wyścig **22.00** Magazyn sportowy **0.00** Piłka nożna: Bundesliga **2.00** Piłka nożna: Serie A Enilive **4.00** Magazyn sportowy

TVP Rozrywka

6.40 Gra słów. Krzyżówka **7.10** Okrasa łamie przepisy **8.20** Familiada **8.55** Va banque **9.25** Kolo fortuny **10.05** Makłowicz w podróży **10.45** Postaw na milion **12.35** Familiada **13.15** Zmienienny **14.20** Rodzinka.pl **14.55** Program rozrywkowy **15.15** The Voice Kids **17.25** Va banque **18.00** Kolo fortuny **18.40** Okrasa łamie przepisy **19.45** Makłowicz w podróży **20.25** Postaw na milion **22.10** Rodzinka.pl **22.50** Sanatorium miłości **23.50** Kabaretomania **0.50** Kolo fortuny

Kino Polska

7.15 Och! Kabaret **8.05** Zwierzęta Wajraka **8.40** PKF 024/68 **8.50** Faleńicka Atlantyda **10.00** ★★ Stara baśń – film historyczny Polska 2003 **12.25** ★★★★★ Potop (1) – film hist. Polska 1974 **15.00** ★★★★★ Pan Anatol szuka miliona – kom. Polska 1959 (s.24) **17.20** Cztery pancerni i pies (2, 3) **20.00** ★★★★★ Rozmowy kontrolowane – komedia Polska 1991 **22.00** ★★ Zgorszenie publiczne – kom. rom. Pol. Polska 2009 **23.50** ★★★★★ Waleśa. Człowiek z nadziei – film biograf. Polska 2013

TVP Seriele

7.30 Ojciec Mateusz (430) **8.30** Komisarz Alex (282) **9.25** Rodzinka.pl (53) **9.55** Klan (1403) **10.30** Ranczo (52) **11.25** Na dobre i na złe (990) **12.25** Pan Mama (36) **13.00** Zaraz wracam (116) **13.35** Ojciec Mateusz (335, 336) **15.35** Komisarz Alex (283) **16.25** Na sygnale (436, 437) **17.35** Ranczo (53, 54) **19.30** Ojciec Mateusz (337, 431) **21.30** Ranczo (55, 56) **23.25** Ojciec Mateusz (338) **0.20** Pan Mama (51, 52) **1.30** Falszerze. Powrót sfory (10, 11)

Eurosport 2

10.30 Kolarstwo: Wyścig d. Romandii **11.30** Kolarstwo: Wyścig d. Turcji **13.00** Kolarstwo górskie: Race Bikes **13.30** (L) Kolarstwo: Wyścig d. Turcji **15.30** (L) Kolarstwo: Wyścig d. Romandii **17.45** Cycling Show **18.15** Kolarstwo: Wyścig d. Turcji **19.30** Kolarstwo: Wyścig d. Romandii **20.30** Wyścigi Endurance: MŚ Endurance FIM – 24 Heures Motos **22.00** Discovery Golf **22.30** Kolarstwo: Wyścig d. Romandii **0.00** Stermierka: GP Series w Budapeszcie

Polsat Sport 3

6.00 Piłka nożna z archiwum – magazyn piłkarski **8.30** Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja meczu **11.00** Piłka ręczna: ORLEN Superliga – transmisja meczu **13.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **16.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **18.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **20.30** (L) Piłka ręczna: ORLEN Superliga – transmisja **22.30** Tennis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **1.00** MMA: Babilon MMA – transmisja

Planete+

10.20 Afryka z góry **11.20** Dokąd dzisiaj? **12.35** Najpiękniejsze rzeki świata **13.40** Materiały przyszłości **14.50** Stormborn – Źródło w burzy **15.50** Niezwykłe podróże koleją **16.55** Dokąd dzisiaj? **18.15** Świat z góry **18.50** Eksplozja w Lac Megantic. To nie był wypadek **19.45** Ernst Degner. Motocyklem po wolności **20.50** Niezwykłe podróże koleją **22.00** Seks chrześcizańczy chityną **23.10** Sterylizacja po amerykańsku **0.20** Niezwykłe podróże koleją

Polsat Film

7.05 Rolnicy – tak się żyje u nas na wsi **7.30** Doktor Martin (66) **8.30** Przyjaciółki (227, 228) **10.25** Świat według Kiepskich (170-171, 197-198, 92) **13.20** ★★★★★ Niepamięć – film sf. USA 2013 **15.55** ★★★★★ Mroczna Wieża – film fantasy USA 2017 **17.55** ★★★★★ Spider-Man: Bez drogi do domu – film sf. USA 2021 **21.00** ★★★★★ Wszystkie stare noże – thriller USA/Kan. 2022 (s.24) **23.15** ★★★★★ Pitbull. Niebezpieczne kobiety – film sens. Polska 2016 **1.55** Fala zbrodni (37)

AXN

6.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (11, 12) **7.30** Dr House (13, 14) **9.25** Castle (3, 4) **11.20** Detektyw Monk (2, 3): Pan Monk i kryjówka / Pan Monk i przerwa w dostawie prądu **13.20** Dr House (15, 16): W kropce / Pod dobrą opieką **15.20** Agenci NCIS (15, 16): Reakcja / Kule w plot **17.10** Castle (5, 6): Wehikuł czasu / Kod śmierci **19.10** FBI (2, 3): Miłość jest ślepa / Ofiara **21.05** Zabójcza broń (16, 17) **23.00** Castle (5, 6) **0.45** FBI (2, 3) **2.40** Zabójcza broń (16, 17)

Polsat Sport 1

6.00 Siatkówka: PlusLiga – transmisja meczu **9.00** Polsat Futbol Cast – magazyn piłkarski **10.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja meczu **13.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja meczu **15.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja meczu **17.30** (L) Siatkówka: PlusLiga: Finał – 2. mecz – transmisja meczu **20.00** (L) Siatkówka: PlusLiga: Mecz o 3. miejsce – 2. mecz – transmisja meczu **23.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja **1.00** Boks: Gala boksu zawodowego

TVN 24

8.00 Serwis informacyjny, pogoda **9.55** Biznes **10.00** Serwis informacyjny, pogoda **10.55** Biznes **11.00** Serwis informacyjny, pogoda **11.55** Biznes **12.00** Serwis informacyjny, pogoda **13.55** Biznes **14.00** Serwis informacyjny, pogoda **14.55** Biznes **15.00** 15 na żywo **16.00** Fakty po południu **18.00** Tak jest **19.15** Serwis informacyjny **19.30** Fakty po Faktach **20.00** Kropka nad i **20.30** Czarno na białym **21.00** Polska i świat **22.00** Szkło kontaktowe **23.00** Dzień po dniu **0.25** Biznes

BBC Earth

8.10 Planeta Ziemia II **9.15** W okowach mrozu **11.15** Skarby przeszłości i ich tajemnice **12.15** Planeta Ziemia II **13.20** Układ Słoneczny **14.25** W okowach mrozu **15.25** Życie na pustkowiu **16.25** Brytyjskie fabryki **17.30** Skarby przeszłości i ich tajemnice **18.30** Planeta Ziemia II **19.45** Imperium brytyjskie **20.55** Życie na pustkowiu **21.55** W okowach mrozu **22.55** Brytyjskie fabryki **0.05** Jak budowano imperia **1.10** Skarby przeszłości i ich tajemnice

Stopklatka

DV3

6.50 Wielkie wynalazki **7.55** Wojciech Cejrowski – bosko przez świat **9.00** Robert Makłowicz **10.50** Wojny magazynowe: Kanada **11.55** Wojny kontenerowe **13.00** Katastrofy w przestworzach **16.00** MacGyver (1, 2) **18.00** Wojny magazynowe: Kanada **19.05** Wojny kontenerowe **20.00** ★★★★★ Alex Cross – thriller USA/Fr. 2012 **22.05** ★★★★★ Nawiedzony – horror USA/W. Bryt. 1999, reż. Jan de Bont, wyk. Liam Neeson **0.30** ★★★★★ Lokatorka – dramat Polska 2021

13 Ulica

6.10 Astrid i Raphaëlle (1, 2) **8.25** Kapitan Marleau (5) **10.25** Agenci NCIS: Los Angeles (3, 4) **12.15** Motyw (3, 4) **14.05** Astrid i Raphaëlle (3, 4) **16.20** Kapitan Marleau (1) **18.20** Agenci NCIS: Los Angeles (5, 6): Zmarłych wstawanie / Jak Bóg da – serial krym. USA 2020 **20.10** Motyw (5, 6): Wróg publiczny / Bezdroże – serial krym. Kan. **22.00** Metoda Wagnera (13): Do końca – serial krym. Fr. 2025 **0.00** Blanca (10) **1.05** Kapitan Marleau (1) **3.05** Astrid i Raphaëlle (1, 2)

TVP Sport

DV3

8.15 Piłka nożna: Lech Poznań – Legia Warszawa **10.15** Piłka nożna (K): GKS Katowice – Pogoń Szczecin **12.15** Reportaż **12.45** Żużel: Finał Turnieju o Złoty Kask w Opolu **14.45** Retransmisja sportowa **16.45** Pełnosprawni **17.15** Studio **17.40** (L) Hokej na lodzie (tow.): Polska – Francja **20.55** (L) Piłka nożna: LM UEFA: Atlético Madryt – Arsenal FC **23.20** Magazyn skrótów LM UEFA: Półfinały – 1. mecze **0.40** Boks: Imperium Boxing Walbrzych – CKB Potężni

Polsat News

8.00 Nowy dzień **10.00** W rytmie dnia **12.50** Wydarzenia **13.30** W rytmie dnia **13.55** Pogoda **14.00** W rytmie dnia **14.55** Pogoda **15.00** W rytmie dnia **15.40** Pogoda **15.50** Wydarzenia **16.10** Więcej „Wydarzeń” **16.30** Punkt widzenia Jankowskiego **18.00** Punkt widzenia Szubartowicza **19.15** Gość „Wydarzeń” **19.50** Debata Gozdry **21.50** Wydarzenia wieczorne **22.30** Dzień na świecie **23.30** Obraz dnia **0.00** Punkt widzenia Jankowskiego

Discovery Channel

6.00 Fani czterech kółek **7.00** Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge **9.00** Gorączka złota: rzeka skarbow **10.00** Klan z Alaski **11.00** Złoto drwali **12.00** Fani czterech kółek **13.00** Nagi instykt przetrwania **14.30** Strażacy **15.00** Złomowisko PL (1) **16.00** Złoto drwali **17.00** Porty: Hiszpania **18.00** Truckerk **19.00** Złomowisko PL (1) **22.00** Nagi instykt przetrwania **0.00** Czarnobyl: dni, które wstrząsnęły światem (1, 2) **2.00** Militaria na warsztat

Canal+ Premium

10.50 ★★★★★ Jutro będzie nasze – komediodr. Wł. 2023 **12.45** ★★★★★ Benek – komediodr. Polska/Austria 2007 **14.25** The Office PL (8, 9) **15.20** Joseph i jego dzieci **16.15** Dalajlama. Przez mądrość do szczęścia **17.55** ★★★★★ Franz Kafka – film biograf. Czechy/Polska/Niemcy/Turcja/Fr. 2025 **20.00** Para z sąsiedztwa (1) **20.50** Making of C+ **21.00** Projekt Fighter **21.50** ★★★★★ Afterburn – kom. USA 2025 **23.35** ★★★★★ Syn przynależnia – horror W. Bryt./Fr. 2025

FX

9.10 CSI: Kryminalne zagadki Miami (13, 14) **11.00** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (19) **11.55** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (9, 10) **13.45** Agenci NCIS (9, 10) **15.35** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (20) **16.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (15, 16) **18.20** FBI (13, 14) **20.10** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (11, 12) **22.00** Matlock (4) **22.55** ★★★★★ Rambo II – film sens. USA/ Meksyk 1985 **1.00** The Hunting Party (6) **1.55** FBI (14)

Canal+ Sport

9.00 Piłka nożna: Villarreal CF – RC Celta **11.15** Piłka nożna: Jagiellonia Biał. – Górnik Zabrze **13.30** Ekstraklasa po godzinach **14.40** Premier League Review **15.45** Sporty ekstremalne: MŚ Stihl Timbersports **18.00** Premier League Netbusters **18.30** Jej Wysokość: Premier League **20.00** Premier League Stories **20.35** Wysoki pressing **22.15** MMA: Gala w Bangkoku **23.20** Premier League Netbusters **0.00** Premier League Stories **0.30** Piłka nożna: Piast Gliwice – Arka Gdynia

TVP Info

DV3

11.55 Za pięć dwunasta **13.00** Serwis info dzień **14.30** **14.30** **15.00** Serwis info dzień **15.45** Panorama **16.00** Dzień w godzinie **17.00** Teleexpress **17.15** Teleexpress Extra **17.35** Panorama **17.42** Wykrywacz kłamstw **18.00** Panorama **18.30** Kontrapunkt **18.55** Serwis info wieczór **19.00** Kontrapunkt – Ring wolny **19.30** **19.30** **19.58** Pytanie dnia **20.18** Bez trybu Justyna Dobrosz-Oracz **20.57** Serwis info wieczór **21.00** Kwiatki polskie **21.45** Panorama

TVN Turbo

9.15 Fani czterech kółek **10.15** Złomowisko PL **12.15** Naprawy nie do naprawy **13.00** Zawodowi handlarze **14.30** Wojny samochodowe **16.30** Jeździć, obserwować **18.00** Raport Turbo **18.15** Zawodowi handlarze **19.00** Naprawy nie do naprawy **19.45** Uwaga! Oszust: Sciema z ogłoszenia **20.15** Jeździć, obserwować **21.00** Wojny samochodowe **22.00** Raport Turbo **22.20** Zawodowi handlarze **23.05** Duda kontra Szafranski **23.50** Z drugiej ręki **0.35** Moto kombat

HBO

11.15 Spider-Man Uniwersum – film anim. USA 2018 **13.10** ★★★★★ Człowiek z bieguna – komediodramat USA 2014 **14.40** ★★★★★ Letnia szkoła, 2001 – dramat Czechy/Wietnam 2025 **16.25** ★★★★★ W skrócie – komediodramat Niemcy 2024 **18.10** ★★★★★ Wielka Odważna Piękna Podróż – film przygod. USA/Irl. 2025 **20.00** ★★★★★ Anakonda – horror USA 2025 **21.40** Euforia (3) **22.45** Peacemaker (5) **23.25** ★★★★★ Twój potwór – komedia W. Bryt./USA 2024

BBC First

5.15 Ojciec Brown (6) **6.00** Zagadki doktora Blake'a (3) **6.55** My Life is Murder (8, 9) **8.35** Lewis (1) **9.35** Ojciec Brown (3) **10.35** Śmierć pod palmami (5) **11.45** Zagadki doktora Blake'a (3) **12.55** Koroner (5, 6) **14.55** Ojciec Brown (7) **15.55** Lewis (1) **16.55** My Life is Murder (9) **17.50** Morderstwa w Midlands (15, 16) **19.50** Śmierć pod palmami (6) **21.00** My Life is Murder (5) **22.00** Milczący świadek (5, 6) **0.10** Koroner (5) **1.10** Śmierć pod palmami (6)

Canal+ Sport 5

9.30 Liga+ Extra **11.30** Żużel: Metalas 2. Ekstraliga: Hunters PSZ Poznań – ZKS Stal Rzeszów **14.20** Premier League: The Big Interview **15.00** Ekstraklasa: 30. kolejka **16.15** Magazyn PGE Ekstraliga **18.00** Żużel: Krono-Plast Włókniarz Częstochowa – PRES Grupa Deweloperska Toruń; ORLEN Oil Motor Lublin – Stelmet Falubaz Zielona Góra **23.30** Boks: Jared Warren – Conor Cooke **0.50** Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Lech Poznań – Legia Warszawa

TVP 3

DV3

9.30 Prywatne życie zwierząt **10.00** Złoty chłopak (139) **11.00** Zielnik regionalny **11.30** Wiosna na RODOŚ **12.00** Telekurier **12.30** Górna półka smaku **13.00** Agrobiznes **13.20** Agropogoda **13.30** Daję słowo – Maciej Orłoś **14.30** Program informacyjny **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Serwis Info **19.30** Calkiem niezła historia **19.45** Kryminalna siódemka **20.00** Dziennik regionów **20.13** Gość regionów **20.30** Telekurier **22.00** Dziennik regionów **22.30** Złoty chłopak (140)

SERIALE

Pierwsza miłość
POLSAT 18:00

Paweł dąży do odzyskania Marysi. Bartek staje w obronie Emilki podczas jej sprzeczki z Fryderykiem, co prowadzi do bójki. Załamana ostatnimi wydarzeniami Kalina dostaje wezwanie do prokuratury.

Barwy szczęścia
TVP 2 20:05

Kolejne incydenty z udziałem Krystyny skłaniają Jaworskiego do rozważenia umieszczenia żony w specjalistycznym ośrodku. Ewa z pomocą Eweliny i Madzi szuka kreacji na studiówkę.

Na Wspólnej
TVN 20:15

Junior świadkiem zdrady Eliza chce rzucić Bartka i uratować swoją rodzinę! Wyznaje Jarkowi, że się pogubiła i zainteresowała kimś – ale kłamie, że nie spała z tym facetem... Kiedy Bergowa przywozi syna na trening, chce ostatecznie rozmówić się z Bartkiem.

Na dobre i na złe
TVP 2 20:55

Na SOR trafia wokalistka, która zasłabła po ciężkim dniu w studiu nagrań i rozbiła sobie głowę. Oliwia diagnozuje u niej poważną chorobę autoimmunologiczną i przy okazji poznaje jej największy zawodowy sekret. Iga nadal ma poważne problemy z mówieniem.

Pan Anatol szuka miliona

Dalszy ciąg zabawnych losów pocziwego pana Anatola

KINO POLSKA 15:50 ★★★★★

Iwona, śliczna studentka ASP, wygrywa milion złotych na loterii. Uradowana dziewczyna nieopatrznie dzieli się szczęśliwą wiadomością z ludźmi na ulicy i akonto przysięgłej fortuny postanawia zrobić pierwsze zakupy. Za „milionerką” ruszają tłumy ciekawskich, którzy na jej rachunek pustoszą sklepy. Wygranym przez Iwonę milionem bardzo interesuje się też zorganizowana na wzór amerykański szajka złodziei-dżentelmenów. Ale do akcji wkracza pan Anatol.

Komedia Polska 1959, reż. Jan Rybkowski, występują: Tadeusz Fijewski, Barbara Lass, Helena Makowska

Wszystkie stare noże

Romantyczne spotkanie byłych kochanków czy wyrafinowana gra pozorów?

POLSAT FILM 21:00 ★★★

Lot 127 Turkish Alliance w 2012 roku na wiedeńskim lotnisku został przejęty przez islamskich terrorystów. Niepowodzenie akcji ratunkowej mogło być spowodowane wyciekiem tajnych informacji. CIA deleguje agenta Pelhama do zbadania tej sprawy. Henry spotyka się z byłą współpracowniczką i zarazem kochanką Celią Harrison, podejrzaną o współpracę z wrogiem. Podczas kolacji w restauracji Henry i Celia wydają się szukać odpowiedzi na pytanie: Kto zdradził?

Thriller USA/Kanada 2022, reż. Janus Metz, występują: Chris Pine, Thandie Newton, Laurence Fishburne

Rzeka tajemnic

Reżyserowany przez Clintę Eastwooda mroczny i niezwykle emocjonalny dramat

TVPULS 23:00 ★★★★★

Jimmy, Sean i Dave znają się od dzieciństwa. Ich przyjaźń została nagle przerwana przez tragiczne wydarzenie. Dave został porwany. Był przez kilka dni więziony i wykorzystywany seksualnie. To doświadczenie zaważyło na jego życiu. Przyjaciele spotykają się po 25 latach, znowu w tragicznych okolicznościach.

Romance TV

10.20 ★★★★★ Jak wygrać wojnę rozwodową – film obyczaj. Niemcy 2015 **12.15** Rejs ku szczęściu **14.15** ★★ Rosamunde Pilcher: Niechciana miłość – film obyczaj. Niemcy 2025 **16.05** Rodzina Andersów **18.00** Śledztwo prowadzi Watzmann (35) **19.00** Górski lekarz (86) **20.00** ★★ Terapia pod palmami – romans USA 2020 **21.50** ★★ Ojcowski radości – kom. Niemcy 2022 **23.45** Górski lekarz (86) **0.40** ★★ Terapia pod palmami – romans USA 2020

TTV

D3

6.00 Express **6.20** DeFacto **6.50** Diabelnie boskie **7.20** Ukryta prawda **8.20** Kartoteka **10.30** Detektywi **12.30** Zakup w ciemno **14.30** Kartoteka **16.45** Express **17.00** Sport **17.05** Idź na całość **18.05** Damy i wieśniaczki. PL **19.05** Zakup w ciemno Extra **19.45** Express **20.05** Zakup w ciemno **21.05** Zakup w ciemno Extra **21.45** Express **22.00** Idź na całość **23.00** Gogglebox. Przed telewizorem **0.00** Nic do zgłoszenia **1.00** Życie na kredycie

National Geographic

10.00 Lotnisko w Melbourne 24/7 **11.00** Lotnisko w Toronto **12.00** Wcielenia zła **14.00** Złapać przemytnika **15.00** Morski patrol: Hiszpania **16.00** Egipt: miejsce pełne tajemnic **17.00** Rzym: początki imperium **18.00** Il wojna światowa: ukryta prawda **19.00** Wielkie konstrukcje III Rzeszy – best of **20.00** Katastrofa w przestworzach **21.00** Uwaga, katastrofa! **22.00** Porzucone konstrukcje **23.00** Tajemnice rzymskich podziemi **0.00** Katastrofa w przestworzach

TVP Historia

D3

8.05 Polskie drogi (2) **9.35** My trzymamy z Bogiem **10.40** Było, nie minęło... **11.15** Wszystkie kolory świata **12.15** Nieznana wojna na Północy **13.15** Królowie (4) **13.50** Polskie drogi (3) **15.30** Sensacje XX w. **17.30** Czas honoru (43) **18.25** Encyklopedia II wojny światowej **19.00** Fake czy historia? **19.40** Królowie (43) **20.15** Zatoka śpiegów (13) **21.10** Islandia: na granicy zimnej wojny **22.10** Pakistan, nasz najlepszy wróg **23.15** Sensacje XX w. **1.15** Encyklopedia II wojny św.

TLC

9.00 Rodzice na szóstkę **10.00** Wiza na miłość: pościelowe rozmowy **11.00** Wiza na miłość: pierwsze spotkanie **12.00** Wiza na miłość: znowu do wzięcia **13.00** Dr Przyszczyla **15.00** Wiza na miłość: dalsze losy, pościelowe rozmowy **16.00** Historie wielkiej wagi – dalsze losy **18.00** Kilogramy zbędne skóry **19.00** Wiza na miłość – oczami bohaterów **20.00** Skórze na ratunek **21.00** Twarz od nowa **22.00** Transplantacja: drugie życie **23.00** Klinika koszarnej stopy

TVN Fabuła

6.35 Lekarze (8) **7.35** Kryminalni (8) **8.45** Detektywi **9.50** Przepis na życie (3) **10.50** Szpital św. Anny (42) **11.50** Druga szansa (1, 2) **13.55** Układ warszawski (3) **14.55** Detektywi **15.55** Superbohaterowie **16.30** Motywy filmowe **16.45** ★★★★★ Głupi i głupszy – kom. USA 1994 **19.00** Szpital św. Anny (22) **20.00** ★★ Dom nad jeziorem – melodramat USA 2006 **22.15** Starcie Tytanów **0.20** ★★ Droga powrotna – film sportowy USA/Kan. 2020

Fokus TV

D3

6.05 48 h. Zaginieni (12) **7.10** Byli sobie podróżnicy **8.50** Wehikuł czasu **9.00** Starożytni kosmici **10.00** Gwiazdy lombardu **12.00** Niezwykłe osiągnięcia starożytności **13.00** Poszukiwacze historii **14.00** Ostatni bastion Hitlera: Zdobyć fortu / Walki nad Renem **16.00** Dorwać tuńczyka **18.00** Rolnicy. Podlasie **20.00** Galileo **21.00** Maszyny bojowe: Pojazdy, które wyzwoliły Europę **22.00** Polewanie na Hitlera **0.00** Starożytni kosmici **1.00** Rolnicy. Podlasie

Nat Geo Wild

11.00 Przedziwna planeta Ziemia **12.00** Królestwo drapieżników: Rebelia **13.00** Humorzyste zwierzęta **14.00** Wilki z Yellowstone **15.00** Najdziwniejsze cuda ewolucji **16.00** Olsniwająca Ameryka **17.00** Niezwykłe wędrówki zwierząt **18.00** Katawi – utracony raj Afryki **19.00** Walki zwierząt **20.00** Niszczycielskie żywioły **21.00** Niezwykły dr Pol: Kochane łobuzy / Trudne przypadki / Owczy pęd / Nowy członek rodziny / Wizyta wuja z Holandii **2.00** Dzikie Wietnam

TVP Dokument

D3

11.40 Gwałtowna pogoda. Jak ją przetrwać? **12.40** Niezwykłe pojazdy ratownictwa i ochrony **13.40** Krainy cudów natury **14.40** Karpaty – królestwo niedźwiedzia **15.45** Przyszłość z góry (3) **16.45** Podróżnicy – odkrywcy **17.45** Marian Dziędziel – aktor odnaleziony **18.55** Gwałtowna pogoda. Jak ją przetrwać? **20.05** Prawdziwa historia piratów **21.10** Mosty, drogi i tory – Stany Zjednoczone w ruinie **22.15** Barbara Włodarczyk zaprasza **22.25** Wanda. Ostatnia z oddziału

TVS

6.00 Telesprzedaż **10.00** Dzisiaj w regionie **10.15** Muzyczne dzień dobry **12.05** Dzisiaj w regionie **12.25** Muzyczne dzień dobry **13.30** Emercy na tropie **14.40** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **15.45** Doktor z alpejskiej wioski **16.50** Wydział kryminalny. Kit-zbühl **17.50** Doktor z alpejskiej wioski **18.50** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **19.50** Kino TVS **23.35** Doktor z alpejskiej wioski **0.30** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **1.35** Wydział kryminalny. Kit-zbühl

AMC

9.55 ★★ Wymarzony facet – kom. USA 2002 **11.50** ★★ Kopalnie króla Salomona (1) – film przygod. Niemcy/USA/RPA 2004 **15.25** ★★ Lara Croft: Tomb Raider: Kolebka życia – film przygod. USA/Niemcy/Jap./Hongk. 2003 **17.40** ★★★★★ Star Trek: W nieznanie – film sf USA/Chiny/Emir. Arab./Kan. 2016 **20.00** ★★ Miasto śmierci – thriller Meksyk/USA 2007 **22.10** ★★ Sekslista 101 – kom. USA 2007 **0.35** ★★★★★ Droga smoka – film sens. Hongk. 1972

Nowa TV

6.00 Wehikuł czasu **6.20** TV Okazje **6.55** Wehikuł czasu **7.00** Disco Landia – nutki do podbuki **7.30** Świat według Kiepskich (498-501) **9.30** Calkiem nowe lata miodowe (1) **10.00** Miodowe lata **10.30** Węgieńskie **12.00** Poirot (7, 8) **14.00** Świat według Kiepskich (558, 559) **15.00** Świat według Bundy (223-228) **18.00** Calkiem nowe lata miodowe (15) **18.30** Miodowe lata **21.00** Zdrady (81) **22.00** Ślad (76-77, 109) **1.00** Łowca pedofilów **3.00** TV Okazje

Metro

6.50 J.A.G. – Wojskowe Biuro Śledcze (3) **7.45** Sekrety życia (25) **8.40** Szpital (685, 686) **10.40** Se-dzia Anna Maria Wesołowska (628, 629) **12.40** Szkoła (676) **13.40** Przepis na życie (13) **14.40** Zapukaj do moich drzwi (127) **15.40** The Floor **17.00** Ciepłorówka przez Indonezję **18.00** Prawo Agaty (6) **19.00** Kartoteka (5, 6) **21.05** Kryminalni (13, 1) **23.15** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (1) **0.10** The Traitors. UK **1.35** Szpital (681) **2.25** Dieta czy cud?

Zoom TV

6.00 Blżej! Magazyn reporterów **6.55** Gadzet show **7.25** Tomasz Pagowski. Remont u ciebie **7.55** To leci w sieci **9.15** Bolek i Lolek **9.55** Reksio **10.45** To leci w sieci **11.40** Pułapki umysłu **12.20** Zoologia ekstremalna **13.25** Niewyjaśnione tajemnice świata **14.25** Sensacje XX w. **16.45** Wojciech Ciejrowski – boso przez świat **19.00** Strażnik Teksasu (18, 19) **21.00** Hity polskiego kabaretu **23.00** Adam szuka Ewy VIP. Holandia **0.05** Magia nagości. Polska

WP

6.00 Kabaretowy śmiech grupowy **7.00** Mistrzowie kabaretu **9.00** WP News **9.20** Tłit **10.00** 11 wzięsina: kontrolerzy nieba **11.00** Mityczne bestie **12.00** Wariaci za kierownicą **13.00** Makłowicz w podróży **14.00** Pokochaj lub sprzedaj – Vancouver **17.00** Komisarz Cassandra: Zbrodnie w Alpach (3) **19.00** Strażnicy z sąsiedztwa **20.00** Policjanci z sąsiedztwa **21.00** Policjanci w akcji **22.00** Mistrzowie kabaretu: Czesuaf! Kabaret Smile **0.00** Kabaret na żądanie

TVP1

DVB-T

SERIAL 21:20**Ojciec Mateusz**

7.00 Msza św. na Jasnej Górze **7.30** Dobre historie **8.00** Serwis Info **8.25** Zaraz wracam (120) **9.05** Ranczo (17): Honor parafii **10.05** Komisarz Alex (26): Ostatnia sprawa Lucyny **11.00** Ojciec Mateusz (130): Zakładniczka **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Magazyn rolniczy **12.55** Dziką Argentyną (3): Kraina wód **14.00** Złoty chłopak (280)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (905)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
17.55 Klan (4706)
18.20 Zaraz wracam (121)
18.55 Akacja 38 (858)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia

20.30 Omnibus – szybcy i mądrzy – teleturniej
21.20 Ojciec Mateusz (447) Dwóch nastolatków wyrusza na poszukiwanie meteorytu w okolicach Sandomierza. Chłopców zaciekawia obecność niezidentyfikowanych osób w skafandrach ochronnych.

22.20 Sprawa dla reportera
23.20 Księżę William. Życie w fotografiach – film dok. W. Bryt. 2025

0.20 Powrót (1) – dramat Polska 2021
1.25 System – film kryminalny
**** USA/W. Bryt./Czechy/Rumunia 2014

3.50 Sprawa dla reportera
4.45 Notacje: Dorota Sumińska. Chciałam być jak mój ojciec

TVP2

DVB-T

SERIAL 22:15**Syn**

5.30 M jak miłość (1746) **6.20** Operacja zdrowie **6.55** Barwy szczęścia (3369) **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn informacyjny **11.40** Dzień z życia artysty **12.15** Którędy po sztukę **12.30** Koło fortuny – teleturniej **13.15** Panna młoda (83) – serial obycz. Turcja 2024 **14.05** Va banque **14.35** Na sygnale (891): Druga twarz – serial obyczajowy Polska 2026

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (381)
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Panna młoda (84) – serial obyczaj. Turcja
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3369)
19.55 Domowe patenty – felieton
20.05 Barwy szczęścia (3370) – serial Polska 2026 (s.27)
20.40 Tak to leciało! – teleturniej
21.40 Niepewne sytuacje – program rozrywkowy

22.15 Syn (17, 18) – serial USA Rok 1852. Przyparci do muru Komancze postanawiają ruszyć na wojnę. Rok 1916. W rozgrywce między rodziną McCulloughów a koncernem Standard Oil dochodzi do przełomu.

23.55 Rodzinka.pl (313) – serial kom. Polska 2026

0.30 Fucking Bornholm *** – dramat obyczaj. Polska 2022
Reż. Anna Kazejak, wyk. Agnieszka Grochowska, Maciej Stuhr, Poul Storm

2.20 Akacja 38 – serial obyczaj. Hiszpania

Polsat

DVB-T

FILM 22:55**Miasto aniołów**

5.25 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień **8.30** Malanowski i Partnerzy (246, 247): Przyjaciółki na dobre i na złe / Kobieta w czarnych okularach **9.30** Trudne sprawy (1052, 1053) – serial fab.-dokument. Polska 2021 **11.35** Gliniarze (748-750): Pomysł na życie / Sekrety parafii / Lepsze jutro **14.40** Dlaczego ja? (1558): Lepszy start – serial fab.-dok. Polska

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1155)
17.00 Gliniarze (1195)

Odnaleziony plecak z narkotykami prowadzi detektywów do 13-latk, który zeznaje, że wpłatał go w to kolega przetrzymywany teraz przez gangsterów. Policja rozpoczyna akcję.

18.00 Pierwsza miłość (4207) – serial Polska 2026 (s.27)

18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionierzy – teleturniej
20.30 Farma – reality show

21.30 Nasz nowy dom (368)
22.55 Miasto aniołów – dramat *** obyczaj. USA/Niemcy 1998

Reż. Brad Silberling, wyk. Nicolas Cage, Meg Ryan, Dennis Franz
Po nieudanej operacji kardiolog Maggie Rice traci wiarę w sens pracy. Anioł Seth, który jest świadkiem zjścia, zachowuje się w pragmatycznej kobiecie.

1.25 Sortownia (8)

2.30 Zostań, jeśli kochasz *** – melodramat USA 2014

TVN

DVB-T

FILM 22:40**Ocean's 8**

5.00 Nauka jazdy **5.40** Uwaga! **5.55** Ukryta prawda (1623) **6.50** Kuchenne rewolucje: Turek – Piwnica Smaku **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Doradca smaku **11.25** Kuchenne rewolucje: Trzebinia, Restauracja „Porto di mare” / Wrocław, „Centrum Gastronomiczne Margaret” **13.40** Ukryta prawda (1748, 1584, 1675) – serial fab.-dokument. Polska 2025

16.50 Szpital św. Anny (118) – serial obycz. Polska 2026

17.55 Detektywi (312) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026

19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn

20.15 Na Wspólnej (4204) – serial Polska 2026 (s.27)

20.50 The Floor – teleturniej
21.30 Kuchenne rewolucje: Poznań – Bistro Brejk

22.40 Ocean's 8 – komedia *** sensacyjna USA 2018

Reż. Gary Ross, wyk. Sandra Bullock, Cate Blanchett, Anne Hathaway
Debbie Ocean pięć lat planowała kradzież wartego 150 mln dolarów naszyjnika, który podczas Gali Met będzie miała na sobie aktorka Daphne Kluger. Ale będzie potrzebna pomoc.

0.50 Skok na głęboką wodę
1.55 Szpital św. Anny (79) – serial obycz. Polska 2026

2.45 Uwaga! – magazyn

3.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (11, 12): Obława / Pocałunek śmierci

4.45 Jak to jest zrobione? – serial dok. Kanada 2014

TVN7

DVB-T

FILM 21:00**Grunt to rodzinka**

6.50 Szkoła (614, 615) **8.45** Ukryta prawda (1286, 1198, 1199) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (948-950) **14.00** Detektywi (71) **15.00** Szpital św. Anny (109) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (613, 614) **18.00** Sekrety życia (9) **19.00** Ukryta prawda (1480) **20.00** Hotel Paradise (36) **21.00** *** Grunt to rodzinka – komedia Fr. 2004, reż. Alain Berberian, wyk. Christian Clavier, Jean Reno **23.00** *** Larry Crowne. Uśmiech losu – komediodramat USA/Fr. 2011, reż. Tom Hanks, wyk. Tom Hanks, Julia Roberts, Pam Grier **1.15** Hotel Paradise (35) **2.10** Żyjąc z potworem (13) **3.00** SOS. Ekipy w akcji (39)

TV Puls

DVB-T

6.00 Policjanci z Miami (3, 4) **8.00** Kobra – oddział specjalny (10, 11) **10.00** Triumf miłości (129, 130) **12.00** Nie igraj z aniołem (65) **13.00** Wspaniałe stulecie (90) **14.00** Przepis na zbrodnię (28) **15.00** Lombard. Życie pod zastaw (702, 703) **17.00** Dzielnica strachu (463) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (993, 994) **20.00** *** Planeta singli 3 – komedia rom. Polska 2019 **22.05** *** Ślub doskonały – komedia Polska 2023 **0.00** *** Nasze małe wielkie wesele – komedia Fr. 2023

Puls 2

DVB-T

7.00 Seriale anim. dla dzieci **13.00** Gumisie **14.00** Kacze opowieści **15.00** Miraculous: Biedronka i Czarny Kot **16.00** Superthings: Kazoom Power **16.15** Fineasz i Ferb **16.50** Marta mówi! **17.10** Superkoty **17.45** Świnka Peppa **17.50** Bing **18.20** Maszka i niedźwiedź **18.35** Myszkas **19.00** Frajdomek **19.00** Don Matteo: Boski detektyw (18) **20.00** Przepis na zbrodnię (31) **21.00** Dzielnica strachu (467, 468) **23.00** *** Zawód gangster 4 – thriller W. Bryt. 2019 **1.00** Dzielnica strachu (465)

TVP Polonia

7.30 Pytanie na śniadanie **11.35** Stacja. innowacja **11.50** Przepis dnia **12.00** Serwis Info **12.10** U Pana Boga w Królowym Moście (11, 12) **13.50** Giganci nauki **14.45** Słowo daje! **15.00** Serwis Info **15.10** Dzień z życia artysty **15.40** Słownik polsko@polski **16.10** Życie po „Sanatorium miłości” **16.30** Barwy szczęścia (3300) **17.00** Teleexpress **17.20** Gra słów. Krzyżówka **17.50** Teleexpress Extra **18.15** Gwiazdorska kuchnia Ani **18.45** Panorama **19.20** Polacy świata **19.30** 19.30 **19.55** Pytanie dnia **20.25** Ranczo (17) **21.20** By coś zostało z tych dni. Irena Jarcoka **22.25** Profilakcja (2) **23.15** Panorama **23.45** Polska w Unii Europejskiej – film dok.

TV Trwam

DVB-T

11.35 Przyroda i ludzie **12.20** Wykłady z kongresu **13.00** Poronin – Parafia Św. Marii Magdaleny **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.30** Wszystkim i wszędzie **15.00** Po stronie prawdy **16.10** Z wędką nad wodę w Polsce **16.35** Sól Ziemi **17.15** Muzyczne chwile **17.30** Odpowiedzialni za Kościół **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Każdy maluch to potrafi **19.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci **20.00** Informacja **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Głos serca (116) **22.45** Zniewolenie **23.00** Telewizyjny Uniwersytet Biblijny **0.10** Informacje **0.30** Odpowiedzialni za Kościół

TVP Kultura

DVB-T

8.15 WTEM **8.20** Przysłań nad Biblią **8.35** Informacje kulturalne **9.00** Kolekcja **9.15** Studio Kultura – niedziela z... **10.10** Na kłopoty Bednarski (6) **11.10** *** Respect – film biograf. USA/Kan. 2021 **13.40** Reżyserzy **14.35** *** Klucznik – film obyczaj. Polska 1980 **16.10** Dlaczego nie Evans? (4) **17.05** Na kłopoty Bednarski (7) **18.10** Wydarzenie aktualne **18.40** Którędy po sztukę **18.50** Enzo Ferrari. Czerwony i czarny **20.00** Wstęp do filmu **20.10** *** Popioły (2) – dramat Polska 1965 **22.25** Hala odlotów **23.25** Dzień, w którym umarła gwiazda rocka **0.00** Video Killed the Radio Star **0.40** *** Filip – dramat Polska 2022 **2.40** Scena muzyczna

Super Polsat

DVB-T

6.05 Wydarzenia 21:50 **6.45** SuperLudzie Extra (57) **6.55** Na ratunek 112 (613, 614) **7.55** Doktor Martin (37, 38) **10.00** Wydarzenia **10.30** SuperMocni (9, 10) **11.30** Świat według Kiepskich (375-378) **13.30** Bitwa o palety (3) **14.30** Hell's Kitchen – piekielna kuchnia (32) **15.55** Top chef (3) **17.30** Świat według Kiepskich (464-466, 550-551) **20.00** Złomiarze (16) **21.00** *** Patriota – dramat USA/Niemcy 2000, reż. Roland Emmerich, wyk. Mel Gibson, Heath Ledger **0.20** *** Searching – thriller USA/Rosja 2018, reż. Aneesh Chaganty, wyk. John Cho, Debra Messing **2.35** Świat według Kiepskich (106, 344-345) **4.05** Nasz nowy dom (235, 236)

TV 6

DVB-T

6.00 Więzienie (175, 176) **6.55** Policjanci i policjanci (610, 611) **8.55** Kobra – oddział specjalny (153, 154) **10.55** 48h. Zaginięni (201-203) **13.55** Policjanci i policjanci (1149) **14.55** Kobra – oddział specjalny (155, 156) **17.00** Magnum: Detektyw z Hawajów (94): Zajęcia pozalekcyjne – serial sens. USA 2023 **18.00** Strażnik Teksasu (13, 14): Punkt zapalny / Za murami – serial sens. USA 1996 **20.00** Agenci NCIS: Los Angeles (6-8): Zachód słońca / Ostatni żołnierz / Kraina wilków – serial kryminalny USA 2022 **22.55** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (651, 652) – serial krym. Polska 2023 **0.55** Kości (49, 50): Stażysta w piecu / Chłopak w kapsule czasu

TV 4

DVB-T

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** Strzażnik Teksasu (11, 12) **7.55** Bogaty dom – biedny dom (102) **8.55** Policjanci i policjanci (412, 413) **10.55** Na ratunek 112 (1156, 455) **11.55** Dlaczego ja? (1560) **12.55** Trudne sprawy (1064, 1065) **15.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej (36, 37) **18.00** Policjanci i policjanci (1413, 1414) **20.00** Uroczysko (244) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1023) **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (140) **22.40** *** Purpurowe rzeki II: Aniołowie apokalipsy – thriller Francja/Włochy/W. Bryt. 2004, reż. Olivier Dahan, wyk. Jean Reno **0.45** Interwencja (5885) **1.10** Love Island. Wyspa miłości (32) **2.15** Hardcorowy Lombard (148)

Ale Kino+

7.00 Pogrzeb panierstwa **7.50** *** Ciotka Hitlera – dramat **10.15** Grantchester (3, 4) **12.20** Vera (1) **14.10** *** Szare sniegi Syberii – dramat USA/Litwa 2018 **16.10** **** Srebra interesów – dramat W. Bryt./Polska/USA 2023 **18.20** Vera (2) **20.10** **** Perfect Days – kom. Niemcy/Jap. 2023 **22.35** *** Na fali ryzyka – thriller USA 2023 **0.40** *** Morderstwo na basenie – thriller USA 2024 **2.20** Kryptonim Polska (2)

Kino Polska

7.10 Och! Kabaret **8.05** Zwierzęta Wajraka **8.40** Polska Kronika Filmowa 01/55 **9.00** *** Paragon, gola – kom. Polska 1969 **11.05** Ranking Naj Polskiego Kina **11.55** Diabeł **12.30** **** Potop (2) – film hist. Polska 1974 **15.35** **** Krzyż Walecznych – dramat Polska 1958 **17.15** Cztery pancerni i pies (3, 4) **20.00** *** Lokatorka – dramat Polska 2021 **22.20** *** Skrzydlate świnię – film obycz. Polska 2010 **0.40** **** IO – film przyg. Polska/Wł. 2022

Polsat Film

7.30 Doktor Martin (67) **8.30** Przyjaciółki (229, 230) **10.25** Świat według Kiepskich (172-173, 199-200, 93-94, 215) **14.45** *** Park Jurski III – film sf USA 2001 **16.40** *** Jeszcze większe dzieci – kom. USA 2013 **18.45** **** Zanim się pojawił – dramat W. Bryt./USA 2016 **21.00** **** Wyjdz za mnie – kom. rom. USA/Chiny/Jap. 2022, reż. Kat Coiro, wyk. Jennifer Lopez **23.25** **** Znachor – melodramat Polska 2023, reż. Michał Gazda, wyk. Leszek Lichota

Stopklatka

DV3 IT

6.50 Wielkie wynalazki **7.55** Wojciech Ciejrowski – bosko przez świat **9.00** Robert Makłowicz **10.50** Wojny magazynowe: Kanada **11.55** Wojny kontenerowe **13.00** Katastrofy w przestworzach **16.00** MacGyver (2, 3) **18.00** Wojny magazynowe: Kanada **19.05** Wojny kontenerowe **20.00** **** Seksmisja – kom. Polska 1984 **22.35** **** Złap mnie, jeśli potrafisz – film biograf. USA/Kan. 2002 **1.35** **** Ostatnia rodzina – film biograficzny Polska 2016

Canal+ Premium

12.25 *** Kiler-ów 2-óch – kom. krym. Polska 1999 **14.20** The Office PL (9, 10) **15.20** Iran: Pokolenie Z – między wolnością a represją **16.15** Hollywood Buzz **16.40** *** Mamma Mia! Here We Go Again – musical W. Bryt./USA 2018 **18.35** *** Morderstwo w ambasadzie – film sens. W. Bryt. 2025 **20.00** Król i zdobywca (4) **20.50** Making of C+ **21.00** ** Balkańska vendetta 2 – film sens. USA/Wł. 2024 **22.25** ** Skarbek – film sens. Polska/Wł. Bryt./USA 2024

HBO

11.10 **** Eddie zwany Orłem – film biograf. W. Bryt./Niemcy/USA 2016 **12.55** ** Tripped Up – kom. USA 2023 **14.30** *** Twój potwór – kom. W. Bryt./USA 2024 **16.10** *** Lato w grudniu – dramat Hiszp. 2024 **17.45** **** Wciąż tu jestem – dramat Brazylia/Fr. 2024 **20.00** **** Boska Sarah Bernhardt – film biograf. Fr/Belg. 2024 **(s.27)** **21.35** Między mrokiem a geniuszem **22.40** *** Rodzaje zyczliwości – komedia Irlandia/Wł. Bryt./USA/Grecja 2024

Polsat 2

6.30 Nasz nowy dom **7.30** Na ratunek 112 **8.30** Sekrety rodziny **11.30** Przyjaciółki (302) **12.30** Dlaczego ja? **14.30** Świat według Kiepskich (276-278, 280-281) **17.00** 48 h. Zaginięci (257, 258) **19.00** Gliniarze **20.00** Ślad (22) – serial krym. Polska 2018 **21.00** Gliniarze (1051) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 **22.00** Komisarz mama (33) **23.00** Świat według Kiepskich (280, 281) **0.00** Ślad (106) **1.00** Zdrady II **2.05** Wydarzenia **2.45** Ewa gotuje

TVP Seriele

6.25 Na sygnale (435, 436) **7.35** Ojciec Mateusz (431) **8.35** Komisarz Alex (283) **9.25** Rodzinka.pl (54) **9.55** Klan (1404) **10.30** Ranczo (53) **11.20** Ojciec Mateusz (446) **12.15** Pan Mama (37) **12.55** Zazwracam (117) **13.30** Ojciec Mateusz (336, 337) **15.25** Komisarz Alex (284) **16.20** Na sygnale (437, 438) **17.25** Ranczo (54, 55) **19.25** Ojciec Mateusz (338) **20.25** Komisarz Alex (314) **21.25** Ranczo (56, 57) **23.20** Ojciec Mateusz (339) **0.15** Wojna zastępcza (9)

AXN

6.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (13, 14) **7.30** Dr House (15, 16) **9.25** Castle (5, 6) **11.20** Detektyw Monk (4, 5) **13.20** Dr House (17, 18): Na całość / Sen sprawiedliwej **15.15** Agenci NCIS (17, 18): Po godzinach / Zakres operacji **17.10** Castle (7, 8): Jaki ojciec, taka córka / Żądza pieniądza **19.10** FBI (4, 5): Upadły gлина / Dwukrotnie ślepi **21.05** Agenci NCIS (11) **22.05** Agenci NCIS: Hawaje (22) **23.00** Castle (7, 8) **0.45** FBI (4, 5) **2.40** Agenci NCIS (11)

13 Ulica

6.05 Astrid i Raphaëlle (3, 4) **8.20** Kapitan Marleau (1) **10.20** Agenci NCIS: Los Angeles (5, 6) **12.10** Motyw (5, 6) **14.05** Astrid i Raphaëlle (5, 6) **16.20** Kapitan Marleau (2): Nigdy więcej nie umrzesz **18.20** Agenci NCIS: Los Angeles (7, 8) – serial krym. USA **20.10** Motyw (7, 8): Człowiek z przeszłością / Mroczne dziedzictwo – serial krym. Kan. 2013 **22.00** Blue Ridge (7, 8) – serial krym. USA **0.00** Chicago PD (17) **1.00** Kapitan Marleau (2) **3.00** Astrid i Raphaëlle (3, 4)

FX

7.20 Kości (9, 10) **9.10** CSI: Kryminalne zagadki Miami (15, 16) **11.00** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (20) **11.55** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (11, 12) **13.45** Agenci NCIS (10, 11) **15.35** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (21) **16.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (17, 18) **18.20** FBI (14, 15) **20.10** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (13, 14) **22.00** *** Kolekcjoner kości – thriller USA/Kanada 1999 **(s.27)** **0.25** Tropiciele (11) **1.25** FBI (15)

BBC First

6.00 Zagadki doktora Blake'a (4) **6.55** My Life is Murder (9, 10) **8.35** Lewis (2) **9.35** Ojciec Brown (4) **10.35** Śmierć pod palmami (6) **11.45** Zagadki doktora Blake'a (4) **12.55** Koroner (7, 8) **14.50** Ojciec Brown (8) **15.50** Lewis (2) **16.50** My Life is Murder (10) **17.50** Morderstwa w Midsomer (1, 2) **19.50** Śmierć pod palmami (7) **21.00** Milczący świadek (7, 8) **23.10** Ojciec Brown (2) **0.15** Koroner (7) **1.15** Śmierć pod palmami (7) **2.20** Morderstwa w Midsomer (1, 2)

Eurosport 1

8.30 Discovery Golf **9.00** Snooker: MŚ w Sheffield **10.00** Kolarstwo: Wyścig dookoła Turcji **11.00** Triathlon: T100 Triathlon World Tour w Singapurze **11.30** Snooker: MŚ w Sheffield **13.45** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **17.00** Wyścigi Endurance: MŚ Endurance FIM – 24 Heures Motos **18.30** Snooker: MŚ w Sheffield **19.30** (L) Snooker: MŚ w Sheffield **23.00** Snooker: MŚ w Sheffield **0.00** Kolarstwo: Wyścig dookoła Romandii **1.30** Snooker: MŚ w Sheffield

Eurosport 2

11.00 Maraton Londyński **12.00** Kolarstwo: Wyścig d. Turcji **13.00** Cycling Show **13.30** (L) Kolarstwo: Wyścig dook. Turcji **15.30** (L) Kolarstwo: Wyścig dook. Romandii **17.30** Kolarstwo górskie: Race Bikes **18.00** Podsumowanie wyścigu T100 Triathlon World Tour: Singapur **18.30** Kolarstwo: Wyścig d. Turcji **19.30** Kolarstwo: Wyścig d. Romandii **20.30** Discovery Golf **21.00** (L) Golf: PGA Tour – Miami Championship **1.00** Maraton Bostoniński **2.30** Snooker

Polsat Sport 1

7.00 Siatkówka: PlusLiga **9.00** Polsat Futbol Cast **10.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja **13.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open: Czwierćfinał – transmisja meczu **15.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja meczu **17.30** (L) Siatkówka (ew.): UNI Opole – BKS BOSTIK ZGO Bielsko-Biała **20.00** (L) Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open: Czwierćfinał **23.00** Siatkówka: PlusLiga – transmisja **1.00** Boks: Gala boksu zawodowego

TVP Sport

DV3 IT

8.15 Magazyn skrótów LM UEFA **9.35** Podsumowanie Pucharu Portugalii **10.10** Reportaż **10.50** Podsumowanie STS Pucharu Polski **14.10** Hokej na lodzie (tow.): Polska – Francja **16.00** Boks: Imperium Boxing Walbrzych – CKB Potężni **18.35** Piłka nożna: LM UEFA: Atlético Madryt – Arsenal FC **20.45** Ring TVP Sport **21.45** Magazyn skrótów LM UEFA **23.00** Sportowy wieczór **23.35** Podsumowanie Pucharu Anglii: Półfinały **1.00** Boks: Xander Zayas – Abass Barau

Canal+ Sport

9.00 Piłka nożna: Valencia CF – Girona FC **11.15** Piłka nożna: Cragovia – Pogór Szczecin **13.30** Jej Wysokość Premier League **15.10** Premier League Netbusters **15.45** Piłka nożna: Getafé CF – FC Barcelona **18.00** Premier League Stories **18.30** Ekstraklasa po godzinach **19.30** Premier League Netbusters **20.00** Premier League: The Big Interview **20.30** Speedway+ **21.15** Sporty ekstremalne: MŚ Stihl Timbersports **23.30** Premier League: The Big Interview **0.10** Liga+ Extra

Canal+ Sport 5

8.15 Żużel: FOGO Unia Leszno – Gezet Stal Gorzów **11.00** Magazyn PGE Ekstraliga **12.45** Piłka nożna: Widzew Łódź – Motor Lublin **15.00** Sporty ekstremalne: MŚ Stihl Timbersports **17.15** Żużel: Metalkas 2. Ekstraliga: Hunters PSŻ Poznań – ZKS Stal Rzeszów **20.00** (L) Rzutki: BetMGM Premier League Darts w Aberdeen **23.45** Speedway+ **0.20** Piłka nożna: Lechia Gdańsk – Raków Częstochowa **2.35** Premier League: The Big Interview

Eleven Sports 1

8.00 Piłka nożna: Bundesliga **10.00** Piłka nożna: LaLiga EA Sports **12.00** Piłka nożna: Serie A Enlive – transmisja meczu **14.00** Piłka nożna: Bundesliga – transmisja meczu **16.00** Piłka nożna: Serie A Enlive – transmisja **18.00** Piłka nożna: LaLiga EA Sports – transmisja **20.00** Magazyn sportowy **20.40** Formuła 1: Wyścig **22.40** Magazyn sportowy **0.00** Piłka nożna: Bundesliga – transmisja **2.00** Piłka nożna: Serie A Enlive – transmisja **4.00** Magazyn sportowy

Polsat Sport 3

6.00 Piłka ręczna: ORLEN Superliga – transmisja **8.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn piłkarski **11.00** Koszykówka: ORLEN Basket Liga – transmisja **13.30** Piłka nożna z archiwum – magazyn **16.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **18.00** Piłka nożna z archiwum – magazyn **20.00** Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **22.30** Tenis: ATP Tour Masters 1000 – Mutua Madrid Open – transmisja **1.00** MMA: Babylon MMA – transmisja

TVN 24

8.00 Serwis informacyjny, pogoda **9.55** Biznes **10.00** Serwis informacyjny, pogoda **10.55** Biznes **11.00** Serwis informacyjny, pogoda **11.55** Biznes **12.00** Serwis informacyjny, pogoda **13.55** Biznes **14.00** Serwis informacyjny, pogoda **14.55** Biznes **15.00** 15 na żywo **16.00** Fakty po południu **18.00** Tak jest **19.15** Serwis informacyjny **19.30** Fakty po Faktach **20.00** Kropka nad i **20.30** Czarno na białym **21.00** Polska i świat **22.00** Szkło kontaktowe **23.00** Dzień po dniu **0.25** Biznes

Polsat News

8.00 Nowy dzień **10.00** W rytmie dnia **12.50** Wydarzenia **13.30** W rytmie dnia **13.55** Pogoda **14.00** W rytmie dnia **14.55** Pogoda **15.00** W rytmie dnia **15.40** Pogoda **15.50** Wydarzenia **16.10** Więcej „Wydarzeń” **16.30** Punkt widzenia Jankowskiego **18.00** Punkt widzenia Szubartowicza **19.15** Gość „Wydarzeń” **19.50** Debaty Gozdry **21.50** Wydarzenia wieczorne **22.30** Dzień na świecie **23.30** Obraz dnia **0.00** Punkt widzenia Jankowskiego

TVP Info

DV3 IT

11.55 Za pięć dwunasta **13.00** Serwis info dzień **14.30** **14.30** **15.00** Serwis info dzień **15.45** Panorama **16.00** Dzień w godzinie **17.00** Teleexpress **17.15** Teleexpress Extra **17.35** Panorama **17.42** Wykrywacz kłamstw **18.00** Panorama **18.30** Kontrapunkt **18.55** Serwis info wieczór **19.00** Kontrapunkt – Ring wolny **19.30** **19.30** **19.58** Pytanie dnia **20.18** Niebezpieczne związki **20.57** Serwis info wieczór **21.00** Kwiatki polskie **21.45** Panorama

TVP 3

DV3 IT

11.00 Działka na balkonie **11.30** Szkoła Mistrzów **11.45** Turystyczna jazda **12.00** Telekurier **12.30** Okrasa łamie przepisy **13.00** Agrobiznes **13.20** Agropogoda **13.30** Bez trybu Justyna Dobrosz-Oracz **14.20** Poznaj region **14.30** Program informacyjny **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Serwis Info **19.30** Całkiem niezła historia **19.45** Kryminalna siódemka **20.00** Dziennik regionów **20.13** Gość regionów **20.30** Telekurier **22.00** Dziennik regionów **22.30** Złoty chłopak (141)

TVP Rozrywka

8.20 Familiada **8.50** Va banque **9.25** Kolo fortuny **10.05** Makłowicz w podróży **10.45** Postaw na milion **12.35** Familiada **13.15** Noce i dnie (1) **14.15** Pan Mama **15.20** Program rozrywkowy **15.30** Tak to leciało! **16.30** Do śmiechu! **17.25** Va banque **18.00** Kolo fortuny **18.40** Okrasa łamie przepisy **19.45** Makłowicz w podróży **20.20** Postaw na milion **22.15** Historia literatury według Kabaretu Moralnego Niepokoju **0.20** Kabaret. Super Show Dwójki

Planete+

8.10 Niezwykłe podróże koleją **9.20** Polska z góry **10.20** Afrika z góry **11.20** Dokąd dzisiaj? **12.35** Czego nam nie mówią o odchudzaniu **14.35** Czy warto pościć? **15.50** Niezwykłe podróże koleją **16.55** Dokąd dzisiaj? **18.15** Świat z góry **19.00** Nelly i Nadine. Zakazana miłość **20.50** Niezwykłe podróże koleją **20.20** Ludwik XIV, król tajnych agentów **0.20** Niezwykłe podróże koleją **1.25** Polska z góry. Zamki, dworki, pałace **2.00** Zwierzęta Wajraka

BBC Earth

8.20 Planeta Ziemia II **9.25** W okowach mrozu **11.20** Skarby przeszłości i ich tajemnice **12.20** Planeta Ziemia II **13.25** Układ Słoneczny **14.30** W okowach mrozu **15.25** Życie na pustkowiach **16.25** Pewnego razu w kosmosie **17.40** Skarby przeszłości i ich tajemnice **18.35** Planeta Ziemia II **19.45** Planeta zmian **20.55** Życie na pustkowiach **21.55** W okowach mrozu **22.55** Bezszałkosa: australijska rewolucja **Michaela Mosleya** **0.00** Chirurgi: kwestia życia i śmierci

Discovery Channel

7.00 Na krańcu Alaski **8.00** Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge **9.00** Gorączka złota: rzeka skarbow **10.00** Klan z Alaski **11.00** Złoto drwali **12.00** Fani czterech kółek **13.00** Nagi instynkt przetrwania **14.30** Strażacy **15.00** Złomowisko PL **16.00** Złoto drwali **17.00** Porty: Hiszpania **18.00** Truckery **19.00** Złomowisko PL **21.00** Gorączka złota **22.00** Łowcy opali **23.00** Morze złota **0.00** Fani czterech kółek: w trasie **1.00** Zoom na architekturę

TVN Turbo

8.15 Nic do ukrycia **9.15** Fani czterech kółek **10.15** Złomowisko PL **12.15** Naprawy nie do naprawy **13.00** Zawodowi handlarze **14.30** Wojny samochodowe **16.30** Jeździć, obserwować **18.00** Raport Turbo **18.15** Duda kontra Szarański **19.00** Mobilni mechanicy **19.45** Prawko na świecie. Jazda bez zasad **20.30** Zawodowi handlarze **21.15** 2 drugiej ręki **22.00** Raport Turbo **22.20** Zawodowi handlarze **23.05** Wojny samochodowe **0.05** Ciężarówką przez Chile

TVN Style

7.45 Zgłoś remont **8.45** Gwiazdy lumpesków **9.50** I nie opuszczę Cię aż do ślubu **11.15** Ugotowani **13.30** Kuchenne rewolucje: Krzeszyce – Pizzeria Davioli/Bar Wurst / Restauracja „Polski Nie-Rząd”, Sosnowiec **15.35** Jestem z Polski **17.45** Kuchenne rewolucje: Suwalki – „Fresco” / Barlinek – „Limba” / Chorzów – bistro „AF” **20.50** Zgłoś remont **21.50** Jestem z Polski **23.45** Hotel Paradise **0.45** 40 kontra **20** **1.45** 40 kontra **20** **2.30** Wiem, co jem

Romance TV

10.20 Statek marzeń **12.20** ★★ Pulchna jak ja – kom. rom. Niemcy 2007 **14.15** ★★ Piękna i miliarder – komediodramat USA/Kan. 2022 **16.05** ★★ Dora Heldt: Ani słowa tacie! – kom. Niemcy 2012 **18.00** Sledztwo prowadzi Wat- zmann (36) **19.00** Górski lekarz (87) **20.00** ★★ Inga Lindström: Emma Svensson i miłość – film obyczaj. Niemcy 2007 **21.55** ★★ Lilly Schönauer: Na zawsze i jeden dzień – dramat Austria/Niemcy 2008 **23.50** Górski lekarz (87)

TTV

DVB

6.00 Express **6.20** DeFacto **6.50** Diabelnie boskie **7.20** Ukryta prawda **8.20** Kartoteka **10.30** Detektywi **12.30** Zakup w ciemno **14.30** Kartoteka **16.45** Express **17.00** Sport **17.05** Idź na całość **18.05** Damsy i wieśniaczki. PL **19.05** Zakup w ciemno Extra **19.45** Express **20.05** Zakup w ciemno **21.05** Zakup w ciemno Extra **21.45** Express **22.00** Życie na kredyt **23.05** Kanapowiczynie **0.05** Zony Podlasia **1.05** Wakacje dla bogaczy **2.15** Dobra robota

National Geographic

10.00 Lotnisko w Melbourne 24/7 **11.00** Podniebne cargo **12.00** Otchłani: powstanie i upadek nazizmu **14.00** Łzapać przemysł **15.00** Morski patrol: Hiszpania **16.00** Egipt: miejsce pełne tajemnic **17.00** Rzym: początki imperium **18.00** II wojna światowa: ukryta prawda **19.00** Wielkie konstrukcje III Rzeszy **20.00** Katastrofa w przestworzach **21.00** Euroinżynieria **22.00** Megametro **23.00** Uwaga, katastrofa! **0.00** Katastrofa w przestworzach

TVP Historia

DVB

8.15 Polskie drogi (3) **9.50** „Polskie drogi” – jak powstawał serial **10.10** Odnalazł zaginiono **10.45** Pakistan, nasz najlepszy wróg **11.40** Islandia: na granicy zimnej wojny **12.40** Américo Vespucci, zapomniany odkrywca **13.40** Królowie (5) **14.15** Polskie drogi (4) **15.40** Sensacje XX w. **17.35** Czas honoru (44) **18.30** Encyklopedia II wojny światowej **19.10** Flesz historii **19.35** Królowie (44) **20.10** Złotka śpiewają (14) **21.00** Lucy Worsley i zagadki historii **22.05** Białe Autobusy **23.05** Sensacje XX w.

TLC

10.00 Wiza na miłość: pościelowe rozmowy **11.00** Wiza na miłość: Wielka Brytania **12.00** Miłość bez tłumaczenia **13.00** Wspólne życie XXL **15.00** Wiza na miłość: dalsze losy, pościelowe rozmowy **16.00** Historie wielkiej wagi – dalsze losy **18.00** Kilogramy zbędnej skóry **19.00** Wiza na miłość – oczami bohaterów **20.00** Rodzina 10+ **21.00** Wiza na miłość: znowu do wzięcia **22.00** Wiza na miłość: single na polowaniu **23.00** Skórę na ratunek **0.00** Dr Pryszczyla

TVN Fabuła

8.45 Detektywi **9.50** Przepis na życie (4) **10.50** Szpital św. Anny (43) **11.50** Druga szansa (3, 4) **13.55** Układ warszawski (4) **14.55** Detektywi **15.55** Absolwenci **16.35** Seriale Top 5 **16.45** ★★ Córka prezydenta – kom. rom. USA-NW. Bryt./Czechy/Wł. 2004 (s.27) **19.00** Szpital św. Anny (23) **20.00** ★★ xXx: Reaktywacja – film sens. USA 2017 **22.25** ★★ Gniew Tytánów – film przyg. USA/Hiszp. 2012 **0.30** ★★ Strażnicy – film akcji USA 2009 **3.25** Szkoła (703)

Fokus TV

DVB

6.00 Wehikuł czasu **6.05** 48 h. Zaginięni (13) **7.10** Byli sobie podróżnicy **8.50** Wehikuł czasu **9.00** Starożytni kosmici **10.00** Gwiazdy lombardu **12.00** Niezwykłe osiągnięcia starożytności **13.00** Poszukiwacze historii **14.00** Ostatni bastion Hitlera: Piekło w lesie / Odwaga Murphy'ego **16.00** Dorwać tuńczyka **18.00** Rolnicy. Podlasie **20.00** Galileo **21.00** Poszukiwacze historii **23.00** Bitwa o Okinawę – film dok. Fr. 2021 **0.00** Starożytni kosmici **1.00** Rolnicy. Podlasie

Nat Geo Wild

10.00 Weterynarz do zadań specjalnych **11.00** Przedziwna planeta Ziemia **12.00** Królestwo drapieżników: Rebella **13.00** Rzeki Afryki: życie lub śmierć **14.00** Wilki z Yellowstone **15.00** Zabójcze szerszenie Azji **16.00** Olsnięta jacy Ameryka **17.00** Niezwykłe wędrowniki zwierząt **19.00** Walki zwierząt **20.00** Niszczycielskie żywioły **21.00** Niezwykły dr Pol: Nocna zmiana / Nasze zwierzęta / Z chirurgiczną precyzją / Szczęście nowicjuski / Krowie sprawy

TVP Dokument

DVB

11.00 Szlakiem Kolberga **11.30** Gwałtowna pogoda. Jak ją przetrwać? **12.35** Prawdziwa historia piratów **13.40** Zwierzęta miejskie **14.40** Król sawanny **15.50** Przy- szłość z góry (4) **16.50** Podróżnicy – odkrywcy **17.50** Król Karol III **19.00** Gwałtowna pogoda. Jak ją przetrwać? **20.10** Sadeck – gwiazda choreografii, choreograf gwiazd **21.20** Salaryman – japoński pracownik **22.25** Barbara Włodarczyk zaprasza **22.35** Rakka, cień ISIS **23.40** Królowie mafii **0.35** Notacje

TVS

10.00 Dzisiaj w regionie **10.15** Muzyczne dzień dobry **12.05** Dzisiaj w regionie **12.25** Muzyczne dzień dobry **13.30** Emeryci na tropie **14.40** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **15.45** Doktor z alpejskiej wioski **16.50** Wydział kryminalny Kitzbühel **17.50** Doktor z alpejskiej wioski **18.50** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **19.50** Kino TVS **23.35** Doktor z alpejskiej wioski **0.30** Doktor Kleist – lekarz rodzinny **1.35** Wydział kryminalny Kitzbühel **2.35** Emeryci na tropie

AMC

7.20 ★★ Kobieta muszkietier (1) – film przyg. Niemcy/USA/Chorwacja 2004 **10.50** ★★ I uderzył grom – film sens. USA/Czechy/W. Bryt./ Niemcy 2005 **12.45** Nowy świat (1-4) **15.50** ★★ Equilibrium – film sf USA 2002 **17.50** ★★ Włoska robota – film sens. USA/Fr./ Wł./W. Bryt./Niemcy 2003 **20.00** ★★ Transformers 3 – film sf USA 2011 **23.00** ★★ Resident Evil: Witajcie w Raccoon City – horror USA/Kan./Niemcy 2021 **0.55** ★★ Pod ciśnieniem – thriller USA/Kan. 1997

Nowa TV

DVB

6.00 Wehikuł czasu **6.20** TV Okazje **6.55** Wehikuł czasu **7.00** Disco Landia – nutki do pobjudki **7.30** Świat według Kiepskich (502-505) **9.30** Całkiem nowe lata miodowe (2) **10.00** Miodowe lata **10.30** Wieżenie (32-34) **12.00** Poirot (8) **14.00** Świat według Kiepskich (560, 561) **15.00** Świat według Bundych (226-231) **18.00** Całkiem nowe lata miodowe (16) **18.30** Miodowe lata **21.00** Zdrady (82) **22.00** Ślad (77-78, 110) **1.00** Łowca pedofilów **3.00** TV Okazje

Metro

6.50 J.A.G. – Wojskowe Biuro Śledcze (5) **7.45** Sekrety życia (26) **8.40** Szpital (687, 688) **10.40** Sędzia Anna Maria Wesołowska (630, 631) **12.41** Anatomia piękna **13.40** Przepis na życie (1) **14.40** Zapukaj do moich drzwi (128) **15.40** The Floor **17.00** Ciężarówka przez Afrykę **18.00** Prawo Agaty (7) **19.00** Kartoteka (7, 8) **21.05** Kryminalni (2, 3) **23.15** Kuba Wojewódzki **0.30** Zbrodnie z pierwszych stron gazet **1.30** Szpital (683) **2.25** Dieta czy cud?

Zoom TV

6.00 Bliżej! Magazyn reporterów **6.25** Gadzet show **7.30** Tomasz Pagowski. Remont u ciebie **8.00** To leci w sieci **9.15** Bolek i Lolek **9.55** Reksio **10.45** To leci w sieci **11.40** Pułapki umysłu **12.20** Zoologia ekstremalna **13.25** Niewyjaśnione tajemnice świata **14.25** Sensacje XX w. **16.45** Wojciech Ciejrowski – bosko przez świat **19.00** Strażnik Teksasu (19, 20) **21.00** Hity polskiego kabaretu **23.00** Magia nagości. Norwegia **23.50** Magia nagości

WP

DVB

8.00 1, 2, 3... Kabaret! **9.00** WP News **9.20** Tit **10.00** Hiszpańska grypa: niewidzialny zabójca **11.00** Mityczne bestie **12.00** Wariaci za kierownicą **13.00** Makłowicz w podróży **14.00** Pokochaj lub sprzedaj – Vancouver (7) **17.00** Komisarz Cassandra: Zbrodnie w Alpach (4) **19.00** Policjanci z sąsiedztwa **20.00** Policjanci w akcji – serial dokumentalny Polska 2026 **21.00** Strażacy z sąsiedztwa **22.00** Kabaretowa noc pod gwiazdami **0.00** Mistrzowie kabaretu

Córka prezydenta

Twórców scenariusza zainspirowała córka Clintona, próbująca normalnego życia

TVN FABUŁA 16:45 ★★

Anna Foster wie, że w Białym Domu życie w luksusie. Bycie córką prezydenta łączy się jednak z ciągłym towarzystwem agentów służb specjalnych. Anna postanawia zakosztować niezależności. Na własną rękę rusza na podbój Europy. Kiedy poznaje przystojnego Brytyjczyka Bena, nie zdradza mu prawdziwej tożsamości, bojąc się, że wtedy przysięgnie czar zwykłej znajomości. Nie przypuszcza tylko, że i on skrywa pewną tajemnicę...

Komedia romantyczna USA/W. Bryt./Czechy/Włochy 2004, reż. Andy Cadiff, występują: Mandy Moore, Matthew Goode, Mark Harmon

Boska Sarah Bernhardt

Film opowiada o dwóch kluczowych, choć mało znanych epizodach z życia aktorki

HBO 20:00 ★★

Sarah Bernhardt (w tej roli Sandrine Kiberlain) uchodziła za jedną z najważniejszych artystek swoich czasów. Nazywana była Boską Sarah, królową teatru, świętym potworem. W równej mierze podziw wzbudzała jej talent i niezwykła charyzma, co niecodziennie upodobań.

Kolekcjoner kości

Angelina Jolie i Denzel Washington rolach policjantów, szukających seryjnego mordercy

FX 22:00 ★★

Sparaliżowany policjant chce popełnić samobójstwo, ale zmienia decyzję, gdy dowiaduje się o serii okrutnych morderstw. Postanawia zająć się sprawą. Pomaga mu policjantka, która odwiedza miejsca zbrodni i szuka wskazówek, mogących doprowadzić do zabójcy.

TELEMAGAZYN

Redakcja: Ingrid Hintz-Nowosad, Magdalena Bohdanowicz **Dyrektor artystyczny:** Tomasz Bocheński **Grafik i fotodyspozytor:** Jacek Mościński **Foto:** Sylwia Dąbrowa **Wydawca:** Polska Press Sp. z o.o. **Redakcja:** ul. Domaniewska 43, 02-672 Warszawa, tel. 451 172 430, telemagazyn@polskappress.pl **Reklama:** Luiza Zimna, tel. 448 514 800 822, luiza.zimna@polskappress.pl

Menedżer produktu: Izabela Marciniak, tel. 502 499 380, izabela.marciniak@polskappress.pl **Druk:** Eurodruk Poznań **Serwis tv i foto:** media-press.tv **Reklama:** strony 5, 8, 9, 11, 15, 28 **Zdjęcie na okładce:** Materiały prasowe **Telefony dla widzów:** **TVP** 22 547 44 50; **Polsat** 22 514 52 50; **TVN** 22 856 61 61

SERIALE

Pierwsza miłość
POLSAT 18:00

Ignorując ostrzeżenia Janka, Paweł umawia się z Marysią. Oskar ryzykuje utratę pracy, by wspierać Kalinę podczas przesłuchania w prokuraturze. Jego nieobecność w firmie wykorzystuje Ewa, która knuje za jego plecami. Sytuacja Kaliny staje się poważna, gdyż nikt jej nie wierzy, że to Sandra bez jej wiedzy i zgody przyspieszała prace na budowie, a potem zniknęła.

Barwy szczęścia
TVP 2 20:05

Przepraszy Lucyny nie łagodzi napięcia w jej relacjach z Asią. Kością niezgody staje się pomysł zakupu broni jako świątecznego prezentu dla ojca. Kornel proponuje Sokalskiemu prowadzenie podcastu. Jaworski zmagając się z bólem kręgosłupa, a Krystyna zaskakuje rodzinę, zarabiając spore pieniądze na grach online. Romeo, obawiając się Aleksa, namawia Ewę na potajemną randkę.

Na Wspólnej
TVN 20:15

Po tym jak Czerski pobit na cmentarzu Alana, Ola nie wraca do domu. Zostaje z synkiem u rodziców. Niespodziewanie pojawia się Novak. Prosi, by chronić ich synka przed Mariuszem! Wkrótce Czerski pojawia się u Zimińskich. Błaga żonę, żeby wróciła do niego. Obiecuje, że się zmieni. Ola odmawia. Boi się go tak, jak kiedyś bała się Alana! Kalina zdaje egzamin adwokacki. Z kwiatami czeka na nią Łukasz! Kobieta przegania kochanka w ostatniej chwili, bo pojawia się przejęty Tadeusz.

JUŻ TERAZ ZRÓB **ZAPASY OPAŁU NA ZIMĘ!**

TANIEJ O 20ZŁ Z KODEM:
BARTEX2026

www.BARTEX-WEGIEL.pl

ZADZWOŃ! **666 102 222**

ORYGINALNE PRODUKTY

Z DOSTAWĄ PROSTO DO TWOJEGO DOMU!

**SERDECZNIE ZAPRASZAMY
DO WSPÓŁPRACY HURTOWEJ OD 24 TON!
W OFERCIE:**

GROSZKI, MIAŁY, ORZECHY, KOSTKI

ZADZWOŃ! **795 437 619**